

KUUSISTON LINNAN TUTKIMUKSET

VI

ESILINNA II:N ETELÄOSA JA KEHÄMUURIN ULKOPUOLI SEKÄ C-TORNI

KAARINA, Kuusiston linna, kaivauksia Esilinna II:ssa ja sen välittömässä läheisyydessä
Keskiaikaisen piispanlinnan raunioiden tutkimus- ja pelastuskaivaus

Antti Suna, Leena Venhe

1993, 1995-1998

Raportin toimitus Antti Suna

Museovirasto, rakennushistorian osasto, restaurointiyksikkö, Kuusiston linnan työmaa

C-torni. Pentti Siekkinen sahaa vuosirengasnäytettä. MV/RHO M.Kivistö

MUSEOVIRASTO

2003

SISÄLLYS

3	Arkisto- ja rekisteritiedot
5	Kuusiston linnan kaivaukset Esilinna II:n eteläosassa, C-tornissa ja Esilinna II:n kehämuurin ulkopuolella vuosina 1993, 1995-1998
6	Johdanto
7	Kuusiston linnan historiaa
8	Käytetty lähdeaineisto
9	Tutkimushistoria
10	Kaivausmenetelmät
12	Alue 9301. Viemärikaivanto Esilinna II:n kehämuurin itäpuolella.
26	Alue 9503. C-tornin sisäosan kaivaus.
40	Alue 9701. Kaivaus Esilinna II:n eteläosan tiloissa no. 22, 23, 24.
59	Yhteenvedo
61	Liitteet
61	No. 1 Dendrokronologiset näytteet
71	No. 2 Geologiset tutkimukset
87	No. 3 Karttakopiot
103	No. 4 Karttaluettelo
106	No. 5 Luuluettelo
132	No. 6 Löytöluettelo paikan mukaan
133	Alue 9301
196	Alue 9503
212	Alue 9701
230	No. 7 Makrofossiilinäyteluettelo
236	No. 8 Näytteitä mm. geologisiin tutkimuksiin
238	No. 9 Radiohiilinäytteet
245	No. 10 Rahaluettelo
249	No. 11 Valokuvaluettelo
250	Alue 9301
254	Alue 9503
268	Alue 9701

ARKISTO- JA REKISTERITIEDOT

Tutkimuskohde: Kuusiston linna, viemärikaivanto Esilinna II:n kehämuurin itäpuolella, torni C:n sisäosan kaivaus sekä tilat 22, 23 ja 24 Esilinna II:n eteläosassa.

Sijainti: Kaarina, Kuusisto, Kuusiston linna I:22

Tutkimuksen laatu: Arkeologinen kaivaus

Kohteen ajoitus: 1200-luvun loppu - 1528

Peruskarttalehti: 104312 Littoinen 1981

Peruskoordinaatit: Linnan näköalatasanteen koordinaatit

$x = 6700\ 547$, $y = 581\ 454$, $z = + 13.22$

Maanomistaja: Suomen valtio, Museovirasto

Tutkimuslaitos: Museovirasto, rakennushistorian osasto, restaurointiyksikkö, Kuusiston linnan korjaustyö

Kaivauksen johtaja: Antti Suna

Kenttätöaika: 1.6.-30.6.1993, 9.5.-30.6.1995, 9.5.-30.6.1995, 13.5.-5.7. 1996, 2.6.-4.7.1997, 11.5.-3.7.1998

Tutkimuksen kustantaja: Museovirasto, Kuusiston linnan korjaustyö

Löytöjen päänumerot: Alue 9301, 94030:424-825 ja 2003025: 742. Alue 9503, 95025:54-290, 96025:1-414 ja 2003025:594-595. Alue 9701, 97049:1-439 ja 98020:44-272.

Löytöjen säilytyspaikka: Museovirasto, Turun linna

Rahakammioon toimitetut rahat: Alue 9301, 92162: Numero ei vielä tiedossa. Alue 9503, 95055:1-2 ja 96106:1-6. Alue 9701, 98017:1, 3-10 ja 98068:4-5.

Valokuvat:

Alue 9301: 10195-10210, 12064-12175, 15759-15796

Alue 9503: 12852-12853, 12855-12857, 12892, 12894-12901, 13045-13088, 13095-13105, 13110-13137, 13140-13172, 13183-13186, 13311-13320, 13335-13339, 13350-13388, 13395-13400, 13405-13453, 13456-13469, 13471-13487

Alue 9701: 12858-12863, 12877-12891, 12893, 12897-12900, 12902-12908, 12910-12922, 14132-14137, 14139, 14160-14161, 14164-14165, 14169-14171, 14176-14180, 14182-14190, 14202-14205, 14209-14213, 14223-14223, 14228-14230, 14237-14239, 14243-14246, 14249-14259, 14408, 14410, 14414, 14418, 14420-14426, 14439-14442, 14454-14455, 14460-14462, 14472-14474, 14476-14482, 14485-14487

Aikaisemmat tutkimukset ja tarkastuskäynnit

1877 ja 1879	Reinhold Hausen
1891-1893	Magnus Schjerfbäck, Allan Schulman
1959	Aarne Heimala
1960	Aarne Heimala
1961	Aarne Heimala
1962	Aarne Heimala
1963	Aarne Heimala
1964	Aarne Heimala
1965	Aarne Heimala, Olavi Tapio
1966	Lasse Laaksonen
1967	Lasse Laaksonen
1968	Lasse Laaksonen
1969	Lasse Laaksonen
1971	Lasse Laaksonen
1985	Antti Suna, Marita Kykyri
1986	Antti Suna, Marita Kykyri
1987	Antti Suna, Minna Korolainen

1988	Antti Suna, Minna Korolainen
1989	Antti Suna, Annakaisa Sjölund
1990	Antti Suna, Kari Uotila
1991	Antti Suna, Kari Uotila
1992	Antti Suna, Kari Uotila

Aikaisemmat löydöt

HY422	1877 ja 1897 rahat
2777	1891
2801	1890-1891
2862	1890-1891-1892
2944	1893
4287	1903
5234	1908
59142	1959
60126	1960
62105	1961
TMM 63100	
78145	1978
86083	1985
86084	1986
87050	1987
88106	1988
89111	1989
2002025	1991
2002035	1992
94030	1994, 1989, 1993
2003025	1985, 1988, 1989, 1990, 1991, 1992, 1993, 1994, 1995

Kirjallisuusviitteet

Gardberg, C.J.: Kustö biskopsborgs första byggnadsskede. Taidehistoriallisia tutkimuksia 4. Helsinki 1978.

Gardberg, C.J.: Kuusiston linna. Vanhaa nähtävää. Suomen Muinaismuistoyhdistyksen oppaita N:o 2. Helsinki 1952.

Hausen, Reinhold: Kuustö slott. Historisk-arkeologisk beskrifning. I-II. Helsingfors 1881, 1883.

Läntinen, Aarre: Turun keskiaikainen piispanpöytä. Studia historica Jyväskylän läänin 16. Jyväskylä 1978.

Rinne, Juhani: Kuusiston linnan rauniot. Kuvallinen matkaopas. Suomen nähtävyyksiä no. 1. Helsinki 1904.

Taavitsainen, Jukka-Pekka: Kuusiston linnan kaivauslöydöt. Turun kaupungin historiallinen museo. Raportteja 3. Turku 1979.

Kaivauskertomuksen sivumäärä 274

Liitteet

No. 1	Dendrokronologiset näytteet
No. 2	Geologiset tutkimukset
No. 3	Karttakopiot
No. 4	Karttaluettelo
No. 5	Luuluettelo
No. 6	Löytöluettelo paikan mukaan
No. 7	Makrofossiilinäyteluettelo
No. 8	Näytteitä mm. geologisiin tutkimuksiin
No. 9	Radiohiilinäytteet

No. 10 Rahaluettelo
 No. 11 Valokuvaluettelo

Alkuperäisen kaivauskertomuksen säilytyspaikka on Museovirasto, rakennushistorian osasto.

Kivien poisto alueelta 9701.

KUUSISTON LINNAN KAIVAUKSET ESILINNA II:N ETELÄOSASSA, C-TORNISSA JA ESILINNA II:N KEHÄMUURIN ULKOPUOLELLA VUOSINA 1993 JA 1995-1998

Kaivaukset Esilinna II:n kehämuurin ulkopuolella alueella no 9301 tehtiin yksinomaan esilinnan puolelta ulos rakennettavan pintavesiviemärin takia. C-tornin eli alueen no. 9503 kaivaukset suoritettiin muurin korjausten takia, mutta se, että kaivaus ulotettiin pohjasaveen asti, johtui tarpeesta selvittää mahdollisimman paljon kyseisen tornin rakenteita ja historiaa. Kolmas alue eli Esilinna II:n eteläosassa sijaitseva alue 9701 pyrki ensisijaisesti tutkimaan huonetiloiksi 22, 23 ja 24 nimettyjä tiloja ja niitä Esilinna II:n pihasta erottavaa muurirakennetta. Samalla pyrittiin määrittelemään tämän hieman epämääräiseksi jääneen alueen tulevaa korjaustapaa.

Linnan ulkopuolta on tutkittu jo vuosina 1985 ja 1986, josta syystä uusi kohtisuoraan muuria vasten sijoittuvan viemärikaivannon odotettiin antavan vain joitakin lisää muurien ulkopuolisen alueen maamassojen tuntemiseen. C-torni sen sijaan Esilintojen I ja II välissä on ollut nähtävissä vain yläosiltaan ja sen rakenne on ollut tuntematon samoin kuin tilojen 22-24. Tilojen tulkinta on perustunut niihin maanpäällisiin , jotka ovat kohoumina olleet näkyvissä. Esilinna II:ta on tutkittu moneen otteeseen. Pajan kaivaukset suoritettiin 1970-luvun alussa maansiirtotöiden yhteydessä, 1980-luvun lopussa ja 1990-luvun alussa tutkittiin pihan pohjoisosaa ja 1980-luvun keskivaiheilla kehämuurin porttia ja sen sekä ulko- että sisäpuolista aluetta. C-tornin kaivauksen ja tilojen 22-24

kaivauksen jälkeen Esilinna II:ta voidaan pitää Kuusiston linnan yhtenä parhaiten tutkituista kokonaisuuksista.

Tutkimuksissa saatiin kehämuurin alta paalutusta, joka auttaa muurin ajoittamista. C-tornin holvirakenteet ja tiiliosat nähtiin nyt ensimmäistä kertaa ja tornin hirsjarinasta pystyttiin ottamaan tarvittavat vuosirengasnäytteet. Tilat 22-24 jäivät erillisinä tiloina vieläkin epämääräisiksi, mutta tiloja pihasta erottava muuri todettiin varsin täsmälliseksi perustukseksi.

Kaikissa kolmessa kaivauskohteessa päästiin kaivamaan pohjasaveen tms. koskemattomaan maalajiin asti.

Kaivetut massat olivat paksuja ja sisälsivät runsaasti rakennusjätettä, joka tämän linnan kyseessä ollen ei sisällä juurikaan löytöjä. Kuitenkin löytöjen määrä on runsas muista kerroksista johtuen.

JOHDANTO

Linnaa esiin kaivettaessa 1800-luvulla hahmottui Esilinna II selkeäksi alueeksi linnan itäpuolella samoin kuin C-torni sen lounaisnurkkaan. Sen sijaan Hausenin kartoissa eivät vielä ole näkyvissä Esilinna II:n lounaisosan huonetilat 22, 23 ja 24. Rinteen vuodelta 1904 peräisin olevassa oppaassa ne kuitenkin jo on selvästi merkitty piirustukseen. Rinne: "Koillissivulla taas kulkee kehämuurin päälinnaan yhdistävä noin kahden metrin paksuinen välimuur, jonka eteläpäästä vie porttikäytävä nelikulmaiseen tornirakennuksen C lävitse II:lle esipihalle. Tänne tultua huomaa mainitun tornin pohjoiskulmasta päälinnaa päin lähtevän, ainoastaan vähän maanpinnasta kohoavan kivijalan, joka on suunnilleen äskenmainitun välimuurin paksuinen ja kulkee sen kanssa yhdensuuntaisesti noin 3,80 metrin päässä siitä. Lisäksi näkee jäännöksiä kahdestakin näitä muureja yhdistäneestä noin 1,30 metrin paksuisesta väliseinästä. Tässä on siis perustus kapeaan ja pitkään rakennukseen, jonka ensikerros on tornia lukuun ottamatta käsittänyt kolme huonetta." Rinnekin näyttää perustaneen käsityksensä varsin niukkoihin maanpäällisiin rakennelmiin, jotka vielä tähän päivään tultaessa ovat ainakin väliseinien osalta hahmoaan menettäneet. Näyttää siltä, että rakenteiden yläosat ovat riittäneet tulkintoihin sekä C-tornissa että tiloissa 22-24. Esilinna II:n kehämuurin vierustaa on kaivettu sekä ulko- että sisäpuolelta ja todettu mm. samankaltaiset kattotiiliesiintymät pihan puolella, mitä C-tornista nyt löydettiin. Ulkopuolella kehämuria on vahvistettu perustuksia, mutta muurista ulospäin ei ole ennen vuotta 1985 tehty kaivauksia. Nyt käsillä olevilla alueilla raunioitten esiin otto ei ole massojen kaivamisen osalta päättynyt selkeään käyttötasoon, mikäli C-tornin tiilitasoa ei sellaiseksi haluta nimittää. Kehämuurin perustuksen vahvistamisen lisäksi muurien korjaus on ollut suhteellisen kevyttä saumauksen tapaista näillä alueilla. Massojen suojassa muurit ja tiilimuuraukset olivat säilyneet alkuperäisinä. Tutkimustilanne oli siis aluetta no. 9301 lukuun ottamatta kiinnostava massojen koskemattomuuden takia.

Tutkimuksen rahoitus saatiin Kuusiston linnan korjauksiin varatusta budjetista ja työvoimaksi palkattiin pääasiassa arkeologian opiskelijoita Turun Yliopistosta. Kaivauksia johtamisesta vastasi pääasiassa Antti Suna Museoviraston rakennushistorian osastolta. Alueen 9301 kenttätöistä vastasi Leena Venhe. Kaivajat oli palkattu vuonna 1993 Rakennuskorjaus Rainio Oy:n palvelukseen. Muina vuosina kaivajat olivat Museoviraston palkkaamia. Museovirasto vastasi kaikkina vuosina työn johtamisesta.

Konservointiin esineistä toimitettiin Museoviraston konservointilaboratorioon tärkeimmät rautaesineet. Muuta konservointia ei suoritettu.

Luonnontieteellisistä näytteistä suurin ryhmä oli paleoetnobotaaniset näytteet, jotka toimitettiin Terttu Lempiäiselle Turun Yliopiston biologian laitokselle kellutettuina. Radiohiiliajoituksia tehtiin Helsingin Yliopiston ajoituslaboratoriossa Högne Jungnerin johdolla. Dendrokronologiset näytteet analysoi Pentti Zetterberg Joensuun Yliopiston dendrokronologian laboratoriossa ja rahat määritteli Pekka Sarvas Museoviraston rahakammioista.

C-torni ja Esilinna II. G.Welin. Turun maakuntamuseo.

KUUSISTON LINNAN HISTORIAA

Laajempi kuvaus Kuusiston linnan historiasta on raportissa no. II.

Esilintojen rakentamisesta saatavat tiedot asiakirjoissa ovat olemattomat. Koko kivilinnan ja varsinkin esilintojen rakentamisen ajankohtaa on perusteltu Maunu Tavastin vuonna 1440 lähettämän kirjeen päiväyksellä, joka on "Datum in castro nostro Kusto", eli linnassamme. Maunu I päivää vuonna 1295 yksinkertaisesti "Datum in Custu". Piispa Hemminki käyttää vuonna 1344 päiväystä "Datum apud curiam nostram Kustu", eli Hemminki käyttää termiä kartano. Päiväykset heijastavat linnan kehitystä, mutta varsinaisesti rakentamisesta ja rakennustavasta ne eivät kerro. Kuusiston olemassa olon aikaisista Turun piispoista kirjeitä päiväisivät Kuusistossa Maunu I (1291-1308) yhden, Ragvald II (1308-21) ei yhtään, mutta hänen aikanaan novgorodilaiset tuhosivat Kuusiston rakennukset, Pentti (1321-38) 6, Hemming (1338-66) yhden. Henrik II Hartmaninpoika (1366-67), Johannes II Pietarinpoika (1367-70), Johannes III Westfal (1370-85) ja Bero II Balk (1385-1412) eivät ole päivänneet kirjeitä Kuusistossa, mutta siellä oli toimintaa. Bero II Balk kuoli Kuusistossa. Maunu II Tavastin (1412-50) ainoa kirje on päiväyksensä takia muodostunut linnan oletetun rakennushistorian kannalta merkittäväksi ja myös hänen seuraajansa Olavi Maununpoika (1450-60) päiväsi yhden kirjeen. Konrad Bitzin (1460-89) ajalta on yksi kirje, tieto suuresta tulipalosta ja piispan kuolemasta Kuusistossa. Polittiseen elämään aktiivisesti osallistunut Maunu III Särkilahti (1489-1500) on oleskellut linnassa paljon päätellen 14 kirjeestä. Lauri Suurpää (1500-06) lähetti 3 kirjettä ja Johannes IV Olavinpoika (1506-10) 2. Hän kuoli Kuusistossa. Arvid Kurki (1510-1522) lähetti 5 kirjettä. Hän joutui pakenemaan linnasta vuonna 1522. Linna joutui Severin Norbylle

mutta vuonna 1523 Kuusiston vouti Lasse Jensen antautui Eerik Flemingin joukoille. 1528 Kustaa Vaasa antoi määräyksen linnan purkamisesta.

KÄYTETTY LÄHDEAINEISTO

Museovirasto, RHO:n arkisto:

Kuusiston linnaa koskevat raportit, muistiinpanot ym. kirjoitettu materiaali
Kuusiston linnan piirustukset ja valokuvat

Kansallismuseo, historian vastuualue:

Kuusiston linnan kaivauksien löytöluettelot

Turun Maakuntamuseo:

Kuusiston linnan maalöydöt

Kirjallisuus:

Drake, Knut: Keskiaikainen rakennustekniikka ja -materiaalit. *Ars, Suomen taide* 1. Keuruu 1987.

Gardberg, C.J.: Kustö biskopsborgs första byggnadsskede. *Taidehistoriallisia tutkimuksia* 4. Helsinki 1978.

Gardberg, C.J.: Kuusiston linna. Vanhaa nähtävää. *Suomen Muinaismuistoyhdistyksen oppaita* N:o 2. Helsinki 1952.

Gottlund, C.A.: Ottawa eli suomalaisia huvituksia 1. osa. Tukholma 1828.

Hausen, Reinhold: Kuustö slott. *Historisk-arkeologisk beskrifning*. I-II. Helsingfors 1881, 1883.

Jutikkala, Eino ja Nikander, Gabriel: Kuusisto. *Suomen kartanot ja suurtilat* II. Helsinki 1941.

Juusten, Paavali: Suomen piispainkroniikka. *Suomennos ja selitykset* Simo Heininen. Pieksämäki 1988.

Linnat ja linnoitukset. Museovirasto. *Rakennushistorian osasto* 1/1975. Helsinki 1975.

Loven, Christian: Varför byggde de svenska biskoparna borgar? *Den medeltida borgen*. Red. Jan Melander. Gävle 1989.

Läntinen, Aarre: Turun keskiaikainen piispanpöytä. *Studia historica Jyväskyläänsia* 16. Jyväskylä 1978.

Mäkinen, Vesa: Suomen vanhat linnat. Porvoo 1975.

Pettersson, Lars: Linnat ja linnoitukset. *Oma maa* II. Porvoo 1958.

Rinne, Juhani: Kuusiston linnan rauniot. *Kuvallinen matkaopas*. Suomen nähtävyyksiä no. 1. Helsinki 1904.

Santavuori, Martti: Keskiaikaiset linnamme Kastelholma-Kuusisto-Raasepori. *Sotasokeat*. Helsinki 1972.

Suna, Antti (toim.): Kuusiston linna, tutkimuksia 1985-1993. Turku 1994.

Taavitsainen, Jukka-Pekka: Kuusiston linnan kaivauslöydöt. *Turun kaupungin historiallinen museo. Raportteja* 3. Turku 1979.

Topelius, Z.: *Finland framstäldt i teckningar*. Helsingfors 1848.

Uotila, Kari: Die Bischofsburg Kuusisto und ihre nächste Umgebung im Mittelalter. *Castella Maris Baltici* 3-4. Gdańsk 2001.

Uotila, Kari: Kuusiston piispanlinna – turvaa viholliselta, veroja kansalta. *Turun Historiallinen Arkisto* 49. Turku 1995.

Uotila, Kari: *Medieval Outer Baileys in Finland*. Kaarina 1998.

Painamattomat:

Kehusmaa, Anu: Elämää Kuusiston piispanlinnassa. *Arkeologian laudaturesitelmä*. Turun yliopisto. Turku 2000.

Kehusmaa, Anu: Kuusiston piispanlinna. Alueiden 28 ja 9505 stratigrafiasta ja keramiikkalöydöistä. *Arkeologian pro gradu -tutkielma*. Turun yliopisto. Arkeologian laitos. Turku 2002.

Kärki, Susanna: Kuusiston linna piispojen asuinpaikkana. Kulttuurihistorian proseminarityö. Turun yliopisto. Turku 1995.

Kylänen, Inari: Riista ja seuralaiseläinten luulöydöt Turun ympäristössä keskiajalta uudelle ajalle. Pro gradu tutkielma. Turun yliopisto. Biologian laitos. Ekologian osasto. Turku 2001.

Mutikainen, Marja: Djurben från Kustö slott. Uppsats i osteologi II. Osteologiska Forskningslaboratoriet. Stockholms Universitet. Stockholm 1989.

Mäkirinta, Terhi: Ajanvietettä ja uhkapeliä. Keskiaikaiset arpakuutiot Kuusiston piispanlinnan löytöaineistossa. Suomalaisen ja vertailevan arkeologien proseminariesitelmä. Turun yliopisto. Turku 1996.

Tuomi, Liisa & Lempiäinen, Terttu: Kuusiston linnan raunioiden ja Kuusiston kartanon ympäristön kasvillisuus. Tutkimusraportti. Biologian laitos. Turun yliopisto. Turku 1989.

TUTKIMUSHISTORIA

Reinhold Hausenin kaivauksissa vuosina 1877 ja 1879 linnan pohjakaava tuli varsin hyvin esille Esilinna II:n osalta. Samoin selvästi oli näkyvissä myös C-torni I ja II Esilinnan välissä. Hausen kertoo C-tornin olevan suurelta osin tiilestä. Hänen aikanaan ei ole merkintöjä Esilinna II:n lounaisosan huonetiloista, jotka mainitaan jo Juhani Rinteen oppaassa vuonna 1904. Suuria maansiirtotöitä tehtiin vuonna 1891 arkkitehti M. Schjerfbecikin johdolla ja vuosina 1892 ja 1893 arkkitehti Allan Schulmanin johdolla.

Välttämättömien korjaustöiden ohella linnaa kaivettiin jatkossakin esille ja maata siirrettiin ranta-alueille. Tutkimukset seurasivat korjauksia tosin melko hajanaisesti.

Vuonna 1902 insinööri A.J. Wikenström mainitsee Kuusiston linnan kustannusarviossa myös soran poiston ja viemäroinnin, joka hänen suunnitelmassaan kattaa kaikkien huoneiden viemäroinnin.

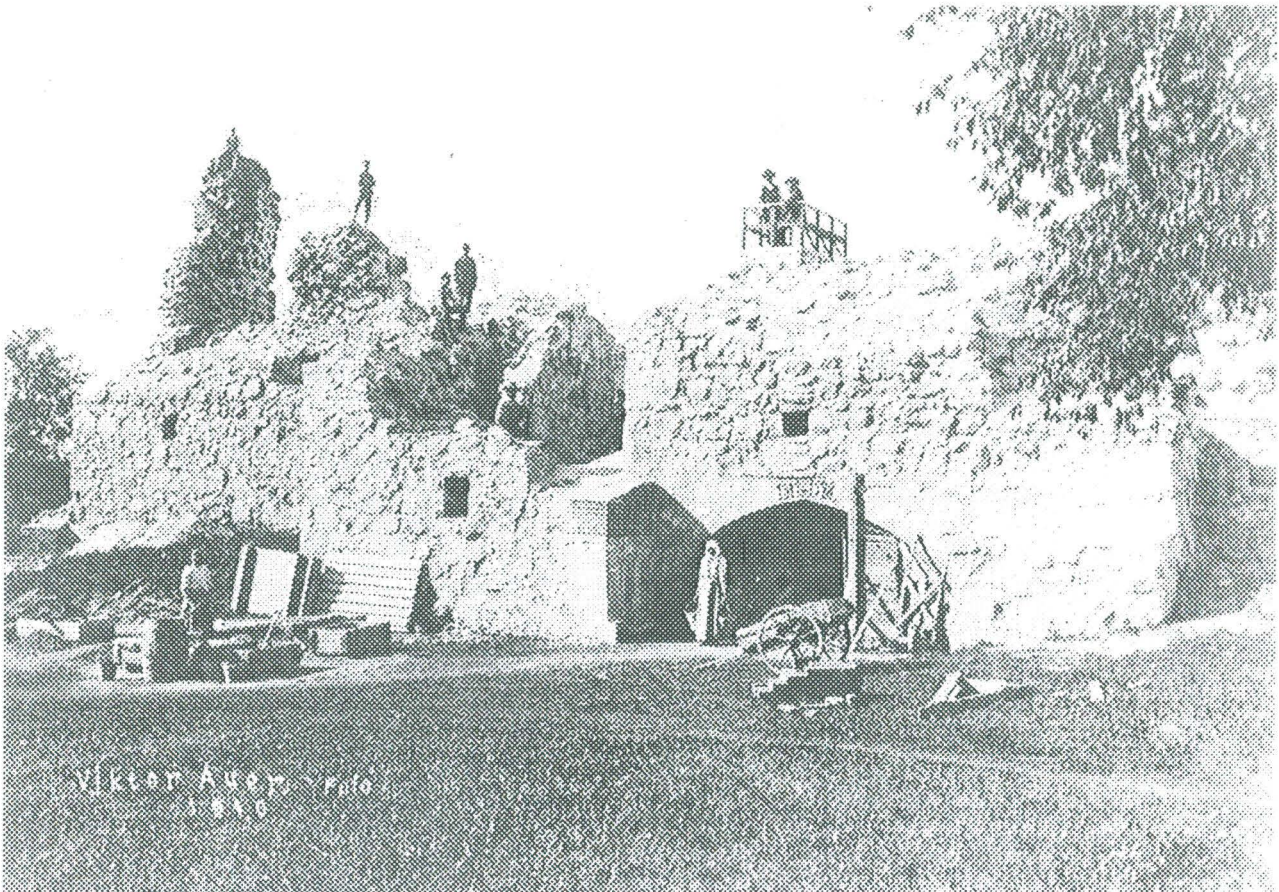
Suunnitelma ei näytä toteutuneen ainakaan C-tornin kohdalla. A.J. Wikenströmin johdolla suoritettiin maan siirtoja ja seulontaa Kuusiston linnalla myös vuosina 1904, 1905 ja 1909.

C-tornia ja lähimuureja korjattiin 1940-luvun loppupuolella ja 1950-luvulla O.E. Kivistön johdolla. Vuonna 1948 tehtiin myös huoneissa 22, 23 ja 24 pienempiä korjauksia.

1960-luvun alussa Esilinna II:n kehämuurin perustusta vahvistettiin, mutta vahvistuksen vaatimia kaivaustöitä ei tehty tutkimuksellisin metodein. Tosin kaivauksia seurattiin ja niistä tehtiin muistiinpanija. Kehämuurin vierestä kaivettiin sekä ulko- että sisäpuolelta.

Esilinna II:n pihan pohjoisosa kaivettiin vuosina 1988-1989 ja 1992, kehämuurin portin kohdalta ja ulkopuolelta kaivettiin vuonna 1986.

Työmaa vuonna 1919. Viktor Auer. Turun maakuntamuseo.

KAIVAUSMENETELMÄT

Kaivaus suoritettiin aina periaatteessa perinteisenä tasokaivauksena, jossa kerrokset pyrittiin kaivamaan luonnollisten massojen mukaisesti. Kaivaminen suoritettiin lastoilla, mutta mahdollisuuksien mukaan myös lapiolla. Lapiokaivamiseen oli ohuiden kerrosten takia vähäiset mahdollisuudet. Kiviä jouduttiin nostelemaan pois alueelta tukkinosturin avulla. Pois nostetut kivet käytettiin muurien korjaukseen.

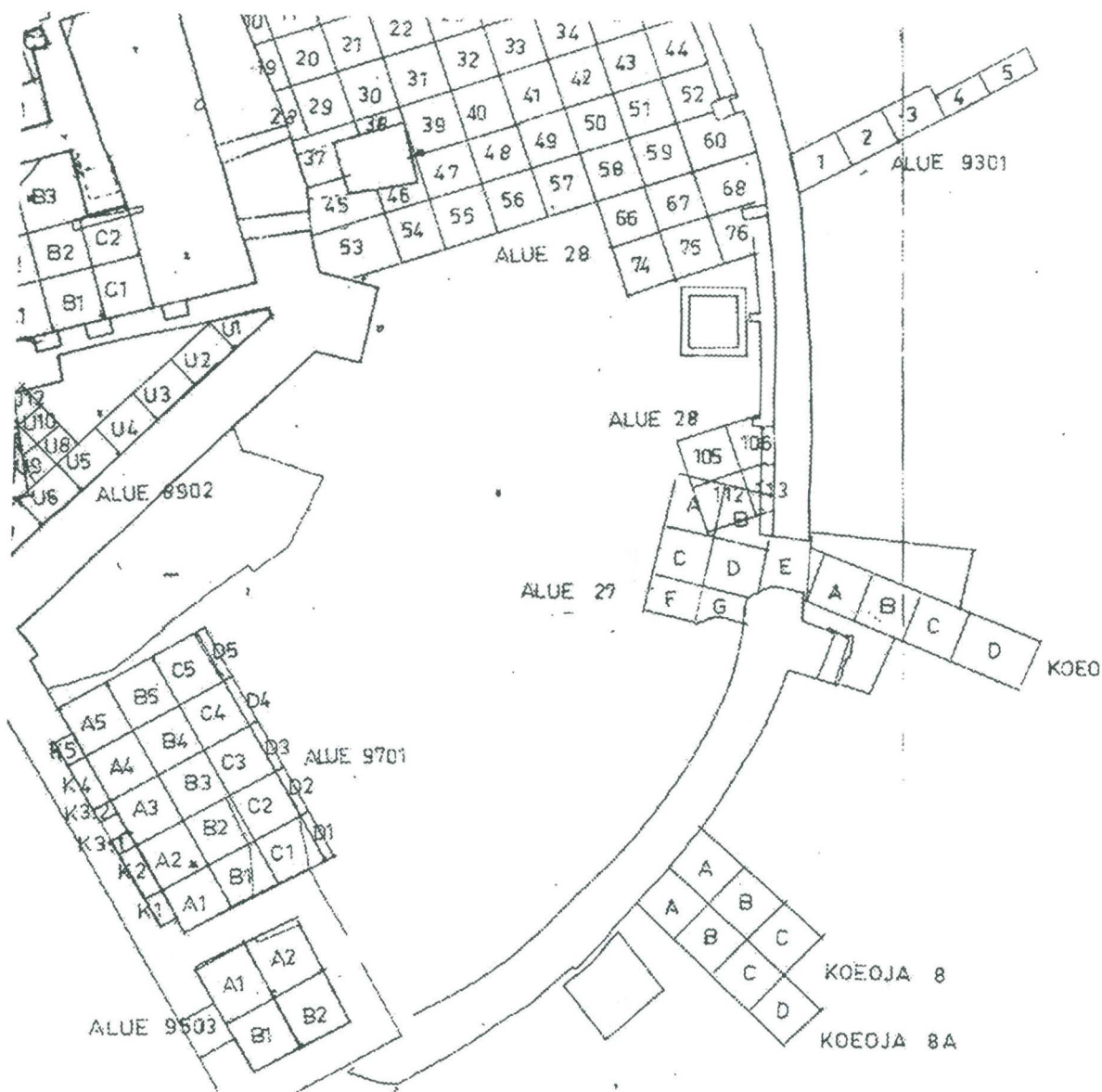
Löydöt otettiin talteen sekä kaivamisen että maan seulomisen yhteydessä. Kaikki kaivettu maa seulottiin. Löytöjen löytöpaikat on pääosin kirjattu ruudun ja kerroksen tarkkuudella. Kaikki luumateriaali otettiin talteen omana ryhmänään.

Näytteistä otettiin systemaattisesti ainoastaan maanäytteet makrofossiileja varten. Nämä näytteet kullutettiin valmiiksi Turun Yliopiston biologian laitokselle Terttu Lempiäisen analysoitavaksi. C14 ajoitusta varten otettiin näytteitä, mutta vain osa niistä on toimitettu Helsingin yliopiston ajoituslaboratorioon Högne Jungnerille. Dendrokronologiset näytteet tutkittiin Joensuun yliopiston dendrokronologisessa laboratoriossa Pentti Zetterbergin johdolla.

Valokuvaus suoritettiin pääsääntöisesti kaikista ruuduista ja tasoista mustavalkokuvina ja näiden lisäksi kuvausta täydennettiin diakuvilla. Kuvat on numeroitu Kuusiston linnan vuodesta 1985 alkaneen korjausprojektin numerointiin yhtenäisellä juoksevalla numeroinnilla.

Kartoituksessa korkeusjärjestelmänä käytettiin N60 järjestelmää ja alueiden ruudutus tukeutui linnan muureihin, jotka on piirretty peruskarttakoordinaatiston mukaan. Alueet ruudutettiin kaivausruutuihin ja nimettiin kirjain-numero yhdistelmällä. Piirtäminen suoritettiin kerroksittain ja ruuduittain ja näitä täydennettiin leikkauspiirroksilla ja detaljikuvilla.

Kaivanto 9301 pohjaan kaivettuna. Leena Venhe MV/RHO

ALUE 9301 ESILINNA II:N KEHÄMUURIN ITÄPUOLELLA

Antti Suna.

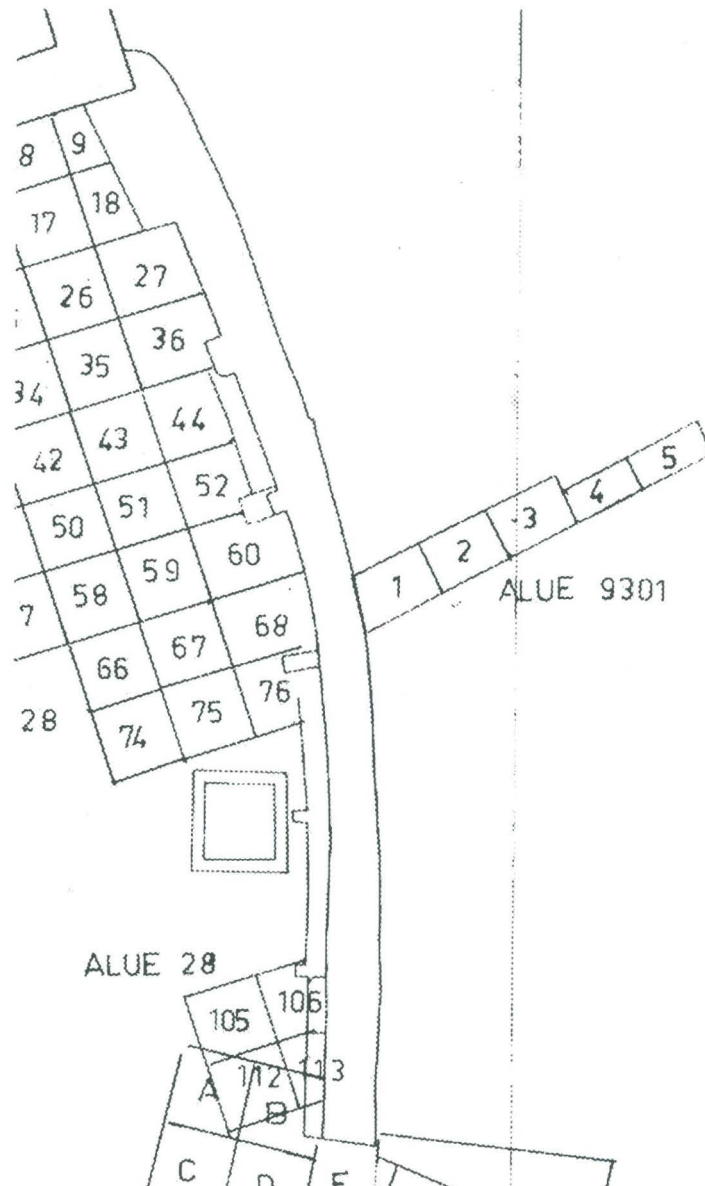
Kenttätöet Leena Venhe.

Johdanto

Kaivausalue oli Kuusiston linnan Esilinna II:n kehämuurin vieressä ulkopuolella porttiaukon ja D-tornin välissä keskivaiheilla. Linnan ympärillä kaivettiin vastaavanlaisia koekaivantoja vuosina 1985 ja 1986. Lähin näistä sijaitsi Esilinna II:n portin kohdalla. Alue kehämuurin ulkopuolella on linnan rakentamisaikaan ollut lähellä vesirajaa. Kaivanto kaivettiin viemäröinnin tarpeisiin. Esilinna II:n pintavesikaivo sijoitettiin pihalle kehämuurin viereen vastaavalle kohdalle ja vedet johdatetaan siitä putkessa tätä ojaa myöden linnan ulkopuolelle. Putkelle tehtiin kulkureitti muurin läpi ja sen päähän sijoitettiin kivipesä. Kaivauksen tarkoituksena oli saada lisäselvitystä linnan ulkopuolisiin massoihin.

Alue lähti kehämuurista ja jatkui 6 m 1,5 m:n levyisenä, jonka jälkeen kapeni 1 m:n levyiseksi. Kaivannon kokonaispituus oli 10 metriä. Viisi 2 metrin pituista ruutua numeroitiin muurista alkaen numeroilla 1 - 5. Kerrokset pyrittiin kaivamaan luonnollisissa kerroksissa ja numeroitiin roomalaisilla numeroilla siten, että numerot suurenevat edettäessä ylhäältä alaspäin.

I KERROS

Yleistä

Turpeen ja humuksen poiston jälkeen poistettiin myös hieman niiden alla ollutta massaa yhteensä enimmillään 20 cm. Rakennusjätettä oli lähellä muuria ja sen määrä väheni muurista etäännyttäessä. Löydöt olivat suhteellisen runsaita, mutta sisälsivät jokaisessa ruudussa paljon aivan uutta materiaalia. Kuitenkin ruudusta no. 2 löytyneen vuoden 1929 markan vastineeksi löytyi myös linnan käytön aikaista materiaalia. Näistä suurin ryhmä on kattotiilen palat. I kerros on joka tapauksessa täysin sekoittunut kerros, jossa on jäänteitä viimeisen 500 vuoden ajalta.

Ruutu 1 I kerros

Ruutu 1 oli vain noin puolikas, sillä sen eteläosassa oli kuoppa, joka oli vanhan perustusten vahvistuspalkin vieressä. Muurin vieressä leveys oli 80-90 cm ja keskellä ruutua vain 50-55 cm. Itäreuna sen sijaan oli jo normaalin levyinen eli 150 cm. Muurin vieressä muurista ulkona muurikivien itäpuolella oli vierekkäin laastilla yhdistettynä 2 kiveä, joiden pituudet olivat n.20 cm ja leveydet n. 14-15 cm. Kivet liittyivät muurin korjauksiin. Maa oli tummaa hiekkaa, jonka seassa oli runsaasti savea. Pohjatasossa massassa oli näkyvissä harmaita saviläiskiä, tiilenpaloja, pieniä laastikokkareita ja pikkukiviä. Itäosassa oli 35-95 cm:n päässä eteläreunasta n. 10 cm leveydeltä nokea ja 0-35 cm etäisyydellä n. 10 cm leveydeltä kellertävää laastia, joka jatkuu ruutuun no. 2.

Ruutu 2 I kerros

Ruudun 2 maa oli hiekkaisempaa ja huomattavasti laastisempaa kuin ympäröivät ruudut. Eteläreunalla pinta oli täynnä tiilimurskaa. Ruutujen 2-3 rajalla yhtenäinen tiilimurskakerros muuttui äkisti hiekkansekaiseksi ja tiilenpalat pienenevät. Yhtenäinen tiilimurskapinta oli eteläreunalla 50-65 cm levyisenä alueena. Alueen pohjoispuolella oli kokonaisia tiiliä ja suuria tiilenpaloja, joiden pinta oli ohuelti laastissa. Toisin sanoen tiilet olivat olleet käytössä. Tiilimittoja: 29x14x , ?20x14x7, ?20x13,5x , 30x13,5x8, 29,5x15x8. Länsireunalla oli 90-20 cm leveydeltä laastia. Tiilien ja laastialueen väliin jäi savensekaista hiekkaa, jossa ei ollut tiilimurskaa, eikä tiilenpaloja, mutta hiven laastia.

Ruutu 3 I kerros

Ruudun länsireunalla jatkui edellisestä ruudusta 55-20 levyinen etelään kapeneva hiekka- ja tiilimurska-alue. Tämän jälkeen pinta oli tummaa savensekaista hiekkaa, jossa enemmän savea. Massassa oli myös pikkukiviä ja tiilenpaloja sekaisin. Tästä itään oli lähes pelkkää hiekkansekaista savea, jossa vain pari pientä kiveä.

Ruudun 3 jälkeen kaivanto kapenee metrin levyiseksi.

Ruutu 4 I kerros

Massa oli savensekaista humusta, hiven tiilimurskaa ja pari tiilenpalaa, seassa myös hiekkaa ja savea, jopa harmaina läiskinä. Koko ruudun itäpuoliskolla oli kiviä ja tiilenpaloja. Kivien koot olivat luokkaa 12x8 - 13x15 - 28x32 - 30x16 cm. Massa oli länsiosassa samankaltaista kuin ruudussa no. 3 eli saven sekaista hiekkaa. Itäosassa massassa oli lisäksi humusta hieman seassa. Tämä ulottuu ruudun 5 loppuun asti.

Ruutu 5 I kerros

Humuksen, saven ja hiekan sekaisessa massassa oli paljon kiviä. Kivien koot olivat luokkaa 6x7 cm, 13x15 cm, 20x21 cm, 14x38 cm. Tiilenpaloissa oli laastia, kun taas kivistä se puuttui. Kivet eivät näyttäneet kiveykseltä vaan selkeästi epämääräiseltä kasalta. Kivet vaikuttivat paikalle heitetyltä. Kivet olivat pyöreäkulmaisia luonnonkiviä. Ruudun itäreunalla oli n. 65 cm pituudelta runsaasti tiilimurskaa humuksen seassa.

II KERROS

Yleistä

Lähellä muuria lähinnä ruudussa no. 1 näyttää betonianturan asettaminen aiheuttaneen maan sekoittumista, mutta myös etäämmällä kehämuurista ovat vielä löytöjen perusteella massat pintamaata, joka on muodostunut viimeisen 150 vuoden aikana. Poikkeuksen näyttäisi muodostavat ruutu 2, jonka löydyissä selkeästi uutta tavaraa ole. Ruudun länsiosan laasti näyttää rajaavan alueen lähempänä muuria

olevasta kaivetusta maasta ja taas idässä kivi- ja tiilikeskittymä rajaa aluetta. Massat eivät tosin kovinkaan paljon eroa eri ruuduissa toisistaan. Kivikeskittymän itäpuolella ruudussa 5 humuspitoinen maa, jossa ei ole paljon rakennusmateriaalia, on vähemmän häiriintynyttä kuin ruuduissa 1, 3 ja 4. Ruutujen 3 ja 4 tiili-kivikeskittymä lienee läjitystä. Vastaavanlaista on ympäri linnan, mutta rakenteellista selitystä sille tuskin on.

Ruutu 1 II kerros

Massa oli kaivausalueen muihin ruutuihin verrattuna täysin erilaista. Se oli tummaa savensekaista hiekkaa, jossa hiven tiilimurskaa, hiven laastia ja siellä täällä harmaita saviläiskiä sekä pari tiilenpalaa. Kaakkoisnurkassa oli hiilenpaloja. Ruudun alue näytti kerran kaivetulta. Muurista ulkonee kiviä, jotka kooltaan idästä lukien 20x14 cm, 20x15 cm (eivät aivan muurissa kiinni), 20x20 cm, 15x6 cm. Kivet olivat aivan vieri vieressä. Löytöjä tässä sekamassassa oli pullolasia, naula, rautakuonaa ja hevosenkenkänaula. Pullolasi on ainakin uutta tavaraa.

Ruutu 2 II kerros

Ruudun länsiosassa lähtien ruudun no. 1 rajalta oli lähes yhtenäinen 1-2 cm paksuinen kellertävä laastikerros, jonka lounaisnurkassa ja länsiosassa oli aukko. Laasti loppuu kuin seinään ruudun 1 rajalle. Laastin leveys oli 95-60 cm. Laastin ulkopuolisen osan massa oli tummaa laastin ja noen sekaista multaa sekä tiilimurskaa pienistä hipuista puolikkaisiin tiiliin asti. Ruudun kaakkoisosassa 86 cm itäreunalta länteen ja n. 20 cm eteläreunasta oli tiilimurskakerros, joka jatkui ruudun 3 puolella. Tiilenpaloja ja kokonaisia tiiliä oli pohjoisreunalla 110 cm pituudelta ja 30-45 leveydeltä. Laastin jälkeen ruudun keskellä oli tiilimurskaton, tiiletön ja kivetön alue. Ruudusta löytyi kivikuula (94030:488), joka merkittiin II kerroksen karttaan. Muutkin löydöt lienevät keskiajalle ajoittuvia: rautavarras, kuonaa, hiomakivi.

Ruutu 3 II kerros

Länsireunalla aina puoleenväliin alueen pituussuunnassa oli runsaasti suuria laastisia tiilenpaloja, joitakin luonnonkiviä (20x25 - 11x11 cm). Maa oli sama kuin ruudussa no. 2 ja seassa paljon tiilimurskaa. Syvemmälle kaivettaessa esiin tuli runsaasti kiviä kooltaan 6x11-20-20 cm. Osa oli pieniä kiilakiviä ja osa taas pyöreitä luonnonkiviä, joukossa oli myös paljon suuria tiilenpaloja. Koko ruudussa näiden välissä paljon pieniä laastisia tiilenpaloja. Maa oli alempana savensekaista hiekkaa, jossa savea vähän. Löydöissä oli uutta porsliinia ja lasia.

Ruutu 4 II kerros

Löytyi erittäin ohutta, kullattua kaarevaa lasia useita paloja.

Ruudussa oli vain 7 pientä tiilenpalaa ja 23 pyöreähköä kiveä melko lähekkäin. R.4 muuttuu humukseksi, jossa hiekkaa ja pari pientä tiilensirua. Löydöissä uutta materiaalia.

Ruutu 5 II kerros

Humuksen seassa oli runsaasti suuria luita. Massa oli hiekkansekaista humusta, jonka seassa oli jonkin verran tiilenpurua ja n. 16 kiveä ja 5 tiilenpalaa. Kivet olivat kooltaan 17x38, 11x14-15x12 cm. Kivistä 4 oli lohkottua kiveä ja muut luonnonkiviä eli melko pyöreäreunaisia. Löydöt: 2 rautanaulaa, hevosenkenkänaula, rautaniitti, kuonaa ja kattotiilen pala, mutta myös selvästi uuden pullolasin siruja.

III KERROS

Yleistä

Lähellä muuria on III kerroksessakin varsin sekoittunutta maata. Maa kuitenkin jatkuu länteen ruudun no. 2 alueelle, jossa laastin poistamisen jälkeen ei edelleenkään löytöaineistossa ole uutta materiaalia. Myös vähäisiä palon jälkiä on molempien ruutujen alueella. Massa jatkuu yllättävänkin vähän rakennusmateriaalia sisältävänä itää, jossa ruutujen no:t 3 ja 4 alueella on tiili- ja kivikeskittymä. Keskittymä on itäiseltä rajaltaan varsin selvärajainen. Reunan suunta on suurin piirtein kaakko-luode. Tässä tasossa keskittymä rajauksensa takia viittaa mahdollisuuteen, että kyseessä sittenkin voisi olla jonkinlainen pengerrys tai tarkoituksellinen täyttö. Kivikeskittymästä itään oli maamassa hiekkaa ja tummaa humusta sekaisin, lisäksi siinä oli vähän laastia ja lisääntyvässä määrin tiilenporoja. Huomin arvoista on, että III kerroksessa triviaalitavaran määrä selkeästi vähenee ja jo II kerroksessa puhdas ruutu no. 2 on myös tässä kerroksessa uudesta materiaalista vapaa. Myöskään ruuduissa 3 ja 5 puuttuvat sekundääriainekset. Varsinaisia purkumassakerroksia ei ollut näkyvissä.

Ruutu 1 III kerros

Ruudun eteläreunassa oli hiven kuonaa. Itä- ja pohjoisreunalla oli harmaata kovaa savea, joka kuului betonianturan savisulkuun, n. 20 cm leveydeltä savikokkareita oli siellä täällä. Massa oli pääasiassa hiekkansekaista savea ja joukossa oli pari tiilenpalaa ja tiili. Koillisnurkassa oli kevyttä palomaata eli nokea ja hiiltä. Löytöjä: Uutta lasia, metallimöykky, rautakuonaa ja punasavikeramiikkaa.

Ruutu 2 IIIa kerros

Tässä välikerroksessa IIIa poistettiin vain laasti. Laasti alkoi 10 cm länsireunalta itään. Pituus oli 95 cm. Paksuus vaihteli 3-5 cm:n rajoissa. Laastin alta paljastui savensekainen hiekka sekä pari kolmiomaista (8x12-4x7 cm) kiilakiveä. Länsireunalla oli tiilenpaloja n. 30 cm leveydeltä ruutujen rajalla. Muuten ruudun länsiosa on tasaista massaa. Löydöissä ei välttämättä sekundääriainesta: rautakuonaa, kattotiilen pala, punasavikeramiikkaa ja hevosenkenkänaula.

Ruutu 2 IIIb kerros

Tässä ruudussa IIIb oli varsinainen kaivauskerros. Löydettiin runsaasti rautakuonaa. Massa oli suurimmaksi osaksi savensekaista hiekkaa. Lounaisnurkassa oli yksi kivi. Ruutuun no. 1 jatkuu luoteisnurkassa kevyt palomaa. Paikoitellen oli hienoa vaalean ruskeaa hiekkaa. Paikoitellen oli myös pieniä katkonaisia laastiripauksia. Laajempi ja yhtenäisempi laastialue oli itäreunalla. Koillisnurkassa oli länsi-itäsuuntainen ohut puu 12x6 cm. Ruudusta löydettiin runsaasti rautakuonaa sekä muuta materiaalia, sekundääritavaraa ei ole: mm. veitsi, nauvoja, hevosenkenkänauloja, rautakoukku, metallilevy, rautahela, kattotiilen palasia, piin siru.

Ruutu 3 III kerros

Ruudussa oli runsaasti erisuuruisia tiilenpaloja, vähän tiilikuonaa sekä vähän rautakuonaa. Tiilenpaloissa oli kiinni laastia. Myös useissa tiilenpäissä ja -puolikkaissa katkenneissa kohdissa oli laastia. Niitä on siis käytetty tämän kokoisina rakenteessa. Massa oli hiekkaa, jonka seassa savea ja hiven kellertävää laastia. Tiilien, tiilenpalojen ja pikkukivien alta 0-50-90 cm itäreunalta paljastui vierä vieressä suuria tiilenpaloja, suuria laastikokkareita (8x11-5x9), 8 pientä kiveä (13x15-6x10 cm; luonnonkiviä) ja 3 kiilakiveä (6x10 - 12x12 cm). Seassa oli savensekaista hiekkaa. Kerroksen pohjatasossa massa oli hiekkaa, jossa oli erittäin runsaasti tiilimurskaa, paljon tiilenpäitä, 1 kokonainen tiili ja 16 kiveä (6x? - 27x26 cm), joista 2 kiilakiviä (9x10 - 12x15). Tiilenpaloja oli yli 40 kpl. Kivi-tiilirakennelma jatkuu eteläreunassa 84 cm:n leveydeltä ja koko pohjoisreunan. Koko eteläreuna oli kuitenkin täynnä tiilenpaloja pohjalla, vaikka koholla olevat palat loppuivat 84 cm itäreunasta. Lisäksi eteläreunalla oli tasaisia laakeita luonnonkiviä kooltaan 20x17 - 17x40 cm ja koko ruudun eteläprofiili oli täynnä erisuuruisia kiviä. Tiilenpaloissa oli laastia, kivet olivat sen

sijaan puhtaita, tiili-kivikasa oli tasoltaan korkeammalla kuin länsiosan pohja. Ruudun pohja oli matalammalla kuin ruudun no. 2 pohja. Löytöinä tuli mm: erittäin hyväkuntoinen naula, vähän kuonaa, hevosenkenkänauloja, luuteelmä, piitä ja paljon suuria luita. Uusi materiaali puuttuu.

Ruutu 4 III kerros

Tiilet ja kivet jatkuivat ruudusta 3 ruudun 4 puolelle 103-50 cm (103 eteläreunalla, 50 pohjoisreunalla). Ruudussa no. 4 kiviä oli n. 23 (6x11 - 23x40 cm), kiilakiviä 3 (6x10 - 16x16 cm) ja 12 tiilenpalaa (3x6 - 10x16 cm). Tiili- ja kivirivin itäpuolelta alkoi hieno hiekkamulta, jonka seassa tiilenpurua. Kivien reunarivi jatkui ruudun 3 puolelle pohjoisreunalla. Kivi-tiilikasa oli ruutujen 3-4 rajalla tiivis ja harvenee ruudussa no. 3 länteen päin mentäessä. Löytyi uutta lasia, kuonaa, nauvoja, luuesineen teelmä mm.

Ruutu 5 III kerros

Massa oli hiekka ja tummaa humusta sekaisin, lisäksi siinä oli vähän laastia ja lisääntyvässä määrin tiilenporoja. Huomattavat löydöt: nauvoja, pari punasavikeramiikan palaa, hevosenkenkänauloja, metallikiekko, kuonaa, kattotiilen paloja ja piitä. Ei uutta materiaalia.

IV KERROS

Yleistä

Muurin lähellä maa oli yhä varsin sekoittunutta, mutta sekundaarilöytöjä ei esiintynyt. Sekoittunut massa rajoittui lähellä ruudun no. 2 länsirajaa kellertävään harjuhiekkään, jonka päältä löytyi pariston osa ja se osoitti ruudun 2 tähänastiset kerrokset sekoittuneiksi. Idempänä ruudun 3 alueella poistettu rakennusmateriaali näyttää olevan linnan purkamisessa syntyntä ja siitä itään olevat alueet ovatkin ranta- ja laidunalueita, jotka ovat syntyneet hitaammin kuin läntiset runsaat siirretyt massat. III kerroksessa todettu kivi- ja tiilikeskittymä jatkui tummaan mullan ja hiekan sekaiseen tiilimurskakerrokseen asti ja tämä maa jatkuu itään. Keskittymän länsipuolella maa on erilaista. Sitä vastaan, että kivi-tiilikeskittymä olisi jonkinlainen pengerryks, ei ole todisteita. Ennemmin nämä maalajimuutokset näyttävät tukevan oletusta pengerryksestä. Löydöstö kokonaisuudessaan on vielä hieman sekoittumisesta kertovaa.

Ruutu 1 IV kerros

Massa oli edelleen sekoittunutta maata eli sekaisin savea ja hiekkaa ja joukossa vähän tiilimurskaa ja laastia. Kaivettavan alueen eteläreunassa ja kaakkoisnurkassa oli edelleen suuria savikokkareita. Löydöissä ei ollut selkeästi uutta tavaraa. Hioinkivi (94030:570).

Ruutu 2 IV kerros

Poistettiin tummaa savensekaista hiekkaa ja tiilimurskaa ja saatiin esille kellertävää harjuhiekkää ruudun keskeltä alkaen. Hiekka ulottui lähes koko ruutuun. Ruudusta on 9 numeroitua löytöä mm. nauvoja ja rautaesineiden katkelmia. Joukossa on yksi sekundaarilöytö pariston osa, joka osoittanee yläpuolen massat sekoittuneiksi.

Ruutu 3 IV kerros

Kaivettiin runsaasti maata pois. Massa oli savensekaista hiekkaa, jonka seassa oli erittäin runsaasti tiilimurskaa ja erilaisia tiilenpaloja. Kaivettiin lähes kaikki tiilenpalat pois. Pohjaan jäi näkyviin 6 kiveä (n. 15x20 - 10x12 cm) ja tiiliä. Löydöissä on epämääräisiä rautafragmentteja, joiden ajoitus on vaikeaa.

Ruutu 4 IV kerros

Saven sekainen hiekka kaivettiin pois ja saatiin esille massa, joka oli hiekkansekaista multaa, joka sisälsi paljon tiilimurskaa ja hivenen laastia. Tiilimurskan määrä lisääntyi alaspäin mentäessä. Löydöissä lasitavara on epäilyttävää. Pala ruskeaa pullolasia ja pala ohutta lasia, jota löytyi myös ruudun II ja III kerroksesta.

Ruutu 5 IV kerros

Ruudun IV kerroksen pohjaksi määriteltiin hiekkansekainen humus, jossa oli kohtalaisesti tiilimurskaa, hiekka lisääntyi tässä tasossa. Massa oli ruudun 4 kanssa samankaltaista. Löydettiin hevosenkenkä (94030:599), hevosenkenkänauloja, rautanauloja, rautavartaita, rautakuonaa ja kattotiilen palasia.

V KERROS

Yleistä

Suurimman osan alueesta kattaa saven sekaista hiekka ja hiiltä sisältävä massa, jossa eri puolilla on hivenen erilaisia sekoittumia. Ruudussa no. 3 on massan seassa muuta ympäristöä runsaammin rakennusjätettä ja se on ainoa ruutu, jossa ei ole tähän tasoon asti ollut löydöissä sekundääriainesta. Nyt siitä löytynyt penninki ajoittaa massat 1400-luvulle. Muurin vierusta on vieläkin sekoittunutta. Ruudun 3 palamisen jäljet eteläreunalla kertovat tulenpidosta, mutta ilmeisesti tilapäisasemasta. Nythän ollaan kuitenkin alueella, jossa linnan käytön aikana ilman pengerryksiä ei liene ollut kuivaa maata ja nyt oletettu pengerryksin on palon jäänteiden päällä. Mielenkiintoisia ovat puut, jotka löytyivät ruuduista 2 ja 4. Ruudussa no. 2 säilymisolosuhteet ovat olleet vaikeat ja puu lienee uuden ajan tavaraa. Ruudussa no. 4 sen sijaan lähellä rantaa pitkälle kosteana säilynyt maa on saattanut säilyttää puun satoja vuosia. Puut jäävät irrallisiksi ilmiöiksi, koska lähistöltä ei vastaavanlaisia löytöjä ei ole tehty.

Ruutu 1 V kerros

Tämä kerros oli samaa sekamaata eli hiekkansekaista savea ja tiilimurskaa sekä savikokkareita kuin ylempänäkin. Luoteisnurkasta paljastui hieman enemmän karkeaa puhdasta hiekkaa ja pieniä tiilenpaloja kuin oli näkyvissä IV kerroksessa. Taas löytyi hioinkiven katkelma, mutta myös Aura-olutpullon repäisykorkki.

Ruutu 2 V kerros

Harjuhiekka poistettiin. Ruutu no. 2 oli vielä tässä tasossa selvästi korkeammalla kuin ruutu no. 1. Samoin oli ruutu no. 3 alempana kuin 2. Harjuhiekkan alta paljastui purkumaa, savensekainen hiekka sekä pari suurehkoa tiilenpalaa, laastimurua, hiven tiilimurskaa, 1 luonnonkivi (10x10 cm), 1 kiilakivi (12x16 cm) ja hiven palomaata. Keskellä ruutua oli kaakko-luodesuuntainen ohut laho puu pituudeltaan 25 cm ja leveydeltään 4-8 cm. Se oli kiilakiven vieressä. Puu näkyi hieman jo IV kerroksessa. Hiekkakerroksessa oli runsaasti pieniä palaneita luita. Muita löytöjä ovat rautaesineiden katkelmat, kuona ja palanut savi.

Ruutu 3 V kerros

Kerrosta kaivettaessa massa muuttui alempana savisemmaksi ja multaisemmaksi. Ruudusta kaivettiin pois massa, joka oli hiekkansekaista savea, multaa, tiilimurskaa, läiskittäin kellertävää hienojakoista hiekkaa ja hiven laastikokkareita. Alta tuli tumma rasvainen palomaa (hiilenpalat n. 2x2 cm). Ruutujen 2 ja 3 rajalla oli molemmin puolin runsaasti tiilimurskaa ja hiekkaa. Ruudun pohjassa oli itäosassa läiskittäin valkoista laastia ja vähän tiilimurskaa. Ruudun keskellä oli kiviä (3 terävää), 5 luonnonkiveä (10x12 - 20x18 cm). Länsiosassa oli savensekaista hiekkaa sekä runsaasti

suuria tiilenpaloja, siellä ruutua kaivettiin myös hieman muuta pintaa syvemmälle löytyneiden palon jälkien takia. Ruudusta löytyi ruotsalainen penninki (92162:?) $x=110$, $y=70$, $z=+237$. Muita löytöjä mm. punasavikeramiikkaa, metallihela, 7 hevosenkenkänaulaa, rautanauvoja, rautakuonaa, kattotiiliä, hioinkivi ja piitä.

Ruutu 4 V kerros

Ruudun 3 rajalla ruudun 4 puolella oli V kerroksessa erittäin runsaasti tiilimurskaa ja humuksensekaista hiekkaa. Siellä täällä oli pieniä harjusoraläiskiä (10x10 cm). Kerroksen pohja oli hienoa hiekkaa, humusta ja tiilimurskaa. Länsiosassa on profiilissa runsaasti kiviä ja massan seassa hiven savea. Itäosassa oli 1 kokonainen tiili (27x13,5-13x? cm). Itäosassa maa oli hiekkaisempaa ja multaisempaa kuin muualla ruudussa. Ruudun keskivaiheilla, pohjoisreunalla oli puu, jonka pituus oli 19-26 cm ja leveys 20 cm). Puun suunta etelä-pohjoinen ja se jatkui pohjoisprofiiliin. Eteläpää oli katkennut. Puu oli äärettömän ohut. Alla oli savensekainen multa-hiekkaseos. Itäreunalta alkaen 20-30 cm ruudun 4 puolelta alkaa ruudun 5 puolelle pikkuhiekkakerros. Myös ruudun lounaisnurkasta löytyi pieni itä-länsisuuntainen puu paksuudeltaan 2 cm, pituus oli 6,8 cm ja leveys 4,7 cm. Löydettiin mm. pala kivisavikeramiikkaa (94030:639), metallirengas, nauvoja, kuonaa, kattotiiltä, piitä ja hioinkivi.

Ruutu 5 V kerros

Kaivattiin lähes pelkkää hiekkaa, seassa oli jonkin verran multaa, runsaasti luita ja muutama palanut luu sekä kuonaa. Länsiosassa suuria oli tiilenpaloja (7 kpl) ja 8 kiveä (4x8 - 11x27 cm). Lounaisnurkassa oli 20x40 cm pikkukivistä hiekkaa noin 20-30 cm itäreunasta. Muuallakin näkyi pikkuläiskinä samaa pikkukivihiekkaa. Merkittävin löytö oli veitsen terä (94030:651).

VI KERROS

Yleistä

Kuudes kerros on ensimmäinen, jonka löydöissä ei ole uutta materiaalia. Muurin vierustankin sekoittuneisuus väheni. Massat olivat suhteellisen samanlaisia aivan rannimmaista ruutua lukuun ottamatta. Ruudussa no. 5 päästiin jo lähelle rantahiekkaa, mutta muissa selkeät purkumassat ja kulttuurimassat jatkuivat. Ruudussa no. 2 pääosin tiilistä muodostunut keskittymä on hieman eri tasolla kuin ruudussa no. 3 ollut vastaavanlainen keskittymä. Kuitenkin lienee mahdollista pitää niitä saman ilmiön osina. Tiilet olivat sekaisissa asemissa ja pohdiskelu satunnaisesta purkumassakasasta tai rantapengerryksestä ei saa muuta todistetta kuin selkeä massan ero keskittymän länsireunalla. Löytöjen määrä on rannanpuoleisissa ruuduissa suurempi kuin muurin läheisyydessä. Se lienee selitettävissä massojen erilaisuudella. Purkujätteestä ei yleensä löydy paljon materiaalia. Tosin meriveden ulottumisen tälle alueelle ei luulisi parantavan pienten sirpaleiden säilymistä. Miten keramiikka ja ikkunalasin palaset ovat voineet säilyä alueella. Täyttömassat ei ole pois suljettu ajatus.

Ruutu 1 VI kerros

Kaivauskerroksen paksuus oli n. 5-7 cm. Koko eteläosa oli 40-70-20 cm:n leveydeltä sekoittunutta savensekaista hiekkaa, jonka seassa oli savikokkareita ja tiilimurskaa. Toinen puoli ruutua eli pohjoisosa oli tiilimurskaa ja pelkkää pienirakeista hiekkaa. Samaa hiekkaa oli ruudun no. 5 V kerroksen pohjoisreunalla. Löydöt: rautanauja, rautavarras, kuonaa, kattotiilen pala, palanut savea, tiilen pala, hioinkivi.

Ruutu 2 VI kerros

Poistettiin hiekkaista maata, jossa oli hiven savea ja laastia. Lounaisnurkassa oli 13 melko särmikästä kiveä (10x8 - 27x18 cm) ja tiilenpuolikkaita 4 kpl sekä 2 kokonaista tiiltä. Ruudun

luoteisnurkasta alkoi tiilenpuolikkaiden sekainen rivi, joka jatkui ruudun 3 rajalle. Rivin leveys oli 36-70 cm ja se leveni itään päin. Tiilenpalojen joukossa oli 4 kiveä (6x10 - 7x13 cm) ja laastikokkareita sikin sokin. Palojen välissä oli hiekansekaista savea tai hiekkaa ja savea sekaisin ja ympärillä etelä- ja pohjoispuolella harmaa savi (savialusta). Tiilenpaloissa oli laastia. Paikoitellen kivien ja tiilien välissä oli pelkkää savea.

Ruutu 2 VIb kerroksessa tiilet ja kivet poistettiin ja kaivettiin tiilenpalojen ja tiilimurskan alta esiin kiviä. Tiilenpalojen alla oli ohut kerros harmaata savea ja hiekansekaista harmahtavaa savea. Ylemmästä eli VI kerroksesta löytyi mm. hevosenkenkänaula, rautanauvoja, kattotiilen pala, kalkkikiven pala ja kuonaa. VIb kerroksesta löytyi rautanauvoja, kattotiilen pala ja kuonaa.

Ruutu 3 VI kerros

Poistettiin tummahko savi-multamaa ja tutkittiin, jatkuisiko ruudun 2 tiilenpalakerros tähän ruutuun. Poistetussa massassa oli tiilenpaloja ja yksi puun pala (14x5-5,5x2-2,5 cm), joka poistettiin. Länsiosan kaivuumassa oli hiekkaa, jossa seassa runsaasti tiilimurskaa ja runsaasti laastia. Massa oli samanlaista hiekkaa kuin ruudun no. 1 VI kerroksen pohjoisreunassa. Samaa maata oli myös tämän ruudun pohjoisreunassa ja koillisnurkassa. Tämän hiekan pintaan oli VI kerroksen kaivauksen rajana. Kaikkialla muualla maa oli laastia, tiilimurskaa ja hiekkaa. Hiekka saattaa liittyä laastin valmistamiseen. Laastihiekka poistettiin. Kalkkikiven paloja oli runsaasti. Pohjoisreunalla oli suuria tiilenpaloja. Kiviä oli 15 (osa pieniä) ja ne olivat tylppäkulmaisia. Löytöjen lukumäärä oli läntisiä ruutuja suurempi ja niiden joukossa oli mm. lyijyplombi (94030:675), metallin paloja, rautanauvoja ja -vartaita, veitsen kärki (94030:680) ja kuonaa.

Ruutu 4 VI kerros

Massa oli samanlaista tummaa hiekka-multasavimaata ja tiilenpaloja kuten ruudussa 3. Pohjaan jätettiin 1 kokonainen tiili ja 1 suuri liuskeinen kivi keskelle. Kaivetun massan voisi luonnehtia termillä 'kevyttä purkumaata'. Runsaiden löytöjen joukosta mainittakoon mustasavikeramiikan pala (94030:690), metallikoukku, nauvoja, vartaita ja kuonaa.

Ruutu 5 VI kerros

Poistetaan tiilimurska, hiekka ja multamaa. Tiili-hiekka-laastikerros ei jatku enää tälle alueelle asti. Edellisessä ruudussa sitä oli. Kaivetun maan alta paljastui vaalea hieno rantahiekka, jossa oli vielä runsaasti tiilimurskaa ja laastinkokkareita. Ruudun no. 5 VI kerros on sama kuin Ruudun no. 4 VII kerros. Löydettiin 2 lasimaalauksen palaa (94030:705): korkeus 10 mm, paksuus alle 1 mm, pituus 20 mm. Molempien ympärillä 1 mm levyinen kohouma kiinnitysainetta ja reunoilla alle 1 mm levyinen vaalea raita. Takapuoli oli hopean väristä. Pala kivisavikeramiikkaa (94030:702), pala punasavikeramiikkaa (94030:703) ja pala punasavikeramiikkaa (94030:704), nauvoja, kuonaa, kattotiilen pala ja piitä.

VII KERROS

Yleistä

Muurin vierustassa sekundäärimateriaali jatkuu tällekin tasolle, joten korjaustyöt ovat ulottuneet varsin alas. Muissa ruuduissa lähestytään pohjamoreenia, joka lähinnä rantaa olevalla alueella saavutettiin. Kuitenkin jopa ruudusta 5, jossa moreeni oli jo näkyvissä ja joka eteni hieman muita ruutuja nopeammin, löytöjä vielä tuli. Katto- ja laattatiilet sekä rautaesineiden fragmentit lienevät rantaveteen joutunutta materiaalia linnan käytön aikana, sillä niiden välittömässä läheisyydessä ei ole purkumassoiksi luokiteltavia kerroksia. Samaa voidaan vähitellen sanoa myös muiden ruutujen löytömateriaalista.

Ruutu 1 VII kerros

Vain luoteisnurkassa oli enää pelkkää vaalea sorahiekkää ja tiilimurskaa 15-30 cm:n alueella. Tästä löytyi pala uutta lasia. Massa oli myös sekoittuneena itäreunalla. Muualla oli sekaisin multaa, savea ja hiekkää (eniten hiekkää, joka oli saven ja mullan värjäämä) eli sekamaata, josta löytyi myös uutta lasia. Hiekkää oli n. 15 cm pohjoisreunalla. Löydöissä uutta materiaalia.

Ruutu 2 VII kerros

Kaivettiin pois n. 7-14 cm paksu savikerros, jonka seassa oli yläkerroksista hiekkää ja tiilimurskaa. Savessa oli pari hiilenpala. Kaivettiin vaaleaan sora-hiekka-tiilimurska kerrokseen asti. Hiekka oli samaa kuin ruudussa 1 luoteisnurkassa. Länsiosassa oli paikoitellen tiilihiekkää, jonka alla oli yksi savikerros paikoitellen keskittyen eteläosaan. Rapautunutta kiveä oli paikoitellen. Ohut palomaa-alue oli itäosassa. Löydöt tulivat hiekan pinnasta, ei savesta.

Ruutu 2 VIIb kerros kaivettiin vaaleaan hienon hiekan ja tiilimurskan pintaan asti ja saatiin ruudut 2 ja 3 samaan luonnolliseen kerrokseen. Ruuduissa 3, 4 hienon hiekan pinta oli kerroksessa VII ja ruudussa 5 kerroksessa VI. Ruudun VII kerroksen materiaali oli tyyppillistä tälle alueelle, b-kerroksesta poikkeuksellisia löytöjä olivat laattatiili ja muototiilen pala.

Ruutu 3 VII kerros

Poistettiin hiekkää, tiilimurskaa, tiilenpaloja, joiden seassa oli hieman savea ruudun itäosassa. Saveahan oli itäosassa jo aikaisemmin. Esiin tuli paljon kalkkikiven paloja ja yksi palanut luu. Huomattavaa on, että lähes kaikissa ruuduissa oli kalkkikiven paloja ja palaneita luita. Poistettiin palomaan ja noen sekainen hiekka-tiilimurskakerros. Tämän alta tuli lännestä portaittain alenevaa hienojakoista hiekkää, jonka seassa oli pieniä pyöreitä kiviä. Löydöt olivat rautaesine, rautanaula, rautavarras, rautakuonaa ja hioinkivi.

Ruutu 4 VII kerros

Lähdettiin kaivamaan itäreunalta, jotta voitiin seurata ruudusta 5 löydettyä rantahiekkakerrosta. Ruutujen rajalla kulttuurimaan oli ohuena kerroksena. Kaivettiin pois humus-hiekka-tiilimurskamaa ja päädyttiin melko hienoon hiekkaan, jossa oli runsaasti pieniä tiilenpaloja. Hiekka ei ollut vielä niin hienoa kuin ruudussa 5. Pohjoisprofiilissa oli 1 kokonainen tiili. Hevosenenkänaula, rautamöykky, rautakuonaa, lasittunutta tiiltä, kattotiilenpala ja palanutta savea.

Ruutu 5 VII kerros

Tämän kerroksen pohja oli sama kuin ruudussa 4 VIII kerros. Kummastakin ruudusta poistettiin edelleen tiilimurskaa ja runsaasti luita moreenissa sekä pari kalkkikivenpala. Alta paljastui iskostunut moreeni, jossa jonkin verran luita ja tiilenpaloja. Ruutu 5 oli nyt tasolla VI, vaikka se oli aivan samanlaista maata nyt, ja osin samanlaista maata kuin kaivettiin pois, kuin ruuduissa 3-4 VIII kerroksessa. Ruudussa 5 oli kaksi kiveä eteläprofiilissa (18x20 - 10x18 cm), pohjoisprofiilissa neljä kiveä (17x13 - 7x7 cm) ja itäreunalla 4 kiveä (20x30 - 5x4 cm) ja 3 tiilenpäitä. Löytöjä näin pohjalta tuli kattotiilen pala ja laattatiilen pala, savitiivistettä, tiilikuonaa palanutta savea ja kuonaa.

VIII KERROS

Yleistä

Pohjasaven läheisyys on jo leimallinen piirre tälle kerrokselle. Ruuduissa 1 ja 2 on vielä selkeästi kulttuurimaata jäljellä, mutta ruuduissa 3-5 savi näkyy jo monin paikoin. Ruudusta 1 löydettiin vieläkin uutta materiaalia. Rakennustarvikkeita eli kattotiiliä ja nauvoja löytyi koko alueelta. Rakennustiilen jäänteitä, joita ei otettu talteen oli myös massassa vielä mukana.

Ruutu 1 VIII kerros

Ruutu oli edelleen sekoitemaata pohjoisreunassa. Siitä tuli 1 uusi lasinpala. Sekoitemaassa oli karkeaa hiekkaa ja harmaita saviläiskä. Sekainen eteläosa muuttui yhä enemmän mullaksi ja tiilimurskaksi. Uusien lasinpalasten lisäksi ruudusta löytyi tälle kaivaukselle tyypillisiä katkelmia.

Ruutu 2 VIII kerros

Ruudusta poistettiin hiekkaa ja tiilimurskaa, tummaa multaa, muutama pyörästynyt tiilenpala ja melkoisesti kalkkikiven paloja, sekä hieman hyvin laihaa palomaata. Pohjaksi muodostui savensekainen hiekka, jossa läiskittäin vaalea hiekka ja rapautunutta tiiltä. Löytönä otettiin talteen kattotiiltä.

Ruutu 3 VIII kerros

Kerroksen VII oli pohjassa 1-2 cm rantahiekkaa. Sen alla oli kova moreeni, tiilimurska ja tiilenpalat eli aivan samoin kuin ruuduissa 4 ja 5. Kaivettiin pois myös tämä tiilimurskankainen karkea hiekka harmaaseen saveen asti, savessa oli paikoitellen ruosteen väristä hienoa hiekkaa. Koillisnurkassa oli pieni kivi (7x5 cm) osittain profiilissa. Ruuduissa 3, 4 ja 5 oli paikoitellen pieniä hiili- ja nokhippuja. Ruutuja kaivettaessa tuli esiin paljon luita, muutama kalkkikiven pala ja pieniä lahon puun paloja (hyvin ohuita) hiekan seasta. Saven kiillemineraali oli geologin mukaan kalkkikiveä tai kvartssia. Savensekainen hiekka haisi, koska siinä oli lahoa orgaanista ainetta (kaislaa tai puuta). Löydöt olivat rautavarras, rautakuonaa, lasittunutta tiiltä, lasitetta ja savitiivistettä.

Ruutu 4 VIII kerros

Aluksi poistettiin ylimmältä osalta hieno hiekka ja pienet tiilenpalat. Tämän massan alta paljastui iskostunut moreeni, jossa jonkin verran luita ja tiilenpaloja. Kaivettiin moreeni harmaaseen saveen asti, savessa oli paikoitellen ruosteen väristä hienoa hiekkaa. Pohjoisprofiilissa pohjalla oli 5 kiveä (6x12 - 20x22 cm) ja eteläprofiilissa 3 (4x7 - 11x20 cm). Löydöt: rautakuonaa, kattotiilen pala, tiilen pala ja savitiivistettä.

Ruutu 5 VIII kerros

Kaivettiin vain muutama sentti, jotta saatiin samalle tasolle ruudun 4 kanssa. Poistettiin harmaata lievästi hiekan sekaista savea ja tiilimurskaa, jota oli edelleenkin hieman. Pohjataso on samanlainen kuin ruuduissa 3 ja 4. Rautakuona ja savitiiviste olivat ainoat löydöt tältä tasolta.

IX KERROS

Yleistä

Savi on IX kerroksen pohjan tasolla valtamaalaji ja siihen on sekoittunut sitä enemmän kulttuurin aineksia mitä lähempänä muuria ollaan. Lähes kaikista ruuduista löytyneet pyörästyneet tiilen palaset kertovat tämän materiaalin ollen todennäköisesti veden huuhtelemina pitkän aikaa. Nyt liikutaan korkeimmillaan tasolla + 210 eli perinteisen laskentatavan mukaan muurin ulkopuoliset alueet ovat olleet ranta-alueita linnan viimeisissäkin vaiheissa. Alin materiaali on näin joutunut veteen, vaikka täyttöjäkin olisi tehty, sillä täytöt sijoittuvat niiden päälle. Jotkut puun jäänteet ja muut orgaaniset aineet ovat kenties jääneet täyttöjen tai purkumassojen alle ranta-alueelle ja saaneet edellytykset säilyä tänne asti.

Ruutu 1 IX kerros

Pohjoisreunan karkea hiekka loppui. Länsireunalla näkyi harmaata savea. Pääosin massa oli tummaa savensekaista hiekkaa ja harmaita savikokkareita. Tämän massan seassa oli myös pari kalkkikivenpalaa, lahoa puuta jonkin verran sekä pyöristyneitä tiilenpaloja. Löydöt vähäisiä.

Ruutu 2 IX kerros

Kaivettu massa käsitti mm. tumman, tahmean haisevan palomaakerroksen, joka päättyi hyvin voimakkaaseen savensekaiseen hietaan. Itäreunalla oli 2 suurta (38x22 ja 35x45 cm) lohkottua tasapintaista kiveä. Seassa runsaasti ohutta lahoa puuta. Ruudun luoteisnurkasta alkoi nousta vettä. Kerroksen pohjassa oli savea, jonka seassa hietaa ja paljon orgaanista ainesta. Savi oli likaisempaa kuin 3:ssa. Kellertävää rautapitoista hietaa oli läiskittäin. Löytyi vain kuonaa.

Ruutu 3 IX kerros

Kerroksen pohjalla oli savi. Saven seassa oli puuta tai kaisloja, pyöristyneitä tiilenpaloja, pari pientä hiiltä ja pari kalkkikiven palasta. Savi ei ollut puhdasta, vaan siinä näkyi ruosteenvärisiä hiekkaviivoja, tiilimurskaa ja pikkukivikasumia. Tiilien lisäksi löytöinä otettiin talteen kuonaa.

Ruutu 4 IX kerros

Kaivettiin savea, jonka pinnalla hiekkaa, pari luuta, pyöristyneitä tiilenpaloja, sekä pari suurta kuonanpalaa. Pohjassa oli nyt harmaa savi ja vähän tiilimurskaa. Tiilet ja kuona ovat tämänkin ruudun IX kerroksen löytömateriaali.

Ruutu 5 IX kerros

Kaivettiin saveen pyöreä kuoppa, jossa oli iskostettua moreenia, tiilenpaloja, luita. Nyt lähes puhtaan saven pinnassa. Kuona ja tiilet ovat tämänkin ruudun löydöt.

X KERROS

Yleistä

Muurin vierusta osoittautui ainakin lähellä muuria pohjasaveen asti ennalta kaivetuksi. Vielä läheltä pohjasaven pintaa löytyi uutta materiaalia. Näkyviin tullut pohjasavi sen sijaan lienee liikuttelematonta, sillä sen pinta alkaa vasta muurikivien alapuolella ja se jatkuu myös muurin alle. Samoin se jatkuu itään rantaa kohti silmämääräisesti samanlaatuisena. Profiilissa näkyviä maakerroksia jatkuu myös muurin alle. Ruudussa no. 2 veistojätteet olivat jäänteitä linnan aikaisesta rakentamisesta. Vaikka savi näytti silmämääräisesti puhtaalta, tehtiin jokaisen ruudun keskivaiheille koekuoppa, joista saatiin todetuksi saven jatkuminen puhtaana alaspäin.

Ruutu 1 X kerros

Kaivettiin epäpuhtaudet pois. Maanäyte otettiin tummasta sekamaasta. Näkyvissä nyt puhdas savi. Savi jatkui samanlaisena alaspäin, kun kaivantoa syvennettiin kaivinkoneella. Savi alkaa vasta muurikivien alapuolella. Vielä ennen saveakin löytyi kirkasta ja vihreää pullolasia, joten muurin vierusta on kokonaisuudessaan ollut kaivettu auki.

Ruutu 2 X kerros

Puhtaan saven päältä kaivetussa massassa oli paljon veistojätettä ja kaislan jäänteitä. Löytöjä ei ollut.

Ruutu 3 X kerros

Tässä kerroksessa poistettiin hiekka saven päältä pois ja saatiin esille lähes puhdas savi, jossa näkyi muutamia kellertäviä hietaläiskiä. Löytö yksi veden pyöristämä tiilen pala.

Ruutu 4 X kerros

Hiekka poistettiin saven päältä kuten ruuduissa 3 ja 5 ja saatiin esille lähes puhdas savi, jossa näkyi muutamia kellertäviä hietaläiskiä. Tästä kerroksesta ei ole löytöjä.

Ruutu 5 X kerros

Hiekka poistettiin saven päältä kuten ruuduissa 4 ja 5 ja saatiin esille lähes puhdas savi, jossa näkyi muutamia kellertäviä hietaläiskiä. Löydettiin rautavartaan katkelma (94030:793).

PAALUNÄYTTEET

Otettiin paalunäytteet vuosirengasajoitusta varten. Molemmat paalut olivat sinisavessa. Paalu I (931) sijaitsi uudesta betonianturasta alaosaan 5 cm päässä ja oli yläosaan siinä aivan kiinni. Paalu II:n (9302) ympärillä oli tiilimurskan ja savensekaista hiekkaa, joka lienee kulkeutunut paikalleen paalun painamisen yhteydessä. Paalu I oli 98-126 cm uuden anturan koillisnurkasta muurin sisälle ja paalu II aivan samassa linjassa I:n kanssa 133-103 cm:n etäisyydellä anturan koillisnurkasta..

Paalukaivanto ulottui 135 cm nurkasta muurin sisään. Muurikivien alla oli 10-12 cm hiekkaa, tiilimurskaa ja laastia. Näiden alla oli savi.

Paalu 931

Pituus 46 cm, lev. 18 cm, terävä kärki. Palkista alas 103 cm.

Paalu 932

Pituus 47 cm, lev. 22 cm, terävä kärki. Palkista alas 95 cm.

Paalujen väliä 27 cm.

Näytteet analysoi Pentti Zetterberg ja kaatovuodeksi todettiin talvikausi 1438/1439.

LOPUKSI

Alue no. 9301:n kaivaus ei ollut ehkä kaikkein kiinnostavimpia raunioilla, sillä vuosina 1985 ja 1986 oli jo tutkittu yhdeksällä eri kaivausojalla linnan ulkopuolen maakerrokset. Koska kuitenkin pintavesiviemäri oli tehtävä, päästiin täydentämään edellisiä havaintoja. Paikalla, josta viemäriputki tuotiin muurin alitse, oli jo aikaisemmin tehty muuria tukeva palkki ja siten osa muurin vierustasta tiedettiin kaivetuksi, mutta havaintoja siitä kaivauksesta ei ole.

Heti pintamassoja kaivettaessa havaittiin, että paikalla tehdyt työt olivat tuottaneet laajalti jälkiä ympäristöön. Löydöt sisälsivät paljon aivan uutta materiaalia, mutta uuden tavaran vastineeksi löytyi myös linnan käytön aikaista materiaalia. Massoja oli siis liikuteltu, mutta korjauskaivannot oli täytetty samalla maalla kuin siitä oli poistettu.

Muurien ulkopuolella maakerrokset ovat kaavamaisesti ottaen sellaisia, että päällimmäisenä on runsaasti humusta sisältävä kerros, jonka alla on rakennusjätekerros, joka on muodostunut sekä linnaa esiin kaivettaessa 1800-luvulla että linnaa purettaessa lähinnä 1500-luvulla. Näiden kerrosten alla sitten useimmiten on käyttökerrosten tapaisia massoja, jotka ovat joko täyttöä tai ranta veteen kerääntynyttä ainesta. Onko rantoja täytetty jo käytön aikana, askarruttaa näitä massoja kaivettaessa.

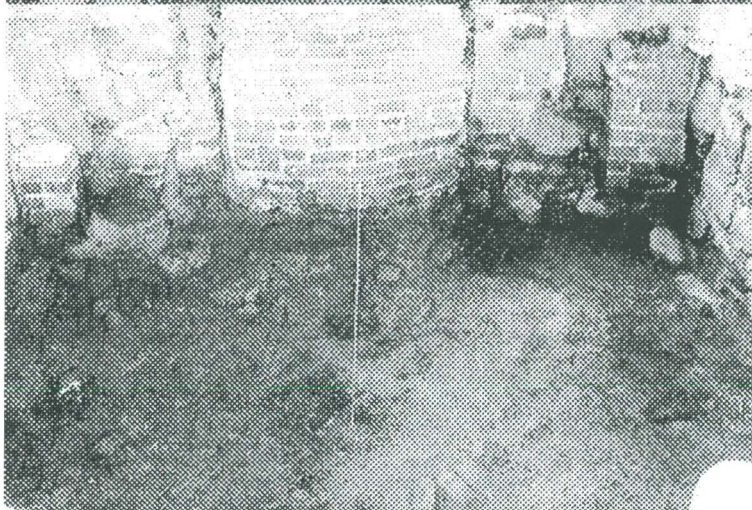
Linnan muurin lähistöllä on monin paikoin kivikeskittymiä, jotka voisivat olla jäänteitä pengerryksistä ja kulkuteistä. Tällä kohdalla ilmiö esiintyy kahdessakin tasossa ja mielenkiintoista kyllä tällaiset kivistä ja vähäisemmässä määrin tiilestä muodostuneet vyöhykkeet ovat kauempana muurista korkeammalla kuin lähempänä muuria. Tähänastisten havaintojen perusteella todennäköisimmältä näyttää, että kyse on purkumassasta, mutta pois ei voi jättää ajatusta rantapengerryksistä. Mitään pengerrystä tukevia paaluja alueelta ei ole löydetty, mutta esimerkiksi maan laadussa kivikeskittymien ulko- ja sisäpuolella on eroja. Ulomman keskittymän alapuolelta löytyi 1400-luvun alkupuolen raha, joka osaltaan ajoittaa ilmiötä.

Selkeästi kuitenkin näyttää siltä, että lähempänä muuria rakennusjäte on vaikuttanut merkittävästi ranta-alueen pinnan muotoon, kun taas tämänkin kaivauksen itäosassa tämän tyyppiset massat ovat vähäisiä. Maan pinta on lähempänä sitä tasoa kuin luonto on sen muovannut ja siihen kerääntyneet massat eivät ole muodostuneet purkamisen yhteydessä. Lähellä muuria näyttää siltä, että kaikki se massa, mikä on muurin vieressä, on tuotu siihen rakentamisen jälkeen ja muurin rakentaminen on aikanaan alkanut maan pinna tasosta. Maan eli saven pinna alapuolelle on tehty vain paalutus, josta muuria kohottaminen on aloitettu. Muurin alla havaittiin saven päällä täyttöhiekkakerros ja hieman muutakin materiaalia, joten jonkinlainen tasauserros on rakentamisen yhteydessä pyritty muodostamaan. Paalut, jotka löydettiin muurin alta, ajoittivat ainakin muurin ulomman osan rakentamisen vuoden 1439 vaiheille.

Muurin vierustassa sekundäärimateriaali löydöissä jatkuu saven pintaan asti. Muissa ruuduissa pohjamoreenia ja savea lähestyttäessä löydöt olivat niukkoja, mutta niitä vielä saatiin. Katto- ja laattatiilet sekä rautaesineiden fragmentit lienevät rantaveteen joutunutta materiaalia linnan käytön aikana. Lähes kaikista ruuduista löytyneet pyörityneet tiilen palaset kertovat tämän materiaalin ollen todennäköisesti veden huuhtelemina pitkän aikaa. Alimmalla tasolla liikuttiin korkeimmillaan tasolla + 210 eli perinteisen laskentatavan mukaan muurin ulkopuolisten alueiden alkuperäiset massat ovat olleet lähellä veden pintaa linnan viimeisissäkin vaiheissa. Alimman materiaalin on näin ollen täytyntyt joutua veteen, vaikka täyttöjäkin olisi tehty.

C-torni kaivauksen alussa. Markus Kivistö MV/RHO

C-tornin länsiosa VII kaivaukerroksessa. Markus Kivistö MV/RHO

ALUE 9503 C-TORNIN KAIVAUS

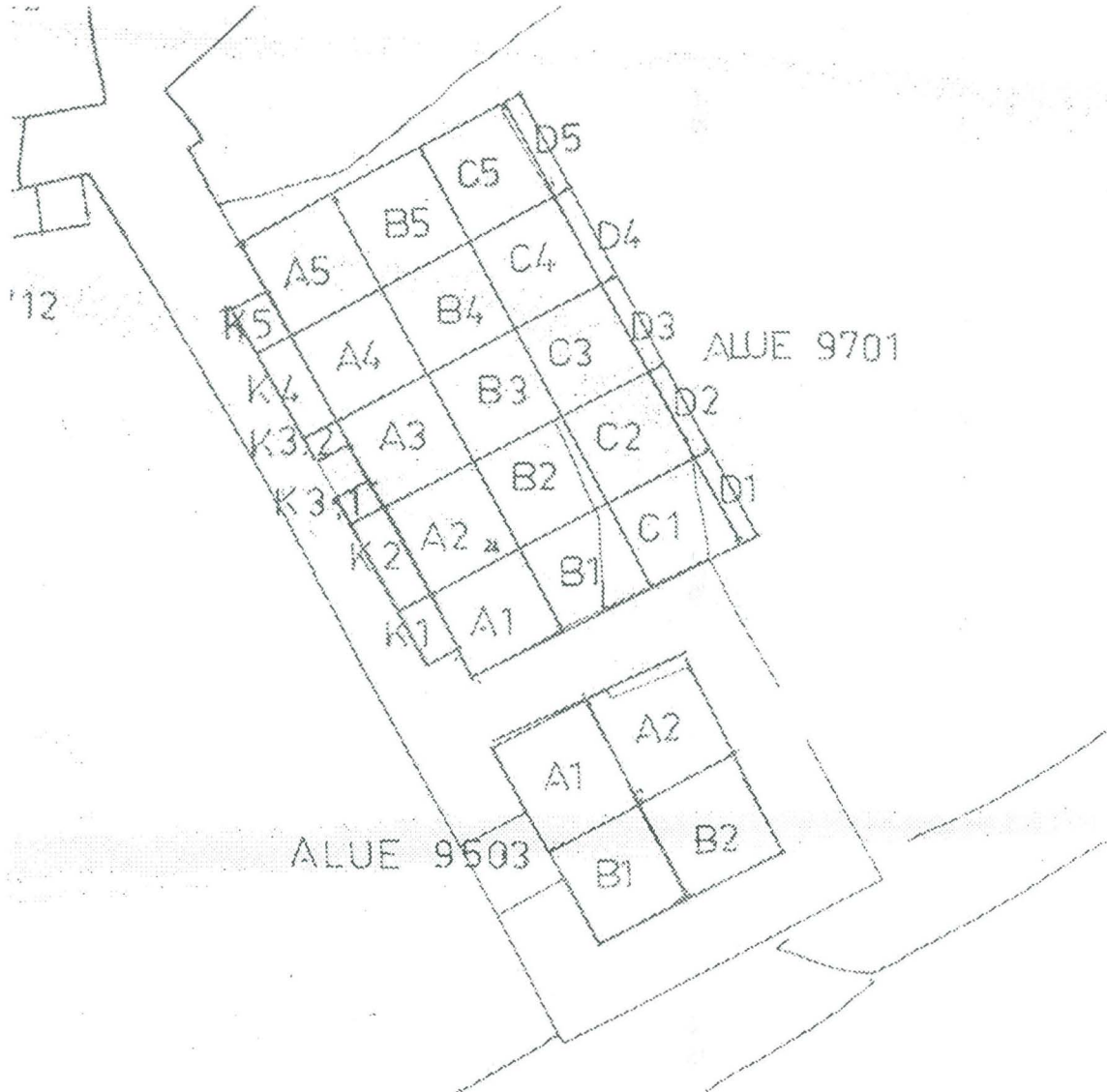
Antti Suna.

Johdanto

C-torni sijaitsee linnan kaakkoisosassa Esilintojen I ja II välissä. Siihen rajoittuu luoteispuolella tila 22 ja kaakkoispuolella esilintojen kehämuuri, jossa on sauma tämän tornin kohdalla. Torniä ei tietävästi ole kaivettu sisäpuolelta, mutta molempien esilintojen puolella on kehämuurin korjausten yhteydessä tehty maan siirtoja. Tornin ulkopuolen kehämuurit ovat irrallaan tornista ja siis erillisiä rakenteita. Niin C-torni kuin kehämuuritkin on rakennettu vesirajaan ja torni hirsiarinaperustuksella näyttää pysyneen vakaammin paikallaan kuin kehämuurit, joiden perustuksissa lienee ollut ongelmia lähes rakentamisajasta alkaen.

C-tornin korjaukset olivat varsin keveät, eikä kaivausta niiden takia olisi tarvinnut ulottaa pohjasaveen asti kuten nyt tutkimuksen takia tehtiin. Tornin hahmoa korostettiin hieman korjausten yhteydessä ja sen läpi rakennettiin silta perinteisen kiertokulun helpottamiseksi. Läpikulkua tornissa ei tällä tasolla ole käytön aikana ollut.

Alue jaettiin neljään kaivausruutuun tornien seinien suuntaisesti. Pohjoisimmat ruudut nimettiin siten, että läntisempi oli A1 ja itäisempi A2, eteläisemmät ruudut olivat vastaavasti B1 ja B2. Alueen ilmansuunnissa käytettiin pääilmansuuntia, vaikka huone on pohjoisluode-eteläkaakko suunnassa. Kaivanto on kooltaan karkeasti ottaen 4 x 4 metrin laajuinen. Kerrokset pyrittiin kaivamaan luonnollisissa kerroksissa ja numeroitiin roomalaisilla numeroilla siten, että numerot suurenevat edettäessä ylhäältä alaspäin.

PINTA

Aluksi poistettiin kaikki irtonainen sekä rakennelmat. Irtonaista maata poistettiin suuri määrä ja samalla puhdistettiin muurit paljosta irtomassoista. Länsiseinän sisäpinta oli tiilimuurauksella konservoitu ja konservointi käytännöllisesti katsoen tuli syliin eli poistettiin. Muureilta pudotettiin kaikki irtonainen, joka olisi saattanut tulla myöhemmässä vaiheessa kaivausalueelle.

Aloituspinnassa on paljon kiviä ja tiiliä, jotka lienevät muurilta pudonneita. Huomiota herättävin oli neliön muotoinen kokonaisuus aivan länsiportin eteläpuolella, joka kuitenkin oli seinästä kaatunutta konservointia.

I KERROS

Yleistä

Kerroksen kaivamisen rajaksi muodostui monin paikoin tiilitaso, joka muodostui laastisista tiilistä. Taso näytti kaatuneelta seinän pintamuuraukselta, vaikka säännöllisyys viitasikin lattiaan. Kerroksessa olleet irtotiilet valokuvattiin ja poistettiin. Massa oli lähes poikkeuksetta uutta materiaalia sisältävää humusta, jossa kaikkialla oli palon jälkiä. Näyttää siltä, että linnaa esiin kaivettaessa maa on poistettu tiiliä myöden tai ainakin lähes tiiliin asti. Eteenpäin kaivettaessa on huomioitava, että ohuen maakerroksen päällä keskellä aluetta on kulkenut turistipolku Esilinna I:stä Esilinna II:een, josta syystä maa sillä kohdalla on painunut ja tiivistynyt.

Ruutu A1 I kerros

Kerroksen rajaaminen oli hankalaa. Se käsitti humusmaata, jossa ei ollut keskiaikaista esineistöä. Ensimmäisen kerroksen kaivauksen aikana tiilet ja irtokivet jätettiin paikoilleen valokuvausta varten ja lähemmin tutkittavaksi, mutta ne poistettiin sen jälkeen kun ne todettiin muurilta pudonneiksi tai muulla tavoin irrallisiksi elementeiksi. Humus poistettiin. Massassa oli myös palanutta puuta, jonka poistamisen jälkeen tiili- ja hiilimurska lisääntyi. Ruudun koillisnurkassa oli tuore pystypaalupattinki myöhäisistä rakennelmista. Löydöissä siis ei ainuttakaan keskiaikaan viittaavaa esinettä.

Ruutu A2 I kerros

Ensimmäinen kerroksen kaivauksen aikana tiilet ja irtokivet jätettiin paikoilleen valokuvausta varten ja lähemmin tutkittavaksi, mutta ne poistettiin sen jälkeen kun ne on todettiin muurilta pudonneiksi tai muulla tavoin irrallisiksi elementeiksi. Massat olivat samanlaisia kuin A1:ssä. Tässä ruudussa tiiliä ei poistettu, vaan ne dokumentoitiin, koska koillisnurkassa ne näyttivät rajaavan neliön muotoisen alueen. Ruudun löydöt olivat kaikki lähiaikojen materiaalia.

Ruutu B1 I kerros

Massa oli myös tässä ruudussa pääasiassa kuten A-ruuduissakin. Länsiosassa ollut kumpare osoittautui muurin konservoinniksi, joka oli kaatunut. Se ja muut irtotiilet poistettiin tämän kerroksen kaivamisen yhteydessä dokumentoimatta. Hevosenkenkänaula oli ainoa esine, jota on käytetty tätä päivää varhaisemmalla ajalla.

Ruutu B2 I kerros

Ruudussa oli lähes koko alalla tiilipeite, joka tulkittiin kaatuneeksi itämuurin pinnaksi. Tiilet jätettiin tässä kerroksessa paikoilleen. Koska pidettiin mahdollisena, että tiilet voivat olla myös jäänteitä tiililattiasta, jätettiin ne paikoilleen. Tiilet olivat laastissa pinnoiltaan, joka ei tue teoriaa lattiasta. Kaakkoisnurkassa näkyi jo tässä tasossa tiilipilarin jäännöksiä. Muissa nurkissa niitä ei vielä näkynyt. Löytöinä saatiin markan raha vuodelta 1943 (95025:69), mutta myös rautavarras, kuonaa, kattotiili, savitiivistettä ja piitä.

II KERROS

Yleistä

Tällä tasolla tiilet kattoivat jo lähes koko alueen. Yksi mahdollisuus on tulkita se luhistuneeksi tynnyriholviksi. Sen alapuolella näytti olevan palon jälkiä. Päälliosan maamassa on vielä täysin

sekoittunutta. Holvauksesta antoivat viitteitä myös nyt jo kolmessa nurkassa näkyneet tiilipilarien yläosat.

Ruutu A1 II kerros

Tiilet kattoivat tämänkin ruudun kokonaan koillisosaa lukuun ottamatta. Tiilet olivat kuitenkin täysin sokin sokin. Huoneen ja ruudun luoteisnurkassa tuli nyt näkyviin pilarin jäännökset. Tiiletön alue oli palomaata ja tiilien joissakin väleissä näkyi hiiltynyttä puuta. Ruudun lounaisnurkkaan sijoittui porraskivi, joka ei ollut alkuperäinen. Pohjoisseinän vieressä oli runsaasti uutta lasia eli maa oli siellä sekoittunutta. Muutenkin materiaali oli voittopuolisesti uutta, vaikka joukossa oli muutamia kattotiilen palasia, lasittuneen tiilen puolikas ja nauvoja.

Ruutu A2 II kerros

Kaivamisrajaksi muodostui hiiltynyt maa eli palokerros. Tämä oli mahdollista ruudun itäosassa, jossa tiiletön alue oli noin 60 cm:n levyinen. Länsiosa oli tiilien kattama ja tiilet suurimmaksi osaksi N-S suuntaisia. Tiilien väleistä ei pystytty kaivamaan mullan, hiekan, laastin ja tiilenmurujen sekaista maata hiiltyneeseen asti. Hiiltynyt maa meni tiilien alle. Tiilien keskellä oli kolme kiveä. Tiilet olivat samaa tavaraa kuin ruudussa B2 tiiviimpi tiilitaso. Tiilet jätettiin vielä paikoilleen. Tiilimateriaalin lisäksi ruudusta otettiin talteen kivisavikeramiikkaa (95025:91), pieni kylkipala ruskeaa pullolasia, rautanaula 3, rautavarras, rautalevy ja 2 kourumaisen kattotiilen palaa.

Ruutu B1 II kerros

Tämän ruudun II kerroksen pohja ei ollut yhtä paljon palon jälkiä sisältävää kuin muualla. Tosin tässäkin tiilimurskan ja laastin sekaisen hiekan joukossa oli paikoitellen hiiltä. Länsiseinän vierustalla oli laastia muuta ruutua runsaammin. Löydöstö oli täysin sekoittunutta.

Ruutu B2 II kerros

Seinän vierustoja lukuun ottamatta ruudun kattoi osin jo edellisessä kerroksessa näkynyt tiilikate, joka nyt tulkittiin luhistuneeksi tynnyriholviksi. Kaakkoisnurkassa on pylvä, jollaiset ovat tulleet näkyviin myös huoneen lounais- ja luoteisnurkassa. Kaikki tiilet olivat pohjois-etelä suunnassa ja suurin osa lappeellaan osin limittäin. Laastia oli tiilien päällä ja sivuilla. Poistettu maa on hiekan, laastin ja tiilenmurujen sekaista maata ja kaivausrajana palokerros tiilettömillä alueilla. Löydöissä oli sekä uutta että vanhaa materiaalia. Kaarle Knuutinpojan aikainen Aurtua ajalta 1450 jälkeen.

III KERROS

Yleistä

Yksinkertaistetusti III kerroksen kaivaminen käsitti tiilitasojen esille oton ja poistamisen sekä palokerroksen esiin oton III kerroksen ja IV kerroksen rajana. II kerroksessa tiilitaso oli laajimmillaan ja alaspäin mentäessä se supistui, mutta osoittautui, että paikoin tiiliä oli kolme kerrosta päällekkäin. Tiilien tarkoituksesta on kolme olettamusta eli seinämuurauksen luhistuminen, tiililattian jäänteet ja luhistunut holvikatto. Tiilistä suurin osa oli laastipintaisia, joka ei ole todennäköistä lattiatilien kohdalla. Mielenkiintoista on, että tiiliä on parijonossa paikoin kolmekin kerrosta päällekkäin tosin vain kahden tiilen leveydeltä, kun pohjoinen etelä suuntaiset tiilet muuten ovat levittäytyneet lähes koko huoneen alueelle. Tynnyriholvista tällaista rakennetta ei helposti löydä. Seinässä tietenkin on voinut olla tukirakenteita. Tässä vaiheessa ongelma jäänee ratkaisematta. Kyseessä todennäköisesti on kuitenkin jonkinlainen onnettomuus, luhistuminen. Oma lisä rakennelmaan tulee puutasosta, joka on säilynyt lähinnä huoneen kaakkoisosassa. Puutasen päältä havaittiin laastia samoin kuin monessa paikassa linnalla puutasojen yhteydessä on

tavattu. Selvää kuitenkin on, että sekä tiilitaso että puutaso ajoittuvat johonkin 1400-luvun lopulle tai vielä myöhäisempään aikaan. Näiden tasojen alla on vielä niin paljon massoja, että torni on varmasti palvellut syvempänä alun alkaen.

Ruutu A1 III kerros

Poistettiin sikin sokin olevia tiilenpaloja ja 3 kokonaista tiiltä. III kerroksen pohjassa koko ruudussa näkyi palomaa eli nokea ja hiilenpaloja. Palomaan pinta ruudun eteläosassa oli syvemmillä kuin pohjoisosassa. Kaivettiin siis palomaan pintaa pitkin. Palomaa oli näkynyt pohjoisseinän vieressä edellisessä kerroksessa. Palomaasta pilkotti sieltä täältä tiilenpala. Palomaa näytti olevan paksu pohjoisseinän vieressä, eteläosassa näkyi paikoin tiilimurskan ja laastin sekaista hiekkaa palomaan seasta. Tiilet olivat kasautuneet ruudun itäiseen keskiosaan. Ehjät tiilet (3 kpl) olivat pohjoinen-etelä suunnassa vasen syrjä hiven ylöspäin. Ne olivat lähes samassa linjassa A2:n neljän tiilen rivin kanssa. Tiilialueella oli lisäksi sikin sokin tiilenpuolikkaita. Massa, joka III kerroksessa poistettiin palomaan pintaan asti sisälsi tiilenpaloja, tiilimurskaa, laastia, laastipaloja ja hiekkaa. Kun ruudut A1 ja A2 oli kaivettu III kerroksen pohjaan, koko alue oli palomaata paitsi molempien ruutujen palomaasta koholla olevat tiilialueet, joiden ympärillä oli hiekkaa ja laastia sekä hieman hiiltä. Kerrosnumerolla IIIb kerros merkittiin tilannetta, jossa oli poistettu kerroksen tiilet, tiilenpalat, tiilimurskaa ja hiekkaa. Tämä kerros kaivettiin siis vain tiilialueelta.

A1 III kerros kaivettiin siis palokerrosta myöten. Ruudun luoteisosassa on holvipilarin jäännös. Lounaisnurkan portaat olivat uutta konservointia, jotka ylimmältä osaltaan lepäävät länsiportin tiilimuurauksen päällä ja alin porras tiilimurskakerroksen varassa. Maan pinnassa palokerroksen seassa oli tiilenpaloja. Tiiliä paistoi palokerroksen alta. Luoteisosassa läpi näkyi myös laastia. Eteläreunaa kohti palomaa oheni ja väheni.

Löytöjen joukossa aivan pinnan tuntumassa oli vielä viisi kylkipalaa ruskeaa pullolasia. Muutoin massa alkoi olla sekundääriaineksesta vapaata. Löydöistä mainittakoon rautaesineen katkelmat, rautakuona, kattotiilet, kalkkikivi, rautanulat, laattatiili, panssaripaidan rengas ja rautakoukku.

Ruutu A2 III kerros

Kerroksen pohja oli ruudun pohjois- ja itäreunalla noki- ja hiilimaata, jossa oli suuria hiilenpaloja. Paloalueen leveys oli pohjoisreunalla ruudun keskiosaan asti 40-56 cm ja sen jälkeen itäseinään asti 80-193 eli se leveni itäseinään päin ja itäseinän vieressä kapeni etelään päin. Paloalueen alta näkyi sieltä täältä rikkinäisiä tiiliä. Paloalueesta etelään oli 4 enemmän tai vähemmän kokonaista ja ainakin päistä laastista tiiltä rivissä etelä-pohjoinen suunnassa ja niiden jatkeena samansuuntaiset 2 tiilenpuolikasta, joissa oli myös laastinen pinta. Ne ovat voineet olla samaa tiiltä. Tämän tiilirivin luoteispuolella oli 2 kohtalaisen laastista tiiltä etelä-pohjoinen suunnassa. Tiilirivin eteläpuolella taas oli 1 kokonaan laastiton tiili kulma ylöspäin. Ruudun eteläosassa oli pahasti rikkinäisiä tiiliä sikin sokin ei missään havaittavassa järjestyksessä. Ruudun luoteisosassa tiilien seassa oli runsaasti kellertävää laastia. Muualla oli savista hiekkaa, tiilimurskaa ja laastihippuja. Ruudun keskellä tiilialueen itäpuolella oli 60 x 30 cm:n alueella pelkkää hiekkaa ja tiilimurskaa. Tiilialue sijaitsi ruudun lounaispuoliskossa. Kerroksessa III tuli esiin vain 1 kokonaan uusi tiili. Lähes kaikkien ehjöpintaisten tiilien pinta oli laastissa.

Ruutu oli palokerrokseen asti kaivettuna samanlainen kuin ruutu A1. Koillisnurkassa ei muista nurkista poiketen näkynyt holvipilarin jäänteitä. Kaakkoisosassa olleet tiilenmurut poistettiin, samoin kuin niiden alla ollut hiekka. Esille saatiin täälläkin palokerros.

IIIb kerroksessa tiilet ja tiilenpalat poistettiin ja otettiin palomaan pinta esiin, joka oli sama kuin III kerroksen pohja. Tässä yhteydessä löytyi hieno lähes laastiton kokonainen tiili, jossa toisella lappeella 2 viisisakaraista tähteä. Ruudun eteläosassa tiilialueen kohdalla palomaa oheni ja lähes katosi kuten ruudussa A1. Viiden pohjoinen-etelä suunnaisen tiilen rivin alta löytyi samalta paikalta myös 5 tiiltä, joista yksi ehjä. Tämä tiili oli holvitiili eli toiselta sivultaan paksumpi. Rivi oli itä-

länsi suuntainen ja aivan samassa kohdassa kuin edelliset 5 tiiltä. Tiilien pinta oli laastinen. Tiilien eteläpuolella oli tiilenpaloja ja yksi täysin ehjä tiili. Löydöstö oli runsas eikä sisältänyt sekundääriainesta. Esim. ikkunalasia, kuonaa, piitä, 3 luunappulan teelmää (95025:148), punasaviastian paloja, nauloja, panssaripaidan renkaita ja epämääräisiä rautaesineitä.

Ruutu B1 III kerros

Kerrosta kaivettaessa länsiseinän vierestä löytyi alue, jossa oli lähes puhdasta laastia. Palokerros oli vain ruudun itäpuoliskossa noin puolessa ruudussa suunnassa kaakko-luode, mutta se tulikin muodostamaan III kerroksen pohjan. IIIa kerrosta olivat varsinaisesti jo toisessa kerroksessa näkyneet tiilet, jotka suurimmaksi osaksi olivat pohjoinen-etelä suuntaisia. Niitä oli leveämmällä alueella kun B2:ssa ja ne olivat samalla tavalla laastipintaisia kuin ruutu B2:ssakin. Rakennusjätettä oli tiilien päällä. Laastikerros lännessä alkoi II kerroksen pohjasta. III d kerroksessa otettiin pois hiekkansekainen palokerros laastin päältä. Laastin päällä oli itäosassa myös tiilen ja hiekkansekainen alue, joka myös oli laastin päällä. Laasti näytti samalta kuin länsiseinän vieressä. Koko ruutu oli tässä tasossa laastia, vain eteläseinän vieressä oli hiiltä vyöhyke, joka jatkui alas IV kerrokseen. III e kerroksessa poistettiin lounaisosasta laasti, jonka alta tuli esiin alue tiiltä ja tiilimurskaa. Tiiliä ei dokumentoitu erillisinä. Laastit poistettiin koko ruudun alueelta. III f kerroksessa poistettiin viimeksi löytyneet tiilet, joiden seassa oli vain puhdasta laastia. Hiilialue jäi näiden alapuolelle. Ruudusta löytyi ruotsalainen penninki ajalta n. 1470-1500 (95055:2). Muu löydöstö ei ollut kovin runsas ja sisälsi mm. rautanauloja, kivisavikeramiikkaa, koristehelan, leimallisen tiilen ja kuonaa.

Ruutu B2 III kerros

Aluksi poistettiin yksi kerros tiiliä ja saatiin esille toinen taso. Tätä tasoa merkittiin numerolla IIIa. Ruudun pohjoisosassa oli pohjoinen-etelä suuntaisia tiiliä lähes säännöllinen rivistö 2 tiiltä rinnakkain. Tiilet olivat laastipintaisia, mutta väleistä laasti puuttuu. III b kerroksessa tuli näkyviin vielä kymmenen tiiltä a-kerroksen tiilien poiston jälkeen eli tiiliä näin ollen oli paikoin kolmessa kerroksessa. Näkyvät tiilet olivat samanlaisessa jonossa kuin ylempänä. Tiilien eteläpuolella oli paikoin N-S puuta. Koillisosassa oli tätä puuta 40x30 cm:n alue, jonka päällä oli tiivis 2 cm paksu laastikerros. Puutason alla oli tiilijauhoa. Kun tiilet otettiin pois, puuta tuli niiden alta lisää näkyviin, mutta laastia ei ollut tiilien alla olleiden puiden päällä. Puiden alla oli hiekkaa, tiilijauhoa ja jonkin verran hiiltä. Ruutu kaivettiin hiilitasoon asti. Tiilien alta löytyi vielä vielä 1 kokonainen tiili ja 4 tiilen palasta. Nämä olivat tiilijauhon päällä, jauhoa oli paksuimmillaan 30 cm. III c kerroksessa kaivettiin hiilikerros näkyviin. Sen pinnassa oli ohut hiekkakerros, joka poistettiin ja varsinaisen hiilikerroksen päältä. 9503: Ruutu B2 III c kerros. III a kerroksesta löytyi sekä kivisavi- että punasavikeramiikkaa, panssaripaidan rengas, rautahela ja muita rautaesineen katkelmia, kuonaa, savitiivistettä ja piitä. III b kerroksesta tuli mm. panssaripaidan rengas, kulmahela, nauloja ja rautakuonaa. III c:ssä oli mm. punasavikeramiikkaa ja nauloja. III d:n löydöt olivat rautanauula, rautakuonaa ja savitiivistettä. III kerroksen eri tasot eivät näytä poikkeavan toisistaan löytöjen perusteella.

IV KERROS

Yleistä

Tämän kerroksen kaivaminen tarkoitti lähinnä paksun hiilikerroksen poistamista. Hiiltä ei ollut luoteisnurkassa, mutta sielläkin massa sisälsi samanlaista esineistöä kuin hiilikerroksessa oli. Hiilikerros oli lähes vapaa rakennusjätteestä ja löytöjen joukossa naulojen runsaus kiinnittää huomiota. Palokerros oli paksuimmillaan 70 cm:n vahvuinen. Yksikään kerroksesta löytyneistä esineistä tai luista ei ollut palanut. Massa näyttää näin ollen paikalle tuodulta. Muistettava myös on,

että hiilikerros oli selvästi koko lounaisnurkan tiilipilarin jäännösten päällä. Eli holvattuun kellariin on kasattu hiiltä ja oletettu holvikatto on sortunut vasta myöhemmin. Nurkkapilarista on jäännöksiä myös koillisnurkassa, jossa on samaa laastia kuin lounaisnurkassa, laasti on selvästi pilarin ja seinän välillä ollutta muurauslaastia. Samanlaista on myös kaakkois- ja luoteisnurkkien pylväiden yläpuolella nurkassa. Hiilikerroksen alapuolen maa oli seinien vierellä hiekkaa ja keskellä aluetta rakennusjätteen sekaista savea ja alueen länsiosassa lähinnä portin kohdalla laastia.

Ruutu A1 IV kerros

Paksu hiilikerros poistettiin. Se kattoi ruudun lukuun ottamatta luoteisosaa, joka hiekansekaista tiili- ja laastimuruja sisältävä massa, jossa seassa hiiltä. Löytöinä oli molemmissa massoissa samanlaista esineistöä eli nauloja ja punasavikeramiikkaa. Pohja oli hiilten alta samanlaista kuin A2:ssa ja B2:ssa eli laastinokareiden sekaista maata. Luoteisnurkassa jatkui sama massa V kerroksessa kuin IV kerroksessa. Pohjassa oli itärajalla tiilikeskittymä. Länsiseinän vieressä oli tiilenpaloja sekaisin, tiilien väleissä oli laastia, myös keskellä ruutua oli pari tiiltä. Kaikki tiilet olivat satunnaisissa asemissa. Tästä ruudusta löytyi runsaasti nauloja. Naulat eivät ole kiinni palaneissa puissa, vaan niissä on lahonnutta palamatonta ainesta mukana. Luoteisnurkassa oli paljon kattotiiliä (6 laatikollista). Muista löydöistä mainittakoon kivasavikeramiikan pala (95025:223), rautahela, rautapalasia, rautakuonaa, piitä, punasavikeramiikka, ikkunalasin pala ja uuden lasiastian pala luoteisnurkan hiekka-alueelta.

Ruutu A2 IV kerros

Poistettiin paksu hiilikerros, jossa paljon paloja ja kaikki pyöreitä, yksi päästä teroitettu. Laasti, hiekka ja tiilenmurut kattavat nyt koko alueen lukuun ottamatta kaakkoisnurkkaa, joka on kaivamatta. Palokerros oli paksuimmillaan lounaisnurkassa yli 70 cm, koillisnurkassa paksuus oli noin 10 cm eli siellä se oli ohuimmillaan. Hiilikerros on puhdas, ei tuhkaa vaan hiilenpaloja ja nokea. Löytöinä muutama saatiin luu ja joitakin rautaesineitä, jotka olivat mahdollisesti hiilikerroksen pinnasta. Pari tiiltä oli palokerroksen keskellä. Yksikään esineistä ei ollut palanut eli palokerros ei ole muodostunut tällä paikalla. Ruudun kaakkoisosassa pohjatasossa oli kalkkikivilaatta. Kerroksen alarajalla oli runsaasti kattotiiliä. Seuraavassa kaikki talteen otetut löydöt: 9 rautanaulaa, rautaesine, lyijyesine ja kattotiili. Koillisnurkassa on laastin jäänteitä, joiden oletan olevan pilarin taustalaastia. Laastin pinta on tasainen, sitä vastassa on ollut tiili.

Ruutu B1 IV kerros

Hiilikerros on koko ruudun alueella, jopa lounaisnurkassa ns. pilarin alla ja seinässä kiinni. Poistettujen portaiden kohdalla oli laastialue, joka oli hiilen keskellä eli hiiltä oli sekä päällä että alla. Hiiltä poistettaessa sen alta paljastui ympyrän muotoinen rautaesine, joka kuuluu V kerrokseen. Länsiportin kohdalla oli noin 30 cm:n levyinen tiiliheitokevyöhyke, joka oli kohollaan muusta tasosta. Muu IV kerroksen pohjataso oli laastivaltaista hiekkaa ja tiilimurskaa, jossa oli tiiliä ja tiilenkappaleita mukana. Löydöt olivat siirrettyyn massan verrattuna nauloja lukuun ottamatta erittäin vähäisiä: hiiltynyt puu, jossa työstön jälkiä, kattotiili, karvaa, täytettä, joka oli tiivistä kasvikuivua, punasavikeramiikka, piikki, ehkä jokin kasvin osa, laattatiili ja 70 rautanaulaa.

Ruutu B2 IV kerros

Hiilikerros poistettiin, sen paksuus vaihteli 75 ja 95 cm:n välillä, idässä se oli hieman ohuempi. Hiili jatkui aivan seinään kiinni. Pohjassa oli itäosassa laastijauhoa noin 40 cm:n leveydeltä. Hiilitason alla oli seinien vierustoilla hiekkaa ja keskemällä ruutua hiekan sekaista savea, jossa laastia, tiilenmuruja, ja hiiltä. Kaakkoisnurkassa on tiilipilari ja siitä länteen oli maa hiekan, tiilen ja runsaiden laastikokkareiden peitossa. Lisäksi siinä oli vajaa 10 tiiltä tai tiilenpalasta, joista yksi oli

toiseen päähän kapeneva. Myös kourumaisia kattotiiliä on useita. Muita löytöjä olivat rautavarras, rautaterä, rautanauvoja, kivisavikeramiikka, punasavikeramiikka, ruskeaa uutta pullolasia, hevosenkenkänauloja, lyijyesine, piitä ja savilieriö. Uusi pullolasi selitetään muurin vierustassa helposti kulkeutuneeksi. Tämä ilmiö on todettu linnalla monin paikoin.

V KERROS

Yleistä

IV ja V kerroksen kaivamisen välissä oli talvi ja V kerroksen kaivaminen aloitettiin puhdistamalla talven aikana tulleet roskat ja poimimalla pinnassa oleva löydöstö talteen ennen V kerroksen kaivamisen aloittamista. Nämä löydöt merkittiin nimellä V kerroksen pinta. Merkittävää V kerroksessa oli keramiikan runsaus. Massasta kaivettiin tumma maa, joka ilmeisesti oli edellisen kerroksen sekoittumia, poistettiin ja lähes koko alueen kattoi hiekkamaa, jossa hieman epäpuhtauksia. Runsaat kattotiiliesiintymät alkoivat tämän kerroksen tasolla.

Ruutu A1 V kerros

Länsiseinän edestä poistettiin laastinsekaista multamaata, pohjoisseinän vierestä taas tummaa nokista maata. Ruudun poistettu massa oli muutenkin noen ja hiilen sekaista. Kerroksen pohjassa luoteisnurkka oli muuta ruutua tummempaa maata. Tämäkin maa oli täytemaata kuten koko V kerros C-tornissa. Massa sisälsi paljon eläinten luita. Muu osa ruudusta oli tummahkoa maata, jossa runsaasti tiilenpaloja. Länsiportin kohdalta poistettiin tiiliheitokealue muun ruudun tasoon, mutta sitä jäi vielä jäljellä. V kerroksen pohjan taso oli kokonaisuudessaan tekninen. Löydöt: lyijyplombi (96025:35), punasavikeramiikka (96025:36-38), vihertävää, paksuhkoa lasia, rautakoukku, hevosenkenkänaula, rautanauvoja, rautalevy, rautavartaita, rautamöykky, laattatiili, tiili, munan kuori.

Ruutu A2 V kerros

Pohjoisseinän vierustalta poistettu massa oli tummaa nokista maata. Muutenkin maa on noen & hiilen sekaista. Kerroksen pohjassa koillisnurkassa oli hyvin hiekkapitoinen alue, joka erottui kumpuna V kerroksen kaivamista aloitettaessa. Se jatkui alaspäin. Hiekan seassa oli runsaasti kattotiilenpaloja. Muu osa ruudusta oli tummaa tiilensekaista massaa kuten ruudussa A1. Löytönä mm. punasavikeramiikka (96025:52-54), kivisavikeramiikka (96025:49-51), rautanauvoja, kattotiili, tiili.

Ruutu B1 V kerros

Länsiseinän edestä poistettiin laastinsekaista multamaata. Kerroksen pohja koko ruutu tumman tiilensekaisen massan kattama lukuun ottamatta länsiportin edustan tiiliheitokealuetta, joka poistettiin ruudun muuta tasoa myöten. Löytöinä mm. punasavikeramiikka, rautakahva, rautanauvoja, rautavarras, laatta- ym. tiiliä.

Ruutu B2 V kerros

Luoteisosa kerroksen pohjasta punaista hienoa tiilimurskaa ja hiekkaa sekä erittäin runsaasti kattotiilen paloja. Muu osa ruudusta kerrokselle ominaista tummaa tiilensekaista maata, jossa kaikkialla luita. Tässä ruudussa huomiota herätti palaneiden luiden runsaslukuisuus. Ne otettiin talteen muiden luiden sekaan. Varsinaiset löydöt olivat pääasiassa punasavikeramiikkaa (kymmenen numeroa), joiden lisäksi tuli kivisavikeramiikkaa (96025:72), 12 rautanaulaa, vihertävä lasinpala, rautavartaita, rautamöykky, kalkkikivi, kuonaa ja luuesine.

VI KERROS

Yleistä

VI ja VII kerroksen raja ei ole luonnollinen vaan tekninen. Runsaat keramiikkalöydöt kuuluvat siis samaan kulttuurikerrokseen kuin VII kerroksen löydöt. Jalkajousen rahka alueen kaakkoisosassa kuuluu omaan tumman maan muodostamaan alueeseen. Palon jäänteiden määrä on massassa suuri ja vaikea on määrittellä, onko massa paikalle täytteenä tuotua. Todennäköisesti näin on. Löytösuhteet eivät selvitä ovatko esineet tulleet massojen mukana.

Ruutu A1 VI kerros

Massa oli pääasiassa tummaa, tässä ruudussa hiilen määrä oli suurin. Luoteisnurkan pilari on lohjennut nyt näkyviin tulleelta osalta. Pilarista etelään näkyy harmaakiveä, joka näyttää seinän levennykseltä. Tiilimuuraus, umpeenmuuraus länsiseinän keskellä näyttää perustetun maan päälle, maan laatua ei vielä näkynyt, sillä sitä oli kaivettu tiilien alareunan alapuolelle vielä niin vähän. Maa oli nyt punertavan hiekan sekaisempaa kuin V kerroksessa. Se oli kuitenkin hyvin sekaista maata (hiiltä, irtotiiliä). Tästäkin ruudusta löytyi useita punasavikeramiikan palasia (96025:93-96) ja erilaista rautaesineistöä sekä kuonaa ja luuesine.

Ruutu A2 VI kerros

Koillisnurkassa ollut hiekka-tiilialue jatkui vielä tästä tasosta alaspäin. Löydöissä ei sekundäärisainesta tällä alueella. Muu osa ruutua oli tummahkoa täytemaata, joka muistutti muiden ruutujen täytemaata. Koillisnurkassa näkyi tiilipilarin jäänteitä, lähinnä laastia seinissä ja rikkoutunut tiili. Kaakkoisnurkassa oli tiilenporon värjäämää punertavaa maata. Massasta löytyi kivisavikeramiikka (96025:106-109), punasavikeramiikkaa (96025:110-112), rautanauvoja 35 kpl, rautavarras, rautamöykky sekä laatta-, muoto- ja muita tiiliä.

Ruutu B1 VI kerros

Massa oli samanlaista kuin V kerroksessa. Nyt pohja oli tumman noensekaisen maan peittämä. Ruudun itäreunalla oli punertavaa tiilimurskan värjäämää tiiliä sisältävää maata, jota oli ruudussa B2 VI kerros enemmän. Myös tästä ruudusta löytyi keramiikkaa, sekä kivi- että punasavikeramiikkaa (96025:127, 96025:128, 129). Näiden lisäksi pronssirengas, nauvoja 28, rautavarras ja -levy.

Ruutu B2 VI kerros

Punertavaa tiiltä runsaasti sisältävä maa kaivettiin tässä kerroksessa lähes kokonaan pois. Kaakkoisosassa ruutua oli tummaa maata, josta löytyi jalkajousen rahka (96025:139). Muita löytöjä: punasavikeramiikkaa (96025:140-143), rauta, panssarinuolenkärki (96025:145), kapeneva rautaputki, rautaterä, rautanauvoja 35, hevosenkenkänauloja 3, rautavarras, rautamöykky, palanut savi, hioinkivi, piin pala, luuesine ja tuohta.

VII KERROS

Yleistä

Turvallisuuden takia VII kerroksen kaivamisen yhteydessä tehtiin päätös kaivaa länsimuurin tiilimuurauksen edusta erikseen sortumavaaran takia. Sen edellä oli savipatja, johon kaivaminen nyt pysäytettiin. Muuten ruudussa saavutettiin suurelta osalta varsin hiekkapitoinen massa. Ainoastaan koko länsiseinän vierusta poikkesi eri tavoin hiekkapinnasta. Tähän suurimpana syynä on tiilisen täytemuurauksen rakenne. Tässä tasossa seinän rakenteessa alkaa näkyä levennys sekä pohjoisessa että idässä. Nämä levennykset ovat harmaakivestä tehtyjä ja niiden tarkoitusta voidaan pohtia.

Onko kyseessä pelkkä perustus vai onko seinien tiilipinta alkanut tältä tasolta, jää tutkittavaksi. Ajallisesti VI ja VII kerroksen tasossa liikutaan rahojen perusteella 1400-luvun puolivälissä, mutta kun huomioidaan alempaa IX kerroksesta löytynyt raha, voidaan päättyä massan joutuneen paikalleen aikaisintaan 1470-luvulla.

Ruutu A1 VII kerros

Luoteisosasta ruutua alkaa tässä kerroksessa näkyä kiviuloke seinistä sekä pohjois- että länsiseinässä. Luoteisosa ruudusta oli tummaa palomaata, jossa oli paljon hiiltä seassa. Muu osa ruutua oli tiilimurskan sekaista maata. Länsiseinän täyttömuurauksen vierestä jätettiin kaivamatta savi, joka muodosti alueen täytön n. 1 m täyttömuurauksesta itään. Tiilipilarin kaakkoiskulmasta puuttuu tiiliä ja se on harmaakiviulokkeen päällä. Kerroksen pohjan tasossa maa oli luoteisosan palomaata ja lännen savipatjaa lukuun ottamatta varsin hiekkapitoista. Löydöt olivat lähinnä rautaesineiden fragmentteja. Rautanauvoja oli 12 kappaletta. Lisäksi löydettiin pyöreä muototiili, kuonaa, nahkaa ja pähkinän kuori.

Ruutu A2 VII kerros

Nyt ruudun pohja oli suhteellisen tasalaatuinen, seinän vieressä enemmän tummaa maata. Itäseinän eteläosassa alkoi näkyä muurin uloke. Nurkassa näkyy pilarista vain laastijäljet. Löytöaines oli VI kerroksen kaltaista: kivisavikeramiikka (96025:172), punasavikeramiikka (96025:173), pronssi(?)rengas ja pronssirenkaan katkelma (96025:174, 175), pronssiavain (96025:176), rautanauvoja 21 kpl. ja rautavartaita, rautalevyjä ja -mökkyjä, tiiliä, kuonaa ja tuohirulla.

Ruutu B1 VII kerros

Ruudun pohja oli suhteellisen tummaa maata, luoteisosassa oli savea. Pilarin perustusta ei tässä tasossa vielä näy. Pilarin vieressä oli voimakkaasti laastin sekainen alue. Tästä ruudusta ei löytynyt keramiikkaa, mutta runsaasti rautaesineen katkelmia, pronssiputki, kuonaa luotesineen katkelma ja tiiliä.

Ruutu B2 VII kerros

Löytyi toinen poran terä. Sen sijaintipaikka oli lähes sama kuin VI kerroksesta löytyneen poran terän eli ruudun lounaisosasta läheltä seinää. Nyt pystyasennossa ollut terä oli tiilimurskan sekaisen massan joukossa, kun ylempänä ollut terä tuli tummasta maasta. Suurin osa ruudusta oli tiilimurskan sekaista massaa, jossa tiiltä joukossa, sekä katto että rakennustiiltä. Rakennustiilissä oli paljon huonosti poltettuja kappaleita. Tumma maa ruudun itä ja eteläosissa alkoi vähetä, mutta toisaalta ruudun luoteisosassa tiilimurska oli jo saatu lähes kokonaan pois ja tumma maa alkoi tulla esille. Tiilimurskan seassa oli hiiltä. Laastia ei juurikaan näkynyt. Seinän harmaakiviuloketta näkyi tässä vaiheessa ruudun itäseinän pohjoisosassa. Ruudusta löytyi kaksi rahaa, joista toinen oli Tukholmalainen Penninki n. 1430-50 (96106:3) ja toinen tanskalainen hvid. 1440-1520 (96106:6). Toinen rahoista löytyi seulalta ja toinen suhteellisen keskeltä ruutua. Muut löydöt olivat lähinnä metallia: 2 pronssista metallivarrasta, rautainen solki, rautaesine, rautarengas, rautanauvoja 35 kpl, rautalevyjä 2, 3 rautamökkyä, tiiliä, kuonaa ja luotesine.

VIII KERROS

Yleistä

Hiekkakerros kaivettiin pois ja saatiin näkyviin savi, jossa oli paljon palanutta puujätettä. Puut olivat pääsääntöisesti havaittavilta osin pohjoinen-etelä ja itä-länsi suunnassa. Suurin piirtein samalta tasolta alkoi näkyä länsimuuria lukuun ottamatta muurien levennys joka seinällä. Nyt käsillä ollut kerros ei enää näytä täyhteeltä, vaan se lienee tornin tuhoutunutta rakennetta, jonka

tuhoutuminen ajoittuu 1400-luvun loppupuolelle. Puut ovat niin epämääräisiä, että niistä pystyttiin määrittelemään ainoastaan pääsuunnat eli seinien suunnat. Kyseessä lienee kuitenkin joko välipohja tai katto. Löydöstö hiiltyneen puutason päällä olleessa täytemassassa oli suhteellisen runsas.

Ruutu A1 VIII kerros

Ruutu kapeni muurien ulokkeiden verran siten, että koko pohjoisseinällä tämän ruudun alueella on mainittu kiviuloke ja länsiseinällä sitä on näkyvissä pohjoisosassa. Luoteisnurkan pilari on kiviulokkeen päällä Ruudun luoteisosassa oli niin sekavan pehmyttä maata, josta ei löytöjä, että tuntuu, että pilarin ympäristö on kaivettu jossain vaiheessa, mutta ei korjauksista eikä pilarista ole tiedossa mainintoja. Löydöissä tähän viittaisi ruskea lasin pala, joka löytyi aivan pilarin vierestä hiilimaasta. Itäosassa ruutua on tiiliä suhteellisen vähän. Palanutta puuta oli kivien päällä pohjois suunnassa. Kerroksen massa pohjassa on savea, jossa seassa hiiltä. Lasia lukuun ottamatta löydöt ovat vanhaa tavaraa: rautanauvoja 11 kpl, rautavarras, rautamöykkyjä 3, tiiliä, kuonaa ja nahkaa.

Ruutu A2 VIII kerros

Ruudun pohjatasossa oli nyt hiiltynttä puuta nokareina ja kaakkoisosassa pohjois-etelä suuntaisena. Tämän kerroksen pohjan taso oli mitä ilmeisimmin samassa ajallisessa tasossa koko alueella 9503. Koillisnurkan pilarista ei ole jäljellä kuin laastisaumat nurkassa, eli se on siinä ollut kiviulokkeelle perustettuna, mutta tiilet ovat kadonneet. Itään mentäessä ei varsinaista seinän uloketta ole, koska pohjoisseinä on itäosasta paksumpi, mutta aivan itäosan päässä uloke näkyy. Muutamia tiiliä näkyi hiilikerroksen alla, myös 2 kattotiiltä. Pohjataso oli kauttaaltaan hiekan sekaista savea, jossa hiiltä. Löydöissä on runsaasti rautaa, mm. aspi ja 4 rautanaulaa. Näiden lisäksi talteen otettiin tiiliä, kuonaa ja tuohirulla.

Ruutu B1 VIII kerros

Seka- eli täyttömaa alkoi tässä kerroksessa loppua. Nurkan pylväs jatkuu vielä tästä kerroksesta alaspäin. Pilarin ympärillä oli laastia juuri tämän maakerroksen tason alapinnasta alkaen koko pilarin ympärillä. Laasti oli suhteellisen sekoittumatonta ja sitä jatkuu pohjoiseen täyttömuurauksen saumaan asti. Sen päällä on ollut vain täyttömaata. Keskellä ruutua oli tiilikeskittymä, joka lienee jokin kaatunut rakenne, sillä laastisaumat näkyivät. Tiilien päällä oli palanutta puuta, jota jatkui B2:n puolelle. Puuta oli myös tiilien pohjoispuolella, jossa suunta oli itä-länsi. Tätä hiiltyneiden puiden tasoa yritettiin pitää VIII kerroksen pohjan tasona, mutta tämä ruutu on eteläosalta kaivettu hieman sen alle. Eteläseinässäkin näkyi jo ulokekiviä, mutta ne ovat muuta kaivausta alempana ja ne tulevat ulos paljon vähemmän kuin pohjoisempana. Ruudun kaakkoisosassa oli perustuksen vieressä kolme kiveä, joiden yhteys seinään on vähintäänkin epäselvä. Suurin osa tämänkin ruudun VIII kerroksen pohjasta oli hiekan sekaista savea, jossa hiiltä joukossa. Mitään dramaattista muutosta löydöissä ei ole havaittu: punasavikeramiikkaa, rautaesineitä, nauvoja 9, tiiliä ja kuonaa.

Ruutu B2 VIII kerros

Täytemaa saatiin pois ja hiiltyneen puun muodostama taso kattoi lähes koko ruudun. Tiilimurska oli välittömästi näiden puiden päällä. Tiiliä pilkotti hiilikerroksen alla. Ainakin yksi puu oli itä-länsi suuntainen. Eteläseinässä on samanlainen uloke kuin ruudussa B1. Tiilipilari jatkuu tämän tason alapuolelle. Hiiltyneitä puita oli ruudun pohjoisosassa myös pohjois-eteläsuunnassa. VIII kerroksesta löytyi selvästi pohjatason yläpuolelta eteläosasta tanskalainen Kristian I:n aikainen (1457-1481) hvid, joka ajallisesti siis sijoittuu VII kerroksen rahojen kanssa samalle ajanjaksolle. Ruutu oli muutenkin erityisen löytörikas ja monipuolinen löydöstöltään. Kivisavikeramiikkaa (96025:287, 288), punasavikeramiikkaa (96025:289, 290), lasia, pronssifragmentteja, rautafragmentteja, rautanauvoja 27, tiiliä, kuonaa ja luuesineen katkelma.

IX KERROS

Kun aloitettiin IX kerroksen kaivaminen, otettiin aluksi esille hiilitaso koko alueella ja osoittautui, että tiilien ja hiilitason suhde on epämääräinen, eli hiili ja tiilet olivat keskenään samaa massaa. Hiilen alapuolella oli savi. Yksi pohjois-etelä puu oli ruudussa A1. Tämä puu näkyi jo VIII kerroksessa. Se jatkui tiilien alle ja oli vain lievästi palanut. Muut puut olivat palaneet hiileksi ja suunnat olivat moninaiset. Samassa kerroksessa poistettiin vielä hiili ja savi. Kun IX kerroksen savea kaivettiin, löytyi A2:n itäosasta saksalaisen rautaristin jäljennöksen palanen. Löytö tulkittiin ilkkivallaksi.

Tiilet eivät näyttäneet muodostavan rakennetta. Hyvät ja erikoiset tiilet otettiin talteen.

Ruudusta A1 löytynyt tukholmalainen penninki ajalta n. 1470-1500 ajoittaa niin hiiltyneen tason kuin sen yläpuolelle muodostuneet kerrokset aikaisintaan vuonna 1470 paikalle muodostuneiksi.

Löytöjä ruudusta A1 IX kerros: rautanauvoja 3, rautavartaita 3, rautalevyjä 2, rautamöykkyjä 3.

Löytöjä ruudusta A2 IX kerros: kivisavikeramiikka (96025:327), punasavikeramiikka (96025:328, 329), lasin pala, rautanauvoja 13, rautavartaita 2, rautavarras, rautatanko, rautalevy, rautamöykkyjä 4, laattatiili, jossa koiran(?)tassun jälki, kuonaa, pähkinänkuori ja (96025:445) rautaristi, jota ei löydy KM:n luettelosta.

Löytöjä ruudusta B1 IX kerros: rautanauva, rautamöykky.

Löytöjä ruudusta B2 IX kerros: helmi, meripihkaa (96025:355), koristehela, kivisavikeramiikka (96025:357), lasi, metallivarras, lyijyä(?) 2, aspi, rautalevy, rautanauvoja 9, rautavarras 2, rautamöykky 2, kalkkikivi, kivilaatta, kattotiili, laattatiili, kuonaa, 2 luuesinettä.

X KERROS

Hiekan ja savensekainen massa kaivettiin tässä kerroksessa kaikissa ruuduissa laastitasoa myöden. Laastia oli ollut näkyvissä jo ruudun B1 lounaisnurkassa, sitä poistettiin X kerrosta kaivettaessa, samoin A2 koillisnurkassa. Nyt laastia oli kaikkialla muualla paitsi ruudun A1 luoteisosassa, missä pilarin ympärillä oli tumma maa vielä kolmiomaisena vyöhykkeenä tosin ylempään verrattuna pienentyneenä. Käytännössä X kerros oli savea, joka poistettiin laastin päältä. Ruudussa B2 oli vähemmän laastia kuin muualla. Savi laastin päällä oli sekaisin puujätteiden kanssa. Saven seassa oli runsaasti luita. Savea näytti olevan myös laastin alapuolella, ainakin ruutujen A1 ja B1 rajamailla. Ruutujen A1 ja A2 rajaseudulla oli tiilimuuraus, joka saattaa olla alueen koillisnurkasta puuttuvan pilarin jäännökset kaatuneena. Sitä on 5 tiilikerroksen verran. Tiilipilari jatkui alaspäin vielä ruudussa B1. Kerroksen pohjassa oli vielä nähtävissä muutamia tiiliä ja harmaakiviä. Harmaakiviä oli lähinnä eteläseinän vieressä.

Löytöjä ruudusta A1 X kerros: lasi, rautanauvoja 4, rautamöykky, tiiliä, kuonaa.

Löytöjä ruudusta A2 X kerros: pronssipala, rautanauva 5, rautamöykky, hioinkivi, tiiliä.

Löytöjä ruudusta B1 X kerros: kuonaa, kivilaatta, tiiliä.

Löytöjä ruudusta B2 X kerros: kuonaa, pähkinänkuori.

XI KERROS

XI kerroksessa kaivettiin laasti ja savi pois sekä hieman puujätettä. Kerroksen kaivettu massa oli järjestyksessä: laasti, savi, puujäte, laasti, savi. Ruudusta B2 löytyi puujätteen alta Eerik Pommerilaisen aikainen (1396-1439) raha. Turussa lyöty Kuusinainen (96106:1-2). Raha ajoittuu ajalle n. 1410 jälkeen. Kerroksen pohja oli savea, joka jäi alueen kaivauksen pohjatasoksi. Tästä tasosta alaspäin otettiin 6 kairausnäytettä.

Löytöjä ruudusta A1 XI kerros: pronssihela, nauvoja 4, tiili, kuonaa.

Löytöjä ruudusta A2 XI kerros: punasavikeramiikka (96025:405), naula.

Löytöjä ruudusta B1 XI kerros: rautamöykky, tiili.

Löytöjä ruudusta B2 XI kerros: rautamöykky.

POHJASAVI JA MUURIN PERUSTUKSET

kairaukset näyttivät, että täytesaven alla oli eteläosassa rakennusjätettä. Päätettiin kaivaa saveen koekaivanto eteläseinän viereen ja sen keskeltä kohtisuoraan pohjoiseen puoleen väliin ruutua. Savesta tuli hiiltä lapiolla kaivettaessa n. 20 cm syvyydestä. Saven leikkauksessa näkyy hiililinssi, josta mm. luuta, kuonaa. Aivan eteläseinän alta tuli esille seinän suuntainen hirsi, jonka päällä oli ruskeaa irtonaista ainesta.

Tämä hirsi kuuluu hirsiarinaan, jossa oli ylimpänä seinän suuntainen hirsi, sitten poikittain seinään nähden hirret, jonka alapuolella taas seinän suuntaiset ja alimpana vielä poikittain muuriin nähden oleva hirsikerta. Hirsistä otettiin näytteet siten, että ylimmästä yksi ja toiseksi ylimmästä 4 näytettä. Hirsistä 3 oli kaadettu talvikaudella 1438/1439, yksi vuoden 1435 jälkeen viitenä mahdollisena vuotena ja yksi vuoden 1430 jälkeen kymmenenä mahdollisena vuotena. Näin tornin rakentamisajankohdaksi hyvin todennäköisesti saadaan vuosi 1439. Ruudusta B2 savesta löydetty tuohi antoi radiohiiliajoituksen 1250-1410.

Pohjasavesta löytyi vielä ruudusta B2 pronssin pala ja ruuduista B1-B2 rautamöykky, rautakuonaa ja kuusi puunpalaa, joissa työstön jälkiä.

LÄNSISEINÄN VIERUSTA

Läntisen oviaukon tiilimuurauksen edusta oli turvallisuussyistä kaivettava erikseen. Siinä maa-aines kaivettiin kerroksittain pois, mutta kerroksia ei voi verrata alueen muihin kerroksiin. Massa koostui aluksi tiilistä, tiilenpaloista, runsaasta hiilestä, savesta ja hiekansekaisesta maasta. Näiden alta paljastui kokonaisia tiiliä ja harmaakiviä. Tässä ylimmässä dokumentoidussa tasossa oli kolme kaarena olevaa tiiltä kivien päällä. Lisäksi tasossa oli 2 kokonaista tiiltä. Tiilet olivat osittain täytemaan päällä ja osittain laastin päällä.

Seuraavaksi kaivettiin länsiosa laastikerrokseen asti ja poistettiin ne kivet jotka olivat laastin päällä eli otettiin esiin laastikerros. Nyt jäi laastin sekaan näkyviin 2 tiiltä etelässä, joiden päät näkyivät edellisessä kerroksessa. Etelässä oli nyt näkyvissä pielen vierustan huonokuntoiset tiilet ja lisäksi ilmeisesti perustukseen kuuluvia harmaakiviä 2 kpl. Pohjoisosassa oli näkyvissä 2 kiveä.

Kolmas kerros kaivettiin siten, että savi tuli näkyviin. Esiin tuli ilmeinen kiviperustus, jonka päällä välittömästi oli laasti, perustuksen vieressä oli savi, jonka seassa oli hiilivyöhykkeitä.

Hiilivyöhykkeet havaittiin vasta tehtäessä koekuoppaa perustuksen viereen. Laastin päällä oli tiilimurskamaa ja tiilen sekainen kerros jonka yläpuolella hiiltyneitä puita viistosti seinään verrattuna.

Näyttää siis siltä, että tiilimuuraus on muurattu sekamaan päälle, jossa oli puita. Tiilipielet jatkuvat perustuksiin asti. Eteläpielen eteläpuolella on kaksi itä-länsi suuntaista tiiltä pielen jatkeena sisäänpäin, niiden päällä oli muuraus samanlainen kuin tiilipielissä. Pohjoispielestä vastaavaa uloketta ei ollut havaittavissa.

Tästä kaivauksesta otettujen 6 tiilen mitat olivat 30x14x9.

LOPUKSI

C-torni Esilinna I:n ja Esilinna II:n välissä on linnan rauniohistorian aikana toiminut läpikäytävänä näiden esilinnojen välillä ja siten luonut kuvaa siitä, että se olisi ollut esilinnojen välinen kulkutie myös linnan käytön aikana. Tornin muurien sortumismuoto on tukenut samaa käsitystä, mutta tornin rakenteiden tulkinta on perustunut pelkästään sen muurien näkyviin osiin, jotka tämänhetkisten tietojen mukaan on kaivettu esiin jo 1800-luvulla ja maamassat sen sisällä ovat olleet liikuttelelemattomat. Tämä kaivaus antoi mahdollisuuden selvittää tornin käytön ja rakenteiden historiaa.

Kun rauniot aikoinaan paljastettiin, on C-tornissa ilmeisesti poistettu massat nyt aluksi esiin saatua tiilitasoa myöden. Sen päällä ollut materiaali oli tuoretta ja tiilet taas olivat liikuttelelemattomia. Tornissa näyttää tapahtuneen ainakin kaksi sortumistapausta, joista toinen voi tietenkin olla linna purkamisen yhteydessä tapahtunut. Tämän myöhäisimmän tapahtuman jäänteinä ovat tiilet, jotka kattoivat suhteellisen säännöllisinä suuren osan tornin sisätilasta. Pohdittavaksi jää onko kyseessä holvin jäännökset vai seiniltä sortunut tiilinen pintamuuraus.

Tilan nurkissa olevat pilarien jäänteet tukevat teoriaa holvauksesta. Katon korkeusasemasta ei ole muuta konkreettista tietoa kuin korkein kulmapilari, joka nykyisessä kunnossaan on 1,5 metrin korkuinen. Pilarin jatkumisesta ylöspäin ei ollut havaittavia merkkejä. Pilarit alkavat siltä tasolta, jossa muurin seinissä oleva kavennus on. Suurin piirtein samalla tasolla oli kaivausmassassa hiiltynyt alue, missä oli puurakenteiden jäännöksiä.

C-torni on perustettu ainakin meren puolella hirsiarinalle, jonka päältä muuri nousee vajaan metrin ja kapenee sen jälkeen sen verran, että kulmapilarit on voitu muurata muurin varaan. Tähän asti näyttää huone täytetyn savella ja sisennyksen varaan on rakennettu puulattia. Nämä toimet lienevät tapahtuneen 1430-luvun lopulla ja 1440-luvun alussa. Todennäköisesti pilareiden varaan rakennettu katto on rakennettu myös tähän aikaan. Jonkinlainen tuho on sitten tapahtunut 1400-luvun lopulla, jolloin lattia ja mahdollisesti seinissä olleet tiilimuuraukset ovat pilareita lukuun ottamatta tuhoutuneet. Katto on jäänyt paikalleen ja huoneen luonne on tästä eteenpäin arvoituksellinen. Huoneessa on aivan ilmeisesti paikalle tuotu hiiltynyttä puujätettä tai hiiltä sekä jossain vaiheessa valtava määrä kattotiiliä. Varsinaisesta käyttökerroksesta ei ole enää merkkejä. Loppuvaiheessa ovat sitten myös säilyneet tiilirakenteet luhistuneet ja tornin tarina loppuu. Länsiseinän umpeen muurattu aukko on myös alaosastaan vanhimmalla käyttötasolla, jolloin aukko Esilinna I:een on ollut varsin kookas. Umpeen muuraus lienee tapahtunut ensimmäisen onnettomuuden jälkeen.

Alue 9701 pohjoisosa ja Esilinna II:n länsinurkka.

ALUE 9701 ESILINNA II:N LOUNAISOSA, TILAT 22, 23 JA 24

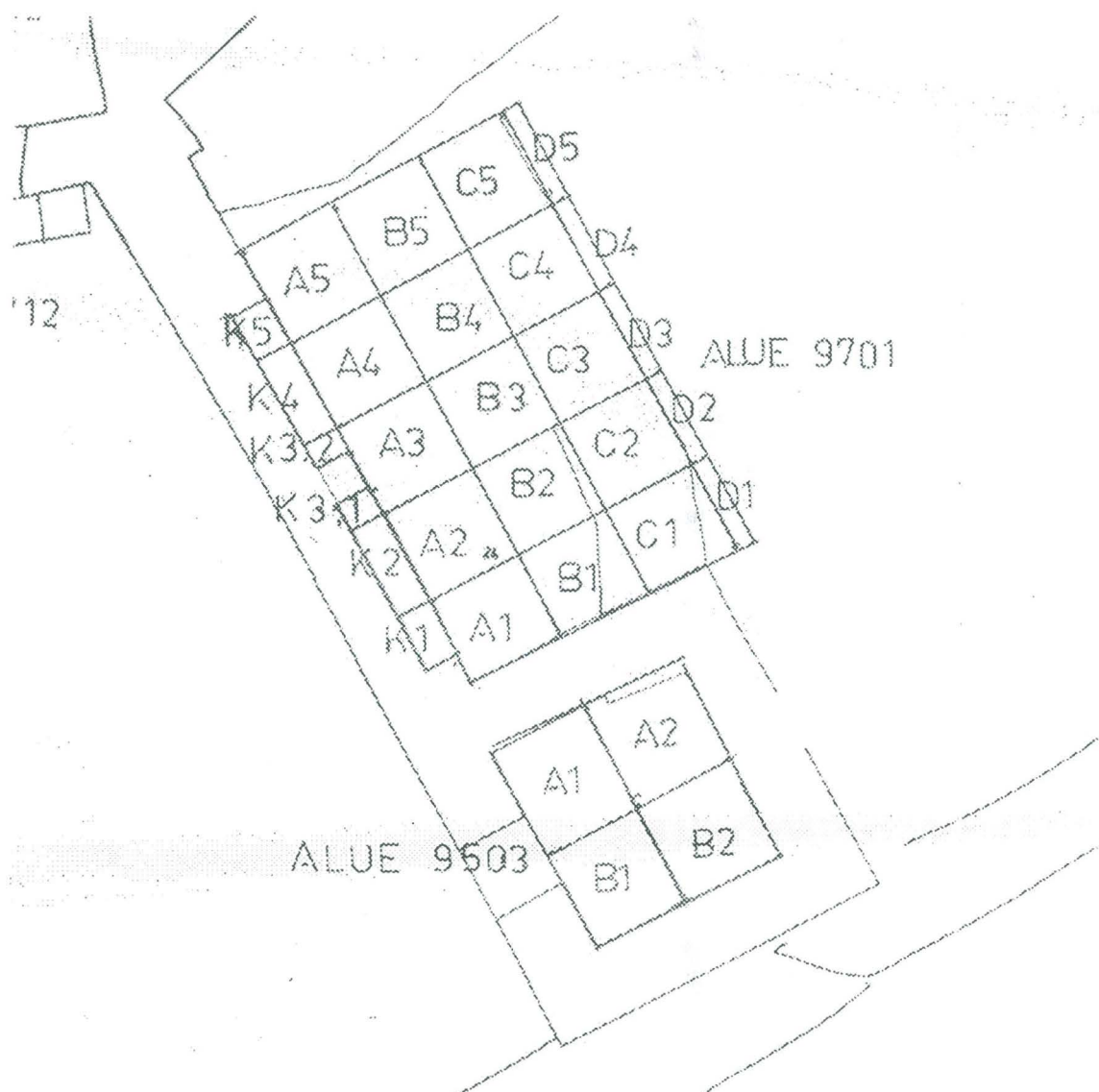
Johdanto

Tilat 22, 23 ja 24 sijaitsevat Esilinna II:n lounaispäässä. Ne rajoittuvat lounaassa Esilinna I:n muuriin, kaakossa on C-torni ja luoteessa on kallio ja päälinnan kehämuuri U-huoneen kohdalla. Koillisessa tiloja rajoittavat matalat muurin jäännökset. Tilat lienee kaivettu esiin 1800-luvun lopulla, mutta näkyviin on otettu vain muurijäännösten yläosat. Esilinna I:tä vasten olevassa muurissa on kaksi tiilirakenteista holvikaarta, joiden korjauksissa on tehty vähäisiä maansiirtoja. Päälinnan vieressä oleva kallio rajoittaa tilat luoteessa siten, että koko tilarivin ulottuminen siihen suuntaan on epäselvä. Merkkejä poikkimuurista kalliolla ei ole.

Tilojen epämääräinen hahmo ja selvät merkinnät sekä Gardbergin että Rinteen oppaissa antoivat perusteen kaivaukselle, jonka tehtävänä siis oli selkeyttää tilat ja antaa korjaukselle mahdollisuus esittää tiloja entistä selväpiirteisemmin myös maastossa.

Tehtiin 2x2 m:n ruudutus 6x10 m:n alueelle

Alue jaettiin 2x2 metrin suuruisiin ruutuihin. Alueen laajuus oli 6x10 m. Ruudutus tapahtui seinien suuntaisesti. Holvien kohdalle ja itämuurin itäpuolelle sijoittuvat ruudut ovat muita kapeampia. Alueen ilmansuunnissa käytettiin päailmansuuntia, vaikka tilat ovat luode-kaakko suunnassa. Luoteispäätä nimitetään pohjoispääksi ja kaakkoispäätä eteläpääksi. Kerrokset pyrittiin kaivamaan luonnollisissa kerroksissa ja numeroitiin roomalaisilla numeroilla siten, että numerot suurenevät edettäessä ylhäältä alaspäin. Ykkös- ja kakkosruutujen rajalle sekä A- ja B-ruutujen rajalle jätettiin kaistale kaivamatonta aluetta profiilien tarkastelua varten. Löytöjen koordinaattien mittaaminen: ruutujen mukaan X vasemmalta oikealle eli lännestä itään ja Y alhaalta eli etelästä ylös eli pohjoiseen.

PINTA

Aluksi poistettiin pinnasta kaikki irtonainen materiaali, joka selkeästi oli liittynyt korjauksiin ja muihin viimeaikaisiin ilmiöihin.

Tiloja erottavista väliseinistä ei näkynyt merkkiäkään ennen turpeen poistoa. Itämuuri oli hahmona näkyvässä. Sekin oli luiskaatunut sekä kivillä että maamassalla. Kiviä oli itämuurin eteläosassa ruudussa B1.

TURVE

Ennen varsinaisen kaivauksen aloittamista alueelta poistettiin turvekerros. Poiston jälkeen itämuurin hahmo alkoi terävöityä, mutta sen reunoilla oli huoneiden puolella sortumaa ja päällä multaa, joka oli hienoa sekamaata ja seassa paljon hiiltä, joka lienee lähihistorian nuotiosta peräisin. Huoneiden 23 ja 24 välimuuri alkoi hahmottua ja kiviä näkyi siellä täällä koko alueella. Holvikaarien alla maa oli tummempaa, mutta siihen ei näin pinnassa liene syytä kiinnittää huomiota. Länsiseinän vieressä oli vielä paljon tuoretta muurinkorjauslaastia. Turpeen poiston yhteydessä löytyi paljon materiaalia, joka oli pääasiassa uutta. Suurin osa materiaalista heitettiin pois, mutta tässä lueteltu ruutu ruudulta löytölajit ja määrät:

A1: kuona, 2 naulaa, lasi

B1: 4 lasi

C1: kuona, 5 lasi

A2: veistetty luu, 6 lasi, 5 naula

B2: 15 lasi, luu, naula, posliini

C2: 1 takonaula, 5 naula, 1 lasi

B3: kuona, lasi, 3 naula

C3: 123 naula, 1 lasi

A4: kattotiili, 61 lasi, 2 naula

B4: 5 lasi

C4: 2 lasi, nappi, 22 naula

A5: 54 lasi, takonaula, pullon korkki, muovi, lekasora

B5: paristo, 3 naula, 3 lasi

C5: pakkausmuovi, lasi

I KERROS

Yleistä

I kerroksessa kaivettiin turpeen alla ollut humus pois ja pyrittiin koskemattomaan kerrokseen. Löytöjä I kerroksesta tuli paljon, mutta löydöstö on kaikki sekundääriä materiaalia. Joitakin osia löydöistä jätettiin luetteloitaviksi, kaikki luut otettiin talteen.

I kerroksen anti oli lähinnä rakenteissa, joita alkoi tämän kerroksen kaivamisen aikana hahmottua. Itämuuri tuli näkyviin kohtuullisen selkeästi itäreunaltaan, mutta länsireuna näytti monin paikoin sortuneelta huonetiloihin päin. Muurin rakenne vaikuttaa isoista reunakivistä ja keskiosan laastista ja tiilistä päätellen normaalilta valumuurilta, jossa tosin vielä oli konservoinnin jälkiä. Kolmesta huonetilasta alkoi hahmottua kahden eteläisimmän tilan eli 24 ja 23 välisen seinän perustus. Sekin näyttää valumuuritekniikalla tehdyttä.

Laattakivien runsaus I kerroksen pohjaksi valitussa tasossa ei liene sattuma. Voi olettaa, että laattakivet on sijoitettu paikoilleen osoittamaan tasoa, johon asti on kaivettu ja ehkä jonkinlaista käyttötason paikkaa. Holvikaarten lähtötaso on lähellä laattakivitasoa.

D-ruuduista itämuurin itäpuolelta poistettiin turve ja I kerros kerralla. Tavoitteena oli löytää koko muurin itäreuna.

Ruutu K1 I kerros

Tämä holvin alaisen maan eteläosa oli nyt saman tyyppistä tummahkoa sekamaata, jota oli mm. ruudussa A1 I kerroksen pohja. Materiaalissa oli uuden aineksen seassa pala punasavikeramiikkaa (97049:56).

Ruutu A1 I kerros

Kun uusi laastijäte poistettiin, havaittiin, että ruutu oli suurimmaksi osaksi laattakivien peitossa, tiiltä oli pohjoisosassa. Laattakivet kuuluvat linnan restauroinnissa katekivinä käytettyihin laattoihin, joten ruutu on täysin uuden ajan muovaama tässä tasossa. Löytömateriaali poikkeuksetta uutta.

Ruutu B1 I kerros

Myös tässä ruudussa oli laattakiviä sekä pieninä että suurina palasina. Idässä ruudun alueella oli sortunutta muuria ja uutta laastia. Maa oli täysin sekoittunutta. Löydöissä oli uuden materiaalin lisäksi kivisavikeramiikan pala (97049:32) osoituksena keskiaikaisen massan läheisyydestä.

Ruutu C1 I kerros

Humus poistettiin. Itämuurin hahmo kattaa koko ruudun ja lännessä muuri ulottuu B-ruutujen puolelle. Muuri alkaa seinästä, jossa on vielä uudehkoa laastia. Muurin länsireuna näyttää sortuneelta. Ruudun kaakkoisosa oli kivetön ja siellä reunimmaisen kiven päällä oli laastia, jonka päällä oli vielä täytemaata. Maamassassa oli paljon laastia ja tiiltä. Myös muurin päällä oli hiekkalaattakiviä sekä itä- että länsireunalla. Ruudun keskeltä löytyi pala kiveramiikkaa (97049:46) uuden materiaalin ohella.

Ruutu K2 I kerros

Massa kerroksen pohjassa oli samaa tummaa sekamaata kuin ympäristössäänkin. Pohjassa oli myös joitakin laattakiviä.

Ruutu A2 I kerros

Kerroksen pohja oli laattakivillä suurpiirteisesti katettu, joukossa oli myös muutamia muita kiviä. Laattakivet on tällä vuosisadalla asetettu.

Ruutu B2 I kerros

Myös tässä ruudussa oli samanlaista laattakivikattausta kuin A2:ssa. Itäosa ruudusta rajoittuu itämuuriin, jota tämän kerroksen kaivamisen jälkeen oli näkyvissä 2 kiven korkeudelta. Muurin kivien välissä ei näytä olevan laastia. Massassa oli paljon luita eli se oli vanhaa liikuteltua maata. Löydöt ovat uutta materiaalia.

Ruutu C2 I kerros

Muurissa reunakivet olivat jo selvästi näkyvissä molemmin puolin. Itäisten reunakivien väleissä oli hiiltä runsaasti. Keskosan massa oli hiekkaa, laastia ja tiilenpaloja. Kovia (uusista) laastinokareita oli vielä pinnassa. Löydöt edustivat uutta aikaa.

Ruutu K3 I kerros

Tummaa sekamaata, kuten muuallakin.

Ruutu A3 I kerros

Tilojen 23-24 välimuuri alkoi hahmottua. Poistettu massa oli uudehkoa maata, pohjassa oli nyt laattakiviä eli kerros oli täysin uusi pohjaltaan. Välimuurista isot seinäkivet puuttuvat seinän länsiseinän vierestä holvien välikohdasta. Löytömateriaali on uutta.

Ruutu B3 I kerros

Keskellä ruutua on tilojen 22-23 välisen muurin jäänteitä, joista ehkä poistettu eteläisempi kivi. itäpää jäi vielä sekundäärijätteiden peittoon. Lounaisnurkasta poistettiin hiilipitoinen maa ja päästiin jo lähelle keskiaikaista kerrosta. Vielä ei löydöillä antikvaarista arvoa.

Ruutu C3 I kerros

Muurin itäreuna noudatteli lähes ruudun rajaa. Näkyvissä 3 isoa reunakiveä. Niistä länteen oli voimakkaasti laastin sekainen massa, jossa oli kokonasiakin tiiliä usein N-suunnassa, länsireunassa ei tällä tasolla ollut reunakiviä ja reuna runsaasti olikin n. 30 cm alempana kuin keskikohta. Tiiliä oli reunalle asti. Löytönä mm uusi rautanaula.

Ruutu K4 I kerros

Kerrokselle tyypillistä tummaa sekamaata, hiekkakivilaattoja ja laastia ja kiviä oli I kerroksen pohja. Massa oli uutta. Uuden materiaalin lisäksi löytyi kivilavakeramiikkaa (97049:63).

Ruutu A4 I kerros

Kuten ruutu A5 I kerros, täysin uutta koko pinta, uutta laastia, laattakiviä, hiekkaa, multaa yms. Eteläosassa maa hieman tummempaa. Löytömateriaali uutta.

Ruutu B4 I kerros

Ruudun itäreunalla oli isoja kiviä, jotka todennäköisesti ovat peräisin muurista. Luita löytyy I kerroksesta jo runsaasti. Löydöt uusia.

Ruutu C4 I kerros

Itämuurin reunan kiviä näkyy itäreunasta vain yksi koillisosassa ja länsireunasta 3 kiveä, tosin niistä länteen on kiviä sortuneena. Keskiosassa oli paljon tiiltä ja kiviä, yksi kokonainen tiili. Korkeimmalla kohdalla pohjoisosassa oli vielä uutta laastia. Ruudun reunat kaivettiin selvästi keskikohtaa matalammalle. Löydöt uusia.

Ruutu K5 I kerros

Tämä pieni osuus pohjoisemman holvikaaren alla ei poikkea ympäristöstään, vaan tämän kerroksen pohja oli sekamaata, hiekkakivilaattoja ja laastia ja kiviä. Materiaali uutta.

Ruutu A5 I kerros

Täysin uutta koko pinta, uutta laastia, laattakiviä, hiekkaa, multaa yms. Ruutu ulottuu kallioon. Löydöissä ei mitään vanhaa.

Ruutu B5 I kerros

Ruudun itäosassa oli 3 isoa kiveä, jotka näyttävät kuuluvan muuriin. Pinnassa oli vielä humusta ja kun pinnassa vielä hiekkalaattakiviä, pinta ei ollut vielä keskiaikainen. Samaa todistivat ruudusta talteen otetut uuden ajan löydöt.

Ruutu C5 I kerros

Reunakiviä oli koillisnurkassa 2 ja samassa tasossa länsireunan keskellä yksi. Muurin pinnalla oli hiekkaa ja uutta laastia. Muurin keskiosa ei ollut vielä näkyvissä. Muurin päältä löytyi uusi avain ja rautavarras.

II KERROS

Yleistä

II kerroksessa liikuttiin sekoittuneen ja liikuttelemattoman massan välimaastossa. Keskiaikaisen materiaalin runsaus osoittaa, että keskiaikaista maassa on tällä tasolla. Onko se sitten liikuteltu vai liikuttelematonta, on vaikea sanoa, mutta keramiikan ja rahojen runsaus ei ole muualla Kuusiston linnan kaivauksissa ollut tyypillistä sekoittuneessa maassa. Selvästi nähdään, että laattakivet on asetettu kaivetun alueen rajalle ja näin kahden erilaisen massan rajalla sekoittumista on voinut tapahtua. Rahalöydöt ajoittuvat kaikki 1400-luvun puolelle ja pääosin 1400-luvun toiselle puoliskolle. Vuosi 1478 on nuorimman rahan varhaisin mahdollinen lyöntivuosi ja 1500 näyttäisi olevan jakson takaraja. Voidaan olettaa rahojen kertovan jotakin näiden tilojen käyttöajasta. Myös D-ruudusta eli itämuurin itäpuolelta löytynyt raha ajoittuu samalle jaksolle.

Itämuuri näyttää nyt hyvin selkeältä ja suoraviivaiselta itäreunaltaan, mutta huoneiden sisäseinä on selvästi luhistunut. Väliseinistä varmuudella voidaan havaita vain 23:n ja 24:n välinen seinä. Sekin on varsin huonosti nähtävissä. Holvikaarien alla ollaan vielä tasossa, jossa niiden myöhäisten korjausten jäljet ovat selkeästi näkyvissä.

Ruutu K1 II kerros

Toinen kerros kaivettiin teknisenä kerroksena eli massassa ei tapahtunut suuria muutoksia II kerroksen pohjan tasolla. Saven määrä lisääntyi selvästi. Nyt massa oli pohjassa tummaa mullan sekaista hiekkaa, jossa runsaasti savea. Tämän kerroksen massa on luettava vielä sekoittuneihin kerroksiin. Ruudusta löydettiin kivisavikeramiikkaa (97049:265), kuonaa, luuesine ja uutta lasia.

Ruutu A1 II kerros.

Ruudusta kaivettiin sekamaata pois savipintaan asti. Lounaisnurkan massa näytti olevan keskiaikainen kerros, kun taas koillispuoliskossa oli uudehkoa massaa. Koillisnurkassa oli vielä hiekkakivilaattoja. Johtuen ruudun kaksijakoisuudesta löydöissäkkin on sekä uutta että vanhaa materiaalia mm. punasavikeramiikka (97049:66) ja uutta lasia sekä muototiiliä.

Ruutu B1 II kerros.

Ruudun itäosassa on sortunutta itämuuria. Länsiosasta tuli vieläkin esille hiekkakivilaatta. Löytömateriaali oli suurimmaksi osaksi uutta tavaraa.

Ruutu C1 II kerros

Poistettiin irtomaa muurin päältä. Esille tuli tyypillinen valumuuri, jossa isot reunakivet ja keskellä täyttö, jossa on tiiliä, kiviä (isojakin) ja laastia. Reunakivien välissä oli myös laastia. Länsireuna näyttää sortuneelta. Löydöt olivat vielä uusia.

Ruutu D1 II kerros

Muurin itäreuna on kokonaisuudessaan näkyvissä. Kaivettu massa oli ylimmän hiilen jälkeen maan sekaista "purku"massaa. Ruudusta löytyi liivinmaalainen Ropo (98017:7) Bartolomeus Savijärven ajalta Tartosta ajalta 1441-1459. Muissa löydöissä sekä uutta että vanhaa: korkki, uutta, kuonaa, punasavikeramiikkaa (97049:218), keskiaikaista lasia (97049:219), rautanuloja, kattotiili.

Ruutu K2 II kerros.

Kuten ruutu K1 II kerros. Eli toinen kerros kaivettiin teknisenä kerroksena, jossa saven määrä lisääntyi selvästi alaspäin mentäessä. Nyt massa oli pohjassa tummaa mullan sekaista hiekkaa, jossa runsaasti savea. Kaivettu massa on luettava vielä sekoittuneihin kerroksiin, vaikka löydöissä on jo paljon keskiaikaan viittaaviakin osia: kivisavikeramiikka (97049:271), uutta lasia, kattotiili, kuonaa, luuesine.

Ruutu A2 II kerros.

Pohja on nyt hiekansekaista multamaata, pohjan tasalla oli vielä hiekkakivilaattoja, jotka näyttävät selvästi olevan kaivetun ja kaivamattoman alueen rajalla. Kaakkoiskulmasta kaivetusta massasta löytyi kaksipuolinen raha seulalta. Ruudussa kuljetaan sekoittuneen ja sekoittumattoman kerroksen rajalla. Raha (98017:8) oli Liivinmaalta. Tarttolainen Penninki Johannes II Bertkovin ajalta vuosilta 1473-1485. Muut löydöt olivat varsin sekalaista tavaraa: mm. uutta lasia, kattotiili, uusi ja vanha rautanaula.

Ruutu B2 II kerros.

Pohjassa oli vielä hiekkalaattakiviä, muuten ruutu isojen kivien täyttämä monin paikoin. Pohja oli nyt humusta, jossa hiven tiilimurskaa ja valkoista laastia. Löydetty materiaali oli uutta.

Ruutu C2 II kerros.

Itämuuri on selkeä valumuuri tässä ruudussa. Laastia on vain keskiosan täytössä. Tosin reunakivienkin saumoissa jäänteitä laastista. Muurin täytteessä oli kivikuulan puolikas (97049:203) ja muototiilen sekä kattotiilen pala. Muut löydöt olivat uusia.

Ruutu D2 II kerros

Muurin itäreuna on kokonaisuudessaan näkyvässä. Ruutujen D2 ja D3 kohdalla on ylimmän kiverroksen alapuolella kiviä linjassa idempänä kuin ylin kerros. Kaivettu massa oli ylimmän hiilen jälkeen maan sekaista "purku"massaa. Löydöissä selkeästi uutta vain yksi rautanaula, muita löytöjä oli mm. kivisavikeramiikkaa (97049:228), kattotiili, kuonaa.

Ruutu K3.1 II kerros

Kuten ruutu K1 II kerros. Eli toinen kerros kaivettiin teknisenä kerroksena, jossa saveen määrä lisääntyi selvästi alaspäin mentäessä. Nyt massa oli pohjassa tummaa mullan sekaista hiekkaa, jossa runsaasti savea. Holvin päässä oli laastialue, joka todennäköisesti oli kaaren muurauksen jäänteitä restauroinnista. Kaivettu massa lienee luettava vielä sekoittuneihin kerroksiin, vaikka löydöissä ei ollut sekundääriainsta: punasavikeramiikka ja kattotiili.

Ruutu K3.2 II kerros.

Tämä pohjoisen holvikaaren alla olevan alueen pohja oli uutta sekamaata, jonka pinnassa oli laastinokareita. Löydöissä ei ollut uutta materiaalia: punasavikeramiikka ja kuonaa.

Ruutu A3 II kerros.

Ruudun keskellä holvikaarien välistä itään on poikkimuuri, jonka päällä oli vielä kaivamatonta maata. Poikkimuurin pohjoispuolella oli tiilenpaloja, joissa laastia pinnassa. Pohjoispuolelta poistetussa maassa oli hiiltä ja ruudun pohjoisosassa oli voimakas hiilikerros, josta jäi vielä merkkejä pohjatasoon. Löytöjen joukossa on vielä uutta ainesta, mutta keskiaikaisen materiaalin määrä lisääntyy: kivisavikeramiikka (97049:81), 3 palaa punasavikeramiikkaa (97049:82), (97049:83), (97049:84), kattotiili, kuonaa, uutta lasia ja rautanuloja.

Ruutu B3 II kerros.

Isojen kivien kattama. Välimuurin pitäisi sijoittua tähän, mutta selkeältä se ei näytä. Keskellä on valumuurin rajakiviltä näyttävä osa, mutta siinäkin korkeimmalla kohdalla oli vielä uutta laastia. Pohjoisosassa on jostakin sortuneita kiviä. Koko ruutu suurimmaksi osaksi kivien peitossa. Löydöissä sekä uutta että vanhaa: punasavikeramiikkaa (97049:149), uutta lasia, 2 rautanuloa, uusi rautanaula, kattotiili, laattatiili, kuonaa.

Ruutu C3 II kerros.

Itämuuri on selkeä valumuuri tässä ruudussa. Laastia on vain keskiosan täytössä. Tosin reunakivienkin saumoissa jäänteitä laastista. Keskiosa oli selvästi reunakiveystä korkeammalla. Löytömateriaali oli uutta.

Ruutu D3 II kerros

Muurin itäreuna on kokonaisuudessaan näkyvissä. Ruutujen D2 ja D3 kohdalla ylimmän kivikerroksen alapuolella kiviä on linjassa idempänä kuin ylin kerros. Kaivettu massa oli ylimmän hiilen jälkeen maan sekaista "purku"massaa. Uutta materiaalia oli lasi ja 6 rautanaulaa. Muita löytöjä mm. kivisavikeramiikkaa (97049:234), punasavikeramiikkaa (97049:235) ja keskiaikaista lasia (97049:236)

Ruutu K4 II kerros.

Kerroksen pohja sekamaata. Niinä näkyvissä kiviä, joiden päällä oli laastia todennäköisesti holvikaaren muurauksesta. Uutta tavaraa.

Ruutu A4 II kerros

Hiiltynyt alue jatkui ruudusta A3 tälle puolelle, mutta se ei näkynyt enää yhtä yhtenäisenä. Ruudun alueella oli muutamia suuria kiviä, joissa ei ollut havaittavaa säännönmukaisuutta. II kerroksen massasta löytyi tukholmalainen Penninki (98017:5) ajalta 1470-1500 ruudun luoteisosasta. Lisäksi löytyi kaksi huonokuntoista rahan näköistä esinettä, joita ei ole pystytty tunnistamaan. Muuta löydöstä tuli runsaasti: 2 kivisavikeramiikan palasta (97049:94 ja 97049:95), 6 punasaviastian palasta (97049:96, 97049:97, 97049:98, 97049:99, 97049:100 ja 97049:101), uutta lasia, plombi (97049:104), rautanuloja, rautavarras, piitä, muototiili, kattotiili, lasittunutta tiiltä ja kuonaa.

Ruutu B4 II kerros.

Paljon kiviä, nyt pinnassa runsaasti laastia. Ruudun lounaisnurkan löytyi Tukholmassa lyöty Sten Sture vanhemman aikainen Kuusinainen (98017:6) ajalta 1478-. Muutenkin löydöstö oli rikas, vaikka seassa on muutamia sekundäärilöytöjä: kivisavikeramiikkaa 3 kpl (97049:156, 97049:157 ja 97049:158), 2 punasavikeramiikan palasta (97049:159 ja 97049:160) keskiaikaista lasia (97049:161), uutta lasia, panssarinuolenkärki (97049:163), veitsi, rautaesineitä, rautanuloja ja -vartaita, rautalevy, rautamöykky, muototiili, kattotiili, kuonaa, luinen arpakuutio (97049:181) ja luesine.

Ruutu C4 II kerros.

Itämuuri on selkeä valumuuri tässä ruudussa. Laastia on vain keskiosan täytössä. Tosin reunakivienkin saumoissa jäänteitä laastista. Muurin reunat ovat tämän ruudun kohdalla hieman epämääräisemmät kuin etelämpänä ja länsireunalla on pari pyöreäsärmäistä kiveä. Länsireuna vaikuttaa luhistuneelta. Muurin päältä ei ole löytöjä.

Ruutu D4 II kerros

Muurin itäreuna oli kokonaisuudessaan näkyvissä. Kaivettu massa oli ylimmän hiilen jälkeen maan sekaista "purku"massaa. Ruuduissa D4 ja 5 massa oli karkeampaa materiaalia. Löydöissä mm. punasavikeramiikkaa (97049:248) ja kivisen tykinkuulan puolikas (97049:252), mutta myös uutta lasia.

Ruutu K5 II kerros

Tämä taso on ilmeisesti ollut pinnassa, kun holvikaarta on korjattu, sillä II kerroksen pohjan tasossa oli sekamaan seassa uutta laastia pohjoisosassa. Löydöstö on vähäinen ja sisältää uutta materiaalia.

Ruutu A5 II kerros

Ruutua rajoittaa pohjoisessa kallio ja tämän kerroksen pohjassa oli hiekkansekaista uutta maata vielä pinnassa. Ruutu on lähes kivetön. Kaakkoisosasta löytyi västeråsilainen Penninki (98017:1) ajalta 1410-. Löytöjä löydettiin muutenkin runsaasti. Niiden joukossa hieman uutta tavaraa. Löytöjä mm. kivisavikeramiikka (97049:115, 97049:118), punasavikeramiikkaa (97049:116, 97049:117, 97049:119), lasia (97049:120), uutta lasia, pronssihela (97049:124), rautaesine, 2 rautanaulaa, tykin kuula (97049:128), kattotiiliä, kuonaa, pikeä, luuesineen teelmä.

Ruutu B5 II kerros

Runsaasti kiviä, jotka näyttävät suurimmaksi osaksi sortuneen muurista. Kivien välisessä massassa oli runsaasti tiilimurskaa. Löydöissä sekä uutta että vanhaa materiaalia: punasavikeramiikkaa (97049:183), kivisavikeramiikkaa (97049:184), uutta lasia, keskiaikaista lasia (97049:186), kattotiili, arpakuutio (97049:190), luuesineitä, kattohuopaa, pikeä.

Ruutu C5 II kerros.

Itämuuri on selkeä valumuuri tässäkin ruudussa. Laastia on keskiosan täytössä ja reunakivien päällä. Myös reunakivien saumoissa on jäänteitä laastista. Länsireuna on täysin sortunut. Löydöt ovat poikkeuksetta uutta materiaalia.

Ruutu D5 II kerros

Muurin itäreuna oli kokonaisuudessaan näkyvässä. Kaivettu massa oli ylimmän hiilen jälkeen maan sekaista "purku"massaa. Ruuduissa D4 ja 5 massa oli karkeampaa materiaalia. Löydöissä sekä uutta että vanhaa: punasavikeramiikkaa (97049:255), uutta lasia, uusia rautanauvoja, kattotiili.

III KERROS

Yleistä

Alueen kattotiilet on luetteloitu siten, että ruudusta otettiin näyte ja loput kattotiilet punnittiin ja heitettiin pois. Kaivettu massa oli lähes puhtaasti keskiaikainen. Sekundärilöydöt on helppo selittää muurien tai kivien vierustoja myöden kulkeutuneiksi. III kerroksen pohjassa massa oli lähellä itäistä muuria varsinkin eteläosassa vahvan laastikerroksen peitossa ja ruudussa B1 havaittiin laastissa samanlainen ilmiö kuin monessa paikassa linnassa eli laastin seassa oli puita ja muodostivat siten jonkinlaisen tarkoituksellisen tason. Laastia on myös alueen läntisissä ruuduissa, mutta siellä se on pääasiassa hiekkaan, saveen yms. sekoittuneena. Laastitaso heikkenee suhteellisen tasaisesti länttä kohti mentäessä. Holvikaarien alla on runsaasti kiviä ja varsinkin eteläisemmän kaaren keskivaiheilla kivet muodostavat kiveyksenomaisen pinnan. Kiveys ei kuitenkaan jatku laajemmalle. Sen sijaan 23:n ja 24:n välinen muuri on epämääräisyydessäänkin selvä väliseinän perustus, mutta pohjoisempaa 23:n ja 22:n väliltä tällaista väliseinää ei ole löytynyt. Tämä voi johtua siitä, että kallio on ylhäällä ja mahdollistanut rakentamisen suoraan sen pinnasta. Lisäksi vinon kalliopinnan päälle asetetut kivet ovat voineet helposti siirtyä paikoiltaan. Ajallisesti II ja III kerros lienevät samalta ajalta. Ainakin saman astian palaset molemmista kierroksista ja raha-ajoitukset sijoittavat massat 1400-luvun loppupuolelle.

Ruutu K1 III kerros

Kaivettiin samanlaiseen maahan kuin ruudun A1 III kerros. Kaivettu maa oli sekoittunutta savimassaa. Nyt pinnassa savea ja tiilenpaloja sekä hiekkaa ja hieman hiiltä. Sekundäriaines puuttuu tämän ruudun löydöistä: punasavikeramiikkaa (97049:409, 97049:410), rautanaula, rautalevy, kattotiili ja kuonaa.

Ruutu A1 III kerros

Kaivettiin savimaata myöden. Nyt pinnassa savea ja tiilenpaloja sekä hiekkaa ja hieman hiiltä. Koillisnurkan profiilissa ja itäprofiilissa näkyi sama laasti ohuena, joka on ruudun B1:n pohja III kerroksessa. Tämä tarkoittaa sitä, että laastia ei ollut havaittavissa määrin tässä ruudussa. Hiiltä on myös näkyvissä profiilissa. Ruudussa A1 kokeiltiin sondausta ja todettiin saveen löytyvän noin 40-50 cm päässä kolmannen kerroksen pohjatasosta alaspäin. III kerros näyttää olevan ensimmäinen uudesta aineksestä vapaa kerros: mm. punasavikeramiikkaa (97049:289, 97049:290, 97049:291, 97049:292, 97049:293, 97049:296), kivasavikeramiikkaa (97049:294, 97049:295), keskiaikainen ruskea lasinpala (97049:297), koristeltu hela (97049:298), metallilevyjä, rautanauvoja, rautavarras, rautalevy, ruudusta löytyi yhteensä 12600 g kattotiiltä, muototiili.

Ruutu B1 III kerros

Kaivettiin laastikerrokseen asti. Itäosassa oli kiviä, joista ainakaan suurimmat eivät ole muurikiviä. Laastia oli kivien päällä. Ruudusta kaivettiin hiiltynyttä maata, jonka alla oli laastitaso. Laastitason päältä saman punasaviastian palasia kuin kerrosta ylempää löytyneet palaset. Laastikerroksessa oli hiiltynyttä puuta, jota ison kiven vieressä myös hiiltymättömänä eli on ollut olemassa puutaso jonka alla ja päällä ollut laastia. Kivistä osa laastin alapuolella. Ruudusta löytyi rautaesineiden, piin, kattotiilien ja kuonan lisäksi sekä kivi- (97049:363)että punasavikeramiikkaa (97049:362).

Ruutu K2 III kerros

Täysin kivien peittämä pohja. Kivien joukossa oli jokunen tiilenpala ja yksi kalkkikivi. Kivet eteläosassa pienempiä ja voisivat olla kiveystä. Poistettu massa oli mullan ja sekamaan sekaista, kivien välissä pohjassa oli hiekan sekaista laastia. III kerros oli sekundäriaineksista vapaa ja sisälsi mm. punasavikeramiikkaa (97049:415, 97049:416), muototiiliä, luurenkaan yms.

Ruutu A2 III kerros

Ruudun pohja oli laastin peittämä muualta paitsi lounaisosaltaan jossa maa oli samanlaista kuin A1:ssä. Siinä osassa oli kivi laastitason alapuolella. Pohjoisen välimuuri jatkui alaspäin. Löytöinä otettiin talteen mm. punasavikeramiikkaa (97049:313, 97049:314), rautaesineitä, kattotiili, ruudusta löytyi yhteensä 1860 g kattotiiltä, kuonaa, luinen pelimerkki (?) (97049:321).

Ruutu B2 III kerros

Suurimmaksi osaksi isojen kivien peitossa. Maa kaivettiin laastipintaan asti. Idässä muuri jatkui hyvin säännönmukaisena alaspäin. Löydettiin uutta posliinia, mutta muita löytöjä olivat mm, avain (97049:372) ja kannuksenpyörä (97049:373).

Ruutu K3.1 III kerros

Oli nyt samalla tavalla kivien peitossa kuin ruutu K2, mutta kivet ovat tässä ruudussa suurempia. Massa kivien välissä oli hiekan sekaista laastia. Sekundäriainesta ei ollut löydöissä.

Ruutu K3.2 III kerros

Pohjalla oli nyt laastia, tiiltä ja hiekkaa. Kiviä ei ollut samalla tavoin kuin eteläisemmän holvikaaren alla. Kattotiili ja kuona olivat ainoat löydöt.

Ruutu A3 III kerros

Poikkimuuri on tällä tasolla melko epämääräinen, mutta kuitenkin havaittava. Pohjoispuolen pohjataso oli lähinnä purkujätettä, kun se muuten on hiekan sekaista laastia. Massasta löytyi uutta lasia, mutta muuten aines oli sekundärisyydestä vapaata; punasavikeramiikkaa (97049:322, 97049:323).

Ruutu B3 III kerros

Poikkimuurin pohjoisreuna on tässä tasossa epämääräisenä. Maa on kaivettu käytännössä kokonaan pois. Ainoastaan luoteisnurkassa oli hiilensekaista multamaata näkyvissä. Poikkimuurin keskellä oli laastia ja kiviä valumuurin tapaan. Ruudusta löytyi ainoastaan rautanaula ja kattotiili.

Ruutu K4 III kerros

Kiviä tulee näkyviin täälläkin, mutta harvempana kuin eteläisemmän kaaren alla. Maa oli sekamaata ja nyt pohjassa laastipitoista. Rautanaula ja kuona löytyivät tästä kerroksesta.

Ruutu A4 III kerros

Ruudusta kaivettiin keskiaikainen täytemaakerros, jossa oli paljon hiiltä seassa. Nyt on kerroksen pohjassa näkyvissä laastin, tiilen ja hiekan sekaisen maan kerros. Kokonaisia tiiliä oli tässä ja seuraavassa kerroksessa. Poistetun massan keskiaikaisuutta todistavat siitä löytyneet esineet: mm. kivisavikeramiikka (97049:328), punasavikeramiikka (97049:329), arpakuutio (97049:337).

Ruutu B4 III kerros

Itäinen muuri levittäytyy ruudun alueelle epämääräisenä ja sortuneena. Kivet tulevat länteen muurikivien alta eli muuri levenee länteen alempana. Laastipäällysteisiä kiviä oli koko ruudun alueella. Massassa oli paljon tiiltä seassa. Pohjan massa oli nyt saven sekaista hiekkaa, jossa hiven tiilimurskaa ja laastia. Tästä ruudusta löytyi hieman uutta lasia mutta muut löydöt olivat keskiaikaista perua; mm. kivisavikeramiikka (97049:381), punasavikeramiikka (97049:382, 97049:383), metalli- ja rautaesineitä, kattotiiliä ja kuonaa.

Ruutu K5 III kerros

Massa oli tiilensekaista hiekkamaata. Seinän vieressä oli yksi tiili. Kiviä oli vähemmän kuin muualla kaarien alla. Löydöt: punasavikeramiikka (97049:435), rautanaula, kattotiili, kuona.

Ruutu A5 III kerros

Ruudussa on runsaasti kiviä ja tiilimurskamaata ja pohjassa nyt hiekan sekaista laastia. Tästä ruudusta on kaksi rahalöytöä: tukholmalainen Penninki (98017:3) ajalta 1470-1500 ruudun lounaisnurkasta ja samanlainen (98017:4) kaakkoisosasta ruutua. Löydöissä oli pikeä ja lasia sekundäriaineksena. Muita löytöjä oli mm. kivisavikeramiikka (97049:340, 97049:343, 97049:344), punasavikeramiikka (97049:341, 97049:342, 97049:345, 97049:346), ohut luurengas (97049:360).

Ruutu B5 III kerros

Tässä tasossa pohjoisessa ulottui kallio ruutuun. Eteläosassa oli kiviä sekä joitakin tiiliä. Massa oli pohjassa saven sekaista hiekkaa, tiilimurskaa ja laastia.

IV KERROS

Yleistä

Itämuurin itäpuolista aluetta ei enää kaivettu, koska muurin hahmo itäosalta tuli selvitettyksi. Samoin muurin kohdalla olevat C-ruudut jätettiin III kerrokseen, koska muuria ei ruvettu purkamaan. Neljännen kerroksen kaivamisen aikana näkyvissä olleita kiviä poistettiin alueelta nostolaitteen avulla. Kivet nostettiin esilinnalla I:n puolelle ja puolelta. Tämä operaatio oli tulkinnan kannalta vaikea, jotta ei muodostettaisi jäljelle jätettyjen kivien kanssa rakenteen näköisiä jäännöksiä. Välimuuri ja itämuuri jätettiin paikoilleen. Itämuurin kanssa ei ollut ongelmia, mutta välimuurin suhteellisen heikko hahmo korostui entisestään.

Kaivettu massa oli alueen eteläosassa tummaa hiekan, hiilen ja saven sekaista maata kun taas pohjoisessa massa muistutti enemmän varsinaista rakennusjätettä. Tosin pohjoisessakin seassa oli hiekkaa. Ruuduissa K1 ja A1 kerroksen pohjatason muodosti kattotiilien palojen muodostama taso, jota voi verrata vastaavanlaisiin sekä aikaisemmin esillä olleisiin esilinna II:n osiin sekä C-tornin havaintoihin. Ruutu B1 poikkesi huomattavasti muista selkeän laastitasonsa vuoksi. Laastiahan oli havaittu jo ylempänä samalla paikalla eikä sitä voi tulkita rakennusjätteeksi. Laastia oli myös ruudussa A2, jossa ajalle 1440-1470 ajoittuva raha löydettiin laastin. Ainakaan se ei osoita mitään jyrkkää ajallista rajaa edellisen ja nyt kaivetun kerroksen välille. Ruudun B4 profiilista pudonnut raha on hieman nuorempi. Nämä olivat alueella alimpaa löytyneet rahat.

Välimuuri on tehty lohkotuista kivistä valumuuritekniikalla. Se sijoittuu holvien väliin, mutta kivet ovat leveämmällä kuin holvien väli. Hahmotus on helppo, mutta epäilyksellekin jää tilaa. Kivien poistamisen yhteydessä lohkotut kivet jätettiin paikoilleen.

Ruutu K1 IV kerros

Sama kuin A1 IV kerros. Toisin sanoen kaivettu massa oli tummaa hiekan, hiilen ja saven sekaista maata ja kaivuurajaksi tuli kattotiilien muodostama taso. Kattotiilien lisäksi löydettiin yksi naula.

Ruutu A1 IV kerros

Kaivettu massa oli tummaa hiekan, hiilen ja saven sekaista maata ja kaivuurajaksi tuli kattotiilien muodostama taso. Kattotiilet olivat sekaisin. A1:n IV kerros vastamaa B1:ssä laastikerroksen alapuolista kerrosta. Kattotiilien yläpuoliselta alueelta löytyi naula, kivisavikeramiikka (98020:45, 98020:50), rautahelan(?) osa, piikki, rautaesine.

Ruutu B1 IV kerros

Tässä ruudussa IV kerroksen pohjaksi tuli laasti, joka kattoi koko ruudun kaivettavan osan. Poistettu maa oli humuspitoista tummaa maata, joka oli käytännössä löydötön. Muuri ja kivet vievät suuren osan ruudusta.

Ruutu K2 IV kerros

Ei kaivettu.

Ruutu A2 IV kerros

Kerros kaivettiin aluksi laastiin asti. Itäreunan profiilin vierestä löytyi brakteaatti, joka oli tukholmalainen Penninki (98068:4) ajalta n. 1440-1470. Kaakkoisosasta kaivettiin pois laasti ja muilta osin ohut irtomaakerros. Raha löytyi irtomaan kaivamisen yhteydessä. Tumma tasainen maa tuli nyt esille. Massa oli pohjassa saman tyyppistä kuin ruudussa B1 VI kerroksen pohja. Kaakkoisosasta oli muuta ruutua korkeammalla, mutta pinta on nyt homogeeninen. Alueella on muutamia isoja kiviä, jotka ovat nyt näkyvän massan seassa. Rahan lisäksi löytyi nauvoja, kuonaa ja lasia sekä kattotiiliä.

Ruutu B2 IV kerros.

Kaivettu pois laasti, jonka seassa oli tiiliä. Keskellä oli hiekkapohja, itäreunalla oli tummaa savea, jonka päällä oli laasti. Ruutu oli kivien kattama, kivien pinnassa oli laastia. Pohjan taso vaihtelee ja paikoin oli vielä paljon laastia pinnassa, mutta varsinainen laastikerros on poistettu. Laastia jäi joidenkin kivien alle. Kivet olivat valtaosalta pyöreäsärmäisiä. Kattotiiliä lukuun ottamatta kerroksen kaivauksessa ei löytynyt mitään.

Ruutu K3.1 IV kerros

Ei Kaivettu

Ruutu K3.2 IV kerros

Kerroksen pohjatasossa oli nyt tumman hiekan, laastin ja tiilimurskan sekainen maa, joka jatkui A3:n puolelle. Ei löytöjä.

9701. A3 IV kerros.

Väliseinästä poistettiin yksi kivi, joka oli laattamainen noin 7 cm paksu. Seinän kohdalla oli paljon luita. Väliseinä kulkee tässä ruudussa itä-länsi suunnassa. Välimuuri on tehty lohkotuista kivistä ja sen keskellä on nyt laastia. Muuri sijoittuu holvien väliin, mutta kivet ovat leveämmällä kuin holvien väli. Hahmotus on helppo, mutta epäilyksellekin jää tilaa. Kivien poistamisen yhteydessä lohkotut kivet jätettiin paikoilleen. Ruudun pohjoisosasta poistettiin rakennusjätekerrosta ja jätettiin tekninen taso sen paksuuden takia. Muutama tiili oli näkyvissä ja piirretty, mutta ne kuuluivat jätemassaan. Löytöjä niukasti: lasi, punasavikeramiikka (98020:84), naula, kuona.

9701. B3 IV kerros.

Kaivettu massa oli hiekkapitoista laastin sekaista purkujätettä. Väliseinän havaittavissa oleva hahmo koostui tässäkin ruudussa lohkotuista kivistä, mutta ympärillä oli paljon muita kiviä. Keskellä välimuuria on pienempiä kiviä, jotka sopivat valumuurin täytteeksi. Ne ovat laastipintaisia. Välimuurin kivien alla näkyi uusia kiviä. Ruudusta ei tullut löytöjä.

9701. K4 IV kerros

Poistettiin purkumassa, maa muuttui hiekkasavi-pitoisemmaksi. Kivet olivat sekä pultereita että lohkottuja. Löydettiin punasavikeramiikkaa (98020:95) ja tiili, jossa kuusenhavu-painanteita.

9701. A4 IV kerros

Ruutu oli suurehkojen kivien kattama. Niiden ympäriltä poistettiin purkumassa. Löytöinä nauvoja, pala lasittunutta tiiltä, rautaesine, kivisavikeramiikkaa (98020:92) ja kattotiili.

9701. B4 IV kerros

Poistettiin ruudussa ollutta purkumassaa. Nyt ruutu oli suhteellisen pienien kivien kattama. Kivien väleissä oli vielä purkumassaa. Tukholmalainen Penninki (98068:5) ajalta 1470-1500 löytyi ilmeisesti profiilista sortuneesta massasta. Muut löydöt olivat kivisavikeramiikkaa (98020:97), savitiivisteiden pala ja kattotiiliä.

9701. K5 IV kerros

Tässä kerroksessa poistettiin purkukerrosta, pohjalla oli nyt hiekkaa, savea, laastia ja tiilenmuruja. Talteen otettiin yksi kattotiilen pala.

9701. A5 IV kerros

Purkumassaa poistettiin ja sitä jäi näkyviin vielä tähänkin tasoon. Aivan kallion reunassa oli uuden näköistä laastia. Löydöt olivat kattotiilien lisäksi vaikeasti ajoitettavia metallin ja lasin palasia.

9701. B5 IV kerros

Suurimman osan ruudusta peittivät itämuurista luhistuneet kivet. Tämän lisäksi näkyvissä oli runsaasti tiiliä ja tiilenpaloja sekä lohkottuja ja pulterikiviä. Keskellä ruutua oli tiiliä siten, että tilanne piirrettiin kerrosmerkinnällä IV ja niiden poistamisen jälkeinen merkinnällä IVa. Vähäisestä poistetusta massasta löytyi kattotiili, lasia ja kivisavikeramiikan pala (98020:111).

V KERROS

Yleistä

Tässä kerroksessa poistettiin purkumassaa ja laastitasoja. Pääosin pohjan taso oli tekninen ja ruudussa B5 saavutettiin jo kallio suurelta osalta. V kerrosta kaivettaessa löytyi muuten puhtaan laastin seasta pala hiiltynyttä vaakasuorassa olevaa puuta. Tässä kerroksessa todettiin, että massat ulottuivat etelämuuriin asti ja olivat siis tätä muuria nuorempia. Selvää ajallista rajaa ei ylempiin kerroksiin ole, vaan päinvastoin yhteyksiä niihin on niin paljon, että ne lienevät syntyneen samoihin aikoihin.

Ruutu K1 V kerros

Kuten A1 V kerros eli tiilikerros kaivettiin pois tekniseen tasoon asti. Tässä tasossa tummaa hiekkaa, hiven laastia, hiilimurskaa ja hiiltä. Laastia oli K1:n ja A1:n rajalla. Löydöt: naula, luuesine ja kattotiili.

Ruutu A1 V kerros

Tiilikerros kaivettiin pois, mutta pohjan taso oli tekninen. Tiiliä näkyi vielä ja laastilaikkuja tuli näkyviin. Ruudun keskivaiheilla maa oli savisempaa ja kaivetussa maassa oli selvästi havaittavissa hiiltä. Nyt pohjassa oli muutama tiili ja kivi. Massan tiilet olivat kattotiilenpalasia valtaosaltaan. Mm. seuraavat löydöt: nauvoja, ruskean astialasin pala, rautaesineitä, kivisavikeramiikkaa (98020:120, 127, 128, 129), punasavikeramiikkaa (98020:121, 130), kuonaa, kaksi kellertävää lasinpalaa, metallirengas, luuesine, kattotiili.

Ruutu B1 V kerros.

Koko kerros oli laastia, jossa vain yksi hiiltynyt puu laastin keskellä. Nyt näkyvissä pinnassa kivien lisäksi 3 tiiltä ja maa on hiekan, hiilen ja saven sekaista maata samanlaista kuin A1:ssä IV kerroksen massa. Maakerrokset jatkuivat muuriin asti eli ne ovat syntyneet muurin rakentamisen jälkeen. Laastin seasta löytyi ainoastaan nauvoja.

Ruutu K2 V kerros

Ruutua ei kaivettu III kerroksen jälkeen. Näkyviin jäi kiveys.

Ruutu A2 V kerros

Kaivettiin tasaiseksi hiekkapitoiseen maahan asti. Länsiosassa oli laasti vallalla. Tiiliä oli siellä tällä. Lännän laastiosa oli muuta ruutua korkeammalla. Löydöt: kuonaa, lieriömäinen luuhelmi (98020:143), punasavikeramiikkaa (98020:144), rautaesine, kattotiili, hevosenkenkänauloja.

Ruutu B2 V kerros

Laasti kaivettiin pois ja maa oli nyt likaista savea, kuten muuallakin. Pohjoisessa on selkeä muurilinja. Löytöjä: metalliesine, kuonaa, kattotiili, punasavikeramiikka (98020:152, 98020:153, 98020:154, 98020:155, 98020:156), naula, rautaesine.

Ruutu K3.1 V kerros

Kaivettu tiilen, tiilimurskan sekä laastin sekaiseen vaaleaan hiekkaan asti. Massa oli löydötön.

Ruutu K3.2 V kerros

Kaivettu tiilen, tiilimurskan sekä laastin sekaiseen vaaleaan hiekkaan asti. Massa oli löydötön.

Ruutu A3 V kerros

Kaivettu laastitasoon asti pohjoisosassa ja muualla näkyvissä tiilen, tiilimurskan sekä laastin sekaista vaaleaa hiekkaa. Väliseinän kivien alla ei ole alempia kiviä. Tästä kerroksesta löytyi yllättäen uutta lasia. mutta myös pari kaattotiiltä. Triviaaliaineksen löytöpaikka ei ole selvillä.

Ruutu B3 V kerros

Ylempänä ollutta purkujätettä muistuttava sekamaa poistettiin. Väliseinässä ei ollut tässäkään ruudussa alla uutta kivikerrosta. Ruutu on loppuun kaivettu. Ruudusta otettiin talteen pala kattotiiltä.

Ruutu K4 V kerros

Kaivettiin laastipitoiseen maahan asti purkumassa pois. Ei löytöjä.

Ruutu A4 V kerros

Purkujäte poistettiin rajana laastipitoinen kiinteä maa. Keskellä ruutu oli muuta ruutua pienempien pyöreäsärmäisten kivien keskittymä, joiden reunalta löytyi suuharppu (98020:165). Ruudusta löytyi myös kivilavakeramiikkaa (98020:169), kuonaa, kattotiiliä ja naula.

Ruutu B4 V kerros

Purkujäte poistettiin, pohjataso oli tekninen. Kiviä oli tasaisesti koko ruudussa sekä pultereita että lohkoja. Ne olivat pienempiä kuin ruudussa A5. Ainoa löytö oli punasavikeramiikan pala (98020:170).

Ruutu K5 V kerros

Poistettu massa oli purkujätettä, saatiin laastipitoinen kerros esille. Ruutu on samanlainen kuin A5 V kerros. Kivilavakeramiikan pala (98020:177) oli ainoa löytö.

Ruutu A5 V kerros

Purkujäte poistettiin, pohjataso oli tekninen. Kiviä oli tasaisesti koko ruudussa sekä pultereita että lohkoja. Kaivaminen jätettiin tähän tasoon. Löydöt: kattotiili, kuona, metalliesine.

Ruutu B5 V kerros

Ruutu oli tämän kaivauskerroksen jälkeen lähes kokonaan kalliota. Massasta löydettiin naula ja kattotiili.

VI KERROS

Yleistä

Eteläisen holvikaaren alapuolella saatiin nyt esille eteläisimmässä osassa jatkoa sille kiveykselle, joka oli näkynyt ruudussa K2 jo III kerroksessa. Samoin kivet lisääntyvät taas alueen pohjoisosassa siinä määrin, että kaivaminen tuli hankalaksi. Näyttää siltä, että alue on täytetty tai täytetty jo aikaisemmin kuin linnan purkamiseen toden teolla ryhdyttiin. Ainoastaan eteläosan laastitasot antavat aiheutta toisenlaiseen ajatteluun. Ympäröivät muurit itämuuri mukaan lukien ovat olleet paikoillaan jo näiden massojen tultua tähän asemaan.

Ruutu K1 VI kerros

Purkumassa kaivettiin pois ja esille tuli saman tyyppinen kiveys kuin ruudun K2 III kerroksessa. Kivet ovat samassa tasossa, mutta eivät kovin tasaisesti, niiden välissä on tiilenpaloja ja laastinokareita. Kiveys ulottuu A1:n puolelle. Talteen otettiin kattotiiliä.

Ruutu A1 VI kerros

Poistettu massa oli suureksi osaksi purkujätettä, mutta keskellä ruutua oli savisempi kohta, joka rajoitti länsireunan kiviin eli kiveykseen, jota on 3 kiven verran tässä ruudussa. Nyt pinta oli muilta osin tiilen, laastin ja saven sekaista maata, jossa oli paikoin hiiltä. Lounaisnurkassa oli tiivis laastin ja tiilien muodostama alue, joka on suurin piirtein neliön muotoisella alueella noin 40 x 40 cm. Kyse saattaa olla nurkkapilarin jäännöksistä. Löydöt olivat kattotiili, punasavikeramiikka (98020:179), panssarinuolenkärki (98020:246), rautaesine.

Ruutu B1 VI kerros

Kivien poistamisen jälkeen kaivettiin tähän kerrokseen kuulunut laasti pois ja pinnassa oli nyt hiekan sekainen savi kuten jo on mainittu. Itäreuna on muuria ja nyt näyttää siltä, että muurikivet ulottuvat enemmän länteen kuin pintakerroksessa näyttävät. Sama ilmiö on havaittavissa ruudussa B2. Löydettiin punasavikeramiikkaa (98020:180, 98020:181, 98020:249), nauvoja ja rautaa.

Ruutu A2 VI kerros

Ruudun itäpuolisko oli kivetön ja länsiosassa on kiviä, jotka eivät olleet kovin tasaisena tasana. Pienet pulterikivet poistettiin, koska niiden ei katsottu kuuluvan holvikaaren alla olevaan kiveykseen. Kerroksen kaivauksessa poistettiin savipitoinen maa, josta löytyi vain kattotiiltä, tiiltä ja runsaasti luuta. Saven alapuolelta löytyi avain (98020:189). Länsiosan kivien päällä oli laastipatja. Nyt itäosan maa oli hiilensekaista huokoista purkumaata. Kiveys jatkuu K:n puolelle varsin epämääräisenä. Muita löytöjä olivat muototiili, luuesine ja hioinkivi.

Ruutu B2 VI kerros

Savihiekan seasta löytyi runsaasti luuta kaakkoisnurkasta. Poistettiin hyvin hiekkapitoista maata. Sen alta kaivettiin rakennusmassan sekaista savea, jossa oli paljon lahonneen puun palasia seassa. Savea jatkui vielä alaspäin eli tähän muodostettiin tekninen kerros. Itämuuri jatkuu selvänä, mutta "poikkimuuri" jäänee hahmoksi. Löydöt olivat melko epämääräistä tavaraa: kattotiiliä, kuonaa, rautaesineitä ja nauvoja.

Ruutu K3.2 VI kerros.

Rakennusmassakerrosta poistettiin ja taas tuli kiviä tiiviisti lähes koko pohjalla. Ei löytöjä.

Ruutu A3 VI kerros

Rakennusmassakerrosta poistettiin ja taas tuli kiviä tiiviisti lähes koko pohjalla. "Poikkimuuri" jäi kaivamatta ja sen hahmo näyttää jäävän yhden kerroksen kivien varaan. Ruudusta löytyi kattotiiltä ja naula.

Ruutu K4 VI kerros.

Laastimassaa ja pohjalla kiviä sekä saven, laastin, tiilimurskan ja hiekan sekaista massaa, kuten ympäristönkin ruuduissa. Kattotiili, punasavikeramiikkaa (98020:215), kuonaa ja rautaesine.

Ruutu A4 VI kerros

Rakennusmassakerrosta poistettiin. Tämä laasti, savi, tiilimurska kerros kaivettiin kiviin asti, pohjassa oli lähes tiivis kiverros samoin kuin A3:ssa. Talteen otettiin nauvoja, kuonaa, tiililaatta, punasavikeramiikkaa (98020:208), kattotiili.

Ruutu K5 VI kerros.

Holvin lähtökodassa lohkoituja kiviä jatkuu alaspäin tuntemattomaan syvyyteen. Pohja on nyt kauttaaltaan hiekkansekaista maata, jossa eri kohdissa erilaista sekoitetta. Ruudusta otettiin talteen yksi kattotiilen pala.

Ruutu A5 VI kerros.

Poistettiin suhteellisen hienojakoista purkujättemassaa. Kiviä oli runsaasti ja niiden väleissä sama massa jatkui alaspäin. Talteen otettiin kattotiiltä, kuonaa ja metalliesine.

VII KERROS

Yleistä

Alueet eteläosaa (A1, B1, B2) lukuun ottamatta kaivaus oli saavuttanut sen tason, mille näillä resurssilla katsottiin päästävän. Suuren osan alueesta kattoi taas isojen kivien vyöhyke, jonka alle ei menty. ruudussa A1 päästiin jo täytesaveen, mutta vielä oli laastitiilimurska-alue ruudun lounaisnurkassa. Kuitenkaan nurkkapilarille ei saatu vahvistusta, sillä tiilet loppuivat eikä varsinaista kunnollista kiviperustusta G-tornin tapaan ollut havaittavissa. Varsin mielenkiintoiseksi muodostui savikerroksen alla mm. ruudussa B1 ollut tumma ilmeisesti kulttuurikerros, sillä siitä löytyi varsijousen osa, joita sitten löytyi myös VIII kerroksen kaivauksessa. Muutenkin tämä massa näytti olevan suhteellisen löytörikasta. Pohjoisen holvikaaren eteläosasta saatiin esille kaksi hyvin säännöllisen muotoista kivilohkareta, joista toinen oli osittain holvikannan perustuksena ja toinen jatkoi lähes holvin levyisenä samassa tasossa pohjoiseen. Tästä tasosta voitaneen mitata holvin korkeus käytön aikana, joka näillä näkymin on korkeimmillaan 197 cm. Tällä kohdalla maan pinta oli saven, laastin, tiilimurskan ja hiekan sekaista massaa, täyttösaven pinta löytyi muualta samalta tasolta ja n. 20 cm alemmalla. Toisin sanoen isojen lohkokivien taso on lähellä huoneiden käyttötasoa.

Ruutu A1 VII kerros

Poistettiin tummempi maa, jota oli vähän ja saatiin puhdas savi esiin. Lounaisnurkassa kaivettiin laastin ja tiilen keskittymä samalle tasolle saven kanssa. Nyt saven seassa ei ollut enää isoja tiilenpaloja, vaan esille tuli saven seassa laastia ja tiilenmuruja. Kaivatusta massasta löytyi naula ja kattotiilen pala.

Ruutu B1 VII kerros

Kerroksen yläosasta poistettiin savea, länsiosassa oli tummakerros, jossa oli palon merkkejä. Saviosaa poistettiin siten, että tumman maan kerros jäi korkeammalle. Tummaa maata löytyi sitten myös itäosassa ruutua. Keramiikan pala löytyi saven alta. Samanlainen savi kaivettiin pois ruudussa A1 VIII kerros. Kerroksen pohjaksi tuli tumma humuskerros, humuksessa oli hiiltä JA tiiltä runsaasti joukossa. Ruudun itäosassa ovat kivet, jotka ovat sortuneet muurilta. Koillisosa ruudusta oli suhteellisen puhdasta hiekkaa ja siellä nähtiin itämuurin seinä jatkuvan alaspäin. Hiekan seassa oli muutama laastinokare ja tumma humuskerros meni hiekan alle. Kattotiilien lisäksi löydettiin punasavikeramiikkaa (98020:252, 98020:253, 98020:254, 98020:256) ja varsijousen nuoliura (98020:257) sekä tunnistamaton rautaesine.

Ruutu A2 VII kerros

Rakennusmassajätettä poistettiin vielä kivien väleistä ja saatiin näkyviin lisää kiviä. Massa kivien välissä on savensekaista hiekkaa, jossa tiiltä, tiilimurskaa, luuta ja laastia. Kivettömällä alueella on jo hiekan sekainen savi, jossa luuta ja tiilimurskaa. Kaivetusta massasta löydettiin tunnistamaton luuesine, naula ja kattotiili.

Ruutu B2 VII kerros.

Kaivettiin tekninen kerros, koska ruudun itäosassa kaivettava savi jatkui alaspäin. Ruudun länsiosa oli tummaa maata, jossa oli runsaasti kattotiilen palasia (vrt. muita ruutuja). Itäpuolella muuri jatkuu alaspäin siistinä lohkotuista kivistä rakennettuna. Löydöt kuonaa, kattotiili, rautaesine, kolme hevosenkenkänäulaa, hevosenkenkä (98020:269), naula.

Ruutu K3.2 VII kerros.

Loput laastihiekkapurkumassa kaivettiin pois. Nurkassa oli kovaa laastia, joka poistettiin myös tässä kerroksessa. Näkyviin tulivat isot lohkokivet, joista toinen pilarin alla ja toinen siitä pohjoiseen. Ne ovat seinistä itään 80 cm ja välissä pienempiä kiviä. Laastikerros näkyi seinissä ja jatkuu samalla tasolla koko holvin matkan aina K5:n nurkkaan asti. Kuonaa ja kattotiilen pala löytyi.

VIII KERROS

Yleistä

Kaivausteknisistä syistä VIII kerrosta kaivettiin vain alla olevissa kolmessa alueen eteläisessä ruudussa. Näistä saatiin käyttökerrosten pohjataso esille ja savea, mikä on rakennusteknillistä täyttöä, ei lähdetty poistamaan. Siihen tehtiin koekuoppia, jotka osoittivat maamassat tästä alaspäin täyttömassoiksi, jotka osin muistuttivat jopa pohjamassoja. Savet olivat kuitenkin muuria vastaan sekä etelässä että idässä eli selvästi muurien rakentamisen jälkeen tuotu paikalle. Pohjimmainen käyttötaso oli mielenkiintoinen löydöllisesti. Siitä löytyi mm. kaksi varsijousen nuoliuraa ja punasavikeramiikkaa naulojen, hioinkiven ja kattotiilien ohella.

Ruutu A1 VIII kerros

Poistettiin savea kiviä. Länsiosan kiveys jätettiin kaivamatta. Savi oli suhteellisen puhdasta, seassa oli hiiltä, laastia ja tiilenmuruja. Yksi lisäkivi kiveyksen vieressä tuli näkyviin. Seuraavaksi tehdään koekuoppa. Talteen otettiin pala kattotiiltä.

Ruutu B1 VIII kerros.

Poistettiin tumma humuskerros, josta löytyi urallinen luulevy (98020:244) varsijousen nuoliura. Nyt pinnassa oli suhteellisen puhdas savi. Musta kerros lounaisosassa oli ohut, muualla paksu. Muut löydöt: punasavikeramiikkaa (98020:227), naula, hioinkivi, kattotiilen pala. Ruusun luoteisnurkan koekuopassa havaittiin kerrokset ylhäältä alas: savi, sinertävän harmaata hiekkaa, vaaleaa hiekkaa. Etelämuurin vieressä oli tällä tasolla laastia.

Ruutu B2 VIII kerros.

Kerrosta kaivettiin vain itäosasta ja tummaan kerrokseen asti. Savi oli jo näkyvissä ja nyt kaivettiin länsiosa, jossa oli paljon tiiltä ja se merkittiin myös VIII kerrokseen, vaikka ne kaivettiinkin eri tahtia. Löytöjä suhteellisen runsaasti: kuonaa, rautaesineitä, (98020:23) varsijousen nuoliura, tunnistamaton luuesine, metalliesine, tiililaattoja, kattotiiliä, hevosenkenkänäula. Ruutuun tehtiin koekuoppa, jossa kellertävää savea ja kellertävää silttiä.

LOPUKSI

Kartoissa huoneiksi 22, 23 ja 24 merkittyjen tilojen kaivaus selkiinnytti tilojen hahmoa ja varmisti niiden olemassa olon, vaikka kiinteät jäännökset eivät tukeneet kaikkia alueen tiloista tehtyjä

piirustuksia. Kun ajatellaan huoneen pohjakaavaa, voidaan todeta sen itämuurin alkaneen C-tornista ja jatkuneen esilinnojen välisen muurin suuntaisena peruskallioon asti. Siellä sen päättyminen on epämääräinen eikä voida sulkea pois ajatusta, että rakennus olisi voinut jatkaa päälinnan kehämuuriin asti. Kallion pinnassa on työstön jälkiä myös palajstumaosalla pohjoisessa. Mitään jäännöksiä ei havaittu huoneiden 22 ja 23 välisestä seinästä. Sen sijaan huoneiden 23 ja 24 välisen seinän perustus on olemassa, joskin sekin on vain yhden kivikerroksen muodostama. Tämä perustus on suoraan maan päällä ja on vaikea ajatella sen jatkuneen korkeana kiviseinäenä ylöspäin. Kiviainesta tällaiseen rakenteeseen on alueella runsaasti, sillä suureen osaan alueesta jäi vieläkin suuria kiviä, joiden alla on vielä kaivamatonta kulttuurimaata. Kivien suuri määrä mahdollistaa myös pohjoisemman väliseinän olemassa olon. Kivistä poistettiin suuri osa koneellisesti, mutta paikalle jäi vielä saman verran. Kiviä ei voi lukea pelkäksi purkujätteeksi. Niitä ympäröivä massa ei ollut samanlaista kuin purkujäte yleensä linnan alueella. Siitä puuttui lähes kaikki karkea materiaali kiviä lukuun ottamatta. Havaittu väliseinä on puskusaumalla kiinni sekä idässä että lännessä, eli se on viimeiseksi rakennettu varsinaisen rakentamisen jälkeen. Rakennuksen eteläseinä eli C-tornin pohjoismuuri on muureista vanhin. Sekä esilinnojen välimuuri että tämän rakennuksen itämuuri ovat C-tornia nuorempia. Näiden kahden muurin keskinäistä ajallista suhdetta ei ole selvitetty. Länsiseinässä on kaksi holvikaarta, joiden korkeudeksi todettiin noin 2 m. Niiden alapinnan taso on joko hieman ylempänä kuin käytetty lattiataso tai samalla korkeudella. Savipinta on hieman alempana. Saattaa olla, että on ollut myös nuorempi käyttötaso, josta on jäljellä kiveystä holvikaarien kohdalla ja niistä hieman itään. Tällöin olisi ollut kivetty lattia, joka tosin on huolellisesti purettu myöhemmin. Tällainen ratkaisu ei ole tuntematon Kuusiston linnalla. Jälkiä on myös tiililattiasta muutaman laattatiilen muodossa, mutta tiilien määrä on hyvin vähäinen. Sen sijaan voidaan varmuudella todeta katon olleen kourumaisista kattotiilistä, sillä niitä löytyy aivan alimmistakin kerroksista. Mielenkiintoinen yksityiskohta on laastitaso eteläosassa. Tason seassa oli vaakapuita. Vastaavia on löydetty Esilinna II:n, III:n ja länsisiiven kaivauksissa, mutta tarkoitusta ei toistaiseksi ole pystytty selvittämään. Rakennuksen iän määrittäminen perustuu siihen, että sen on oltava C-tornia nuorempi eli 1430-lukua nuorempi ja toisaalta varmasti rahalöytöjen perusteella vuotta 1500 vanhempi. Täytemassasta löytyi 1400-luvun loppupuolen rahoja, joten rakentaminen ajoittuneeksi jonnekin 1400-luvun puolenvälin tienoille. Pohjoisosan kivien siirrolla olisi saatu lisätietoa alueesta ja sen huoveista, mutta voimanponnistus ei ehkä olisi vastannut saatavan tiedon määrää. Tässä tapauksessa ei ollut kyse muinaisjäännöksen säilyttämisestä vaan yksinkertaisesti teknisestä esteestä.

YHTEENVETO

Aikaisemmin tehtyjen kaivausten perusteella Esilinna II:n alueen käyttö näyttää selkeästi ulottuvan 1300-livin alkupuolelle asti. Viittaavatpa jotkut löydöt jonkinlaisen kehämuurinkin olemassaoloon samana aikana, mutta varsinaisen tasattuna ja kivettynä piha-alueena rakennuksineen näyttää Esilinna II olleen käytössä vasta 1400-luvun lopulta alkaen.

Nyt tehdyt kaivaukset kehämuurin ulkopuolella tukevat perinteistä käsitystä, jonka mukaan muurit olisi rakennettu Maunu Tavastin aikana. Tärkein ajoittava kriteeri on muurin alta otetun puupaalun dendrokronologinen ajoitus, joka sijoittuu vuoden 1439 vaiheille. Alue kehämuurin ulkopuolella on linnan rakentamisaikaan ollut lähellä vesirajaa. Muurin rakentaminen on alkanut saven pinnan tasosta, joka on paalutettu ja aloitettu siitä muurin kohottaminen. Muurin alla havaittiin saven päällä täyttöhiekkakerros ja hieman muuta materiaalia, joka lienee jonkinlainen rakentamisen yhteydessä tehty tasauskerros. Selkeästi näyttää siltä, että lähellä muuria rakennusjäte on vaikuttanut merkittävästi ranta-alueen pinnan muotoon ja kauempana muurista tämän tyyppiset massat ovat vähäisiä.

Lähes koko linnan uloimpien muurien ulkopuolella maakerrokset ovat kaavamaisesti ottaen sellaisia, että päällimmäisenä on runsaasti humusta sisältävä kerros, jonka alla on rakennusjätekerros. Tämä on muodostunut sekä linnaa esiin kaivettaessa 1800-luvulla että linnaa purettaessa lähinnä 1500-luvulla. Näiden kerrosten alla on käyttökerrosten tapaisia massoja, jotka ovat joko täyttöä tai rantaveteen kerääntynyttä ainesta. Ranta-alueita on mahdollisesti täytetty jo käytön aikana, johon viittaavat mm. muurien lähistöllä olevat kivikeskittymät, jotka saattavat olla jäänteitä pengerryksistä ja jopa kulkuteistä. Alimmat massat ovat selkeästi joutuneet veteen. Tässä kaivauksessa kivikeskittymän alapuolelta löytyi 1400-luvun alkupuolen raha, joka osaltaan ajoittaa ilmiötä.

Ainakin Esilinna II:ssa 1400-luku on tutkimusten perusteella osoittautunut voimakkaan kehityksen ja toiminnan aikakaudeksi. Kehämuurit on rakennettu voimakkaan hyökkäyksen kestäväksi, alue on tehty helppokulkuseksi ja kulku ranta-alueelle on järjestetty. Lisäksi on rakennettu Esilinna I:tä vastaan olevan muurin viereen rakennus, joka on ainakin osittain ollut kivistä poikkeuksena muista samalla alueella olleista huoltorakennuksista. Tätä ennen oli jo rakennettu puolustustorni Esilintojen I ja II välille.

Huoltorakennus on ilmeisesti pohjakerroksessa jakautunut kolmeen huoneeseen, joiden väliseinistä tosin vain yhdestä on enää havaittavissa merkkejä. Kun ajatellaan rakennuksen pohjakaavaa, nähdään itämuurin alkaneen C-tornista ja jatkuneen esilintojen välisen muurin suuntaisena peruskallioon asti. Siellä sen päättyminen on epäselvä eikä voida sulkea pois ajatusta, että rakennus olisi jatkunut päälinnan kehämuuriin asti. Rakennuksen materiaalista ei ole muuta tietoa kuin itäseinän kiviset perustukset ja kiviset jäänteet yhdestä väliseinistä. Alueella oli tosin huomattavan paljon kiviainesta, joka olisi hyvin soveltunut seinien materiaaliksi. Samanlaista keskittymää ei ole havaittu linnan muissa huoneissa. Kaikkia kiviä ei tässä yhteydessä pystytty poistamaan ja kivien alle jäi vielä tutkimatonta massaa.

Rakennuksen käyttötarkoitus riippuu luonnollisesti sen korkeudesta. Oletamme kuitenkin, että kerroksia on ollut vähintään kaksi, jolloin ylempi kerros olisi saattanut toimia miehistön majoitustiloina ja alempi kerros taas varasto- ja tuotantotiloina. Länsiseinässä on kaksi holvikaarta, joiden korkeudeksi todettiin noin 2 m. Holvit näyttävät lähteneen läheltä lattian tasoa, jonka kiveyksestä on löytynyt vähäisiä merkkejä. Eteläosan lattiatasossa oli laastitaso, jonka seassa oli vaakapuita. Vastaavia on löydetty Esilinna II:n, III:n ja länsisiiven kaivauksissa, mutta tarkoitusta ei toistaiseksi ole selvitetty. Rakennuksen katto näyttää olleen kourumaisista kattotiilistä.

Rakennuksen eteläseinä eli C-tornin pohjoismuuri on muureista vanhin. Sekä esilintojen välimuuri että tämän rakennuksen itämuuri ovat C-tornia nuorempia. Rakennuksen iän määrittäminen perustuu siihen, että sen on oltava C-tornia nuorempi eli 1430-lukua nuorempi ja toisaalta varmasti rahalöytöjen perusteella vuotta 1500 vanhempi. Täytemassasta löytyi 1400-luvun loppupuolen rahoja, joten rakentaminen ajoittunee jonnekin 1400-luvun puolenvälin tienoille.

Vaikka C-torni nykyisin toimii Esilintojen I ja II välisenä kulkutienä, ei samasta funktiosta ole havaittavissa jälkiä raunioissa. Sen sijaan selkeästi kulku on ollut Esilinnasta no I, varhaisimmasta kulusta on jäljellä tiilillä umpeen muurattu kookas aukko.

Torni on eri rakennetta kuin sen ulkopuolella olevat kehämuurit. Kehämuurit on rakennettu pystypaalujen varaan ja torni hirsiarinalle. Torni on hirsiarina-perustuksella pysynyt vakaammin paikallaan kuin kehämuurit, joiden perustuksissa lienee ollut ongelmia lähes rakentamisajasta alkaen. Hirsiarinan päältä muuri nousee vajaan metrin ja kapenee sen jälkeen sen verran, että kulmiin on voitu muurata tiilipilarit holvin kannattamista varten. Tähän tasoon asti huone on täytetty savella ja sisennyksen varaan on rakennettu puulattia. Nämä toimet lienevät tapahtuneen 1430-luvun lopulla ja 1440-luvun alussa. Todennäköisesti pilareiden varaan rakennettu katto on rakennettu myös tähän aikaan. Jonkinlainen tuho on sitten tapahtunut 1400-luvun lopulla, jolloin lattia ja mahdollisesti seinissä olleet tiilimuuraukset ovat pilareita lukuun ottamatta tuhoutuneet. Katto on jäänyt paikalleen ja huoneen luonne on tästä eteenpäin arvoituksellinen. Huoneessa on aivan ilmeisesti paikalle tuotu hiiltynyttä puujätettä tai hiiltä sekä jossain vaiheessa valtava määrä kattotiiliä, joita on myös tornin ulkopuolella Esilinnassa II. Loppuvaiheessa ovat sitten myös säilyneet tiilirakenteet luhistuneet.

Esilinna II:n käytöstä voidaan esittää erilaisia teorioita, joista todennäköisimmältä näyttää se, että alue on toiminut eräänlaisena huoltoalueena. Alueella olisi ollut majoitettuna varusväkeä, siellä on sijainnut paja, sieltä on päässyt suoraan muurin ulkopuolelle, joskin muurit ovat olleet varsin voimakkaasti varustetut ampumakäytävineen ja puolustustorneineen. Pelinappuloiden ja arpakuutioiden löytyminen viittaa vapaa-ajan viettoon. Alueella on ollut varastointiin soveltuvia tiloja, joita tarvittiin sekä linnan huollossa että piispojen verotulojen varastoinnissa. Tutkimusten valossa Esilinna II näyttää vilkkaalta työn alueelta aivan linnan kappelin välittömässä vaikutuspiirissä.

Esilinna II, lounaispää. Sakari Mentu

Liite no. 1
Dendrokronologiset näytteet

Kuusiston linnan (Kaarina) C-tornin hirsiarinan sekä esilinnan kehämuurin pystypaalun iänmääritys, dendrokronologiset ajoitukset FIT1710-FIT1716.

Dendrokronologian laboratorion ajoitusseloste 123.

Pentti Zetterberg

PUULUSTOAJOITUKSEN SELOSTE

N:o 123

Näytteet: FIT1710-FIT1716

Kohde: Esilinnan kehämuurin pystypaalu sekä C-tornin eteläseinän alla oleva hirsiarina

Tunnus: FIT17

Paikka: Kuusiston linna

Kunta: Kaarina

Työn tilaaja: Museovirasto/Antti Suna

Tilaus: 5.8.1996

Näytteenotto: Antti Suna

N-lkm^o: 6

Näytteiden säilytys: Dendrokronologian laboratorio

Puulajianalyysi: P-L. Harmaala

Lustomittaus: P-L. Harmaala

Ajoitus: Pentti Zetterberg

N:o	Näyte	Sijainti kohteessa: ¹	Sp. ²	lkm.	mean	s.d.	a.c.	m.s.	Vuodet	Pt. ³	Puun kaatoaika ⁴
10	paalu	paalunäyte 931	1	67	142.2	72.5	.854	.155	1372-1438	2A	talvikausi 1438/1439
11	paalu	paalunäyte 932	1	71	146.5	86.9	.922	.174	1368-1438	2A	talvikausi 1438/1439
12	hirsi	96/30=A	1	172	81.4	61.1	.916	.191	1265-1436	2A	talvikausi 1436/1437
13	hirsi	96/31=B	1	174	84.6	53.0	.928	.182	1263-1436	2A	talvikausi 1436/1437
14	hirsi	96/32=D	1	165	87.4	49.9	.909	.166	1272-1436	2A	talvikausi 1436/1437
15	hirsi	96/33=E	1	118	98.0	48.8	.701	.327	1318-1435	3A	kesän 1435 jälkeen (1-5)
16	hirsi	96/34=G	1	123	124.8	70.5	.788	.301	1308-1430	3A	kesän 1430 jälk. (1-10)

Huom:

Lausunto: ks. selosteen tekstiosaa!

Joensuussa

7.1.97

Pentti Zetterberg

Pentti Zetterberg
Dendrokronologian laboratorion esimies

Viittausohjeet: Zetterberg, P. (1996). Kuusiston linnan (Kaarina) C-tornin hirsiarinnan sekä esilinnan kehämuurin pystypaaluun iänmääritys, dendrokronologiset ajoitukset FIT1710-FIT1716. Joensuun yliopisto, Karjalan tutkimuslaitos, Ekologian osasto, Dendrokronologian laboratorio, ajoitusseloste 123:1-6.

Yläviitteet:

0: näytelukumäärä runkoa/erillisiä näytteitä.

1: s. = seinä, hk. = hirsikerta alhaalta lukien.

2: puulajit, 1 = mänty (Pinus silvestris), 2 = kuusi (Picea abies), 3 = tammi (Quercus robur).

3: näytteen pinta, 1 = kaarna, 2 = alkuperäinen, 3 = mantopuu (pintapuu), 4 = sydänpuu,

A = kesäpuu (myöhäispuu), B = kevätpuu (varhaispuu)

4: mikäli puun alkuperäinen pinta puuttuu, annetaan kaatovuosi arvioitujen puuttuvan lustomäärän mukaan luettuna.

KUUSISTON LINNAN (KAARINA) C-TORNIN HIRSIARINAN SEKÄ ESILINNAN KEHÄMUURIN PYSTYPAALUN IÄNMÄÄRITYS, DENDROKRONOLOGISET AJOITUKSET FIT1710-FIT1716.

Pentti Zetterberg

Johdanto

Kaarinassa sijaitsevan Kuusiston linnanraunion kahdesta osasta on tutkittu vuosilustonäytteitä rakenteiden dendrokronologista ajoitusta varten. Tutkimuksen tarkoituksena on Kuusiston linnan historian tarkentaminen. Linnan rakenteista ei ennen tätä ole löydetty puumateriaalia, josta olisi ollut mahdollista saada tarkkoja ajoituksia. Kuusiston linnaa ympäröivästä paaluvarustuksen jäänteestä sen sijaan on jo aikaisemmin tehty dendrokronologinen ajoitustutkimus (Zetterberg 1993). Nyt käsillä oleva, kuten aiempikin Kuusiston linnaan liittyvän puumateriaalin iänmäärittäytutkimus on tehty Museoviraston toimeksiannosta.

Aineisto ja menetelmät

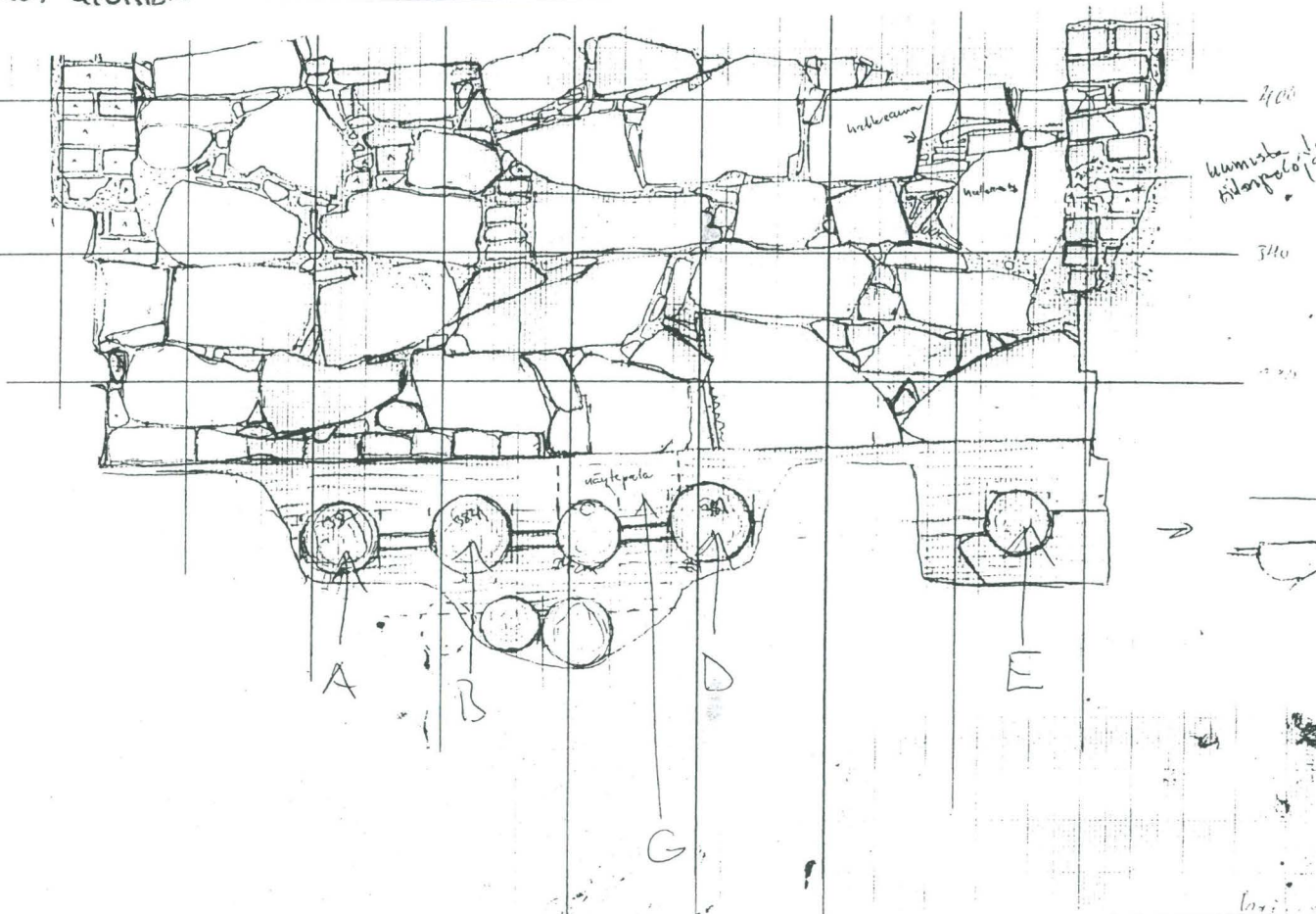
Tässä tutkimuksessa vuosilustot on tutkittu seitsämästä näytteestä, joista kaksi oli pystypaalusta sahattuja ja viisi hirsiarinan hirsistä sahattuja kiekkoja. Vuonna 1993 otetut paalunäytteet (FIT1710 ja FIT1711) ovat peräisin esilinnan kehämuurin alta, koekuopan 9301 länsiprofiilista. Näytteet FIT1712-FIT1716 otettiin heinäkuussa 1996 ja ne ovat C-tornin eteläseinän alla olevasta hirsiarinasta (kuva 1). Näytehirsien sijainti arinarakenteessa ilmenee kuvan 2 piirroksesta. Kaikki näytteet on otettu tutkimuskaivausten yhteydessä (kuva 3) ja niiden otosta on vastannut Museoviraston tutkija Antti Suna. Varsinaista materiaalin valintaa ei tässä tutkimuksessa suoritettu, vaan kaikki esiintullut riittävän hyvin säilynyt puumateriaali pyrittiin saamaan ajoitettavaksi. Pystypaalunäytteistä on todettava, että vuosilustosarjojen perusteella ne molemmat ovat mahdollisesti samasta puuyksilöstä peräisin. Aineiston valinnasta dendrokronologiseen tutkimukseen sekä näytteenottomenetelmistä tarkemmin ks. Zetterberg 1995.

Näytteitä kuivatettiin useita kuukausia Dendrokronologian laboratoriossa syksyllä 1996. Kuivatuksen jälkeen näytteet hiottiin lustorakenteen tarkastelua varten ja vuosilustot mitattiin millimetrin sadasosan tarkkuudella. Vuosilustosarjojen mikroskooppisen mittauksen suoritti HuK Pirjo-Liisa Harmaala. Mittausvaiheessa tehtiin näytteistä myöskin puulajimäärittys, jonka perusteella kaikki näytteet ovat mäntyä (*Pinus sylvestris* Linné).

Kuva 1. Osa Kuusiston linnan C-tornin eteläseinän hirsjarinaa heinäkuussa 1996.
 Antti Sunan valokuva.

Kuva 2. Poikkileikkauspiirros Kuusiston linnan C-tornin eteläseinän hirsjarinasta. Kirjaimet A-G osoittavat dendrokronologista tutkimusta varten otetut näytepalat. Antti Sunan piirros.

Kuva 3. Dendrokronologista ajoitusnäytettä sahataan Kuusiston linnan C-tornin eteläseinän hirsjarinasta heinäkuussa 1996. Antti Sunan valokuva.

MARLUS MUISTIN

Kuusiston linnan materiaalin dendrokronologisessa ajoituksessa käytettiin referenssiaineistona mm. seuraavia aikaisemmin tutkittuja ja ajoitettuja puulustoaineistoja: Turun kaupunkialueen kaivauksilta löytynyt aineisto (Zetterberg 1989, 1990a), Kokemäen Piispa Henrikin saarnahuoneen aineisto (Zetterberg 1990b) sekä Turun linnan aineisto (Zetterberg 1991, 1994). Myös Turun ns. Rettigin tontin kaivausten aineistoa sekä Vammalan Sastamalan kirkon hirsimateriaalia käytettiin vertailuaineistona.

Ajoitustulokset ja niiden tulkinta

Tiedot näytteiden vuosilustoanalyysin tuloksista on annettu tämän ajoituselosteen taulukko-osassa sivulla 2. Taulukon sarakkeessa 'lkm.' on annettu mitattujen vuosilustojen lukumäärä, seuraavassa sarakkeessa oikealle on annettu lustojen keskipaksuus millimetrin sadasosina ja seuraavissa kolme tilastollista tunnuslukua lustosarjoille: keskihajonta, 1-asteen autokorrelaatio sekä keskiherkkyys. Kuvassa 4 on esitetty aineiston eri näytteistä mitatut lustonpaksuuden kuvaajat. Kuvan alaosassa ovat C-tornin hirsjarinasta mitatut lustosarjat, yläosassa esitetään vertailun vuoksi aikaisemmin ajoitetut (Zetterberg 1993) paaluvarustuksen lustosarjat.

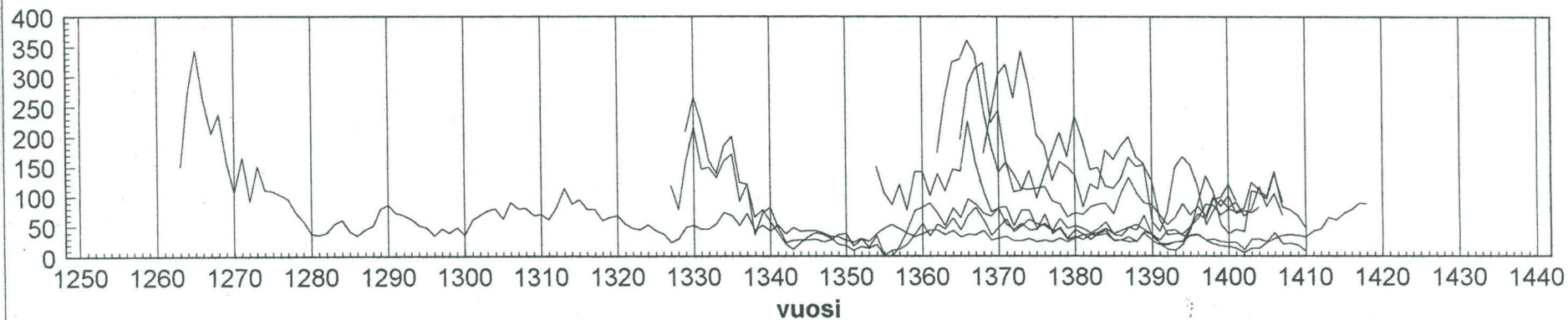
Kuva 4 (sivulla 6). Kuusiston linnan C-tornin hirsjarinan (kuvan alaosa) sekä paaluvarustuksen ajoitetut lustosarjat (kuvan yläosa).

Kuusiston linna, Kaarina

Dendrokronologiset ajoitetut puunäytteet
Paaluvastus, näytteet FI1703-FIT1709

lustonpaksuus mm/100

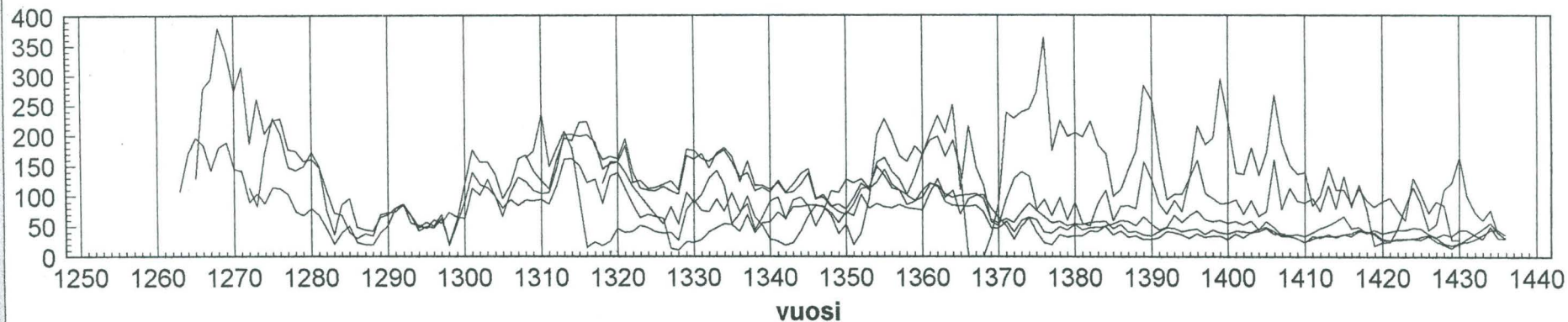

Pentti Zetterberg 961230

Kuusiston linna, Kaarina

Dendrokronologiset ajoitetut puunäytteet
C-tornin hirsjarina, näytteet FIT1712-FIT1716

lustonpaksuus mm/100

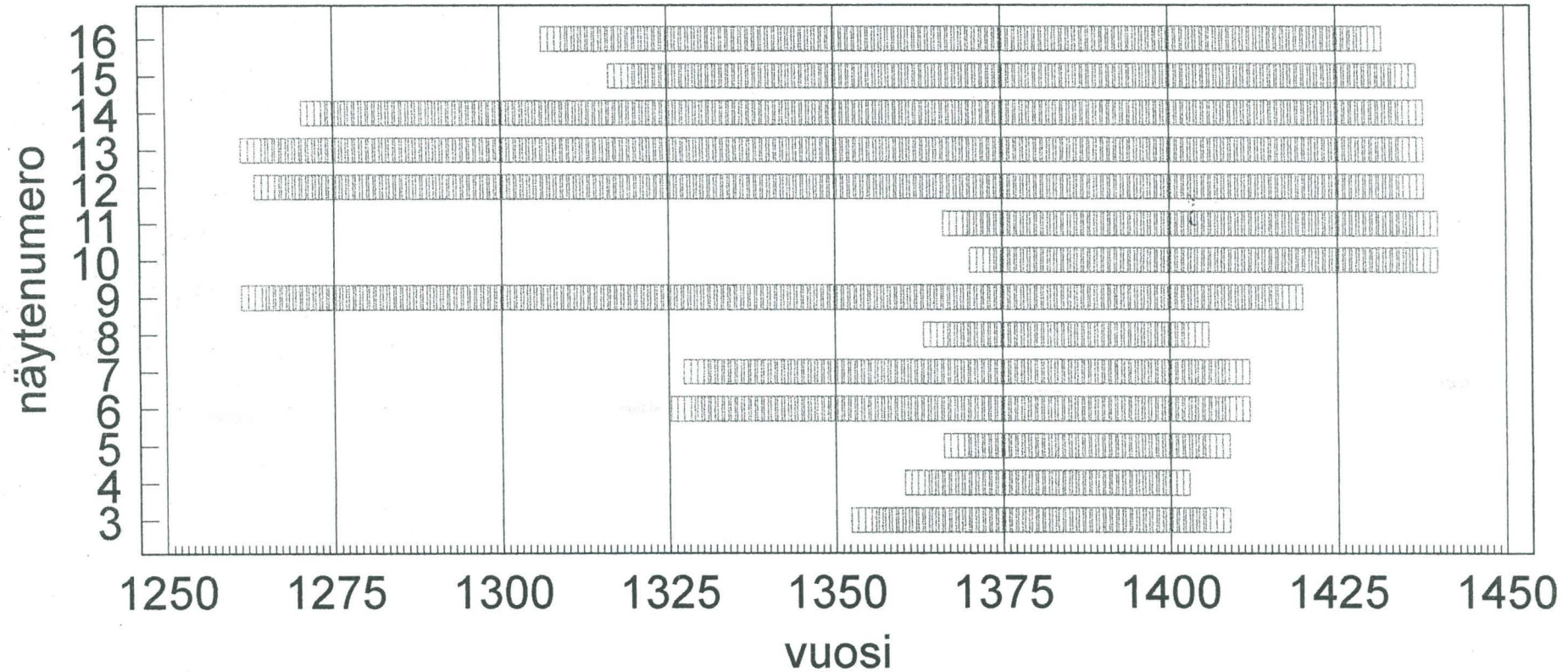
Pentti Zel

Kuusiston linna, Kaarina

Dendrokronologisten näytteiden vuosilustot

Paaluvastus (3-9), kehämuurin paalut (10 ja 11), C-tornin hirsiarina (12-16)

Pentti Zetterberg 961230

Kuva 5 (sivulla 7). Kuusiston linnaan liittyvien dendrokronologisesti ajoitettujen puunäytteiden lustosarjojen kattamat ajanjaksot.

Varsinainen mitatun lustosarjan ajoitus on annettu taulukko-osan (sivu 2) sarakkeessa 'vuodet'. Näytepuun kaatoajankohta määritellään taulukon oikeanpuolimmaisessa sarakkeessa. Määrittely perustuu sekä lustosarjan ajoitukseen että havaintoihin näytepuun pinnan alkuperäisyydestä tai kuluneisuudesta/veistämisestä (sarakkeessa 'Pt.'). Havainnot tehtiin sekä näytteitä otettaessa, että vuosilustojen mittauksen yhteydessä. Kaikkien Kuusiston linnaan liittyvien dendrokronologisesti ajoitettujen puunäytteiden lustosarjojen kattama ajanjakso on esitetty kuvassa 5.

Esilinnan kehämuurin pystypaalunäytteissä FIT1710 ja FIT1711 molemmissa viimeinen vuosilusto on vuodelta 1438. Niissä molemmissa onkin alkuperäinen kuorenlainen pinta jäljellä ja puun viimeinen kasvukausi voidaan siten tarkoin määrittää. Puu(t) on kaadettu kesän 1438 jälkeen ja ennen kesän 1439 kasvukautta, siis syyskuun 1438 ja toukokuun 1439 välisenä aikana.

Kuusiston linnan C-tornin hirsiarinasta otetuissa näytteissä ei yhdessäkään ole jäljellä kaarnapintaa. Kuitenkin kolmessa näytehirsistä (FIT1712, -13 ja -14) on selvästi alkuperäinen kuorenlainen pinta jäljellä, vain puun kuori on kadonnut ja puun viimeisen elinvuoden lusto on täydellisenä muodostunut. Tällä perusteella näiden puiden viimeinen kasvukausi voidaan ehdottomalla varmuudella määrittää kesään 1436. Nämä puut on siis kaadettu syyskuun 1436 ja toukokuun 1437 välisenä aikana. Tosin puun lohkeaminen juuri lustonrajaa myöten aikaansaa samankaltaisen pinnan kuin kuorenlainen sileä pinta, mutta kolmen puun lustosarjan päättyminen samaan vuoteen 1436 viittaa vahvasti siihen, että tämä on kyseisten puiden viimeinen kasvuvuosi. Kahdessa arinasta otetussa näytteessä, FIT1715 ja -16, puun pintaosa on hieman lahonnut siten, että joitakin lustoja voi puuttua. Näiden näytteiden vuodentarkka ajoitus ei ole mahdollista, mutta puuttuvien lustojen määrää voidaan arvioida. Näidenkin näytteiden kohdalla päästään hyvin samankaltaiseen tulokseen kuin lahoamatta säilyneiden puiden ajoituksessa. Näytekiekko FIT1715 on aikavälillä 1436-1440 kaadetusta puusta, kun taas näytepuun FIT1716 arvioitu kaatoaika on aikavälillä 1431-1440.

Lopuksi

Tässä esitettyjen dendrokronologisten ajoitusten perusteella Kuusiston linnan C-tornin länsiseinän rakentaminen on voitu aloittaa aikaisintaan syksyllä 1436, kun puut on kesän kasvukauden jälkeen kaadettu ja hirsiarina rakennettu seinämuurin perustaksi. Esilinnan kehämuurin pystypaalunäyte/näytteet on kaksi vuotta tätä myöhemmin kaadetusta puusta ja ajoittaa siten kehämuurin rakentamisen kaksi vuotta myöhäisempään ajankohtaan. Verrattuna Kuusiston linnan edustalla olevaan paaluvarustukseen (Zetterberg 1993) ollaan C-tornin ja kehämuurin rakentamisessa parikymmentä vuotta myöhäisemmässä ajassa. Nämä kaikki dateeraukset lähtevät siitä oletuksesta, että hirsiiä ei ole varastoitu ennen käyttöä rakennusmateriaaliksi.

Kirjallisuus:

Zetterberg, P., 1989. Turun Vanhan Raatihuoneen rakennusvaihe 3:n kellari 2:n iänmääritys, dendrokronologiset ajoitukset FIT1501-02. **Joensuun yliopisto, Karjalan tutkimuslaitos, Ekologian osasto, Dendrokronologian laboratorio, ajoitusseoste 30.**

Zetterberg, P., 1990a. Turun arkeologisen kaivauksen (Hjelt 1989) noin 1350-luvun puurakennuksen jäännöksen iänmääritys, dendrokronologiset ajoitukset FIT2601-06. **Joensuun yliopisto, Karjalan tutkimuslaitos, Ekologian osasto, Dendrokronologian laboratorio, ajoitusseoste 41.**

Zetterberg, P., 1990b. Piispa Henrikin saarnahuoneen iänmääritys, dendrokronologiset ajoitukset FIT1901-11. **Joensuun yliopisto, Karjalan tutkimuslaitos, Ekologian osasto, Dendrokronologian laboratorio, ajoitusseoste 35.**

Zetterberg, P., 1991. Turun linnan puurakenteiden iänmääritys, dendrokronologiset ajoitukset FIT1601-FIT1621. **Joensuun yliopisto, Karjalan tutkimuslaitos, Ekologian osasto, Dendrokronologian laboratorio, ajoitusseoste 87.**

Zetterberg, P., 1993. Kuusiston linnan paaluvarustuksen iänmääritys, dendrokronologiset ajoitukset FIT1702-FIT1709. **Joensuun yliopisto, Karjalan tutkimuslaitos, ekologian osasto, Dendrokronologian laboratorion ajoitusseoste 99:1-9.**

Zetterberg, P. (1994). Dendrokronologiset tutkimukset Turun linnassa (Abstract: Dendrochronological studies at the Medieval Castle of Turku). In: Drake, K., (Ed.) *Tutkimuksia Turun linnassa - Åbo slott -studier 1, Turun maakuntamuseo, raportteja, 1:* 39-48.

Zetterberg, P., 1995. Dendrochronological dating of shipwrecks and boat remains in Finland. **Journal of the European Study Group on Physical, Chemical, Mathematical and Biological Techniques Applied to Archaeology, 47:** 129-139.

Liite no. 2
Geologiset tutkimukset

31.12.1996.

Muuritutkimus ky

Jan-Erik Wahlberg

Kuusiston Linnansaaren maaperägeologiset tutkimukset

Tutkimusraportti, osa 1.

1. Johdanto

Kuusiston keskiaikaisen piispanlinnan aluetta on tutkittu allekirjoittaneen toimesta vuodesta 1991 lähtien. Tutkimusten tarkoituksena on ollut selvittää aluetta peittävien kulttuurikerrosten vahvuus ja suhde niiden alla oleviin luonnollisiin kerroksiin. Saadun tiedon avulla on suoritettu linnan alueen ja sen ympäristön rekonstruointi, sekä otettu kantaa Varsinais-Suomen rannansiirtymiseen suomalaisen keskiajan kuluessa. Tutkimuksen lähdemateriaalin muodostavat Museoviraston kaivauskertomukset 80-luvulta lähtien, Viatek Oy:n ja FM Erkki Paatosen suorittamat kairaukset sekä kirjoittajan omat havainnot alueella tehtyjen kaivausten ja kairausten yhteydessä.

2. Tutkimusalue

Jo tutkimuksen varhaisessa vaiheessa tuli tarpeelliseksi rajata tutkittavat maanäytteet linnan välittömään läheisyyteen, jotta tutkimuksen historialliseen geologiaan perustuva tavoite saavutettaisiin. Tutkimusalueen länsirajan muodostaa linnansaaren ja Myllykallion välinen peltoaukea, muilta osin sen rajat muodostuvat nykyisen, linnaa ympäröivän rantaviivan mukaan.

3. Tutkimuksen tavoitteet

Tutkija Antti Sunan ja FL Kari Uotilan kanssa käymieni keskustelujen perusteella tutkimuksen päätavoitteeksi muodostui linnan keskiaikaisen morfologian rekonstruointi niin tarkasti kuin se saatavilla olleen aineiston perusteella olisi mahdollista. Tutkimuksen erään tärkeän lähteen muodostavatkin Museoviraston suorittamien kaivausten perusteella laaditut kaivauskertomukset. Kaivauskertomuksiin liittyvät profiilipiirrokset ja valokuvat maalajikuvauksineen (jotka tosin ovat varsin subjektiivisia, varsinaisia maalajimäärittelyksiä ei ole tehty) ovat olleet suureksi avuksi alkuperäisten pintojen määrittelyssä.

Tutkimuksen sekundäärisinä tavoitteina voidaan pitää alueen maaperägeologian (lähinnä postglasiaalikerrostumien) seikkaperäisempää selvitystä sekä tiettyjen paleoekologisten olosuhteiden kartoitusta piileväanalyysin avulla. Nämä liittyvät alueen nuorimpiin, mukaanlukien keskiajan kuluessa kerrostuneisiin maakerroksiin.

Työn sivutuotteena on syntynyt mm. erilaisia kulttuurimaanäytteiden käsittelytapoja sekä uusia sovelluksia erilaisille analyysimenetelmille, näin erityisesti tiiliaineksen koostumusta tutkittaessa.

4. Tutkimusmenetelmät

4.1. Luonnolliset sedimentit

4.1.1. Hienot maalajit (savet, saviliejut)

Saviaineksen osalta tutkimuksen tavoitteena oli määrittellä kerrostuneen aineksen fyysinen kerrostumisympäristö, millä tässä konseptissa tarkoitetaan kerrostuneen aineksen sisältämien eri raekokoluokkien keskinäistä suhdetta. Tiedetään, että rannan lähelle kerrostuva aines on normaaliolosuhteissa karkeampaa kuin syvään veteen kerrostunut materiaali, ja

tämäntyyppisen aineksen humuspitoisuus on yleensä korkeampi kuin vastaavan syvän veden sedimentin. Rannan lähelle kerrostunut aines saattaa myös sisältää erilaisia ihmisen toiminnasta kertovia kulttuuri-indikaattoreita, jotka voivat olla luonteeltaan fyysisiä (esimerkiksi tiili- ja laastijäte tai muu epäorgaaninen aines, joka ei kuulu alueen luonnolliseen ympäristöön) tai biologisia (ympäristön pilaantumista tai muuttumista indikoivat mikro- ja makrofossiilit). Savinäytteiden raekokosuhteet määritettiin areometrimenetelmällä.

Hienorakeisen sedimentin humuspitoisuus kertoo sen syntyaikana vallinneista ravinteikkuusolosuhteista (trofiatiloista), jotka määrittelemällä voidaan myös tehdä johtopäätöksiä sedimentin syntyavasta. Humuspitoisuudet mitattiin Kuusiston näytteistä kuivapolttomenetelmällä.

Mikrofossiiliset piikkuoristen levien jäännökset kertovat tutkitun alueen ekologiasta, Kuusiston tapauksessa lähinnä meriveden suolapitoisuuden vaihteluista sekä vanhempien sedimenttien sekoittumisesta nuoremman aineksen joukkoon alueen kehityshistorian aikana.

Piilevänäytteet valmistettiin poistamalla häiritsevä humusmateriaali vetyperoksidilla (H_2O_2), jonka jälkeen piileviä hienompia aines poistettiin dekantoinnalla. Dekantointijäännöksestä eroteltiin piilevät imemällä ne pipetillä raskaamman mineraaliaineksen joukosta.

Nokipartikkelianalyysi on runsaasti käytetty menetelmä, jonka avulla voidaan tutkimusalueesta riippuen määrittellä esimerkiksi ihmistoiminnan alkamisajankohta jollakin tietyllä alueella. Koska partikkelit synnyttävä tapahtuma voi olla luonnollista alkuperää (metsäpalot), täytyy sedimenttisarjassa esiintyä pidemmän ajanjakson kohonneita partikkelimääriä, ennen kuin niiden synty voidaan tulkita ihmisen toiminnan seuraukseksi. Kuusiston näytteiden nokipartikkelit laskettiin suoraan piilevänäytteistä, joten erillisiä näytteitä ei tarvittu. Tämä edellyttää suurta varovaisuutta aineksen käsittelyssä, koska varomaton dekantointi poistaa näytteistä myös nokipartikkelit.

4.1.2. Karkeat maalajit

Kuusiston linnan kaivauksilla on aika ajoin tavattu luonnollisia hiekka-, sora- ja moreenikerroksia, joiden avulla on kyetty luomaan kuva linnansaaren ulkonäöstä ennen ihmisen asettumista sille. Näistä glasiaali- ja glasifluviaalikerrostumista on saatu hienoja näytteitä päälinnan pihalta sekä I- ja II-esipihoilla suoritetuista kaivauksista. Karkeampien maalajien kvantitatiivinen analyysi on suoritettu kuiva- ja pesuseulontamenetelmiä hyväksikäyttäen.

4.2. Kulttuurimaanäytteet

Käsite kulttuurimaa sisältää itse asiassa kaikki muodostuneet varsinaiset ja välimaalajit, joissa ihmisen toiminta jotenkin näkyy. Tästä syystä on syntynyt tarve luoda näillekin maalajeille jonkinlaiset määrittelyrajat, jotka voidaan laboratoriossa suoritettavin analyyssein vahvistaa. Maa-ainesten tarkempi analyysi taas voi olla tarpeen kerroksen syntyvän määrittelemiseksi, mikä ei kaivauskuopassa aina onnistu. Ainekset voidaan yleensä määritellä kerrostuneeksi, täyttönä tehdyksi tai käyttökerrokseksi. Kerrostunut kerros voi olla ns. hiatuskerros, eli se muodostaa katkoksen muuten yhtenäisessä kulttuurikerrossarjassa. Kuusiston keskiaikaisessa, rakennusjätevaltaisessa kerrostumatyyppissä tällainen kerros on yleensä maatuneen pintakasvuston ja hienon maa-aineksen muodostama välikerros. Sen syntyta viittaa aina paikalliseen rauhalliseen jaksoon.

Täyttömaa-aineksia luonnehtii niiden hyvin sekoittunut luonne; läsnä on erittäin runsaasti rakennusjätettä, usein yli 50 % aineksen kuivapainosta, loput on hiekkaa tai soraa, savesta esiintyy myös joskus. Savesta valmistettuja, tiivitä täyttöjä on käytetty etenkin rakenteiden

sisällä ja niiden välittömässä läheisyydessä.

Käyttökerros on määritelmältään ihmisen toiminnan vaikutusalueelle syntynyt, ilman aktiivisia paikallisia massanvaihtoja muodostunut, runsaasti kulttuuri-indikaattoreita sisältävä maakerros. Toiminta-alueen sijainnista riippuen voi tämän kerroksen alkuperäinen maa-aines olla käytännössä mitä tahansa materiaalia. Kuusistosta on tavattu kuutta eri tyyppiä, jotka kaikki ovat muodostuneet paikalleen ilman, että maa-aineksia on aktiivisesti siirretty minnekään. Tämä paikallinen synty tapa (itse asiassa kerrosten häiriintyminen ja aineksen kulkeutuminen esimerkiksi tuulen ja pintaveden mukana) antoi tutkimuksen alussa aiheita epäillä analyysimenetelmien tarkkuutta, mutta tarkistus osoitti, että näiden kerrosten rakeisuuskäyrät ovat juuri näin merkillisiä. Ne heijastavat synty tapansa hyvin voimakkaasti.

Kulttuurimaanäytteet on tutkittu samoja menetelmiä käyttäen kuin luonnollisesti syntyneet materiaalitkin. Lisäksi niistä on suoritettu moreenitutkimuksia vastaava kivilaskenta point-counterin ja stereomikroskoopin avulla.

5. Ympäristön rekonstruointi

Kuusiston linnansaari on ollut pieneen kokoonsa nähden hyvin mittavan rakennushistoriallisen toiminnan kohteena koko käyttö aikansa. FL Kari Uotila on sijoittanut linnan vanhimmat vaiheet 1200-luvun lopulle. Jos käyttö ajan takarajaksi otetaan 1500-luvun toisen vuosikymmenen loppu, tarkoittaa se, että alueella oli toimintaa lähes ²350 vuoden ajan. Linna on rakennettu eri rakennusvaiheissa, jotka liittyvät saumattomasti toisiinsa. Mitään merkkejä siitä, että linna olisi ollut pidemmän aikaa hylättynä ei ainakaan maaprofiileissa voida havaita. Alueen kulttuurimaakerrosten paksuus vaihtelee muutamasta kymmenestä sentistä noin kolmeen metriin. Ylimmät kerrokset ovat Reinhold Hausenin kaivausten

yhteydessä syntyneitä, ja niiden erottaminen varsinaisista käyttöaikaisista kerroksista ei aina ole ongelmattonta.

Linnan fyysisen ympäristön rekonstruointi aloitettiin siivoamalla kulttuurikerrokset pois niiltä alueilta, joiden maakerrosten paksuus ja luonne oli tunnettu. Koska koko alueesta on kaivettu vasta noin 10 %, antoi tämä toimenpide vasta aavistuksen siitä, millä korkeustasolla alueen alkuperäiset pinnat ovat sijainneet. Lisävalaistusta antoivat Viatek Oy:n alueella suorittamien painokairausten tulokset, joista voitiin tehdä joitakin johtopäätöksiä. Painokairausten suhteen syntyy pientä varauksellisuutta sen suhteen, onko kairausraportissa mainittu sora (ei näytettä, tulkinta tehdään usein kairatangossa tuntuvien rusahtelujen ja rahinan perusteella; toimii hyvin kun liikutaan sellaisella alueilla, missä ei ole kulttuurikerroksia) todellakin soraa vai jokin karkea täyttökerros. Tästä syystä laaditut maastomallit ovat sorahavintojen suhteen jossakin määrin epävarmoja. Helpoimman osan koko työstä muodostaa vanhojen, linnan rakentamista edeltäneiden savikerrosten ylimmän pinnan arviointi, koska näistä kohteista savikerrostuman paksuus oli tunnettu ja niiden painuminen voitiin arvioida. Linnan ulkopuolelle sijoittuvat koekuopat ja kairauspisteet olivat hyödyllisimmät, koska alueen keskiaikainen rantaviiva on suurella todennäköisyydellä sijainnut muurien ulkopuolella. Kehämuurien ulkopuolella sijaitsevissa koekuopissa kulttuurikerrokset uloituivat lähes säännönmukaisesti sellaisille korkeustasoille, joiden mukaan ne olisivat kerrostuneet veteen. Huuhtoumarajoja ja -penkereitä ei kuitenkaan voida havaita kuin torni 12 juurelle kaivetussa koekuopassa, joka myös antaa myöhemmin kuvatulle rannansiirtymiskehitykselle tietyt rajat. Päälinnan pihan rekonstruointi ei vielä tässä vaiheessa ole mahdollista, koska siellä ei juuri ole kaivettu muuta kuin pari oviaukkoa.

6. Tutkimustuloksia

6.1. Savianalyysit

6.1.1. Raekokosuhteet ja koostumus

Areometrimenetelmällä tutkitut savinäytteet edustavat varsin tyypillistä varsinaissuomalaista ympäristöä. Tuloksissa näkyy vanhempien Ancyclus-savien vaihtuminen Litorinameren aikana sedimentoituneeksi materiaaliksi, jonka koostumus poikkeaa sekä raekokosuhteiltaan, humuspitoisuudeltaan että piilevästöltään vanhemmasta aineksesta. Ancyclusjärven aikana kerrostuneelle ainekselle ominainen piileväfloora (arenariafloora) vaihtuu murtovesiflooraksi vaihtelevilla syvyyksillä näytteenotto paikasta riippuen. Niissä näytteenottopisteissä, joiden korkeus mpy on alle 2 m, voidaan havaita rakeisuusrytmi, joka voidaan selittää meren pinnan tason vaihteluilla; hienojakoisen saviaineksen päällä on karkeampi välikerros, jonka paksuus vaihtelee eri pisteissä. Stereomikroskoopissa voidaan havaita, että aineksen joukossa on sen alaosassa hieman, yläosassa runsaammin hiekkaa ja hyvin pyörityneitä tiilimurskan palasia. Tiilimurskaleiden pyörityneisyys osoittaa, että ne ovat olleet eroosiolle alttiina. Koska yksittäiset tiilimurskaleet ovat pyörityneet kaikilta sivuiltaan, osoittaa se, että niihin vaikuttaneet voimat liittyvät rannan lähellä vaikuttavaan hydrauliseen ympäristöön; pelkkä pintaerosio ei olisi pystynyt kääntelemään hiukkasta samalla tavalla. Tiilimateriaali lieneekin kulkeutunut paikalle joltakin yläveden vaivaamalta rannalta, johon oli jossakin vaiheessa kertynyt paikallista rakennusjätettä. Hiekan läsnäolo näytteissä kertoo myös rannan lähelle kerrostuneesta aineksesta. Piileväanalyysissä huomio kiinnittyy runsaaseen epifyyttilajistoon (vesikasvien pinnalla viihtyvät lajit, esim Epithemiat [Brenbisson], Surirellat [Turpin]) sekä suolaisen veden lajien määrän pienemiseen. Lajien joukossa on myös muutamia aerofiilejä sekä häviävän pieni määrä reofiilisiä lajeja, sekä ilmiselvästi vanhempaan arenariaflooraan kuuluvia leviä, jotka pintaerosion synnyttämä kuljetus on siirtänyt paikaltaan rannan lähelle ja sieltä mereen (*Campylodiscus noricus*, *Cymatopleura elliptica*, *Gyrosigma attenuatum*, *Melosira arenaria*). Kerroksen humuspitoisuus sijoittaa aineksen maalajiluokituksessa saviliejun tai liejun puolelle, näytteiden keskiarvo on 7.82. Karkean välikerroksen päälle on kerrostunut hienorakeisempaa ainesta, joka kertoo rannan

olleen kerrostumisajankohtana kauempana näytteenotto paikasta kuin mitä se oli karkean kerroksen syntyä aikana. Savipitoisuus kasvaa, eikä tiilifragmentteja löydy samassa mittakaavassa kuin edellisessä kerroksessa. Tiilimateriaalin keskimääräinen koko on myös pienempi kuin aiemmin. Humuspitoisuus on myös pienempi kuin karkean välikerroksen. Piilevälaajisto on Litorinameren aikana syntyneelle sedimentille tyypillinen (*Campylodiscus clypeus*, *Cocconeis scutellum*, *Mastogloia*, *Nitzschia*), eikä sekundääristä materiaalia löydy. Tämän kerroksen päälle kerrostunut huomattavasti karkeampi aines kertoo rannan olleen jälleen näytteenotto paikkojen läheisyydessä. Kehitys on kuitenkin ollut suoraviivaisempaa, joitakin poikkeuksia lukuunottamatta. Kerrokselle on luonteenomaista, että siinä on erittäin runsaasti kulttuuri-indikaattoreita, joiden määrä kuitenkin vaihtelee voimakkaasti sedimentin sisällä. Kerroksen pintaosat ovat modernin maatalouden tuhoamat noin 30 cm syvyydelle asti.

6.1.2. Paaluvarustuksen vaikutus sedimentaatioon

Tutkija Antti Sunan keväällä 1992 löytämä paaluvarustus selittää rakenteellaan linnan läheisyydestä otettujen näytteiden poikkeavan luonteen. Jos oletamme, että paaluvarustus on ollut vähintään niin korkea, ettei edes kovimpienkaan myrskyjen synnyttämä aallokko ole päässyt murtautumaan sen läpi, on täysin perusteltua päätellä, että paaluvarustuksen sisäpuolelle jääneet alueet ovat olleet vähemmän kulutuksen kohteena sinä ajanjaksona, jolloin paaluvarustus on ollut olemassa. Tämä on vaikuttanut alueen sedimenttien luonteeseen; aines on heikommin lajittunutta, edellisessä luvussa mainitusta rakeisuusrytmiikasta ei ole säilynyt kuin aavistus, humuspitoisuus on korkea aina 1,2 m syvyyteen asti ja piilevästään luonnehtivat pilaantunutta ympäristöä indikoivat lajit. Alueen sedimentaationopeus on selvästi ollut hitaampi kuin paaluvarustuksen ulkopuolella. Paalujen linnanpuoleisella reunalla on kerrostunut karkeampaa ainesta, mikä osoittaa, että ne ovat jopa toimineet eräänlaisina sedimenttikuormaa suodattavina rakenteina. Tähän ei ole

vaikuttanut niinkään niiden tiheä sijoittelu kuin niiden luomat hydrauliset olosuhteet.

7. Varsinais-Suomen keskiaika ja rannansiirtyminen

Historiallisen geologian - tai arkeogeologian - luonteeseen kuuluu tietty perehtyminen myös luonnontieteellisen tutkimustradition ulkopuolelle jäävään alueelliseen historiaan. Tästä johtuu, että Kuusiston keskiaikaista piispanlinnaa koskeva arkeogeologinen tutkimus ei voi tukeutua pelkkään luonnontieteellisen pohdinnan synnyttämän realiteetin varaan, vaan on otettava huomioon myös eri humanististen tieteenalojen osoittamat tosiasiat. Varsinais-Suomi, joka on ollut kiivaan toiminnan painopisteenä jo pronssi- ja rautakaudella, muodostaa tutkimusalueen, jolla luonnontieteet ja humanistinen tutkimus voivat voimiaan yhdistämällä tuoda esiin seikkoja, joita ei aikaisemmin osattu edes arvioida. Näitä ovat rakenteiden ajoitukset, materiaalien alkuperä ja koostumus sekä alkuperäisten tai johonkin tiettyyn ajanjaksoon ajoittuvien maastonmuotojen rekonstruointi.

Itämeren alueella vaikuttava maankohoaminen on yksi tärkeimmistä maamme pinnanmuotoja ja asutushistoriaamme muotoilevista tekijöistä. Maankohoaminen on seurausta viimeisen jäätiköitymisen aiheuttaman maankuoren painumisen oikenemisestä.

Itämeren alueen eri osien rannansiirtymiskäyriä on julkaistu 1970-luvulta lähtien useita. Tärkeimpiä tämän alan julkaisuja ovat Eronen (1974, 1976), Donner (1980), Donner & Eronen (1981), Eronen & Haila (1982), Hyvärinen (1982), Eronen (1983), Matiskainen (1989), Haila et al. (1991). Ajoitettuja rannansiirtymiskäyriä Lounais-Suomen alueelta ovat laatineet mm. Glückert (1970), Glückert & Ristaniemi (1980, 1982), Ristaniemi (1984), Ristaniemi & Glückert (1988) ja Eronen et al. (1993). Turun aluetta ja Ahvenanmaata on tutkinut lähinnä Gunnar Glückert (1976, 1978, 1989). Pirazzoli (1991) on tehnyt koosteen, joka koskee

holoseeniajan merenpinnan vaihteluita, ja teoksessa on esitetty myös Itämerta koskevat julkaistut rannansiirtymiskäyrät.

Rannansiirtymiskäyrä esittää rannansiirtymisessä esiintyviä vaihteluita ja sen nopeutta Itämeren eri alueilla jääkauden jälkeisenä aikana. Sen johtajatuksena on, että tietomme deglasiatiosta, Itämeren eustatiikasta ja ¹⁴C-ajoitetuista sedimenteistä ovat oikeat. Nämä ovat kuitenkin kaikilta osiltaan edelleenkin tulkintoja; vain osa tutkituista näytteistä on ajoitettu. Deglasiation viimeiset vaiheet ovat kaikessa monimutkaisuudessaan edelleenkin huonosti tunnettuja. Postglasiiaalijan ilmastomuutokset ja niiden vaikutukset tunnetaan pääpiirteittäin, mutta täydentäviä tutkimuksia tarvitaan edelleen varsinkin jos ilmastokaudet halutaan kytkeä johonkin kulttuurivaiheeseen. On paradoksaalista, että Suomen nuorimpien vaiheiden ympäristögeologiset tapahtumat tunnetaan huonoimmin.

Suomalainen keskiaika edustaa sekä ilmastollisesti että Itämeren kehityksen suhteen levotonta ajanjaksoa. Jos sen ajallisena määritelmänä pidetään ristiretkien ja reformaation välistä ajanjaksoa (1100-luvun myöhempi puolisko -> 1500-luvun alku), sijoittuu samalle aikavälille keskiajan lämpimän kauden loppu (Medieval Warm Epoch, MWE, n. 800 - 1300 AD) ja Pikku-jääkauden ensimmäiset ilmastomuutokset (Little Ice-Age, LIA, n. 1550 - 1850). Molemmat olivat koko Euroopan mittakaavassakin tarkasteltuina tärkeitä tapahtumia. Itämeren alueella nämä muutokset lienevät saaneet aikaan ainakin sen, että suhteellisen tasaisena edennyt rannansiirtyminen kiihtyi vaihtelevan ilmaston myötä. Kylmät jaksot, laajat korkeapaineet ja tietyn suuntaiset tuulet ajoivat vettä ulos Itämeren altaasta. Kirjoittajan havaintojen mukaan MWE- ja LIA-vaiheiden välissä ei juurikaan ollut "normaalin" ilmaston vaihetta, vaan lämmin jakso loppui melko äkisti Skandinavian alueella jo 1200-luvun lopulla (Grönlannissa jo noin 50-100 vuotta aikaisemmin, Lamb, 1984), ja LIA-vaiheen ensimmäiset kylmät ja hankalat jaksot alkoivat välittömästi tämän jälkeen. 1500-luvun lopulle sijoittuu lyhyt, vain ehkä vuosikymmenen kestänyt, siedettävämmän ilmastotyypin aika.

On enemmän kuin todennäköistä, että keskiajan ilmastollisilla muutoksilla oli vaikutuksensa myös Itämeren rannansiirtymiskehitykseen. Kirjoittajan esittämät parametrit koskevat kuitenkin toistaiseksi vain yhtä tutkittua arkeologista kohdetta, joten jatkotutkimukset ovat edelleen tarpeen. Itämeren kehityksessä tapahtuvat muutokset eivät aina ole synkronisia eri alueilla, joten Kuusiston rannansiirtymiskäyrä on toistaiseksi voimassa ainoastaan Kuusiston osalta.

Kuusistossa 31.12.1996

Jan-Erik Wahlberg

C-TORNIN POHJAN AUGER-KAIRAUS

1. Kairauspisteet

Näytteenotto- ja kairauspisteet määriteltiin siten, että tornin joka kulmaan sijoitettiin yksi piste, sekä yksi piste tornin keskiosaan niin lähelle lävistäjien leikkauspistettä kuin mahdollista. Koska tutkimuksen tarkoituksena oli lähinnä selvittää tornin pohjaa peittävän savikerroksen laatu suhteessa sitä peittäneisiin täyttökerrokseen savikerroksen paksuus, suoritettiin kairaus käsikäyttöisellä Auger- kairalla. Näytteitä otettiin kolme kappaletta, yksi savikerroksen pintaosasta, noin viisi cm pinnasta (kp 2) sekä kaksi näytettä (kp 4 ja kp5) sen keskiosista.

Kairauspisteet on numeroitu siten, että kp1 on tornin lounaiskulmassa, kp2 sen luoteiskulmassa, kp3 sen koilliskulmassa ja kp4 sen kaakkoiskulmassa. Kp5 sijaitsee tornin keskiosassa, noin 1,5 m tornin etelämuurista pohjoiseen.

2. Kairauskertomus

2.1. Kairauspiste 1

Kairauspisteen kohdalla saveen on sekoittunut laastia ja hienoa tiilimurskaa sekä jonkun verran hiekkaa, joka saattaa olla laastista peräisin. Kairausvastus on suuri, ja kiinteän saven paksuus on noin 50-60 cm, jonka jälkeen kärkeen tarttui huomattavasti vesipitoisempi, lihava savi. Kairattu savikerros voidaan jo silmämääräisestäikin tarkastellen määritellä täytöksi, koska sen alkuperäinen rakenne on täysin tuhoutunut ja sen joukossa on koko kerroksen paksuudelta

kulttuuri-indikaattoreita. Noin 30 cm pinnasta oli noin 1 cm paksuinen nokikerros. Täyttökerroksen ja luonnontilaisen saven rajapinta ei ole terävä, vaan alueella on ollut toimintaa jo ennen tornin rakentamista. Näyttää myös siltä, että tornin rakentamisen yhteydessä olisi poistettu alueelle luonteenomainen karkeadetrituslieju tai -savi, koska täyttökerroksen alla oleva luonnontilainen savi on selvästi hyvin syvään veteen kerrostunutta ainesta. Karkean, poistetun rantakerrostuman paksuus on morfologian perusteella saattanut olla noin 0,5 m.

3. Kairauspiste 2

Tornin luoteiskulmassa tilanne on hyvin samankaltainen kuin kp 1:ssä. Täyttökerros vaikuttaa tosin paksummalta (noin 65-70 cm) ja aineksen joukossa oleva vieras materiaali on huomattavasti karkeampaa kuin kp1:ssä. Täytön ja luonnontilaisen saven rajapinta on jyrkempi kuin kp1:ssä.

4. Kairauspiste 3

Tornin koilliskulmasta ei saatu kunnon näytettä, koska kaira pysähtyi kiveen jo noin 10 cm syvyydellä pinnasta. Toinen yritys eri kohdasta tuotti saman tuloksen.

5. Kairauspiste 4

Kaakkoisosan kairaus oli koko työn helpoin; kairausvastus oli pienempi ja materiaalin joukossa oli vähemmän karkeita aineksia. Pieni kairausvastus johtuu paitsi aineksen koostumuksesta, myös sen vesipitoisuudesta, joka oli näytesarjan korkein (kts. taulukko). Muuten kairaustulos oli samankaltainen kuin pisteessä 1.

6. Kairauspiste 5

Piste sijaitsee kutakuinkin keskellä tornia. Erittäin kovan pintakerroksen alta löytyy sama täyttösavi kuin tornin reuna- ja kulmaosistakin, joskin hiekan osuus on ehkä hieman pienempi. Aiemmin mainittu palokerros löytyi noin 12 cm syvyydestä, joten se kaatuu etelän suuntaan. Täytön ja luonnontilaisen saven rajapinta on melko epäselvä.

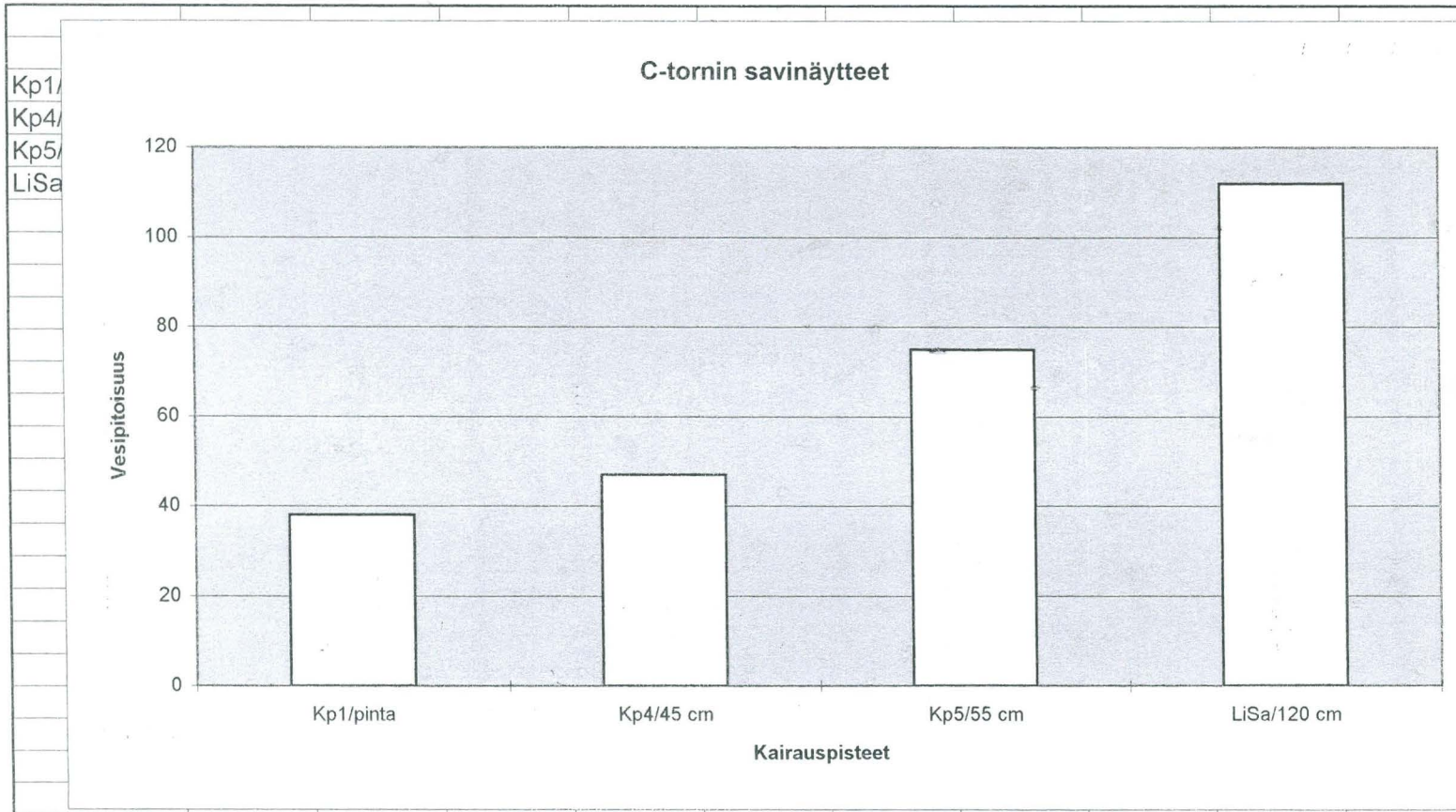
7. Yhteenveto

Kairauspistehavaintojen perusteella voidaan väittää, että tornin pohjaa peittävä saviaines on tuotu paikalle muualta. Sen alla ei näyttäisi olevan varsinaisia kulttuurikerroksia, mutta kylläkin tornin rakentamiseen liittyviä osatäyttöjä tai suoranaisia rakenteita. Tämän johdosta täyttökerroksen poistaminen on perusteltua. Tornin rakennustekninen tila on kuitenkin melko masentava; torni näyttää liikkuvan sekä pysty- että vaakasuunnassa. Liike on hidasta, mutta on jo ehtinyt aiheuttaa vakavia vaurioita tornin rakenteissa, jotka näkyvät halkeamina ja jopa rakennuskivien rasitusmurtumina. Näin ollen saven poistaminen kannattaa liittää tornin perustusten tilan selvittämiseen. Saattaa olla, että suoritettu kaivaus edesauttaa tornin säilymistä, koska maanpaine tornin sisällä on nyt huomattavasti pienempi kuin ennen kaivauksia.

Kuusistossa 30.06.1996

Jan-Erik Wahlberg

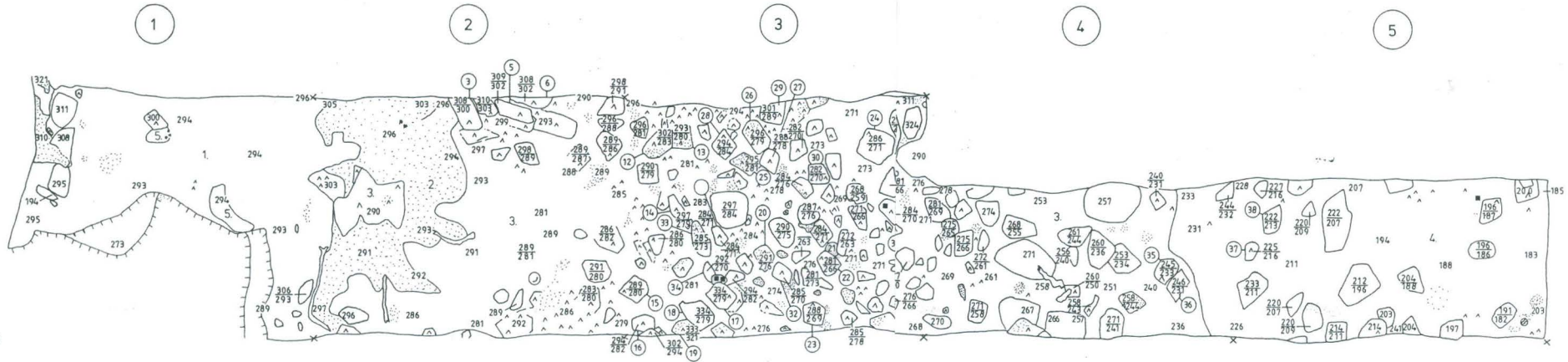

Kp1/
Kp4/
Kp5/
LiSa

Liite no. 3
Karttakopiot

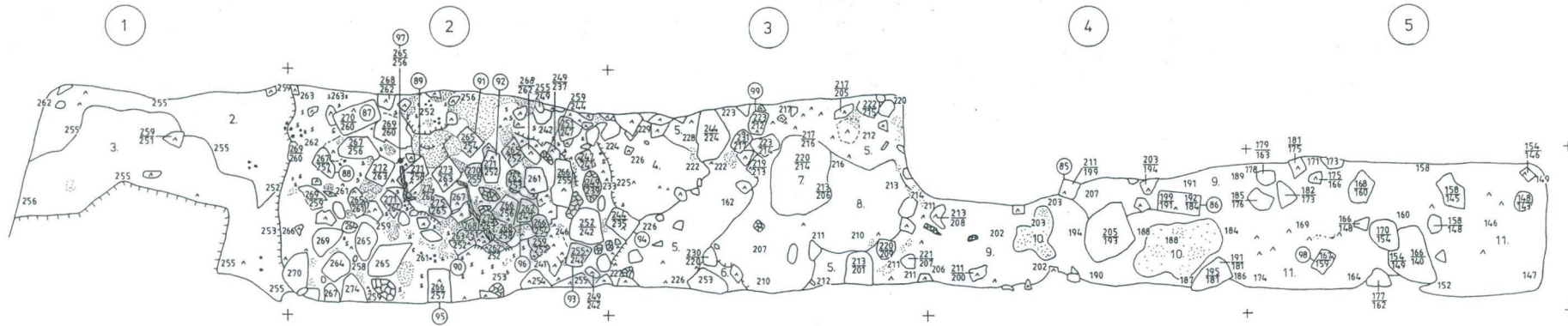

1.	TUMMAA, SEKOITEMAAN TAPAISTA, SAVENSEKAISTA MULTAA, SAVIKOKKAREITA, LAASTIA, HIILTÄ JA TIILIMURSKAA
2.	VAALEANKELLERTÄVÄÄ LAASTIA, NOENSEKAISIA MULTALAIKKUJA PAIKOITELLEN
3.	TUMMAA LAASTIN JA NOENSEKAISTA MULTAA, TIILIMURSKAA PIENISTÄ HIPUISTA PUOLIKKAIISIIN TIILIIN
4.	HIEKANSEKAISTA HARMAHTAVAA, PEHMÄÄ HUMUSTA, PIENIÄ TIILENPALOJA (4mm-2cm), HIVENEN LAASTIA
5.	SAVEA
△	TIILI / TIILIMURSKAA
•••••	LAASTIA
•••	HIILTA
■	KUONAA
⊙	LUUPALLO
—	JUURI
○	KUULA
⌒	KUOPPA

KAARINA KUUSISTON LINNA	Alue 9301 Koekuoppa II krs Ruudut 1-5 1993	1:20
MITTAUSPIRUSTUS 1995 A. Suna A. Peura H. Salenius	MUSEOVIRASTO RAKENNUSHISTORIAN OSASTO RITARIHUONE 00170 HKI 17	202.2.0704

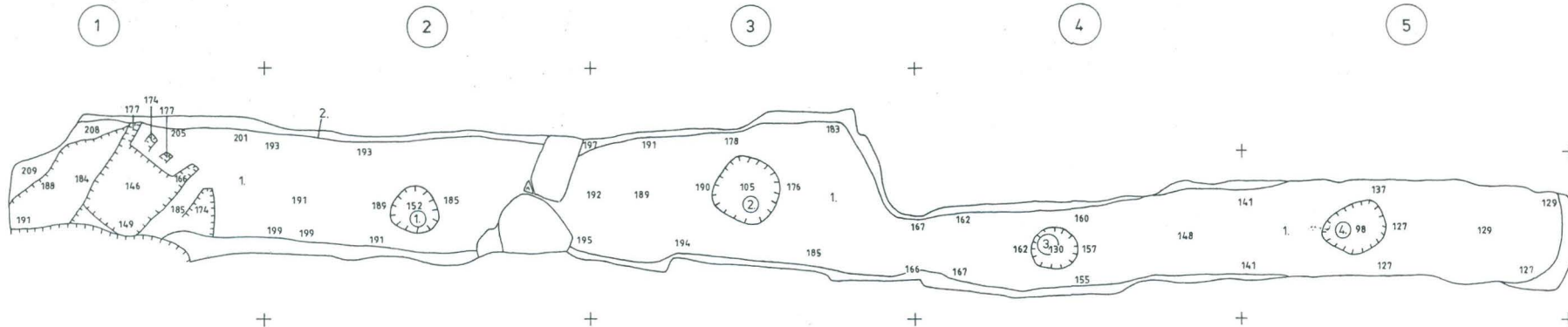
1.	SAVENSEKAISTA NOKISTA MULTAA, JOSSA PAIKOITELLEN PUHDASTA SAVEA
2.	TIILIMURSKAN SEKAISTA, ISOJAKOISTA PUNERTAVAA HIEKKA, JOSSA VÄHÄN HIILTÄ
3.	TUMMAA SEKOITEMULTAA, JOSSA VÄHÄN LAASTIA, HIILTÄ JA TIILENPALOJA
4.	HIENOHKON HIEKAN SEKAISTA MULTAA
5.	TIILIMURSKAN SEKAISTA LAASTIMAATA
6.	HIENOA KELLERTÄVÄN RUSKEAA HIEKKA
7.	HIENOA, ERILAISTA HIEKKA, JOSSA LÄHES RAPAUTUNUTTA TIILTÄ
8.	VAALEAN HÄRMAATA, ERITTÄIN HIENON HIEKAN SEKAISTA MAATA, JOSSA PIENIÄ TIILENPALOJA (1-5 mm), NOKISEKOITTEISTA
9.	SAVENSEKAISTA HIEKKA, JOSSA TIILIMURSKAA, LAASTIA JA KALKKIKIVIA
10.	LAASTIA
11.	HIETÄÄ JA TIILIMURSKAA
^	TIILI / TIILIMURSKA
•••••	LAASTI
1 5 5	SAVI

•••	HIILI
⊖	RAPAUTUNUT KIVI
⊖	KALKKIKIVI
⊖	JUURI
⊖	SYVENNYKSEN / KUOPAN REUNA
90	TIILEN NUMERO
⊖	TIILI ALLA

KAARINA KUUSISTON LINNA	Alue 9301 Koekuoppa VI krs Ruudut 1-5 1993	1:20
	MITTAUSPIIRUSTUS 1995 A.Suna A.Peura L.Kojamo H.Salenius	MUSEOVIRASTO RAKENNUSHISTORIAN OSASTO RITARIHUONE 00170 HX1 17
	202.2.0711	

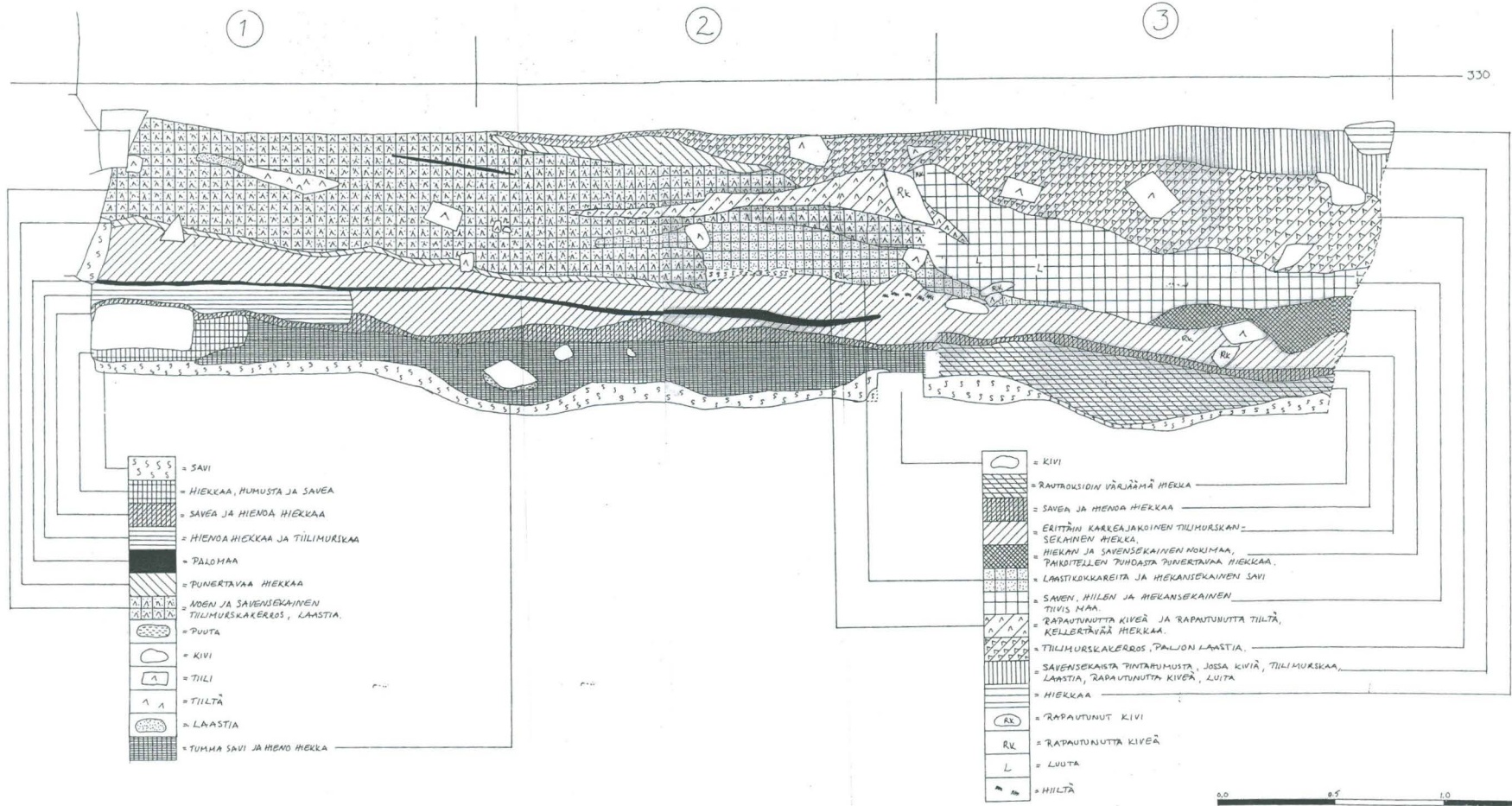

1.	PUHDASTA, SINERTÄVÄÄ SAVEA
①	KOEKUOPPA, SYV. 40 cm, POHJA SINISTÄ SAVEA
②	KOEKUOPPA, SYV. 85 cm, SINISTÄ SAVEA, POHJALLA HIEKAN SEKOITTEISTA
③	KOEKUOPPA, SYV. 30 cm, SAVEA, HIEKKAA n.30 cm KUOPASTA ALASPÄIN
④	KOEKUOPPA, SYV. 40 cm, SAVEA, HIEKKAA n.30 cm KUOPASTA ALASPÄIN
^	TIILI
2	SAVEN REUNA
⌒	KUOPAN TAI SYVENNYKSEN REUNA

KAARINA KUUSISTON LINNA	Alue 9301 Koekuoppa X krs Ruudut 1-5 1993	1:20
MITTAUSPIIRUSTUS 1995 A. Suna A. Peura H. Salenius	MUSEOVIRASTO RAKENUSHISTORIAN OSASTO RITARIHUONE 00170 HK1 17	202.2.0728

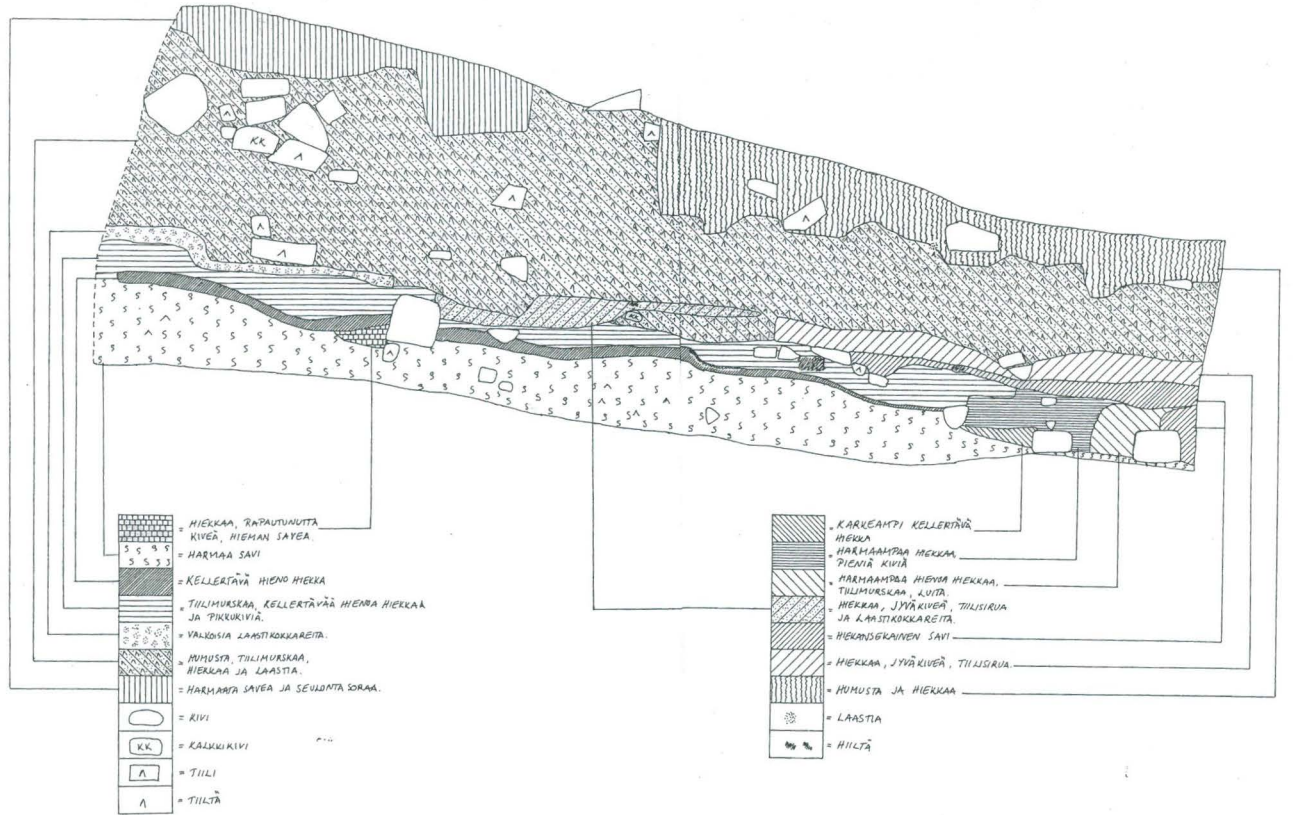
- S S S S = SAVI
- ▨ = HIEKKAA, HUNUSTA JA SAVEA
- ▧ = SAVEA JA HIENOA HIEKKAA
- ▩ = HIENOA HIEKKAA JA TIILIMURSKAA
- = PALOMAA
- ▨ = PUNERTAVAA HIEKKAA
- ▩ = AIDEN JA SAVENSEKAINEN TIILIMURSKAKERROS, LAASTIA
- ▨ = PUUTA
- = KIVI
- ▭ = TIILI
- ▭ = TIILTÄ
- ▭ = LAASTIA
- ▨ = TUHAA SAVI JA HIENO HIEKKA

- = KIVI
- ▨ = RANTOKUUSIDIN VÄRJÄÄMÄ HIEKKA
- ▨ = SAVEA JA HIENOA HIEKKAA
- ▨ = ERITTÄIN KARKKAJAKOINEN TIILIMURSKAN SELAINEN HIEKKA
- ▨ = HIEKON JA SAVENSEKAINEN NOKUMAA, PAKOTTELLEN TUHOASTA PUNERTAVAA HIEKKAA.
- ▨ = LAASTIKOKKAREITA JA HIEKENSEKAINEN SAVI
- ▨ = SAVEN, HIILEN JA HIEKENSEKAINEN TIIVIS MAA
- ▨ = RAPAUTUNUTTA KIVETÄ JA RAPAUTUNUTTA TIILTÄ, KELLERTÄVÄÄ HIEKKAA.
- ▨ = TIILIMURSKAKERROS, PALJON LAASTIA.
- ▨ = SAVENSEKAINEN PINTAMUSTA, JOSSA KIVITÄ, TIILIMURSKAA, LAASTIA, RAPAUTUNUTTA KIVETÄ, LUUTA
- ▨ = HIEKKAA
- = RAPAUTUNUT KIVI
- = RAPAUTUNUTTA KIVETÄ
- = LUUTA
- = HIILTÄ

KAARINA KUUSISTON LINNA	ALUE 9301, Pohjoisprofiili RAKUT 1-3 KAIVAUKSET 1993, MK 1:10
MITTAUSPIIRUSTUS 2003 L. VANKKILA, I. KOSKIMO J. VANKKILA, V. LOMPOLA A. PELTONEN	MÄSKÖVÄHÄSTÖ-RAKENNUSTALOUDEKSEKÄITÄ 2012.11.11

- [Pattern] = HIEKKAA, RAPAUTUNUTTA KIVET, HIEHAN SÄYÄ
- [Pattern] = HARMAA SAVI
- [Pattern] = KELLERTÄVÄ HIENO HIEKKA
- [Pattern] = TIILIMURSKAA, KELLERTÄVÄ HIENRA HIEKKA JA PIKKUKIVIA
- [Pattern] = VALKOISIA LAASTIKOKKAREITA
- [Pattern] = MUUSTA, TIILIMURSKAA, HIEKKA JA LAASTIA
- [Pattern] = HARMAA SÄYÄ JA SEULONTA SORAA
- [Symbol] = KIVI
- [Symbol] = KALKUKIVI
- [Symbol] = TIILI
- [Symbol] = TIILTÄ

- [Pattern] = KARKEAMPI KELLERTÄVÄ HIEKKA
- [Pattern] = HARMAAMPAA HIEKKA, PIENIÄ KIVIA
- [Pattern] = HARMAAMPAA HENVA HIEKKA, TIILIMURSKAA, LUITA
- [Pattern] = HIEKKA, JYVÄ KIVET, TIILISURIA JA LAASTIKOKKAREITA
- [Pattern] = HIEKONISKAVAINEN SAVI
- [Pattern] = HIEKKA, JYVÄ KIVET, TIILISURIA
- [Pattern] = MUUSTA JA HIEKKA
- [Symbol] = LAASTIA
- [Symbol] = HIILTÄ

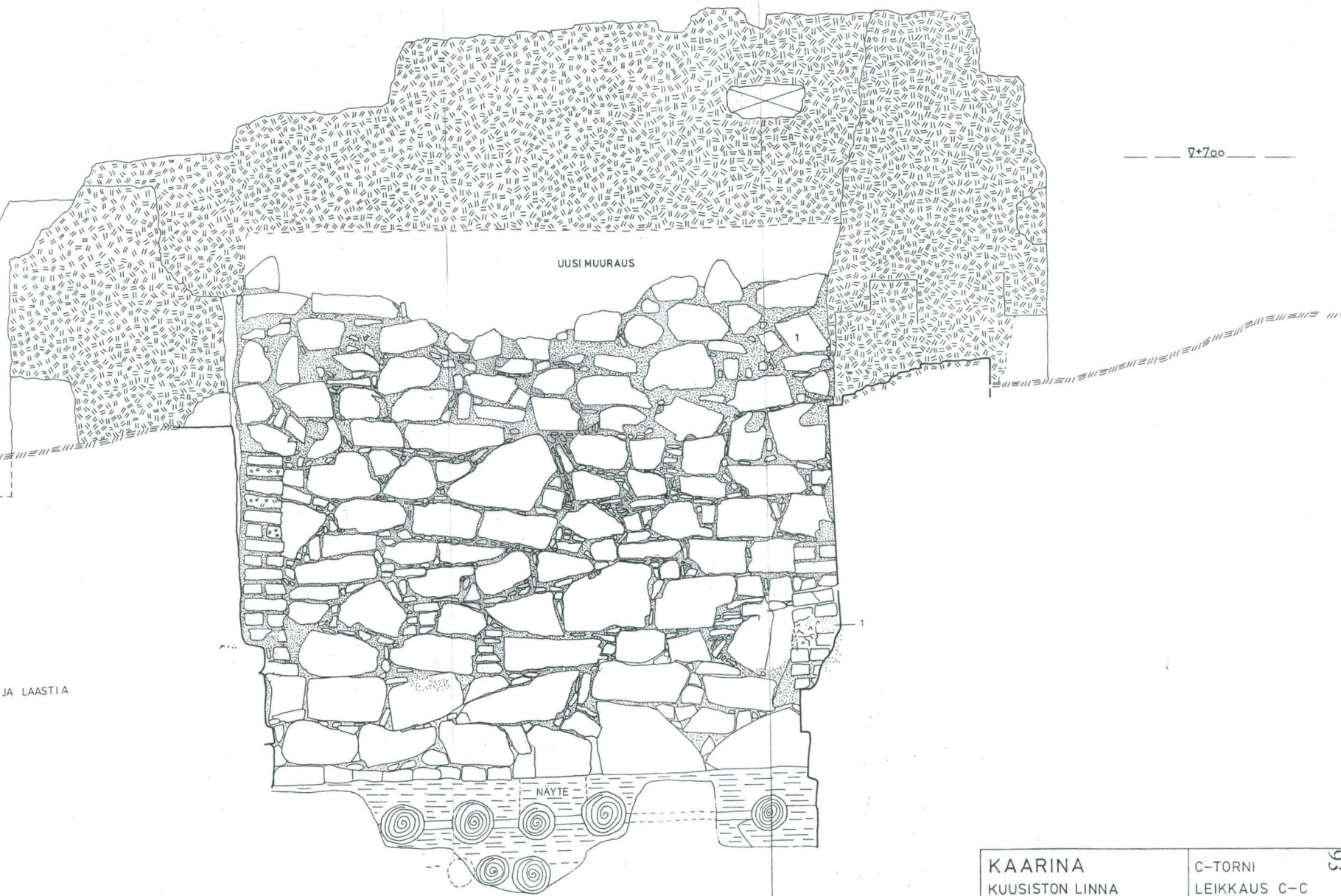
KAARINA KUUSISTON LINNA	ALUE 9301 Pohjoisprofiili ruudut 4-5. Kaikaus 1993, MK 1:10.
Mittausvuosi 2003 L. Pennä J. Pennä R. Kivistö P. Kumpulainen	Museovirasto Raamatusivustojen
	202.2.1139

▽+700

▽+700

UUSI MUURAU

- ULKONEVAT KIVET :
- 1 = 30 CM
  - 2 = HUMUSTA, TIILENPALOJA JA LAASTIA
  - ☉ = PUU
  - ▬ = HIRTTÄ

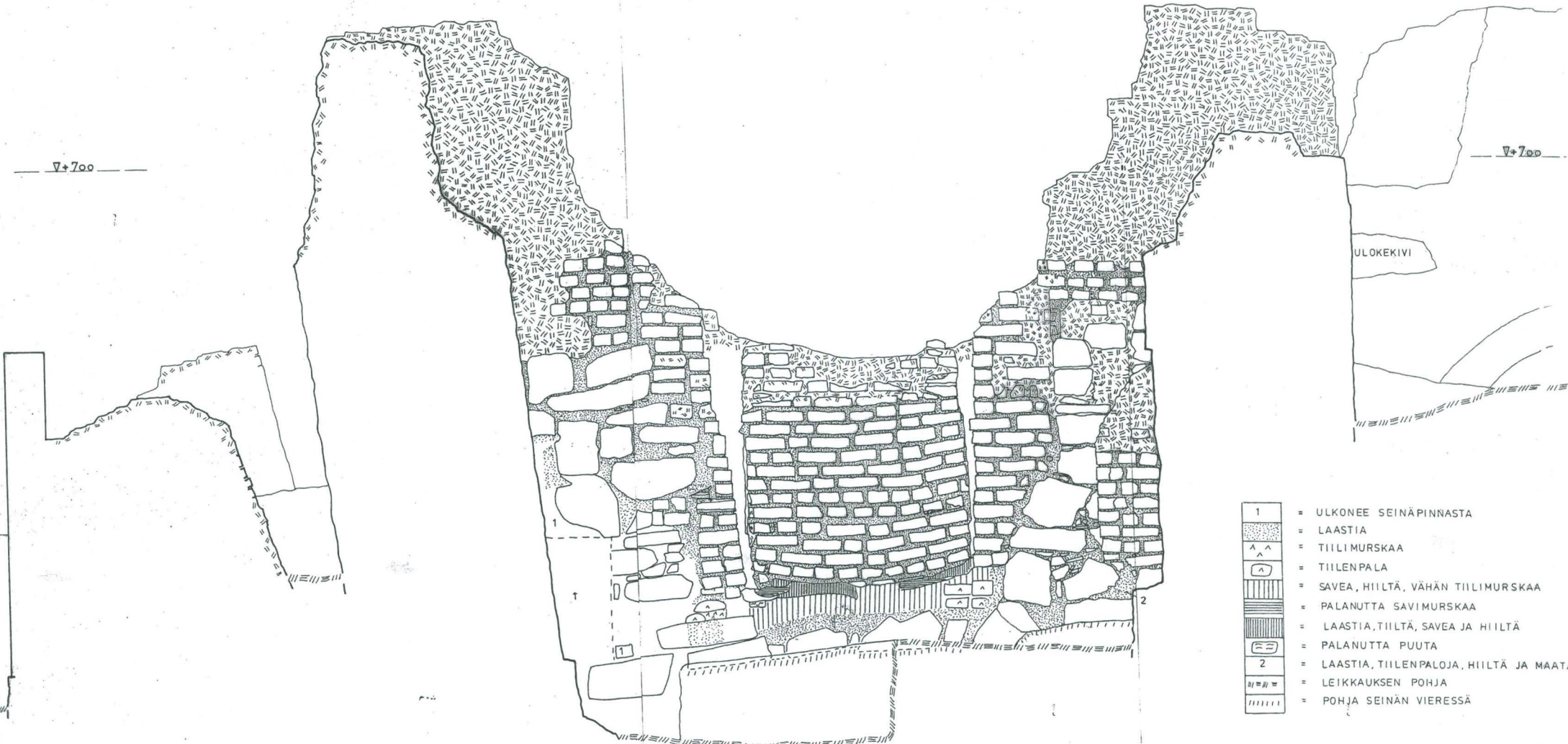

KAARINA		C-TORNI	
KUUSISTON LINNA		LEIKKAUS C-C	
MITTAUSDOKUMENTOINTI		MUSEOVIRASTO RAKENNUSHISTORIAN OSASTO	
MITTAUS 4/97 V. LAINE, A. VALO		RITARIHUONE	
PIIRT. 12/97 A. VALO		00170 HKI 17	
PIIRT. 8/96 M. TAMMINEN JA		PUH. 651 611	
M. KIVIÖ / 5/98 L. VENHE		202.2.0954	

93

1:20

- 1 = ULKONEE SEINÄPINNASTA
- = LAASTIA
- = TIILIMURSKAA
- = TIILENPALA
- = SAVEA, HIILTÄ, VÄHÄN TIILIMURSKAA
- = PALANUTTA SAVIMURSKAA
- = LAASTIA, TIILTÄ, SAVEA JA HIILTÄ
- = PALANUTTA PUUTA
- 2 = LAASTIA, TIILENPALOJA, HIILTÄ JA MAATA
- = LEIKKAUKSEN POHJA
- = POHJA SEINÄN VIERESSÄ

KAARINA		C-TORNI	94
KUUSISTON LINNA		LEIKKAUS A-A	1:20
MITTAUSDOKUMENTOINTI		MUSEOVIRASTO RAKENNUSHISTORIAN OSASTO	
MITTAUS 4/97 V. L. AINE, A. VALO		RITARIHUONE	202.2.0952
PIIRT. 12/97 A. VALO		00170 HKI 17	
PIIRT. 6/95 K. OJALA, 8/96 M. KIVISTÖ,		PUH. 651 611	
6/97 A. SUNA JA T. VEHRE //			

A1

A2

- ① HIEKKAA KOKO RUUDUSSA, TILIMURSKAA, LAASTIA, PAIKOITILTÄ
  - ② MULTAA JA ERITTÄIN RUNSAASTI NOKKAMAATA JA HIEKKAA
  - ③ HIEKKAA JA TILIJAUHOKA
  - ④ HARMAA KOVA LAASTI
  - ⑤ KELLERTYNYÄ LAASTIA
  - ⑥ HIEKAN ALTA PAISTAA NOKKI
  - ⑦ TILIMURSKAA, LAASTIA, SEASSA HIEKKAA
- [Stippled pattern] LAASTI
 [Triangle in square] TIILI TAI TILIMURSKA
 [Cross-hatched pattern] HILTTÄ
 [K] KUONA
 [KL] KOVA LAASTI
 [KT] KATTOTIILI

0,0M 0,5M 1,0M

B1

B2

202.2.0928

KAARINA
KUUSISTON LINNA

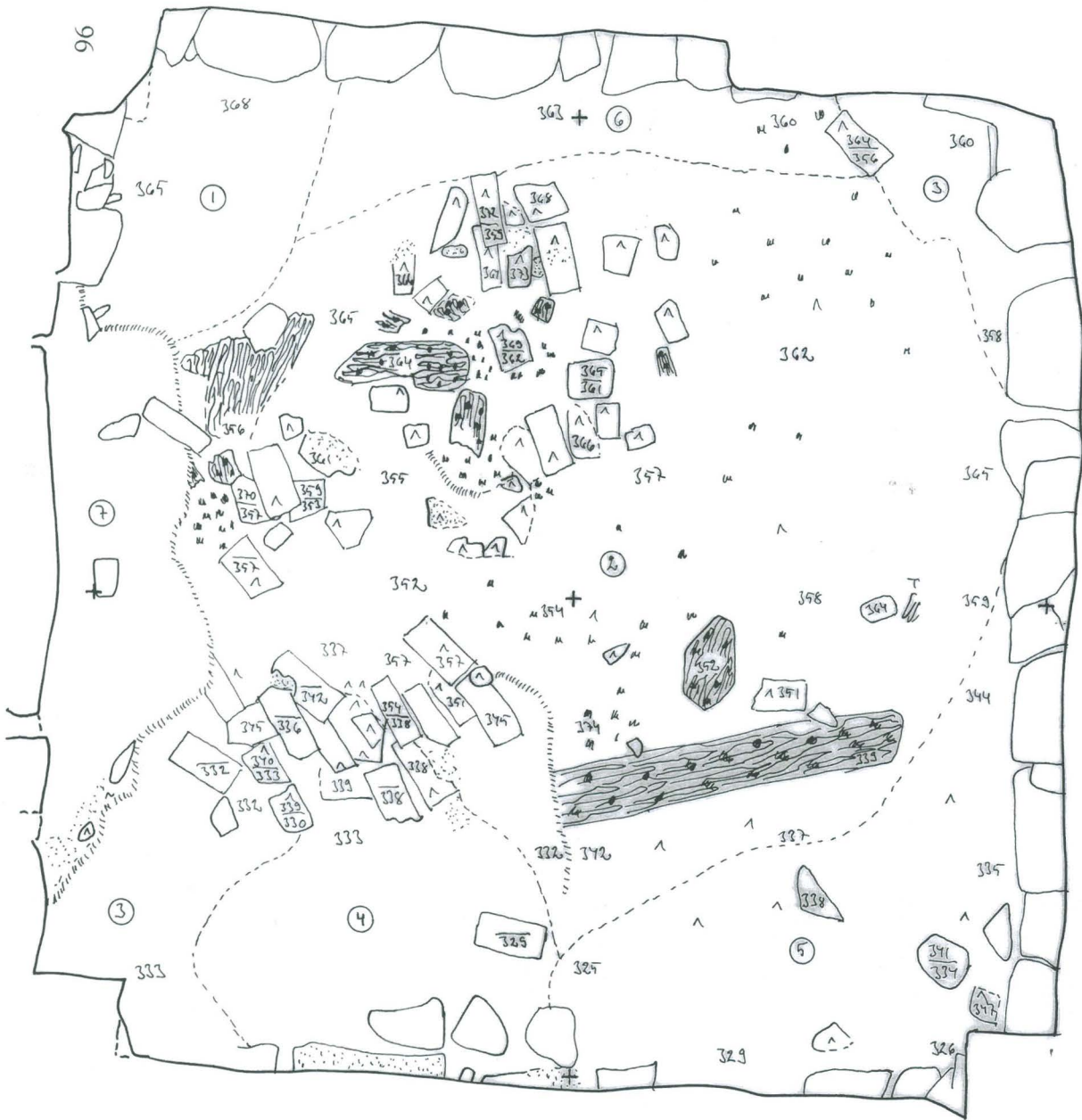
ALUE 9503

II KERROS, POUJA 1:20

MITTAUSPIIRUSTUS

MUSEOVIRASTO RAKENNUSHISTORIAN OSASTO

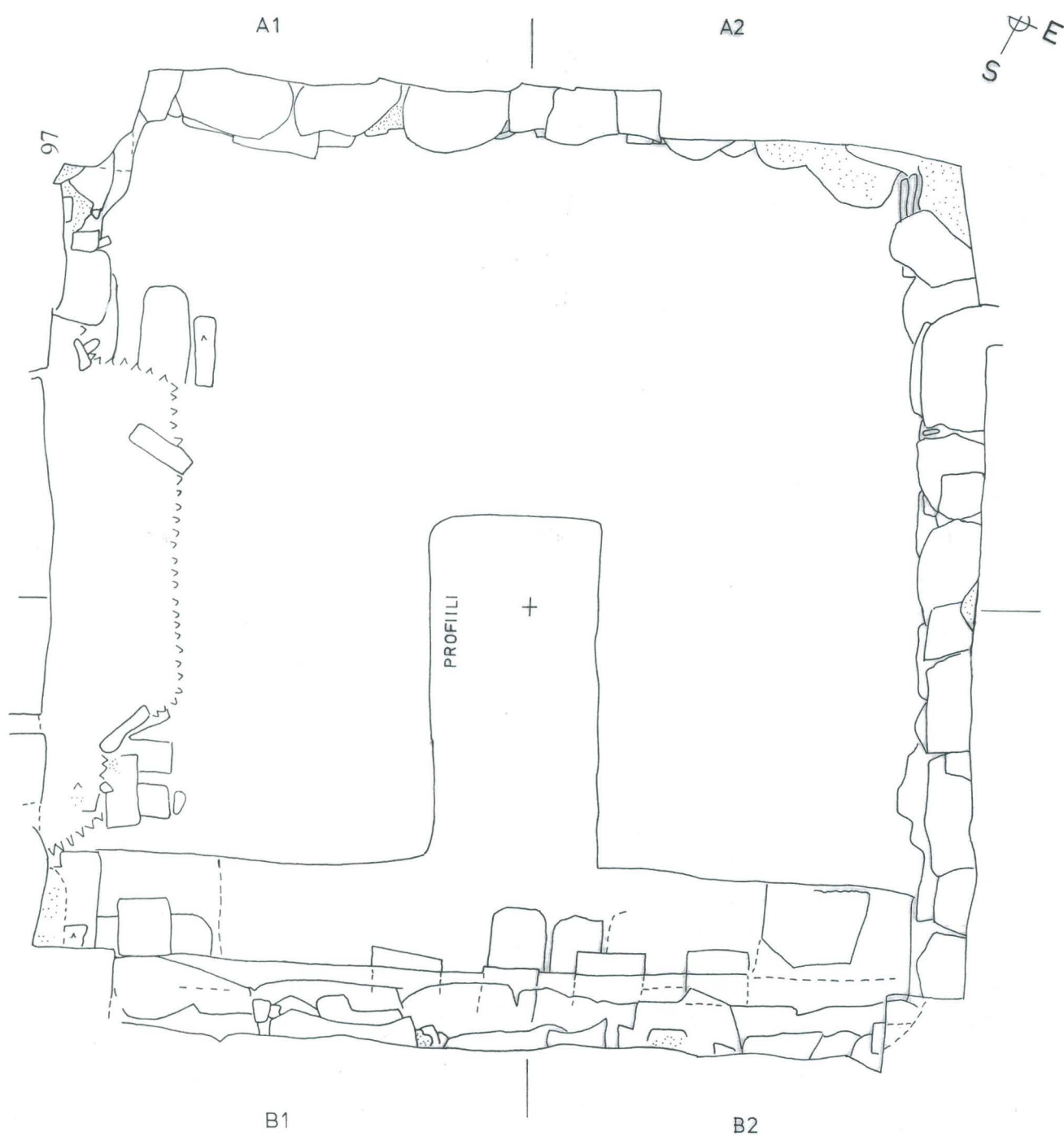
- ① HIEKKAA, HUKUSTA JA HILTTÄ
- ② HARMAA, PALKOIN HIEKANSEKAINEN SAUEA, JOSSA RUUNN HILTTÄ JA PUUSKÄTEYÄ
- ③ LAASTIA JA HIEKKAA
- ④ LAASTIA, SAUEA JA HILTTÄ
- ⑤ HUKUKSEN, LAASTIN JA SAUENSEKAINEN ALUE
- ⑥ JÄÄLEÄNPOHERTAVAA HIEKAN SEKAINEN SAUI
- ⑦ HUKUKSEN SEKAINEN SAUI

- KYNNYS
- POUTA
- HULTYNYTTÄ POUTA
- TILTTÄ
- LAASTIA
- HILTTÄ
- TUOMTA

202.2.0943

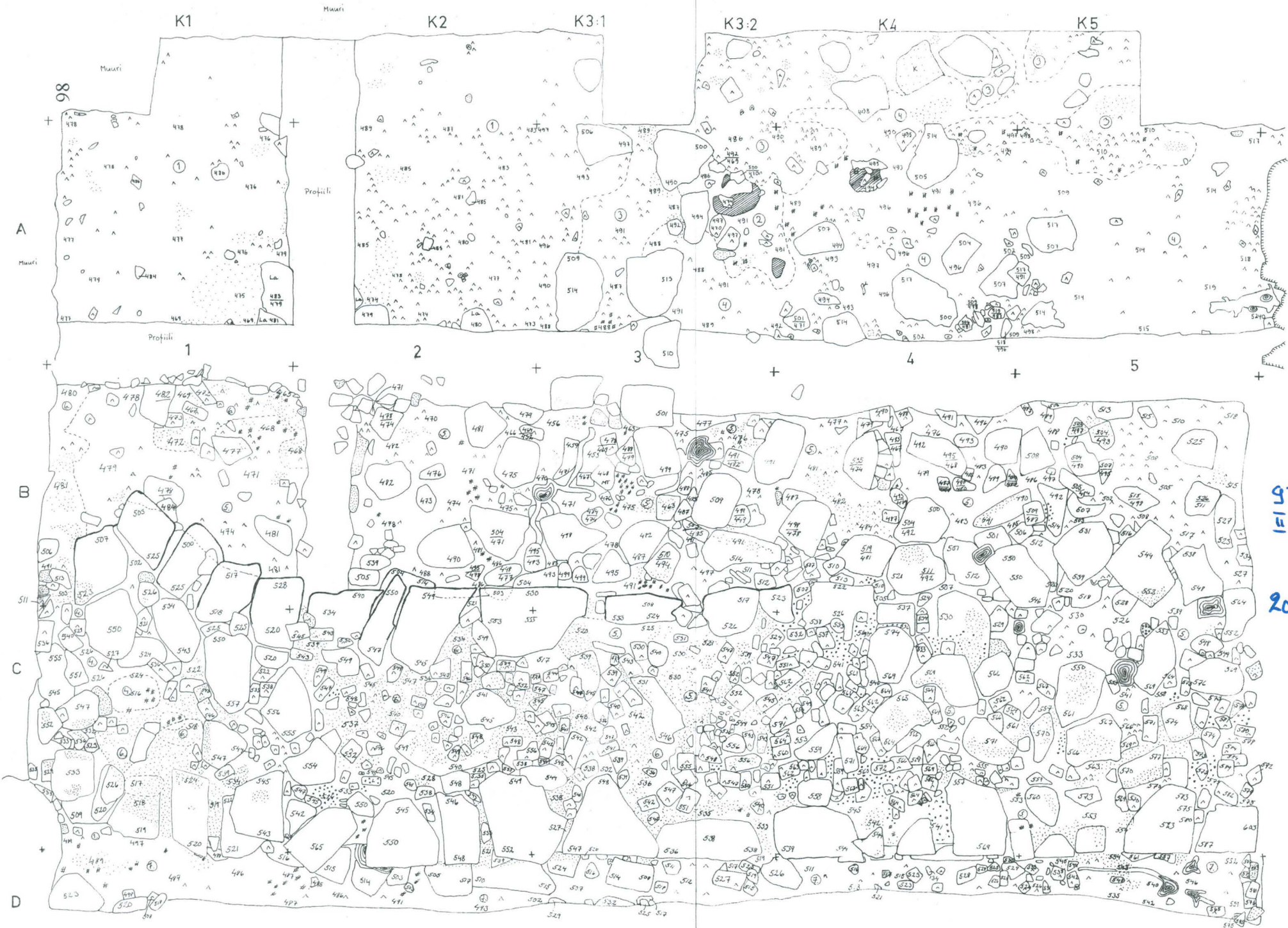
KAARINA		ALUE 9503	
KOUKISTON LINNA		IX KERROS. PONDIA 1:20	
MITTAUSPIIRUSTUS		MUSEOVIRASTO RAKENNUSHISTORIAN OSASTO	
11.6.1986 M. KUUSISTO		RITARIHUONE	
26.3.1988 A. SUNA		00170 HKI 17	
		202.2.0943	

202.2_0547

KAARINA KUUSISTON LINNA	ALUE 9503	
MITTAUSPIRUSTUS 3.7.1996 5.5.1998 L. VENHE	MUSEOVIRASTO RAKENNUSHISTORIA RITARIHUONE 00170 HKI 17	202.2.0

- = KIVI
- = TILLY
- = LAAS
- = LAA
- = TILLEN
- = LUU
- = HILTÄ

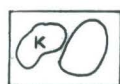
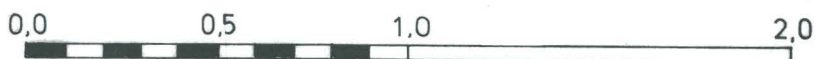
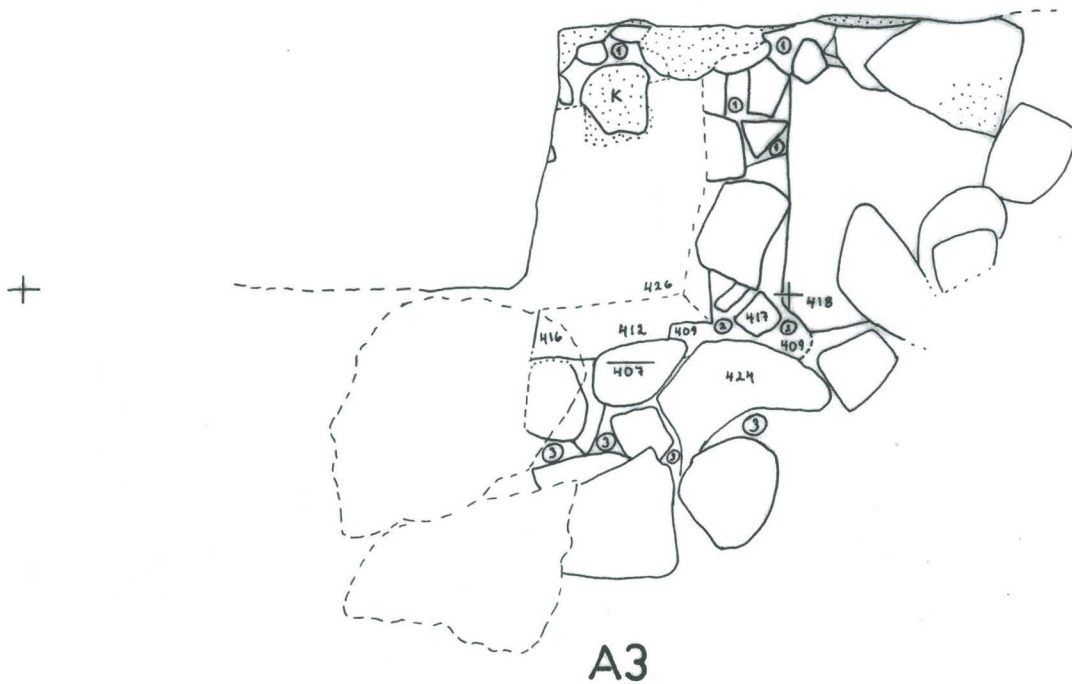
1. TUMMAA MI
2. TUMMAA HI
3. TILIMURSKAN
4. RUSKKA/KELTA
5. RUMHUSTA, JOS
6. KELLERTÄVÄÄ
7. HIEKKAA, JOS

9701
II KÄRRÖS

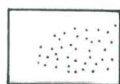
202.2.0365

K3:2

= KIVI

= VALKOINEN LAASTI

= YLEMPÄNÄ OLEVA KIVI

= TUMMAA HIEKKAA

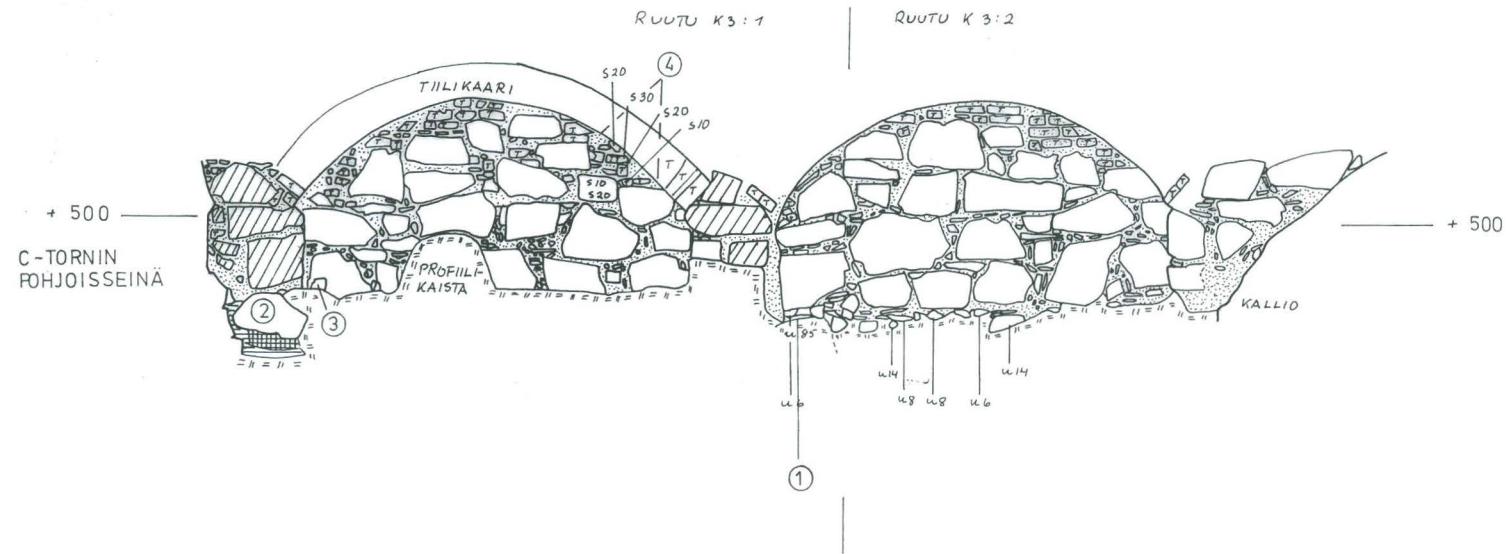
= HIEKKAINEN SAVI

= SAVEN-, TIILIMURSKAN -JA LAASTINSEKAISTA TUMMAA HIEKKAA

KAARINA KUUSISTON LINNA	ALUE 9701 RUUTU K3:2 JA A3 KERROS VI KAIVAUS 1998		MK 1:20
	MITTAUSPIIRUSTUS U. UOTILA	MUSEOVIRASTO RAKENNUSHISTORIAN OSASTO	
	RITARIHUONE 00170 HKI 17	202.2.0979	

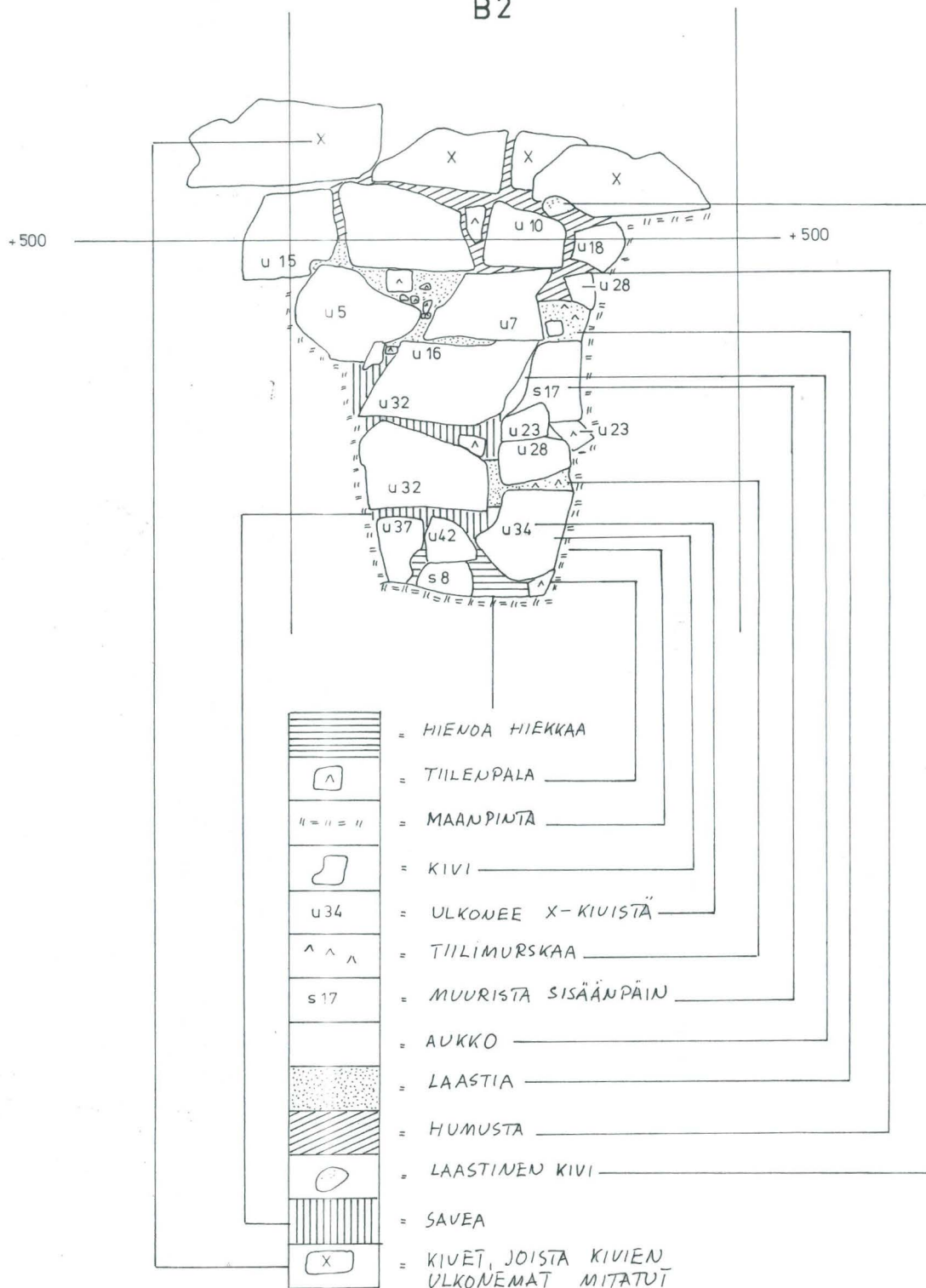

①	= HIEKKAA
	= HIEKKAA
	= SAVEA
②	=
③	= KIVI MUURIN EDESSÄ MAASSA
④	= TIIILIPINTA MURTUNUT MERKITYLLÄ ALUEELLA TIILET 10-30 CM SEINÄPINNASTA SISÄÄNPÄIN
U 10	= ULKONEE SEINÄPINNASTA CM
S 10	= SEINÄPINNASTA SISÄÄNPÄIN CM
	= KIVI
T	= TIIILI
	= LAASTIA
= = =	= MAANPINTÄ
	= ULKONEE KAARESTA

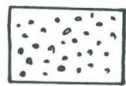
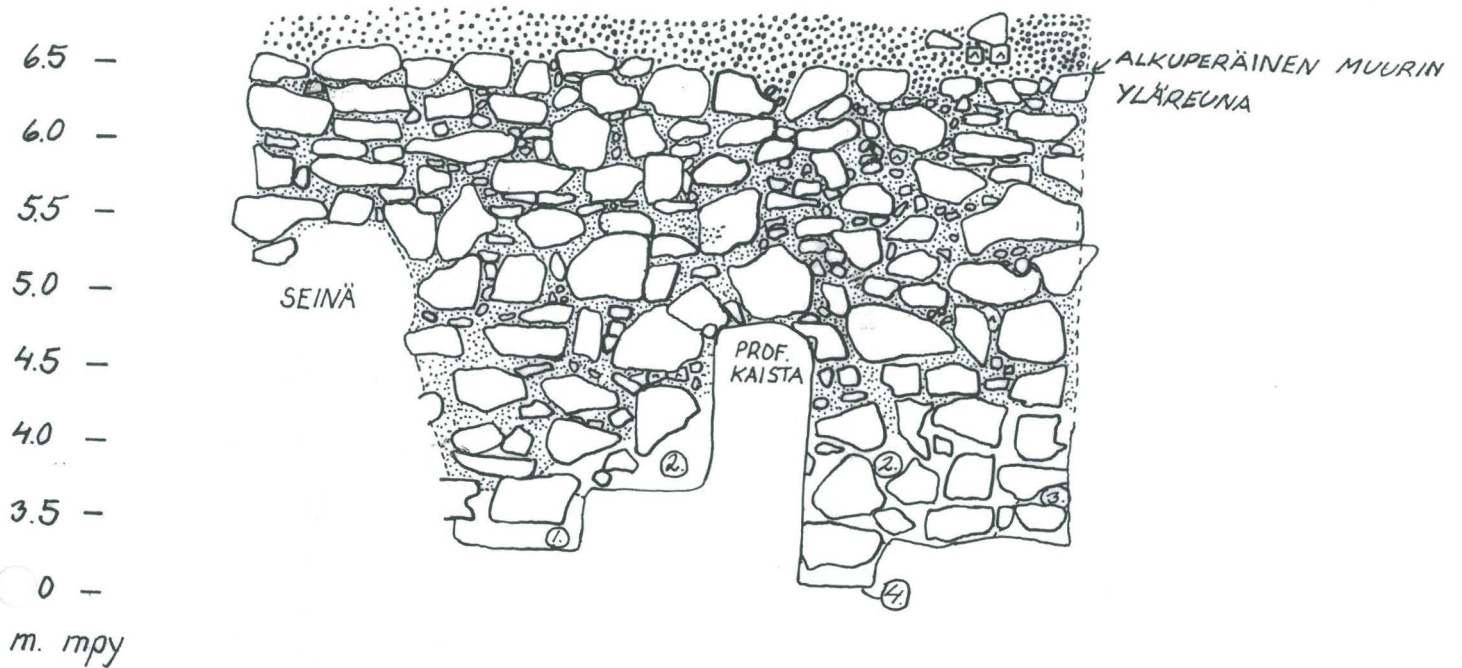
202.2.0561

B2

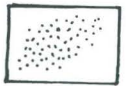

KAARINA KUUSISTON LINNA		ALUE 9701. RUUTU B2 ITÄPROFILLI	
MITTAUSPIIRUSTUS 1998		KAIVAUS 1998. 1:20.	
L. VENHE		MUSEOVIRASTO RAKENNUSHISTORIAN OSASTO	
		RITARIHUONE 00170 HKI 17	202.2.0964

UUSI LAASTI

VANHA LAASTI

TIILI

1. HIEKKAA /
2. SAVI
3. SAVEA JA HIEKKAA
4. HIENDA POHJAHIEKKAA

KAARINA
KUUSISTON LINNA

ALUE 9701

C-TORNI POHJOINEN ULKOSEINÄ

MK 1:50 KAIVAUS 1998

MITTAUSPIIRUSTUS 1998, 1997
L. VENHE, M. KUMPULAINEN

PUHT. PIIRT. M. KUMPULAINEN

RITARIHUONE
00170 HKI 17

202.2.0960

Liite no. 4
Karttaluettelo

Kuusiston linna. Raportti VI. Karttaluettelo

signum	sisältö	vuosi
202.2.0552	koekuoppa 9301 pintavaaitus	1993
202.2.0553	koekuoppa 9301 I krs R 1-5	1993
202.2.0701	alue 9301 ruutu 2 IIIa krs	1995
202.2.0704	alue 9301 ruudut 1-5 II krs	1995
202.2.0705	alue 9301 ruudut 1-5 IIIb krs	1995
202.2.0707	alue 9301 ruudut 1-5 IV krs	1995
202.2.0709	alue 9301 ruudut 1-5 V krs	1995
202.2.0711	alue 9301 ruudut 1-5 VI krs	1995
202.2.0716	alue 9301 ruutu 2 VIb krs	1995
202.2.0717	alue 9301 ruudut 1-5 VII krs	1995
202.2.0721	alue 9301 ruutu 2 VIIb krs	1995
202.2.0722	alue 9301 ruudut 1-5 VIII krs	1995
202.2.0725	alue 9301 ruudut 1-5 IX krs	1995
202.2.0728	alue 9301 ruudut 1-5 X krs	1995
202.2.0884	Alue 9701, pintavaaitus	1997
202.2.0885	Alue 9701, pintavaaitus puhdistuksen jälkeen	1997
202.2.0886	Alue 9701, ruutu A1, itäleikkaus	1997
202.2.0887	Alue 9701, ruutu B2, eteläleikkaus	1997
202.2.0889	Esilinna I:n ja esilinna II:n kehämuurien liitoskohdan pystypaalut	1998
202.2.0901	C-torni. Eteläpuoli. Pohja.	1998
202.2.0902	C-torni. Eteläpuoli. Leikkaus.	1998
202.2.0903	C-torni. Pohjoisseinän yläosa.	1998
202.2.0926	Alue 9503. Pintavaaitus	1995
202.2.0927	Alue 9503. I kerros, pohja	1995
202.2.0928	Alue 9503. II kerros, pohja	1995
202.2.0929	Alue 9503. IIIa kerros, pohja	1995
202.2.0930	Alue 9503. IIIb kerros, pohja	1995
202.2.0931	Alue 9503. IIIc kerros, pohja	1995
202.2.0932	Alue 9503. ruutu A2 nokimaan pinta, IIIc kerros	1995
202.2.0933	Alue 9503. ruudut B1 ja B2, III kerros	1995
202.2.0934	Alue 9503. ruutu B1, IIIe kerros	1995
202.2.0935	Alue 9503. ruutu B1, IIIf kerros	1995
202.2.0936	Alue 9503. IV kerros, pohja	1995
202.2.0937	Alue 9503. V kerros, pintavaaituslukemat	1996
202.2.0938	Alue 9503. V kerros, pohja	1996
202.2.0939	Alue 9503. VI kerros, pohja	1996
202.2.0940	Alue 9503. VII kerros, pohja	1996
202.2.0941	Alue 9503. VIII kerros, pohja	1996
202.2.0942	Alue 9503. IX kerros, tiiliä, pohja	1996
202.2.0943	Alue 9503. IX kerros, pohja	1996
202.2.0944	Alue 9503. X kerros, pohja	1996
202.2.0945	Alue 9503. XI kerros, pohja	1996
202.2.0946	C-torni. Kaakkoisnurkan pilari	1995
202.2.0947	Alue 9503	1996
202.2.0948	Alue 9503. Savikerroksen leikkaus. Etelä-pohjoinen.	1996
202.2.0949	C-torni. Pohjoinen ulkoseinä	1997
202.2.0950	Alue 9503. C-torni. Eteläseinän kaivannon pohjoisaleikkaus	1997
202.2.0951	C-torni, pohjapiirros	1997
202.2.0952	C-torni, leikkaus A - A	1995-1998
202.2.0953	C-torni, leikkaus B - B	1996-1998
202.2.0954	C-torni, leikkaus C - C	1996-1998
202.2.0955	C-torni, leikkaus D - D	1996-1998
202.2.0959	Alue 9701, muurin itäleikkaus	1997
202.2.0960	Alue 9701, C-torni, pohjoinen ulkoseinämuurin itäleikkaus	1998
202.2.0961	Alue 9701, esilinna II. lounaisseinä	1998
202.2.0962	Alue 9701, ruudut K1, A1 ja B1, pohjoisleikkaus	1998
202.2.0963	Alue 9701, ruudut B1, B2, B3, B4 ja B5 länsileikkaus	1998
202.2.0964	Alue 9701, ruutu B2 itäleikkaus	1998
202.2.0965	Alue 9701, II kerros	1997

202.2.0966	Alue 9701, ruudut K1, K2, K3:1, K4, K5, A1, A2, A3, A4, A5, B1, B2, B3, B4, B5, II
202.2.0967	Alue 9701, ruudut K1 ja A1, IV kerros
202.2.0968	Alue 9701, ruudut K1 ja A1, V kerros
202.2.0969	Alue 9701, ruudut K1 ja A1, VI kerros
202.2.0970	Alue 9701, ruudut A1, VII kerros
202.2.0971	Alue 9701, ruudut K1 ja A1, VIII kerros
202.2.0972	Alue 9701, ruudut A2, IV kerros
202.2.0973	Alue 9701, ruudut A2, V kerros
202.2.0974	Alue 9701, ruudut A2, K2, VI kerros
202.2.0975	Alue 9701, ruudut A2, K2, VII kerros
202.2.0976	Alue 9701, ruudut A3, K3:1, K3:2, IV kerros
202.2.0977	Alue 9701, ruudut A3, K3:1, K3:2, V kerros
202.2.0978	Alue 9701, ruudut A3, K3:2, VI kerros
202.2.0979	Alue 9701, ruudut A3, K3:2, VII kerros
202.2.0980	Alue 9701, ruudut A4, K4, IV kerros
202.2.0981	Alue 9701, ruudut A4, K4, V kerros
202.2.0982	Alue 9701, ruudut A4, K4, VI kerros
202.2.0983	Alue 9701, ruudut A5, K5, IV kerros
202.2.0984	Alue 9701, ruudut A5, K5, V kerros
202.2.0985	Alue 9701, ruudut A5, K5, V kerros
202.2.0986	Alue 9701, ruudut A5, K5, VI kerros
202.2.0987	Alue 9701, ruutu B1, koekuopat
202.2.0988	Alue 9701, ruutu B1, IV kerros
202.2.0989	Alue 9701, ruutu B1, V kerros
202.2.0990	Alue 9701, ruutu B1, VI kerros
202.2.0991	Alue 9701, ruutu B1, VII kerros
202.2.0992	Alue 9701, ruutu B1, VIIa kerros
202.2.0993	Alue 9701, ruutu B1, VIII kerros
202.2.0994	Alue 9701, ruutu B2, koekuoppa
202.2.0995	Alue 9701, ruutu B2, IV kerros
202.2.0996	Alue 9701, ruutu B2, V kerros
202.2.0997	Alue 9701, ruutu B2, VI kerros
202.2.0998	Alue 9701, ruutu B2, VII kerros
202.2.0999	Alue 9701, ruutu B2, VIII kerros
202.2.1000	Alue 9701, ruutu B3, IV kerros
202.2.1001	Alue 9701, ruutu B3, V kerros
202.2.1002	Alue 9701, ruutu B4, IV kerros
202.2.1003	Alue 9701, ruutu B4, V kerros
202.2.1004	Alue 9701, ruutu B5, IV kerros
202.2.1005	Alue 9701, ruutu B5, IVa kerros
202.2.1006	Alue 9701, ruutu B5, V kerros
202.2.1007	Alue 9701, ruudut D1, D2, D3, D4, D5, turvekerros/I kerros
202.2.1107	Alue 9701, ruutu D1 ja D2, itäleikkaus
202.2.1108	Alue 9701, ruutu B2, pohjoisleikkaus
202.2.1109	Alue 9701, ruudut A2-K2, eteläleikkaus
202.2.1117	Alue 9701, taso turpeen poiston jälkeen
202.2.1118	Alue 9701, I kerros
202.2.1121	Alue 9503, C-torni, luoteisnurkan pilari
202.2.1122	Alue 9503, C-torni, lounaisnurkan pilari
202.2.1123	Alue 9503, C-torni, koillisnurkan pilarilaasti
202.2.1124	Alue 9503, C-torni, länsisenän tiilimuurauksen edusta, toinen kaivauskerros
202.2.1125	Alue 9503, C-torni, länsisenän tiilimuurauksen edusta, ylin kaivauskerros
202.2.1126	Alue 9503, C-torni, länsisenän tiilimuurauksen edusta, pohja
202.2.1138	Alue 9301. Pohjoisprofiili. Ruudut 1-3.
202.2.1139	Alue 9301. Pohjoisprofiili. Ruudut 4-5.
202.2.1140	Alue 9301. Eteläprofiili.
202.2.1141	Alue 9301. Itäprofiili. Ruutu 3.
202.2.1142	Alue 9301. Itäprofiili. Ruutu 5.
202.2.1143	Alue 9301. Länsiprofiili, vaihe 3 (profiilin kohta muurin alla).
202.2.1144	Alue 9301. Länsiprofiili, vaihe 2 (pohjoisosa).
202.2.1145	Alue 9301. Länsiprofiili, vaihe 2 (eteläosa).
202.2.1146	Alue 9301. Länsiprofiili, vaihe 1.
202.2.1150	Alue 9301. Asemapiirros.

Liite no. 5
Luuluetelo

Alue 9301. Luut

Alue 9301 Esilinna II:n kehämuurin ulkopuolella

Ruutu (1-5) ja kerros (X)

Paino (g)

Päiväys

9301

RII

625g

1.6.

9301

RII

445g

2.6.

9301

RIII

100g

3.6.

9301

RIII

90g

7.6.

9301

RIII

170g

8.6.

9301

RIV

340g

9.6.

9301

RIV

630g

10.6.

9301

RIV

450g

11.6.

9301

R1VI
400g
15.6.

9301
R1VII
755g
17.6.

9301
R1VIII
2250g
22.6.

9301
R1VIII
2495g
22.6.

9301
R1VIII
600g
23.6.

9301
R1IX
520g
23.6.

9301
R1X
1545g
24.6.

9301
R1 Pohjoisprofili
10g
30.6.

9301
R1 Pohjoisprofili
40g
30.6.

9301
R2I
855g
1.6.

9301
R2I
435g
2.6.

9301
R2II
35g
3.6.

9301
R2II
15g
4.6.

9301
R2III
375g
8.6.

9301
R2IIIa
40g
7.6.

9301
R2IIIb
440g
7.6.

9301
R2IV
70g
9.6.

9301
R2IV
250g
10.6.

9301
R2V
195g
10.6.

9301
R2V
350g
11.6.

9301
R2VI
385g
14.6.

9301
R2VI
220g
15.6.

9301
R2VIb
300g
17.6.

9301
R2VII
785g
18.6.

9301
R2VII
2990g
18.6.

9301
R2VII
10g
21.6.

9301
R2VIIb
565g
22.6.

9301
R2VIII
575g
21.6.

9301
R2VIII
1700g
22.6.

9301
R2IX
10g

23.6.

9301
R2IX
1200g
23.6.

9301
R2X
60g
24.6.

9301
R2 Pohjoisprofiili
120g
30.6.

9301
R3I
200g
1.6.

9301
R3I
690g
2.6.

9301
R3II
340g
4.6.

9301
R3III
75g
8.6.

9301
R3III
100g
9.6.

9301
R3IV
415g
10.6.

9301
R3V

510g
11.6.

9301
R3V
1260g
14.6.

9301
R3VI
570g
15.6.

9301
R3VI
1470g
16.6.

9301
R3VIb Hiekkakasauma
5g
17.6.

9301
R3VII
1130g
18.6.

9301
R3VIII
45g
21.6.

9301
R3VIII
1945g
21.6.

9301
R3IX
350g
22.6.

9301
R3X
15g
23.6.

9301

R4I
130g
3.6.

9301
R4I
800g
ei pvm.

9301
R4II
30g
4.6.

9301
R4III
470g
8.6.

9301
R4III
65g
9.6.

9301
R4IV
515g
11.6.

9301
R4V
1670g
14.6.

9301
R4V
150g
15.6.

9301
R4VI
575g
15.6.

9301
R4VI
445g
16.6.

9301

R4VII
420g
17.6.

9301
R4VII
380g
18.6.

9301
R4VIII
2280g
21.6.

9301
R4IX
25g
22.6.

9301
R4IX
240g
22.6.

9301
R4X
190g
23.6.

9301
R4 Eteläprofili
25g
28.6.

9301
R5I
100g
2.6.

9301
R5I
125g
3.6.

9301
R5II
25g
4.6.

9301

R5II
600g
7.6.

9301
R5III
595g
8.6.

9301
R5III
10g
9.6.

9301
R5III
1570g
9.6.

9301
R5IV
550g
11.6.

9301
R5V
1300g
14.6.

9301
R5VI
2075g
16.6.

9301
R5VI
950g
17.6.

9301
R5VII
500g
18.6.

9301
R5VII
895g

21.6.

9301
R5IX
225g
22.6.

9301
R5IX
345g
23.6.

9301
R6I
10g
2.6.

9301
R5 Eteläprofili
50g
28.6.

9301
Eteläprofili
80g
29.6.

9301
Länsiprofiili
180g
29.6.

9301
Länsiprofiili, muurin alta
900g
5.7.

Alue 9503. Luut

C-torni
Vuosi 1995

9503
A2IIIc
125g
2.6.

9503
B2III
1025g
5.6.

9503
B2IIIc
535g
8.6.

9503
B2IV
340g
13.6.

C-torni
Vuosi1996

RUUTU A1

V krs. pinta
13.5. 300 g
14.5. 300 g

V krs.
14.5. 300 g
15.5. 810 g

VI krs.
20.5. 540 g
21.5. 110 g
22.5. 110 g

VII krs.
24.5. 180 g
27.5. 150 g
28.5. 110 g
29.5. 60 g

VIII krs.

31.5. 90 g

3.6. 180 g

4.6. 80 g

5.6. 10 g

IX krs.

7.6. 25 g

10.6. 25 g

11.6. 90 g

12.6. 230 g

X krs.

14.6. 690 g

17.6. 220 g

XI krs.

18.6. 50 g

19.6. 5 g

RUUTU A2

V krs. pinta

14.5. 540 g

V krs.

14.5. 100 g

15.5. 610 g

17.5. 490 g

VI krs.

20.5. 200 g

22.5. 110 g

23.5. 200 g

VII krs.

24.5. 90 g

27.5. 200 g

28.5. 200 g

29.5. 90 g

30.5. 100 g

VIII krs.

31.5. 200 g

3.6. 110 g

4.6. 90 g

IX krs.

7.6. 200 g
10.6. 30 g
11.6. 130 g
12.6. 70 g

X krs.
14.6. 325 g
17.6. 410 g

XI krs.
18.6. 50 g
19.6. 150 g

RUUTU B1

V krs. pinta
13.5. 100 g
14.5. 110 g

V krs.
14.5. 600 g
17.5. 180 g

VI krs.
20.5. 100 g
21.5. 200 g
22.5. 110 g

VII krs.
27.5. 200 g
28.5. 120 g
29.5. 300 g
30.5. 100 g

VIII krs.
3.6. 390 g
3.6. 300 g koiran luita
3.6. 250 g koiran kallo
4.6. 970 g
5.6. 320 g

IX krs.
7.6. 125 g
10.6. 280 g
11.6. 170 g

X krs.
14.6. 210 g
17.6. 20 g

XI krs.

18.6. 50 g

19.6. 50 g

RUUTU B2

V krs. pinta

13.5. 100 g

V krs.

14.5. 190 g

15.5. 190 g

17.5. 90 g

VI krs.

20.5. 180 g

21.5. 150 g

23.5. 100 g

VII krs.

24.5. 320 g

27.5. 400 g

28.5. 80 g

30.5. 60 g

VIII krs.

31.5. 410 g

3.6. 320 g

3.6. n. 5 g mahdollisesti työstetty

4.6. 300 g

IX krs.

7.6. 1500 g

10.6. 220 g

11.6. 830 g

12.6. 720 g

13.6. 75 g

X krs.

14.6. 670 g

XI krs.

18.6. 125 g

19.6. 60 g

Alue 9701. Luut

Tilat 22, 23, 24

Vuosi 1997

RUUTU A1

I krs.

9.6. 213 g

II krs.

11.6. 586 g

12.6. 1950 g

13.6. 283 g

III krs.

23.6. 2775 g

25.6. 2775 g

RUUTU A2

I krs.

141 g

II krs.

12.6. 1850 g

13.6. 1080 g

III krs.

24.6. 2300 g

26.6. 4250 g

26.6. 1550 g

RUUTU A3

I krs.

5.6. 1100 g

6.6. 8 g

II krs.

12.6. 2450 g

13.6. 2100 g

17.6. 1150 g

III krs

23.6. 1925 g

24.6. 2500 g

RUUTU A4

I krs.
5.6. 310 g

II krs.
13.6. 2375 g
16.6. 2650 g
17.6. 51 g

III krs.
30.6. 2230 g

RUUTU A5

I krs.
4.6. 58 g
5.6. 52 g

II krs.
16.6. 773 g
17.6. 1158 g

III krs.
30.6. 1150 g
1.7. 1600 g
2.7. 1100 g

RUUTU B1

I krs.
6.6. 69 g
9.6. 64 g

II krs.
12.6. 165 g

III krs.
25.6 447 g

RUUTU B2

I krs.
6.6. 566 g
9.6. 91 g

II krs.
12.6. 1450 g

III krs.
25.6. 1900 g
27.6. 1022 g

RUUTU B3

I krs.
6.6. 852 g

II krs.
16.6. 1600 g

III krs.
30.6. 352 g

RUUTU B4

I krs.
5.6. 894 g

II krs.
13.6. 27 g
16.6. 1018 g
17.6. 2925 g
18.6. 723 g

III krs.
2.7. 1870 g

RUUTU B5

I krs.
5.6. 50 g

II krs.
18.6. 1000 g

III krs.
1.7. 2990 g

RUUTU C1

I krs.
23 g

II krs.
10.6. 405 g

RUUTU C2

II krs.
10.6. 133 g

RUUTU C3

II krs.
10.6. 114 g

RUUTU C4

II krs.
10.6. 14 g.
11.6. 0,0 g (yksi luu)

RUUTU C5

II krs.
10.6. 27 g
11.6. 43 g

RUUTU D1

Turpeenpoisto + I krs.
12.6. 3 g

II krs.
19.6. 2000 g

RUUTU D2

II krs.
19.6. 811 g

RUUTU D3

II krs.
19.6. 2325 g

RUUTU D4

II krs.
19.6. 1240 g
23.6. 603 g

RUUTU D5

II krs.
23.6. 808 g

K1

I krs.

9.6. 106 g

II krs.

18.6. 536 g

III krs.

30.6. 2075 g

K2

I krs.

9.6. 124 g

II krs.

18.6. 631 g

III krs.

30.6. 3220 g

K3:1

I krs.

9.6. 129 g

II krs.

18.6. 406 g

III krs.

2.7. 1100 g

K3:2

I krs.

9.6. 21 g

II krs.

18.6. 38 g

III krs.

1.7. 66 g

K4

I krs.

9.6. 194 g

II krs.

18.6. 282 g

III krs.

3.7. 188 g

K5

I krs

9.6. 32 g

II krs.

18.6. 46 g

III krs.

3.7. 247 g

Vuosi 1998

VANHAN PINNAN POISTO

12.05. 1180 g

RUUTU A1

IV kerros

18.05. 805 g

22.05. 79 g

V kerros

25.05. 1484 g

25.05. 630 g

25.05. 1580 g

28.05. 1858 g

28.05. 1478 g

29.05. 1762 g

29.05. 1030 g

02.06. 1588 g

05.06. 1560 g

05.06. 1574 g

VI kerros

05.06. 700 g

08.06. 1800 g

09.06. 63 g

11.06. 104 g

VII kerros

11.06. 318 g
12.06. 425 g
15.-22.06. 1130 g

RUUTU B1

IV kerros

18.05. 419 g
19.05. 1312 g
25.05. 915 g

V kerros

04.06. 41 g

VII kerros

12.06. 85 g
15.06. 1108 g
16.06. 391 g
22.06. 492 g
23.06. 404 g
23.06. 1450 g
23.06. 829 g

C-tornin viereinen koekuoppa

30.06. 617 g

RUUTU K1

IV kerros

20.05. 771 g

V kerros

02.06. 1566 g

VI kerros

09.06. 1394 g

RUUTU A2

Profili

27.05. 62 g

IV kerros

20.05. 767 g
20.05. 1318 g
25.05. 96 g

V kerros

03.06. 1736 g
05.06. 1600 g

05.06. 718 g
08.06. 1178 g
09.06. 1098 g
09.06. 610 g
09.06. 3 g

VI kerros

16.06. 1684 g
16.06. 1628 g
16.06. 351 g
16.06. 1582 g

VII kerros

12.06. 652 g
24.06. 1206 g
24.06. 664 g
24.06. 1372 g
25.06. 66 g

RUUTU B2

IV kerros

26.95. 201 g

V kerros

04.06. 930 g
08.06. 994 g

VI kerros

12.06. 438 g
16.06. 711 g
22.06. 1422 g
30.06. 1312 g

VII kerros

16.06. 515 g
24.06. 1380 g

VIII kerros

25.06. 654 g
26.06. 632 g
30.06. 954 g

Kaakkoiskulman kökkö

30.06. 409 g

Koekuoppa

01.07. 3 g

Länsiprofilin puhdistus

04.08. 436 g

RUUTU K2

IV kerros

16.06. 60 g

IVa kerros

25.06. 26 g

29.06. 134 g

V kerros

03.06. 5 g

RUUTU A3

IV kerros

20.05. 1270 g

V kerros

04.06. 356 g

VI kerros

16.06. 267 g

17.06. 191 g

24.06. 100 g

RUUTU B3

IV kerros

27.05. 170 g

28.05. 42 g

V kerros

09.06. 151 g

RUUTU K3

IV kerros

22.06. 45 g

28.05. 25 g

V kerros

05.06. 54 g

VII kerros

30.06. 668 g

Muurin vierustan putsaus

03.07. 530 g

Länsiprofiilin puhdistus

04.08. 79 g

RUUTU A4

IV kerros

27.05. 900 g

V kerros

09.06. 100 g

VI kerros

17.06. 1970 g

23.06. 1640 g

RUUTU B4

IV kerros

28.05. 444 g

V kerros

10.06. 416 g

Länsiprofiilin puhdistus

04.08. 120 g

RUUTU K4

IV kerros

28.05. 157 g

V kerros

05.06. 178 g

12.06. 44 g

VI kerros

23.06. 24 g

25.06. 580 g

29.06. 909 g

30.06. 44 g

Muurin vierustan putsaus

02.07. 21 g

02.07. 60 g

RUUTU A5

IV kerros

26.05. 199 g

26.05. 500 g
28.05. 113 g

V kerros
10.06. 97 g
11.06. 400 g

VI kerros
23.06. 667 g
25.06. 1022 g

RUUTU B5

IV kerros
28.05. 27 g
29.05. 36 g

IVa kerros
10.06. 1102 g

V kerros
23.06. 1488 g
23.06. 778 g
24.06. 35 g

Länsiprofiilin putsaus
05.08. 2 g

RUUTU K5

Muurin putsaus
02.07. 52 g

IV kerros
1.6. 150 g

VI kerros
26.06. 320 g
29.06. 172 g

Liite no. 6
Löytöluettelo paikan mukaan

94030:424-825

4030

9301, ruutu 1, kerros I, 2.6 1993

424. Lasia

Kylkipala kirkasta pullolasia. 23,3x12x2 mm

425. Lasia

Kylkipala kirkasta vaalean turkoosin väristä pullolasia. 47x35x3 mm

426. Lasia

Kylkipala valkoista kirkasta pullolasia. 35x40x4 mm

9301, ruutu 1, kerros I, 1.6 1993

427. Pullonkorkki

Hopeanvärinen pullon repäisykorkki. Korkissa lukee Jaffa.

mitat: halk. 25 mm

9301, ruutu 1, kerros I, 2.6 1993

428. Rautavarras

2 ruosteista rautavarrasta. Toinen on pieni, litteähkö, hieman vääntynyt, tasaleveä ja ohenee toiseen päähän. Sen molemmat päät ovat tylpät. Toinen varras on suurempi, poikkileikkaukseltaan nelikulmainen ja tasaleveä ja sen molemmat päät ovat tylpät.

mitat: pituus 42 mm, 58 mm, varren halk. 3x5 - 3,5x2,5 ja 7x7 - 6x7 mm

9301, ruutu 1, kerros I, 2.6 1993

429. Rautakuonaa

Ruosteista, painavaa, huokoista rautakuonaa 9 palaa, 670 g

9301, ruutu 1, kerros I, 1.6 1993

430. Kattotiilen pala

4 palaa kourumaisesta kattotiilestä. Väritään ne ovat keskipunainen pala, okran rusehtava, okran punaruskea ja vaalean sinertävän punaruskea, eli jokainen pala on eri värinen. Kaikissa kupera puoli on sileä ja kovera puoli rosainen. Yhden kovera puoli on murtunut pois, yhden on hivenen laastinen ja yhdellä se on paksultti laastissa.

mitat: 45x53x18,5-19 mm - 84x68 x21 mm

431. Kattotiilen pala

Laattamaisen kattotiilen nokkapala. Keskipunainen, alapuoli lohjennut, normaalisekoitteinen, reunat siloteltu, katkennut nokka on rosoisella kts. seur. sivu

030

hieman laastisella puolella reunassa, ilmeisesti tiilen keskellä. Nokka on pitkänomainen ja katkennut.

mitat: 143?x99?x 37 mm, nokka 35 x 256 mm

432. Kivi

Luultavammin ison kivikuulan lohjennut pala. Harmaata, kovaa kiveä. Ulkopinnaltaan kaareva ja selviä iskun jälkiä. n. 1/8 kuulasta
mitat: 190x100x72 mm

9301, ruutu 1, kerros I, 2.6 1993

433. Nahkaa?

Mustaa, ilmeisesti taitettua materiaalia. Voisi olla nahkaakin, mutta voi myös olla esim. kattohuopaa. Pitkänomainen pala.
mitat: 47x14-18x1-2,5 mm

434. Puuta

Puisen tolpan kärki. Tolppa on ollut poikkileikkaukseltaan neliskulmainen, kärki suippenee pyramidinomaisesti teräväksi. Hyväkuntoinen.
mitat: pituus 165 mm, varren halk. 52,5 x 50 mm, kärjen pituus 68 mm

9301, ruutu 2, kerros I, 1.6 1993

435. Posliini

Pienen kupin pala, jossa vähän pohjaa ja vähän kylkeä vitivalkoista posliinia. Lasite on kovaa ja kiiltävää. Astian pohja on ollut kupera. Ei koristelua.
mitat: korkeus 17 mm, lev. 24 mm, senämän paks. 2,5 , pohjan paks. 2 mm

436. Lasia

Pieni kylkipala kirkasta väritöntä pullolasia.
mitat: 21x11x3 mm

437. Lasia

Kylkipala vihreää pullolasia. 22x8x2 mm

9301, ruutu 2, kerros I, 2.6 1993

438. Rautakuonaa

5 palaa huokoista kuonaa, 75 g

439. Tiilenpala

Tummaksipoltetun, hienosekoitteisen tiilen lasitettu pintapala. Pohjuste on valkoista ja lasite vihertävän ja kellertävän kirjavaa.
mitat: 20x21x10 mm

1030

9301, ruutu 3, kerros I, 2.6.1993

440. Posliini

Posliinikupin pala, jossa reunaa ja kylkeä. Pala on melko paksu, hyvin lasitettu ja ulkopinnalla on vaalean purppuran punaisia ruusuja ja vihertävän kellertäviä lehtiä.
korkeus: 39 mm, leveys 45 mm, paksuus 3,5 mm, reuna kapenee

441. Keramiikka

pieni pala punasavikeramiikkaa. Kylkipala, sisäpuolella dreijan jälkiä. Sisäpuolelta lasitettu tumman kellanruskealla hyvälaatuisella lasitteella. Ulkopinta lasittamaton ja sileä.
mitat: korkeus 12 mm, leveys 23 mm, paksuus 3 mm

9301, ruutu 3, kerros I, 1.6 1993

442. Lasia

Kylkipala kirkasta pullolasia, 73 x 22 x 2 mm

9301, ruutu 3, kerros I, 2.6.1993

443. Rautanaula

Ruosteinen, pieni, suora, poikkileikkaukseltaan nelikulmainen, tasaleveä, teräväkärkinen rautanaula. Varsi on keskellä pyöreää ja tasaista kantaa.
mitat: pituus 62 mm, varren halk. 1,5 mm, kannan halk. 5 mm

9301, ruutu 3, kerros I, 1.6 1993

444. Rautavarras

Ruosteinen, poikkileikkaukseltaan litteä varras, joka toiseen päähän kapenee litteäksi kärjeksi. Toinen pää on tylppä ja katkennut. Varras on keskeltä taipunut.
mitat: pituus taipuneena 43 mm, varren halk. 9x4 . 2,5x2,5 mm

9301, ruutu 3, kerros I, 2.6 1993

445. Rautakuonaa

Painavaa, tummanharmaata, huokoista rautakuonaa, 11 palaa, 1275g

446. Tiililaatan pala

Keskipunainen, kova, hienosekoitteinen laatta, jossa sileä ja rosainen puoli ja sivuakin on tasoiteltu. Ei laastia.
mitat: 28x27,8 x3,6 - 3,7 cm

1030

9301, ruutu 3, kerros I, 2.6 1993

447. Kattotiilen olkapala

Vaalean keskipunainen, hienosekoitteinen, hyvin tehty, laastiton, kourumaisen kattotiilen olkapala.

mitat: palan korkeus 75 mm, leveys 54 mm, paksuus 25 mm, olan pituus 63 mm, olan leveys 19 - 23 mm, olka alkaa cm päädyn alapuolelta.

448. Kattotiilen pyöreä pää

Vaalean keskipunaisen kourukattotiilen pyöreän pään pala. Sekoite on hienohkoa, pala on laastiton. Pää on pinnalta sileä ja alapuolelta rosainen. mitat: kork. 35 mm, lev. 60 mm, paks. 14 - 22 mm

449. Kattotiilen nokkapala

Keskipunaisen, hienosekoitteisen kourukattotiilen nokkapala. Pinta on sileä ja hieman laastinen, alapuoli on rosainen. Tiili on melko loiva. Nokasta on vain jälki jäljellä. Nokka on suoraa jatkoa päädylle.

mitat: pituus 10,5 cm, lev. 7 cm, paks. 1,6 - 2,2 cm, nokan paksuus 3,2 cm

450. Kattotiilen päätypala

Keskipunaisen, hienosekoitteisen, kovan kourukattotiilen pääty. Pinta on rapautunut, alapinta on rosainen, pääty on rosainen ja urallinen ja päädyn reunassa oleva reuna on rosainen ja melko tasainen. Ei laastia
pituus 5,8 cm, lev. 8,9 cm, paks. 1,7 cm
pääty 2-1,1 cm, reunan paksuus 1,1 cm

451. Kattotiilen reunapala

5 palaa keskipunaisia kuorukattotiilen reunapaloja. Pinnat ovat sileitä ja alta rosaisia. Sekoite on melko hieno. Kahden palan reuna on rosainen, tasainen ja viisto. Yhden palan reuna on rosainen ja suora, yhden palan reuna on viisto ja siloitettu. Yksi pala kapenee reunaan ja reuna on päältä hyvin kapea ja siloitettu. Tiilen alapinta on silotettu 1 cm leveydeltä reunasta. 4:ssä palassa on yläpinnalla hivenen laastia ja kolmessa alapinnalla.

mitat: 42x47 - 64x79 mm, paksuus 16 - 23 mm, reunojen paksuus 15,13,10,20,9 mm

030

9301, ruutu 3, kerros I, 2.6 1993

452. Kattotiilen pala

8 palaa kourumaisen kattotiilen paloja. Keskipunaisia, hienosekoitteisia. Pinta on sileä ja alapuoli rosainen. Tiilissä ei ole laastia. Kahden alapinta on lohjennut kokonaan pois. Ei ehjiä reunoja.
mitat: 33x59x13 - 105x63,5x20 mm

453. Muototiilen pala?

Keskipunainen, erittäin hienosekoitteinen, pinnaltaan kaareva tiilenpala. Kaareva pinta on erittäin tasainen, alapinta on lohjennut. Huolimatta lohjenneesta alapinnasta, pala on liian paksu ollakseen tavallisen kourumaisen kattotiilen kylkipala. Ei laastia.
mitat: pituus 107 mm, leveys 25 mm, paksuus lohjenneena 32 mm

454. Tiilikuonaa

2 palaa mustaksi ja huokoiseksi palanutta tiiltä. Toisessa on laastia.
mitat: 65x74x47 mm 175 g, 61x58x52 mm 225 g

455. Savitiiviste

2 palaa harmaanrusehtavaa palanutta savea, 35 g

456. Kalkkikivi

Neliömäinen, ohut, liitumainen kalkkikiven pala. Loivasti kaareva, toisella sivulla aivan kuin kynnen painauma. Yhdellä sivulla on tasainen reuna.
mitat: 11x13x2,5 mm

9301, ruutu 3, kerros I, 1.6 1993

457. Kalkkikivi

Suuri kalkkikiven pala, joka on osittain lasittunut. Lasitteessa on vihertävän kellertäviä läiskiä.
mitat: 79x84x74 mm, 615 g

9301, ruutu 2, kerros I, 1.6 1993

458. Raha

1 Markka vuodelta 1929, hyväkuntoinen halk. 20 mm

4030

9301, ruutu 4, kerros I, 2.6 1993

459. Lasia

Oliivin vihreätä lasia kulmikkaasta lasipullosta.
Kylkipalassa näkyy kohoumana kirjain M ja
E tai B
mitat: 47 x 39 x 1,5 mm

460. Lääkepullo

Ruskeata lasia. Yksi on kokonainen, kaksi
pullon pohjaa ja 3 suuosaa, 7 kylkipalaa.
Kaulaosassa on kierteet. Pohjassa on koho-
numeroita 5582, 068, 8. Ehjässä pullossa
on kohonumerona 30, 8 ja siinä on jäljellä
musta muovikorkki jossa lukee BOEHRINGER
INGELHEIM
mitat: Ehjän korkeus 68 mm, suun halk. 27,5 mm,
pohjan halk. 35 mm, halk. 35 mm
muut pohjan halk. 42 mm, rikkiäisen pullon kork.
69 mm ja halk. 34 mm, paksuus (lasin) 1-3 mm

9301, ruutu 4, kerros I, 3.6 1993

461. Lasia

Erittäin ohutta kaarevaa, kirkasta putkimai-
sen lasiastian palasta 2 palaa. Toisessa on
pinnassa punaista maalia.
mitat: 20x8 , 28x9 mm, paksuus alle 0,5 mm

462. Rautanaula

2 ruosteista, lähes suoraa, varresta katkennutta
rautanaulaa. Varsi on nelikulmainen ja tasaleveä ja
sijaitsee kannan toisella reunalla. Kanta on
toisella ehkä ollut nelikulmainen ja tasainen,
toisella se on suorakaiteenmuotoinen ja tasainen.
mitat: pituus 46 mm, 40 mm, varren halk. 6x5,
3,5x5, kannan halk. 20x10, 14x12

9301, ruutu 4, kerros I, 2.6 1993

463. Rautahela

Ruosteinen, tasaleveä, melko paksu rautahela,
jonka keskellä on molemmin puolin suuri
rautamöykky. Ei varmoja niitin paikkoja.
Päät eivät näytä katkenneelta.
mitat: pituus 65 mm, leveys 15 mm, paksuus
5 mm

464. Rautakuonaa

3 palaa huokoista, raskasta rautakuonaa,
565 g

1030

9301, ruutu 4, kerros I, 2.6 1993

465. Kattotiilen pala

5 kappaletta kuorumaisen kattotiilen keski-punaisia paloja. Pinta on sileä ja pohja rosainen. Tiilet ovat hyvin poltettuja, parissa palassa maasta tulleita laastinhippuja. Kolmessa palassa on reunaa, joka kahdessa on tasainen ja rosainen ja yhdessä palassa hyvin tasainen. Yhdessä palassa on näkyvissä reunan vieressä päätyä, joka on myöskin hyvin sileä.
59x58 - 57,5x99 mm, paksuus 14 - 19 mm, reunan paks. 12 - 17 mm, pääty 9 mm

9301, ruutu 4, kerrosII, 7.6 1993

466. tiilen pala

Läpikotaisin poltossa lasittuneen tiilen pala. Sekoitettakaan ei juuri näy. Erittäin kiiltävää ja punaruskeata, toiselta puolelta palanut huokoiseksi ja rosoiseksi.
mitat: 20x32x15 mm

9301, ruutu 4, kerros I, 3.6 1993

467. Savitiiviste

16 palaa palanutta savea, harmaanpunertavaa.
150 g

9301, ruutu 5, kerros I, 3.6 1993

468. Lääkepullo

Pieni, ruskea kokonainen lääkepullo, jossa on korkkikin vielä tallella ja joka sisältää jotain kirkasta nestettä. Korkki on muovinen ja musta. Korkissa lukee BOEHRINGER INGELHEIM.
pohjassa luku 60.
mitat: kork. 85 mm, pullon halk. 41 mm, korkin halk. 43 mm

469. Lasia

14 palaa ruskeata lääkepullolasia. Kahdessa palassa on pullon kylkeä ja suuta ja kaulaa, muut palat ovat kylkipaloja. Kaulassa on ruuvikierteet.
mitat: 61x41 - 11x20 mm, lasin paks. 1 - 2 mm
pullon halk. n. 34 mm

470. Lasia

Vihreän pullolasin kylkipala.
mitat: 36x39x3,5

4030

9301, ruutu 5, kerros I, 3.6 1993

471. Lasia

Pieni pala ohutta, kulmikasta kirkasta lasia.
mitat: 12x15x alle 0,5 mm

472. Patruunan hylsy

.320 kaliberisen automaattipistoolin hylsy.
Hylsyn kannassa lyhenne R.W.S ja kaliberia
ilmaiseva luku 320. Hylsy on messinkiä.
Hylsy on luultavammin taskuaseesta.
pituus 16 mm, halk. 8,5 mm

473. Hevosenkänäula

Ruosteinen, varresta taipunut ja kärjestä
katkaistu rautanäula. Varsi on litteä ja kapenee
kärkeen ja sijaitsee keskellä kantaa sekä on
suoraa jatkoa kannalle. Kanta on suorakaiteen
muotoinen ja tasainen, keskellä kantaa on ruosteinen
kohouma.

mitat: pituus taipuneen 30 mm, varren halk.
1,5 x 6 - 1 x 4 mm, kannan halk. 18 x 6 mm

474. Rautanäula

Ruosteinen, suora, tasaleveä, varresta katkennut
ilmeisesti poikkileikkaukseltaan lähes neli-
kulmainen rautanäula. Kanta on kupera ja
puoliksi lohjennut, ilmeisesti ollut nelikul-
mainen. Koska kanta on lohjennut, ei sen
kiinnityskohtaa varten voi sanoa.

mitat: pituus 28 mm, varren halk. 6x7 -
6x6 mm, kannan halk. 13x14 mm

475. Rautalevy

Suuri, ruosteinen, hieman taipunut, ohut
rautalevy, jonka yksi reuna on ehjä ja kapeasti
taitettu kaksinkerroin. Niittejä, eikä muutaakaan
koristeita näy. Levyssä on pinnassa hiven laas-
tia ja jonkinlaisia uurteita.

mitat: pituus 138 mm, leveys 87 mm, paksuus
1 mm

476. Savitiiviste

17 palaa rusehtavan punaista savitiivistettä,
mitat: 23x13x12 - 33x71x20 mm, 155 g

477. Palanutta savea

1 pala ruskeata, palanutta savea.
mitat: 25x30x21 mm, 10 g

4030

9301, ruutu 5, kerros I, 2.6 1993

478. Piitä

Pieni pala vaaleanharmaata, läpikuultavaa piitä. 20x18x1,5 mm

9301, ruutu 6, kerros I, 2.6 1993

479. Rautanaula

Ruosteinen, suurehko, suora, kärjestä katkernut rautanaula. Varsi on nelikulmainen ja kapenee ja ohenee kärkeen ja on kannan toisella reunalla. Kanta on hieman kupera ja pyöreän kolmikulmainen. mitat: pituus 43 mm, varren halk. 5x6 - 2,5 x 5 mm, kannan halk. 11 - 17 x 14 mm

480. Rautanaula

Ruosteinen, hyväkuntoinen, suora, uusi rautanaula. Varsi on tasaleveä, nelikulmainen ja pyöreän tasaisen kannan keskellä. Kannan alapuolella on liukuesteuria. Kärki on terävä. mitat: pituus 130 mm, varren halk. 3,5 mm, kannan halk. 8,5 mm

9301, ruutu 1, kerros II, 3.6 1993

481. Lasia

2 palaa kirkasta pullolasia. 33,5 x 25 x 2 mm, 28 x 35 x 2 mm

482. Rautanaula

Ruosteinen, suurehko, suora rautanaula. Varsi on nelikulmainen, tasaleveä ja sijaitsee kannan toisella reunalla. Varsi ohenee litteään kärkeen, joka nyt on tylppä. kanta on kovera ja neliömäinen. mitat: pituus 65 mm, varren halk. 6 x 6,5 - 2 x 5,5 mm, kannan halk. 18,5 x 16 mm

483. Rautakuonaa

7 palaa painavaa, huokoista rautakuonaa, 75 g

9301, ruutu 2, kerros II, 3.6 1993

484. Hevosenkänäula

Ruosteinen, taipunut, hyväkuntoinen hevosenkänäula. Varsi on litteä, kannan keskellä ja suoraa jatkoa sille. Varsi kapenee terävään, ehjään kärkeen. Kanta on hieman kupera ja suorakaiteen muotoinen.

mitat: pituus taipuneena 30 mm, varsi 6,5x2,5 - 2x1 mm, kannan halk. 6x16 mm

4030

9301, ruutu 2, II kerros, 3.6 1993

485. Rautavarras

Ruosteinen, taipunut, hyväkuntoinen, molemmista päistä katkennut rautavarras. Varsin kapenee ja ohenee toiseen päähän.
mitat: pituus taipuneena 58 mm, varren halk. 5 x 4,5 - 3,5 x 4 mm

486. Rautakuonaa

4 palaa raskasta rautakuonaa 75 g

487. Kuonaa

3 palaa kevyttä, sienimäisen huokoista kuonaa, 165 g

9301, ruutu 2, kerros II, 7.6 1993

488. Kivikuula

Kokonainen, pieni hakattu kivikuula. Harmahtavan kirjavaa kiveä.
mitat: 77x78 mm halk.

9301, ruutu 2, kerros IIb, 7.6 1993

489. Hioin

Pieni, harmaata kiveä, pitkänomainen, lähes kolmikulmainen hioin. Toinen puoli on aivan sileä ja toiselta puolelta hieman karheampi. Karheammalta puolelta se on viistopäinen.
mitat: pituus 30,5 mm, leveys 9 - 13,5 mm, paksuus 7 mm, viisto-osan pituus 9 mm ja leveys 12,5 ja paksuus 6,5 - 1 mm

9301, ruutu 3, kerros II, 4.6 1993

490. Posliini

Valkoiseksi lasitetun posliinikupin pala, jossa kupin reunaa ja kylkeä. Pala on suora. Seinämä kapenee terävähköksi reunaksi. Ulkopinnalla on kellertävän vihertäviä ruusun lehtiä ja puolikas vaalean purppuranpunaista ruusua.
Kts 94030:440
mitat: kork. 39 mm, leveys 29 mm, paks. 2 - 3,5 mm

491. Kuonaa

4 palaa sienimäisen huokoista kuonaa. 135 g

492. Lasia

Pieni kylkipala kirkasta pullolasia
mitat: 13x14,5 x 1 mm

94030

9301, ruutu 3, kerros II, 4.6 1993

493. Tiilenpala

Tumman rusehtavan punaiseksi palanut runsaslaastinen tiilenpala, jossa yhdellä pinnalla vihertävän kellertävän lasitteen jäänteitä. Tiili on lähes läpikotaisin tumma, sekoitetta ei juurikaan näy.
mitat: 79x72x49 mm, lasitteen alue 30x38 mm, ja lasite jatkuu viereiselle sivulle 25 mm.

9301, ruutu 4, kerros II, 4.6 1993

494. Lasia , x=55-100, y=40-70, z=235 mpy

Hyvin ohutta, kirkasta lasia, ilmeisesti lampusta. Useimmissa paloissa on ulkopinnalla ohuelti kullanväriä. 146 palaa. Yksi pala on ikäänkuin lampun puhallusjääne, lampun napa: trattimainen pala.
mitat: 3x17,5 - 29,5x57,5 mm, paksuus alle 0,5 - 0,5

495. Lasia

Pieni kylkipala ruskeata pullolasia, 23x10x1 mm

496. Metallirengas , x=65, y=15, z=229 mpy

Vihertävää, keskiurallista, pyöreävartaista paksuhkoa metallilankaa, joka on taivutettu pyöreäksi renkaaksi ja päät menevät lomittain. Molemmat päät ovat terävät.
mitat: halk. 20x18 mm, langan paksuus alle 0,5 mm

497. Kuonaa

Kevyttä kuonaa, jossa on laastia ja tiiltä.
80 g

498. Savitiiviste

Pieni pala rusehtavaa palanutta savea.
mitat: 31x12x10 mm

499. Kierrekorkin pala

Musta muovinen lääkepullon kierteisen korkin pala. 28,5 x 11,5 paksuus alle 1mm

4030

9301, ruutu 5, kerros II, 4.6 1993

500. Lasia

2 palaa kirkasta lasia. Toisessa on kenties hiiven kullanväristä kiillettä. Toisessa on pyöreäreunainen taite. Lasi on kaarevaa lasia. mitat: 18x16x alle 0,5, 13,5x11x alle 0,5, taitteen paks. 4 mm

501. Lasia

Pieni kylkipala ruskeata pullolasia. mitat: 8,5x17x1 mm

502. Rautanaula (7.6 1993)

2 ruosteista rautanaulaa, joista toinen on kokonainen ja toinen katkennut. Kokonainen naula on kannan alta hieman vääntynyt. Varsi on poikkileikkaukseltaan nelikulmainen ja tasaleveä ja ohenee tylppään kärkeen ja on kannan toisella reunalla. Kanta on kupera ja neliömäinen. Katkenneen naulan varsi on litteä ja tasaleveä ja lähes kannan keskellä. Kanta on melko tasainen ja lähes neliö. mitat: pituus 61 ja 41 mm, varren halk. 4x4 - 0,5 x3 ja 6x2,5, kannan halk. 15x13 mm ja 17x18 mm

503. Hevosenkänäula (7.6 1993)

Ruosteinen, taipunut, kärjestä katkaistu hevosenkänäula. Varsi on litteä ja se kapenee kärkeen. Varsi on kannan keskellä ja molemmin puolin kannan jatkoa. Kanta on hieman muhkurainen ja suorakaiteen muotoinen. mitat: pituus taipuneena 22 mm, varren halk. 7x4 - 1x4 mm, kannan halk. 5x18 mm

504. Rautaniitti (7.6 1993)

Ruosteinen, huonokuntoinen ilmeisesti rautaniitti. Varsi on litteähkö ja taipunut, sekä sijaitsee todennäköisesti kannan keskellä. Kanta on kupera ja neliömäinen ja sen keskellä on ruoste-möykky. Varren toisessa päässä on möykky, ehkä niitin toinen kanta. mitat: pituus 46 mm, varren halk. 5x2,5 mm, kannan halk. 14,5x15 mm

505. Rautakuonaa

3 palaa kovaa, raskasta ja huokoista rautakuonaa, 650 g

9301, ruutu 5, kerros II, 7,6 1993

506. Kuonaa

3 palaa sienimäisen kuohkeaa kuonaa, 25 g

4030

9301, ruutu 5, kerros II, 7.6 1993

507. Kattotiilen pala

Pieni kourumaisen kattotiilen pala keskipunaista tiiltä. Päällipuoli on sileä ja alapuoli on karhea ja hyvin hiekkainen. Palassa on tiilen reunaa ja päätyä. Reuna on rosainen, mutta tasainen ja pääty on loivasti sisäänpäin painunut. Sekoite on normaali.
mitat: pituus 65,5, leveys 75 mm, paksuus 18 mm, reunan paks. 14, pääty 15 mm

9301, ruutu 1, kerros III, 7.6 1993

508. Lasia ,x=25,y=180, z=293

Suoraa, vihertävää, vanhaa, murenevaa lasia.
mitat: 15x30x1 mm

9301, ruutu 1, kerros III, 8.6 1993

509. Lasia

Kylkipala ruskeata pullolasia. luultavammin aika läheltä pohjaa.
mitat: 25x18x4 mm

9301, ruutu 1, kerros III, 7.6 1993

510. Metallimöykky, x=10,y=35,z=280 mpy

Vihreä, painava, kolmisakarainen metallimöykky.
mitat: 31x18x7, 25 g

9301, ruutu 1, kerros III, 8.6 1993

511. Rautakuonaa

23 palaa raskasta, huokoista rautakuonaa,
1315 g

9301, ruutu 2, kerros IIIa, 7.6 1993

512. Keramiikka , x=105,y= 105, z=291 mpy, laastin alta.

Kylkipala punasavikeramiikkaa. Ulkopinnalta sileä, sisäpuolella näkyy dreijan jälkiä ja se on lasitettu punaruskeaksi.
mitat: 18x23x4 mm

513. Hevosenkänäula

2 ruosteista, varresta taipunutta ja kärjestä katkennutta hevosenkänäulaa. Varsi on litteä ja kapenee kärkeen. Varsi on keskellä kantaa ja molemmilta puolilta suoraa jatkoa kannalle. Toisen kanta on kapea ja pitkänomainen sekä toisesta päästä katkennut ja toinen pää on terävä. Toisen kanta on kolmiomainen, toisesta päästä vartta vasten taivutettu ja toinen pää on kannan keskiosaa alempana ja ulkonee varresta. Pituus 33,40 mm. varren halk. 6,5x2-6x1,6,5x2-4x1, kann.14x6,17x8 mm

94030

9301, ruutu 2, kerros IIIa, 7.6 1993

514. Rautakuonaa

7 palaa painavaa, huokoista, harmahtavaa, paikoin ulokkeista rautakuonaa 185 g n.

515. Kattotiilen pala

Erittäin hyvälaatuista, hivenen tavallista tummempaa kourumaisen kattotiilen 2 palaa. Tiiliaines on kovaa, sekoite hienoa. Palojen pinta on sileä ja alpuoli rosainen, mutta sekin on erittäin hieno. Reuna on hyvin tasainen, vaikkakin rosainen. Tiilen alapinta reunan vierestä on sipaistu tasaiseksi 1 - 0,5 cm verran.
mitat: 50x66, 107x61 mm, paks. 19, 18 mm, reunan paks. 13 mm

9301, ruutu 2, kerros IIIb, 9.6 1993

516. Rautaveitsi x=65-80, y=12, z=279 mpy

Ruosteinen, melko hyväkuntoinen, ehjä ruodollinen rautaveitsi. Ruoto kapenee terästä pois päin ja on terän keskellä. Ruoto on litteä. Veitsi on suoraselkäinen ja kaarevahkoteräinen.
mitat: pituus 140 mm, terän pituus 86 mm, ruodon pituus 54 mm, terän leveys 13,5 - 2,5 ruodon leveys 8,5 - 3 mm, selän paksuus 2,5 - alle 0,1 ruodon paksuus 2,5 - 1 mm

9301, ruutu 2, kerros IIIb, 8.6 1993

517. Metallilevy

Pitkänomainen, melko kapea ja suhteellisen ohut, painava metallisuikale. Päät ovat katkenneet. Toinen reuna on ehjä ja pyöreä ja toinen reuna on terävä ja leikattu. Pala on aika suora. Pala on vähän vihertävä ja molemmin puolin hyvin sileä.
mitat: pituus 83 mm, leveys 6 - 5 mm, paksuus 1 mm

9301. ruutu 2, kerros IIIb, 7.6 1993

518. Rautanaula

2 ruosteista, vääntynyttä rautanaulaa. Toisen varsi on nelikulmainen ja se ohenee kärkeen, joka ilmeisesti on katkennut pois. Toisen naulan alaosa näkyy, että varsi on ollut littana ja sen kärki on terävä. Molempien varret sijaitsevat toisella puolella kantaa. Kannat ovat kuperia. Toinen on neliömäinen ja toinen pitkä soikio.
mitat: pituus taipuneena 33, 41 mm, varren halk. 4x4 - 2x4, 4x3,5-1x1,5, kannan halk. 15x16 ja 8x16 mm

030

9301, ruutu 2; kerros IIIb; 7.6 1993

519. Rautanaula

Ruosteinen, katkennut; suora rautanaula. Varsi on poikkileikkaukseltaan nelikulmainen ja ilmeisesti kapenee kärkeen ja sijaitsee kannan toisella reunalla. Kanta on kuperahko ja nelikulmainen.

mitat: pituus 24 mm, varren halk. 5x6 - 3,5x3,5, kannan halk. 17x18 mm

520. Hevosenkenkänaula

4 ruosteista hevosenkenkänaulaa. Naulat ovat varresta taipuneita ja todennäköisesti kärjestä katkaistuja. Varsi on litteä ja se kapenee ja ohenee kärkeen. Varsi on kannan keskellä ja suoraa jatkoa sille. Kanta on hieman kupera ja pitkänomainen.

mitat: 31 -42 mm pituus, leveys 2x5-1x2 - 2x5-1x3,5, kannan halk. 4x14 - 7x11 mm

521. Hevosenkenkänaula

Suora, ruosteinen, hyväkuntoinen hevosenkenkänaula. Varsi on litteä ja kapenee kärkeen, joka on katkaistu. Varsi on suoraa jatkoa kannan päälle, mutta ei ole samansuuntainen kuin kanta. Kannan ja varren yhtymäkohdassa on nyppylät. Kanta on hyvin kapea ja pitkänomainen.

mitat: pituus 39, varren halk. 7x3 - 2x4 ja nyppylöiden kohdalta 6x12 mm, kanta on 4 x 11 mm

522. Rautakoukku

Pieni, rusoteinen rautakoukku. Varsi on niin ruosteinen, ettei sen poikkileikkauksesta saa selvää. Se kuitenkin kapenee koukkupäästä poispäin.

mitat: pituus 25 mm, varren halk. 4x2,5 - 1,5x2

9301, ruutu 2, kerros IIIb, 8.6 1993

523. Rautahela

Ruosteinen, pitkänomainen, tasaleveä, paksuhko hela. Hela on hieman kaareva ja koveralla puolella on ruostuneita möykkyjä, joista ainakin yksi voisi olla niitti. Toinen pää voisi olla ehjä ja toinen pää on ehkä aktkennut.

mitat: pituus 56 mm, leveys 12 mm, niitti 9x12 mm, paksuus 1 mm

4030

9301, ruutu 2, kerros IIIb, 8.6 1993

524. Rautavarras

4 ruosteista rautavarrasta. 3 suoraa ja yksi kärjestä vääntynyt. Yksi on poikkileikkaukseltaan litteä, lähes tasaleveä ja molemmista päistä katkennut. Yksi on poikkileikkaukseltaan nelikulmainen, tasaleveä ja ohenee tylppään kärkeen ja sen toinen pää on katkaistu. Yksi on poikkileikkaukseltaan nelikulmainen ja kapenee ja ohenee tylppään kärkeen ja toinen pää on katkaistu. Pienin varras on myös poikkileikkaukseltaan nelikulmainen. Se kapenee ja ohenee terävään kärkeen ja senkin toinen pää on katkennut.
mitat: pituus 28 - 74 mm, varren halk.
4x4 - 1,5x1,5 - 6,5x5 - 3x7 mm

525. Rautavarras

Pitkänomainen, ruostunut, varrasmainen, molemmista päistä paisunut rautamöykky.
mitat: pituus 41 mm, paksuus 11x11,5 - 15x15,5 mm

526. Rautakuonaa

Painavaa, huokoista, harmahtavaa rautakuonaa.
106 palaa, kahdessa pussissa, 2315 g

9301, ruutu 2, kerros IIIb, 7.6 1993

527. Rautakuonaa

Painavaa, huokoista, harmahtavaa rautakuonaa.
165 palaa, kolmessa pussissa, 3750 g

528. Kattotiilen pala

Keskipunaisia kourukattotiilen reunapaloja.
4 palaa. Pinta on tasainen ja alapinta rosainen. Reuna on tasainen, kuitenkin rosainen ja yhdessä osittain silotettu.
mitat: 46x31,5 - 61,5x63,5, paksuus 18 - 25 mm, reunan leveys 17 - 24 mm

529. Kattotiilen pala

10 palaa kourukattotiilen paloja. 9 keskipunaista ja yksi ruskeanpunainen. Pinta on tasainen ja alapinta rosainen. Normaalisekoitteisia.
mitat: 40x49 - 76x47 mm, paksuus 14 - 21 mm

530. Palanutta savea

10 palaa kovaksi ja harmaaksi palanutta savea 185g

531. piitä

Pieni siru harmaata piitä, 11x11,5x1,5 mm

4030

9301, ruutu 3, kerros III, 8.6 1993

532. Rautanaula

Ruosteinen, kuonaa mauistuttava, katkennut, kevyt, pieni rautanaula; luultavammin. Naula on täysin kuonan ja laastin peitossa, varren poikkileikkauksesta ja kannan muodosta ei saa selvää. Punertavaa metallia. mitat: pituus 19 mm, varren halk. 25x2 mm, kanta 13x9 mm

533. Hevosenkenkänaula

Ruosteinen, hieman vääntynyt, kärjestään katkaistu hevosenkenkänaula. Varsi on litteä ja sijaitsee kannan keskellä on molemmilta puolilta suoraa jatkoa varrelle. Kanta on hyvin kapea, lähes varren paksuinen ja pitkänomainen. mitat: pituus 40 mm, varren halk. 2x5 - 1,5x4 mm, kannan halk. 5 - 3 x 14 mm

534. Rautakuonaa

18 palaa harmaan punertavaa, raskasta kuonaa, 1825 g. Huokoista, laastinsekasita, ei kuitenkaan niin painavaa kuin tavallisesti.

9301, ruutu 3, kerros III, 9.6 1993

535. Kuonaa

Kevyttä, kuohkeaa laastinsekaista kuonaa, mukana tiiltäkin, 1 pala 725 g. Näyttää kuin tiiliseos olisi lähtenyt kuohumaan polttaessa.

9301, ruutu 3, kerros III, 8.6 1993

536. Tiilenpala

Tumman punertava tiilen lohkeama, jonka sekoi-tetta ei näy. Jokapuolella laastia, myöskin loh-keamakohdassa. Toisella lappeella on 100x 58 mm alueella näkyvissä tummaa lasitetta, jonka pinta on huokoinen. Se on luultavammin tullut poltossa. mitat: ?16 x ?6,5 x 7,5 - 7,7 cm

537. Savitiiviste

6 palaa vaalean punertavan ruskeata " heläh-tävää" savitiivistettä, 15x22x9 - 32x37,5x12 mm, 35 g

538. Piitä

2 palaa harmaata kuultavaa piitä, 11x24x6 mm, 20x22x6 mm

539. Luuteelmä, x=130, y=180, z=276 mpy

Putkiluusta veistetty kiilamainen terä, joka on jokapuolelta kiiltävä. 49x16x9 mm

4030

9301, ruutu 4, kerros III, 8.6 1993

540. Lasia

Hyvin ohutta, kirkasta, kullankimalteista lasia 32 palaa. Yksi taitepala ja muut ovat kaarevia kylkipaloja. Kts 94030:494
mitat: 8x10 - 15x44 mm, paksuus alle 0,5 mm

9301, ruutu 4, kerros III, 9.6 1993

541. Lasia

Kylkipala ruskeata pullolasia, 24x51,5x1 mm

9301, ruutu 4, kerros III, 8.6 1993

542. Hevosenkenkänaula

2 rusoteista hevosenkenkänaulaa. Toinen on ehjä ja toinen varresta katkennut. Katkenneen varsi on litteä ja tasaleveä ja kannan keskellä, suoraa jatkoa sille ja samansuuntainen sen kanssa. Kokonaisen varsi on myös litteä, se on kannan keskellä ja poikittain kannan suuntaan nähden. Naula kapenee terävään kärkeen. Kannan ja varren yhtymäkohdassa on nyppylät. Molempien kanta on pitkänomainen, hieman kupera ja pitkänomainen.
mitat: pituus 24, 46 mm, varren halk. 7x4, 3x5 mm - 1x2 mm ; kannan halk. 5x18 mm, 2x10 mm

543. Rautanaula

Ruosteinen, kannan alta taipunut rautanaula. Varsi on poikkileikkaukseltaan nelikulmainen, tasaleveä ja ohenee litteään kärkeen. Varsi on kannan keskellä. Kanta on melko tasainen ja suorakaiteen muotoinen.
mitat: pituus 66 mm, varren halk. 2,5x3 mm, kanta 15x16 mm

544. Rautavarras

2 rusoteista suoraa rautavarrasta. Poikkileikkaus nelikulmainen ja varsi kapenee toiseen päähän, joka on tylppä. vastakkainen pää on katkaistu.
mitat: pituus 38, 40,5 mm, varren halk. 7x7 - 4x3, 7x8 - 5x5 mm

9301, ruutu 4, kerros III, 9.6 1993

545. Rautakuonaa

pala painavaa, ruosteista, huokoista kuonaa, 25 g

9301, ruutu 4, kerros III, 8.6 1993

546. Kuonaa

5 palaa kevyttä, sienimäisen huokoista kuonaa. Yhdessä palassa on kiinni tiiltä ja laastia, 180 g

4030

9301, ruutu 4, III kerros, 8.6 1993

547. Tiilen pala

3 palaa melko tummiksi palaneita tiilenpaloja, joissa on lasitetta. Kahdessa palassa yhdellä pinnalla ja yhdessä palassa kahdella vierekkäisellä pinnalla valkopilkullista, vihertävää lasitetta. Koko tiili on tumma ja lasitteen alta halkeillut. Yhdessä palassa on laastia.
mitat: 30x25x11 , 54x43x24 , 68x66x64 mm

548. Keramiikka ?

Pieni palanen karheata, palanutta savea. Pinta on musta ja sileä, sisältä pala on vaaleanruskeata ja huokoista ja siinä pystyy näkemään saveen kerrostumat. Jos pala on keramiikkaa, se on hyvin vanhaa mustasavi-keramiikkaa.
mitat: 23,5x20x4-8 mm

549. Palanutta savea

Pieni pala tumman harmaata palanutta savea.
mitat: 18x22x1,5-7 mm

550. Luuesineen teelmä

Putkiluu, josta on aiottu tehdä pieni pelinoppa, koska yksi silmä on jo kaiverrettu.
mitat: pituus 35, paksuus 7, leveys 16 mm, nopan halk. 6 mm

9301, ruutu 5, kerros III,

551. keramiikka x=10,y= 127,z=188 mpy

2 punasavikeraamisen astian kylkipalaa. Ulkopinta on tumma, toisessa palassa näkyy dreijan jälkiä. Sisäpinta on lasitettu punaruskeaksi ja toisessa näkyy dreijan jälkiä.
mitat: 18x25 mm, 19x22 mm, paksuus 3 mm, 4 mm

9301, ruutu 5, kerros III, 9.6 1993

552. Metalliekko x=20,y=25,z= 170 mpy

Pyöreähkö, ohut, suora metallilevy, jonka keskellä on pieni reikä. Toinen puoli on aiivan sileä, toinen puoli röpelöinen.
mitat: halk. 15x15 mm, paksuus alle 0,5 mm, reiän halk. 1x1,5 mm

4030

9301, ruutu 5, kerros III, 8.6 1993

553. Hevosenkänäula

3 pientä ruosteista, varresta hieman taipunutta hevosenkänäulaa. Kahden varsi on litteä, yhden nelikulmainen ja ohenee kärkeen. Varsi on keskellä kantaa ja kahdessa suoraa jatkoa sille molemmin puolin. Yhdessä varsi on kannan keskellä eikä suoraa jatko sille. Yhdessä varsi on poikittain suhteessa kantaan. Kanta on kaikissa kupera, kahdessa pitkänomainen ja yhdessä nyt lähes kolmiomainen.

mitat: pituus 29,36,33 mm, varren halk. 6x6 - 3x4, 3x8 - 2x5, 4x5 - 2x5 mm, kannan halk. 9x15, 8x12,5, 11x11,5

9301, ruutu 5, kerros III, 9.6 1993

554. Rautanaula

3 ruosteista, pientä, hieman kannan alapuolelta katkennutta rautanaulaa. Varsi on poikkileikkaukseltaan nelikulmainen, yhdessä tasaleveä, yhdessä kapenee alaspäin ja yhdessä ilmeisesti tasaleveä. Varsi sijaitsee kannan toisella reunalla. Yhden kanta on kupera ja suorakaiteen muotoinen, yhden tasainen ja neliömäinen ja yhden vahvasti kupera ja epämääräisen pitkänomainen.

mitat: pituus 18, 19, 24 mm, varren halk. 6x6, 6x7, 7x7 mm, kannan halk. 17x24, 14x15, 9x14 mm

555. Rautanaula

4 ruosteista suoraa rautanaulaa. Kahden varsi on katkennut. Kaikkien varsi on nelikulmainen ja kapenee teräväksi kärjeksi. Varsi sijaitsee kannan toisella reunalla. Kanta on kahdella kupera ja neliömäinen, yhden kanta tasainen ja neliömäinen, yhden kanta on hieman kupera ja soikeahko.

mitat: pituus 33,52,5, 75, 105 mm, varren halk. 3x3,5 - 1,5x1,5, 8x5 - 5x5, 4x4 - 1x1, 7x7 - 2x3 mm, kannan halk. 11x14, 15x19, 11x15, 27x29 mm

556. Rautavarras

Ruosteinen, suora, paksu rautavarras. Varras on poikkileikkaukseltaan nelikulmainen, tasaleveä ja molemmat päät ovat tylppiä.

mitat: pituus 44 mm, varren halk. 7x8 mm

9301, ruutu 5, kerros III, 9.6 1993

557. Rautakuonaa

11 palaa 350 g huokoista, tumman harmaata kuonaa. Erittäin painavaa.

030

9301, ruutu 5, kerros III, 8.6 1993

558. Kuonaa

10 palaa, sienimäisen kuohkeaa kuonaa 65 g

9301, ruutu 5, kerros III, 9.6 1993

559. Kattotiilen pala

3 keskipunaista kourukattotiilen palaa. Normaali-sekoitteisia, yhdessä palassa on katkeamakohdassa laastia. Kupera puoli on sileä ja kovera puoli rosoinen.

mitat: 57,5 x 37 - 79 x 70 - 74 x 90, mm,
paksuus 13, 20 - 30 , 22,5 mm. Yhdessä on mahdollisesti tasainen, mutta rosoinen 20 mm paksu reuna.

560. Tiilenpala

pieni pala tiiltä, jossa lasitetta. Tiili on tumman punainen ja karhea. Lasite on hyväkuntoista, kiiltävää ja vihertävää, ja siinä on näkyvissä valkopilkkuinen lasitepohjustus. Pala ei ole erityisesti palanut lasitteen alta.

561. Tiilen pala

Pieni pala lasittunutta tiiltä. Pala on jockapiolelta lasimaisen kovaa ja kiiltävää. Sekoitteesta ei ole enää tietoakaan.
mitat: 15x21x2,5 mm

562. Palanutta savea

12 palaa harmaata palanutta savea, 150 g

563. Piitä

Pala harmaata, kuultavaa piitä, 16x28x3 -8 mm

9301, ruutu 1, kerros IV, 10.6 1993

564. Lasia

kylkipala kirkasta pullolasia 7x17x4 mm

565. Lasia

Kylkipala kirkasta, ruskeata pullolasia 16,5x30x2 mm

566. Lasia

Pala kirkasta, vihreätä pullolasia, jossa pullon pohjaa ja kylkeä.
mitat: korkeus 30 mm, leveys 39 mm, pohjan paks. 4 mm, kyljen paks. 3,5 - 5 mm

1030

9301, ruutu 1, kerros IV, 10.6.1993

567. Rautavarras

Ruosteinen, suora rautavarras. Poikkileikkaus on lähes nelikulmainen. Varras ohenee toiseen päähän ja molemmat päät ovat tylpät.
mitat: pituus 49 mm, varren halk. 5x6,5 -3x6 mm

568. Rautakuonaa

30 palaa raskasta harmaata ruostunutta kuonaa, huokoista, 2150 g, kahdessa pussissa.

9301, ruutu 1, kerros IV, 9.6.1993

569. Palanutta savea

3 palaa vaalean harmaata palnutta savea, 25 g

570. Hioimen katkelma

Harmaata liuskemaista kiveä, juuri sopivan karkeata hiomiseen. Ohut neliömäinen, molemmista päistä katkennut pala. Molemmilla puolilla on hiontajälkiä.
mitat: 26x22,5x3,5 mm

9301, ruutu 2, kerros IV,

571. Lasia x=121,y=125,z=162 mpy

Pieni, suora lasinpala, tasolasia. Vihertävää, läpinäkyvää, pinnalta hyvin murenevää lasia. Pala on muodoltaan kolmikulmainen.
mitat: 19x15 mm, paksuus 1 mm

9301, ruutu 2, kerros IV, 9.6.1993

572. Rautaesine

Ruosteinen, pyöreä, levymäinen rautakiekko, jonka toisesta reunasta keskeltä lähtee hieman kaareva, tasaleveä, melko paksu, litteä rautavarras, joka on päästä katkennut. Liitöntä-tapaa ei voi ruosteen vuoksi erottaa. Kiekossa on tunnistettavissa reunoilla 4 niittiä.
mitat: pituus 49 mm, kiekon halk. 27 mm, kiekon paks. 5 mm, niitin halk. 2 mm, vartaan halk. 1,5x6 mm

573. Hevosenkenkänaula

Erittäin ruostunut, hieman kaareva hevosenkenkä-naula. Kärki on katkennut, varsi on litteä ja kapenee kärkeen sekä on kannan keskellä ja molemmilta puolin suoraa jatkoa sille. Kanta on kupera ja kapea ja pitkänomainen.
mitat: pituus 33 mm, varren halk. 4x9 - 2,5 x 3,5, kannan halk. 6x16,5 mm

4030

9301, ruutu 2, kerros IV, 10.6 1993

574. Rautanaula

3 ruosteista, pienehköä rautanaulaa. Naulat ovat melko suorita ja ilmeisesti kaikki kärjestä katkenneita. Kahden varsi on poikkileikkaukseltaan nelikulmainen ja yhden varsi on ollut ilmeisesti litteä. Yhden varsi kannan toisella reunalla ja kahden varsi on ilmeisesti kannan keskellä. Yhden kanta on melko tasainen ja rombimainen, yhden kanta on hieman kupera ja suorakaiteen muotoinen ja yhden kanta on kupera ja kolmiomainen.
mitat: pituus 30,38,50 mm, varren halk. 6x5,5 , 8x10 - 1x4 mm, 3x4 - 3x3,5 mm
Kannan halk. 13x13,5 , 16x23 , 10x17 mm

575. Rautaniitti ?

Erittäin ruosteinen niitti, jossa on kiinni pala-
nutta savea. Niitin varsi on nelikulmainen ja kannan toisella reunalla. Kanta on kupera ja rombimainen ja toisesta kannasta ei ole juuri mitään enää jäljellä.
mitat: pituus 41,5 mm, varren halk. 5x5 mm, kannan halk. 21x28, toinen kanta 10x12 mm

576. Rautavarras

5 ruosteista rautavarrasta, joista yksi on vääntynyt. Kaikki ovat poikkileikkaukseltaan nelikulmaisia ja kapenevat ja ohenevat toiseen päähän. Yhden kärki on terävä, muiden tylppä. Kaikkien paksumpi pää on katkennut.
mitat: pituus 24 - 41,5 mm, varren halk. 4x5 - 5x5 mm

577. Rautakuonaa

Kovaa, painavaa kuonaa, osittain ruosteessa.
44 palaa, 1200 g

9301, ruutu 2, kerros IV, 9.6 1993

578. Kuonaa

Pala kevyttä, huokoista kuonaa 65 g

9301, ruutu 2, kerros IV. 10.6 1993

579. Tiilen pala

Tummahko keskipunainen tiilenpala. Tasaisella pinnalla on vaalean kellertävän rusehtavaa lasitetta.
mitat: 20x26x9 mm

4030

9301, ruutu 2, kerros IV, 9.6.1993

580. Pariston pääty

Oranssin värinen, pyöreä muovinen pää, joka on ympäröity ohuella alumiinirenkaalla. Keskellä on mustan vihertävä tappi, joka menee pään läpi ja liikkuu liikuteltaessa. Päässä lukee HELLESENS kaksi kertaa. Sisäpuolelta pääty on hapettunut.

mitat: halk. 31 mm, tapin halk. 7, tapin pit. 15 mm

9301, ruutu 3, kerros IV, 10.6.1993

581. Rautakiekko

Melko suuri, ruosteinen, lähes nelikulmainen toiselta puolelta kupera ja toiselta puolelta hiven kovera, painava ja paksu rautalevy. Koveralla puolella on epämääräinen kohouma, mikä voisi olla varren jäännös.

mitat: 33x32x2-12 mm

582. Rautalevy

Ruosteinen, tasaleveä, pitkänomainen, molemmista päistä atkkennut, suora rautalevy, jolla on selvä selkä ja hieman epämääräisempi teräosa, joka on ainakin nyt kulunut hieman aaltomaiseksi. Selkä on hieman kaareva.

mitat: pituus 49 mm, leveys 11 - 16,5 mm, selän paksuus 2-3 mm, paksuus 4-5 mm

583. Hevosenkenkänaula

Ruosteinen, hieman vääntynyt, melko hyväkuntoinen ja kärjestä katkaistu hevosenkenkänaula. Varsi on litteä ja kapenee kärkeen ja on kannan suuntainen ja molemmilta puolilta suoraa jatkoa sille. Kanta on litteä ja pitkänomainen ja toisesta päästä hieman paksumpi.

mitat: pituus 35 mm, varren halk. 2x7 - 1x4 mm, kannan halk. 2-6x15 mm

584. Rautanaula

2 rusoteista rautanaulaa. Toinen suurehko ja toinen pieni. Toinen on katkennut, molemmat ovat kärjestä tylppiä. Poikkileikkaus on nelikulmainen, toinen on tasaleveä ja paksu ja toinen kapenee kärkeen. Molemmilla varsi on kannan toisella reunalla ja toisella lähes suoraa jatkoa kannalle.

Toisen kanta on hieman kupera ja pitkänomainen, toisen on kupera ja rombimainen.

mitat: pituus 28, 58 mm, varren halk. 5x6 - 3x3, 7x5 - 3x3 mm, kannan halk. 10x16, 16,5x20 mm

030

9301, ruutu 3, kerros IV, 10.6 1993

585. Rautavarras

3 ruosteista poikkileikkaukseltaan nelikulmaista rautavarrasta, jotka ovat hieman taipuneita. Vartaat kapenevat kärkeen, jotka ovat katkenneet pois. Vartaiden paksumpikin pää on katkennut.
mitat: pituus 45, 54, 59 mm, varren halk. 4x6 - 4x5, 4x4 - 1x2,5, 4x5 - 2x3 mm

586. Rautakuonaa

22 palaa huokoista ja painavaa kuonaa 670 g

587. Palanut savi

3 palaa tumman harmaata palanutta savea, 50 g

9301, ruutu 4, kerros IV, 11.6 1993

588. Lasia

2 palaa kirkasta, ohutta kaarevaa lasia. Palat kuultavat hieman kullalle,
kts 94030:494, 94030:540
mitat: 18x18 mm, 27x28 mm, paks. 0,5 mm

589. Lasia

Pieni kylkipala ruskeata pullolasia, 9x15x1 mm

590. Metallivarras

Pieni, vihertävä metalliputki, joka on taitettu ohuesta metallilevystä. Sen sisällä on ruskea pötkä jotain ainetta, joka on kovaa ja karheata, esim. rautaa tai luuta.
mitat: pituus 17 mm, varren halk. alle 0,5 x1 mm

591. Rautanaula

2 ruosteista, suoraa rautanaulaa, joista toinen on varresta katkennut. Toisen varsi on nelikulmainen ja toinen litteä ja toisella se kapenee terävään kärkeen. Toisen varsi on keskellä kantaa ja toisen kannan sivulla. Kannat ovat kuperia, toisella neliömäinen ja toisella suorakaiteen muotoinen.
mitat: pituus 31, 62 mm, varren halk. 2x5 - 2x4, 5x6 - 2x1 mm, kannan halk. 11x15, 16x16 mm

592. Rautanaula

suurehko, ruosteinen, L-muotoinen tappi. Varsi on paksu ja nelikulmainen ja ilmeisesti katkennut, koska on tylppä. "Kanta" on toiselta puolelta suoraa jatkoa varrelle ja toiselta puolelta pienen nyppylän kautta jatkoa varrelle. Se on suorakaiteen muotoinen ja tasainen.
mitat: pituus 59 mm, halk. 7x8 - 5x6 mm, kannan halk. 11x19 mm

94030

9301, ruutu 4, kerros IV, 11.6.1993

593. Rautavarras

Ruosteinen, suora, poikkileikkaukseltaan nelikulmainen, joka ohenee toiseen päähän, joka on tylppä. Myös paksumpi pää on tylppä.
mitat: pituus 57 mm, varren halk. 4x5 - 3x5 mm

594. Rautakuonaa

10 palaa raskasta osittain ruostunutta kuonaa.
635 g

595. Kuonaa

5 palaa kevyttä, kuohkeaa kuonaa. Kolmessa palassa on laastia. 10 g

596. Tiilenpala

2 palaa tummaa, tiiltä, jotka ovat läpikotaisin palaneet ja lasittuneet myös sisältä. Tiilien väri on harmaan ruskea, lasittuneenakin samaväristä. Molemmissa paloissa on myöskin pinnalla lasitetta. Pienemmässä palassa lasite on kahdella vierekkäisellä pinnalla ja lasite on valkoisella pohjalla vihertäviä läiskiä. Suuremmassa palassa lasite on myöskin valkoisella pohjalla vihreitä läiskiä, mutta itse tiilessä on tummaa lasitetta. Isommassa tiilessä lasitetta on selkeästi nähtävissä yhdellä pinnalla ja epäselkeästi toisellakin pinnalla.
mitat: 32x36x14 mm, 76x70x43 mm

597. Kivettynyttä savea

Pala vaaleanharmaata, kivettynyttä savea, jonka keskellä on juuren tekemä reikä.
27x17x16 mm

598. Piitä

Pieni pala vaaleanharmaata piitä, 27x13x2,5 mm

9301, ruutu 5, kerros IV, 11.6.1993

599. Hevosenenkä x=20,y=90,z=178 mpy

Ruosteinen hevosenenkä, josta puuttuu n. kolmannes. Vanhempaa, leveämpää mallia. Näkyvissä ainakin yksi soikea naulanreikä. Ilmeisesti alapuolella on ura. Säilyneessä päässä kengan pääty on taivutettu ovaalinmuotoiseksi kannaksi.
mitat: pituus 115 mm, leveys 109 mm, levyn leveys 27 - 34 mm, paksuus 6 mm, kannan halk. 35x13 mm, reiän halk. 1,5x4 mm

4030

9301, ruutu 5, IV kerros, 11.6.1993

600. Hevosenkenkänaula

2 ruosteista hevosenkenkänaulaa. Toinen on taipunut ja toinen suora. Tavallinen hevosenkenkänaula on kärjestä katkennut, sen varsi on litteä ja se kapenee kärkeen, kärki on katkaistu. Varsi on kannan keskellä ja molemmin puolin suoraa jatkoa sille. Kanta on suorakaiteen muotoinen, hieman kupera ja kapea. Erikoisemmassa hevosenkenkänaulassa kannan alapuolella olevat ulokkeet ja varsi muodostavat ristin. Varsi on litteä, kärjestä katkaistu, ja molemmin puolin suoraa jatkoa kannalle, joka on tasainen, pieni, suorakaiteenmuotoinen ja poikittain kantaan nähden.

mitat: pituus 36, 35 mm, varren halk. 2x7 - 3,5x1,5 mm, 2x5x6,5 - 1x5 mm, kannan halk. 3-5x11, 4x7 mm

601. Rautanaula

2 ruosteista, suoraa rautanaulaa. Toinen on pieni ja toinen suuri. Suuremman varsi on nelikulmainen ja tasaleveä, paksu ja sen kärki on katkennut pois. Varsi on ilmeisesti keskellä lähes nelikulmaista kantaa. Pienemmän varsi on nelikulmainen ja se kapenee ja ohenee kärkeen, joka on katkennut. Varsi on kuperan ja pitkänomaisen kannan toisella reunalla.

mitat: pituus 81, 32 mm, varren halk. 6x5 , 4x5 - 2x4 mm, kannan halk. 21x22,5 mm, 12x17,5 mm

602. Rautavarras, soljen kieli ?

5 rusoteista rautavarrasta. Ne ovat melko suoraa. Pienimmästä lähtien : pienin on hyvin kapea, sen kärki on katkennut ja selvästi työstetty paksuimmaksi kuin varsi. Vartaan toinen pää on koristeellisesti nelikulmainen. Varras on poikkileikkaukseltaan nelikulmainen. Varren keskellä on pieni sakara. Se voisi olla esim. avaimen pää tai soljen kieli. 2.varras on poikkileikkaukseltaan litteä ja se kapenee terävään kärkeen. Sen paksumpi pää on katkennut. 3. varras on poikkileikkaukseltaan paksusta päästä nelikulmainen ja alempaa litteä ja se kapenee kärkeen, joka on katkennut pois. Nelikulmisen paksun pään ja litteämmän alaosan välillä on huomattava työstetty paksunnos.

4. varras on poikkileikkaukseltaan nelikulmainen, tasaleveä ja päistä katkennut. 5. varras on poikkileikkaukseltaan nelikulmainen ja kapenee ja ohenee kärkeen, joka on ilmeisesti katkennut. Paksu pää on tylppä.

mitat: 1. pit. 36 mm, varren halk. 2 mm, paksunnos 5x7x1,5 mm, sakara 2x4x1 mm, kanta 12x4x4 mm

2. pit. 52 mm, varren halk. 6,5x9 - 2x3,5 mm

3. pit. 72 mm, varren halk. 5x6 - 2,5x4 ja paksunnos 13x9x9 mm, 4. pit. 77 mm, varren halk. 4x4,5 mm

5. pit. 81 mm, varren halk. 7x8 - 2,5x3 mm

4030

9301, ruutu 5, kerros IV, 11.6 1993

603. Rautakuonaa

14 palaa raskasta, huokoista ja paikoitellen ruosteista rautakuonaa, 1425 g

604. Kattotiilen pala

3 palaa kourumaista kattotiiltä. Yksi on vaalean keskipunainen, yksi keskipunainen ja mustaksi tummunut. Koverapuoli on rosoinen ja kupera sileä. Tummassa tiilessä on ala- ja yläpinta ja jopa sivut saaneet kuumuudessa vihertävän kerroksen. Tummassa tiilessä on pieni pala siloitettua olkaa jäljellä.

mitat: 59x51 - 80x90 mm, paks. 14 - 24 mm, olan paks. 27x23 mm

9301, ruutu 1, kerros V, 11.6 1993

605. Pullonkorkki

Hopean värinen alumiininen repäisykorkki, ilmeisesti AurA-pullosta, halk. 23,5x32 mm

606. Metallilevy

pieni, vihertävä, hyvin ohut, kaareva ja hyvin sileä metallilevy.

mitat: 14x25 mm, paksuus alle 0,5 mm

607. Hevosenkänäula

Ruosteinen, pieni, kärjestä katkennut ja taipunut hevosenkänäula. Varsi on litteä, tasaleveä ja paksu ja sijaitsee kannan keskellä sekä on molemmilta puolilta suoraa jatkoa sille. Kanta on tasainen ja suorakaiteenmuotoinen. mitat: pituus 27,5 varren halk. 3x6 mm, kannan halk. 5x11 mm

608. Rautanaula

Ruosteinen, suora, puun lävitse lyöty rautanaula. Puuta on edelleen runsaasti varressa. Varsi on nelikulmainen, tasapaksu ja leveä. Kärki on terävä. Varsi on pyöreän tasaisen kannan keskellä. Naula vaikuttaa uudehkolta.

mitat: pituus 61,5, varren halk. 1 mm, kannan halk. 5 mm

609. Rautavarras

Erittäin rusoteisia rautavartaita. Toinen on hieman taipunut ja toinen on suora. Suoran poikkileikkaus on litteä ja se näyttää kapenevan toiseen päähän. Paksu pää on tylppä. Taipuneen poikkileikkaus on ehkä ollut litteä, mutta nyt ruosteen vuoksi vaikeasti eroitettavissa. Molemmat päät näyttävät tylpiltä.

mitat: pit. 23,34 mm, halk. 4x8 - 1,5x4, 3,5x5

1030

9301, ruutu 1, kerros V, 11.6 1993

610. Rautakuonaa

Raskasta, huokoista, harmaanrusehtavaa ja paikoitellen ruosteista rautakuonaa.
41 palaa, 1125 g

611. Tiilenpala

vedessä pyöreäkulmaiseksi hioutunut keskipunainen tiilenpala. Sekoite on hieno.
mitat: 48x25x14 mm

612. Hioin

Harmaata, hienoa kiveä pitkänomainen, ohut pala. Yksi lape on hyvin sileä, muut ikäänkuin lohjenneet. Toinen pää on suora ja toinen pää vähän murtunut.
mitat: 46,5 x 11-14 x 5 -8 mm

9301, ruutu 2, kerros V, 10.6 1993

613. Pidike

Rautainen, ruosteinen, litteä rautavarras. Se on taivutettu spiraalimaisesti neliömäiseen muotoon. Toinen pää on katkaistu ja toinen pää on varrasta leveämpi, pyöreä ja lehtimäinen ja siinä on terävä tappi. Spiraalia on kolme kerrosta. Tappi ei näytä kiinnittyvän spiraaliin.

mitat: kork. 25 mm, leveys 30 mm, paks. 23 mm, vartaan leveys 6-7, vartaan paskuus 2 mm, pään lev. 12 mm, tappi 2x1 mm
Eräällä tavalla muistuttaa sormiliitintä.

9301, ruutu 2, kerros V, 11.6 1993

614. Lenkipäinen varras

Erittäin rusoteinen, litteävirtainen, pyöreälenkinen varras. Vartaan ja lenkin yhtymäkohdasta ei ruosteen vuoksi voi sanoa mitään.
mitat: pituus 27 mm, lenkin halk. 20x16 mm, lenkin paks. 1,5 mm, varren halk. 3,5x3 mm.
Voi olla myös pieni solki.

615. Hevosenenkänäula ?

2 kappaletta ruosteisia hevosenenkänäuloja, jotka ovat suhteettoman suuria. Naulat ovat melko suoria. Yksi naula on varreltaan litteä. Varsi on melko lähellä kannan keskiosaa ja toiselta lappeeltaan lähes suoraa jatkoa kannalle. Kanta ja varsi ovat poikittain suhteessa toisiinsa. Kanta on hyvin kapea, pitkänomainen ja hyvin kupera. Varsi kapenee terävään, ehjään kärkeen. Toisen varsi on nelikulmainen, tasaisen, pitkänomaisen kannan toisella sivulla ja lappeiltaan suoraa jatkoa kannalle. Kärki on terävähkö.
pit. 50,45 mm, varren halk. 3,5x5,5, 4x5
kanta 3x15 mm, 8x16 mm

4030

9301, ruutu 2, kerros V, 10.6 1993

616. Rautanaula

5 ruosteista rautanaulaa. 1. on pieni, suoravartinen naula. poikkileikkauksesta ja varren kiinnityksestä ei saa selvää. Kanta on kupera ja soikeahko. kärki on tällä hetkellä terävä. 2. Varsi on litteä ja hieman kuperan, nelikulmaisen kannan toisella reunalla. Varsi ohenee kärkeen, joka on katkennut. 3. on erittäin ruosteinen, vartta tuskin näkyy ruosteen alta. Kärki on katkennut ja varsi on hieman kuperan kannan toisella reunalla. 4. suora, kärjestä katkennut rautanaula. Varsi on nelikulmainen ja se kapenee ja ohenee kärkeen ja on kuperan, lähes neliömäisen kannan toisella reunalla. 5. hieman vääntynyt, kärjestä katkennut rautanaula. Varsi on nelikulmainen ja tasaleveä ja suuren, kuperan ja soikean kannan toisella reunalla.
mitat: 1. 31,5 mm, varren halk. 2,5 mm, kanta 10x12,5 mm
2. pit. 37 mm, varren halk. 3,5x3,5 - 1x2,5, kannan halk. 10,5 mm 3. pit. 42 mm, varren halk. 7x8 - 3x3 mm, kannan halk. 15x15 mm 4. pit. 45 mm, varren halk. 5x5 - 2x3 mm, kannan halk. 18x16 mm, 5. pit. 50 mm, varren halk. 6x6,5 - 5,5x5,5 mm, kannan halk. 20x25 mm

617. Rautavarras

3 ruosteista rautavarrasta. Pienin varras on molemmista päistä taipunut. Poikkileikkaus on ilmeisesti ollut nelikulmainen. Molemmat päät ovat katkenneet. Toinen varras on molemmista katkenneista päistä hieman taipunut, poikkileikkaukseltaan nelikulmainen. Kolmas varras on katkenneesta kärjestä taipunut, muuten suora ja erittäin ruostunut. Se on poikkileikkaukseltaan litteä ja kapenee katkenneeseen päähän. Leveämpi pää on tylppä.
mitat: pit. 25 mm, halk. 2,5x4, pit. 43 mm, halk. 4x4 mm, pit. 48, halk. 4x8-2x4,5 mm

618. Rautavarras

Erittäin rusotunut varras, joka voisi olla muotonsa menettänyt hevosenkenkänauula. Se on keskeltä taipunut, varren muodosta ei enää saa selvää. Kanta on pitkänomainen ja hyvin kapea, kärki on luultavammin katkennut.
mitat: pituus 24 mm, varren halk. 3,5x5,5, kannan halk. 1x11 mm

9301, ruutu 2, kerros V, 11.6 1993

619. Rautakuonaa

10 palaa raskasta, huokoista ja paikoitellen ruostunutta rautakuonaa 565 g

4030

9301, ruutu 2, kerros V, 11.6 1993

620. Palanutta savea

5 palaa vaalean ruskeata, palanutta savea 25 g

9301, ruutu 3, kerros V, 14.6 1993

621. Keramiikka

Punasavikeraamisen astian pala. Luultavammin kulhon tai alutasen, sillä palassa on pohjaa ja kylkeä, sillä kylki lähtee pohjasta hyvin loivassa kulmassa. Pala on melko paksu ja se on lasitettu sisäpuolelta. Lasite on vaalean rusehtava. Dreiijan jälkiä molemmin puolin.
mitat: korkeus 35 mm, leveys 35 mm, senämän paksuus 5 mm, pohjan paksuus 7 mm

622. Metallihela

Vihertävä, hyväkuntoinen, tasaleveä, painava paksuhko metallihela, jonka toisessa päässä on pieni reikä. Toisessa päässä on ehkä paksunnos niitistä. Reunat ovat ehjät ja sileät ja päät ovat suorat ja tasaiset.
mitat: pituus 56 mm, leveys 8,5 - 9 mm, paksuus 1 mm, reiän halkaisija 1 mm, niitti halk. 2 mm

623. Metalli

Suikale vihertävää metallilevyn leikkuujätettä. Suikale on pitkänomainen, tasaleveä ja ohuehko ja päistä hieman kierteinen.
mitat: pituus 35 mm, leveys 4 mm, paksuus 0,5 mm

624. Hevosenkenkänaula

7 ruosteista hevosenkenkänaulaa. 1. on litteävartinen, pieni, suora ja sen kärki on katkennut. Varsi on hyvin kapean, pitkänomaisen kannan keskellä ja suoraa jatkoa kannalle. 2. on suora, erit. ruosteinen kärjestään katkennut, ilmeisesti hevosenkenkänaula. Kanta on kapea ja pitkänomainen ja varsi on luultavammin kantaan nähden poikittain. Varren poikkileikkausta eikä kiinnityskohtaa näy. 3. on taipunut, litteästä varresta katkennut. Varsi on suoraa jatkoa kannalle, joka on päältä tasainen. Nyt kolmiomainen kanta on rikkoutunut ja kääntynyt vartta vasten. 4. on litteävartinen, varresta taipunut ja kärjestä katkennut. Varsi on keskellä kantaa ja suoraa jatkoa sille. Kanta on kapea ja pitkänomainen. 5. on varresta taipunut ja kärjestä katkennut litteä naula. Varsi on keskellä pitkänomaista, kapeaa ja hieman kuperaa kantaa ja suoraa jatkoa sille. Varsi kapenee ja ohenee kärkeen. 6. Ehjä, litteävartinen, lähes suora naula. Kärki on terävä. Kanta on kupera, pitkänomainen ja edellisiä leveämpi. Varren ja kannan yhtymäkohta on rusotemöykyn alla. 7. on taipunut, kärjestä katkennut. varsi on poikittain kantaan nähden. Varsi on poikkileikkauseltaan litteä. Kanta on pitkänomainen ja hyvin kapea. Kannan ja varren välissä on molemmin puolin nyppylät. mitat seur. sivu.

4030

9301, ruutu 3, kerros V, 14.6 1993

- mitat: 1. pit. 25,5 mm, varsi 3x5 -2,5x6 mm, kanta 1x11 mm
 2. pit. 31 mm, varsi 3,5x7 mm, kanta 2x10 mm
 3. pit. 32 mm, varsi 1,5x6 - 1x5 mm, kanta 6x13 mm
 4. pit. 28, varsi 2x5 mm, kanta 3x12 mm
 5. pit. 32,5, varsi 2x5 - 1x3 mm, kanta 5x13 mm
 6. pit. 56 mm, varsi 4x1,5 mm, kanta 9x14,5 mm
 7. pit. 36 mm, varsi 3x5 - 3x1,5, kanta 2x11 mm

625. Rautanaula

5 ruosteista rautanaulaa. 1. on pieni, kannan alta taipunut, muuten suora. Kärki näyttää terävältä, varsi on ilmeisesti nelikulmainen ja kanta on lähes kolmiomainen ja kupera ja varsi sijaitsee kannan toisella reunalla. 2. suurikantainen. Sen varsi on nelikulmainen, tasapaksu ja katkennut ja kuperan, pitkänomaisen kannan toisella reunalla. 3. on suurikantainen. Varsi on taipunut, ehkä katkennut, poikkileikkaukseltaan nelikulmainen ja kapenee kärkeen ja sijaitsee kuperan nelikulmisen kannan toisella reunalla. 4. on suora, ilmeisesti kärjestä katkennut. Varsi on poikkileikkaukseltaan nelikulmainen, tasaleveä mutta ohenee kärkeen. Varsi on melko tasaisen, pitkänomaisen kannan toisella reunalla. 5. on suuri, varresta hieman vääntynyt, varsi on poikkileikkaukseltaan nelikulmainen ja se kapenee ja ohenee tylppään kärkeen ja on suuren kuperan pyöreän neliömäisen kannan toisella reunalla.

mitat:

1. pit. 38, varren halk. 2,5x2 mm kanta 9x13 mm
 2. pit. 40, varsi 5x5 mm, kanta 14,5x20 mm
 3. pit. 51, varsi 3,5x6,5 - 2,5x3, kanta 23x21 mm
 4. pit. 62, varsi 3x3-2,5x3 mm, kanta 5-10x16 mm
 5. pit. 88,5, varsi 3,5x4,5-2x4 mm, kanta 19x23 mm

9301, ruutu 3, kerros V, 11.6 1993

626. Rautanaula

3 ruosteista rautanaulaa. 1. on niin ruosteinen, ettei sen varren ja kärjen muotoa pysty sanomaan. Varsi on melko tasaisen, nelikulmisen kannan toisella reunalla. 2. on litteävirtainen, varresta taipunut ja kärjestä katkennut. Kanta on kapea ja pitkänomainen ja suoraa jatkoa varrelle. On todennäköisesti hevosenkenkänaula. 3. on lähes suora, ehjä, hyväkuntoinen. Varsi on nelikulmainen ja se kapenee terävään kärkeen ja on hieman kuperan, neliömäisen kannan toisella reunalla.

- mitat: 1. pit. 41 mm, varsi 3x4 mm, kanta 8x13 mm
 2. pit. 33 mm, varsi 8x3-1x3 mm, kanta 3x8 mm
 3. pit. 47 mm, varsi 3,5 mm, kanta 10x12 mm

4030

9301, ruutu 3, kerros V, 14.6 1993

627. Rautanaula

Ruosteinen rautanaula kahdessa palassa. Naula on hieman kärjestä taipunut, muuten suora. Varren poikkileikkausta ei näy runsaan ruosteen alta, mutta ilmeisesti varsi ja kanta ovat erisuuntaiset. Kanta on hyvin kapea, kupera ja pitkänomainen ja suoraa jatkoa varrelle. Kannan ja varren välissä on nypylät. Hevosenkenkänaula ?
mitat: pituus 48 mm, varren halk. ruosteisena 7x9 mm, kannan halk. 4x13 mm

628. Rutatappi

Suurehko ruosteinen rautainen tappi. Tappi on suora ja sen poikkileikkaus on nelikulmainen ja se kapenee ja ohenee tylppään kärkeen. Paksumpi pää on hieman kupera ja litistynyt, ilmeisesti siihen on lyöty, se ei siis ole katkeamalla muodostunut. Kärki on tylppä.
mitat: pituus 60 mm, varren halk. 9x12 - 3,5x4 mm

629. Rautavarras

Ruosteinen, lähes suora rautavarras. Se on poikkileikkaukseltaan nelikulmainen ja kapenee ja ohenee katkaistuun kärkeen. Paksumpi pää on myös tylppä ja katkaistu.
mitat: pituus 53, varren halk. 5,5x4 - 2,5x3

630. Rautavarras

2 ruosteista ja melko suurta rautavarrasta. Toinen on poikkileikkaukseltaan nelikulmainen ja tasaleveä ja se ohenee toiseen päähän. Molemmat päät on katkaistu. Toinen on poikkileikkaukseltaan nelikulmainen, tasaleveä ja se ohenee tylppään kärkeen. Paksumpi pää on katkennut.
mitat: pit. 75 mm, varsi 3x4-2x4,5, pituus 78 mm, varsi 5x6-1x4 mm

631. Rautalevyn pala

Ruosteinen, taipunut, ohut, kolmiomainen rautalevy kahdessa palassa. Luulataivammin leikkuu jätettä.
mitat: pituus 35 mm, leveys 12 mm, paks. alle 0,5 mm

632. Rutamöykky

pienehkö, ruosteinen, pitkänomainen, toisesta päästä paksumpi möykky.
mitat: 31,5 x 11 - 17 x 8,5 - 18 mm

633. Rautakuonaa (11 -14.6 1993)

27 palaa 1050 g huokoista ruosteista kuonaa.

4030

9301, ruutu 3, kerros V, 14.6 1993

634. Kattotiilen pala

3 keskipunaisen kourumaisen kattotiilen palaa. Sekoite on hienohko. Tiilissä on kovera puoli rosainen ja kupera puoli tasainen. Kahdessa palassa on päätyä ja reunaa ja yhdessä vain reunaa. Runa on rosainen ja sipaistu suoraksi. Pääty on litistetty ja vaakapoimuinen.
mitat: pituus 69x90 - 127x77 mm,
reunan paksuus 17 - 24 mm, pääty 16 - 20 mm

635. Tiilenpala

Pieni pala lasittunutta tiiltä, joka on palanut aivan huokoiseksi ja lasite on punaruskeata. Huokoisella puolella on laastia.
mitat: 25x18x9 mm

636. Palanut savi

3 palaa palnutta savea. 2 harmahtavaa ja yksi kellanruskea, 35 g

9301, ruutu 3, kerros V, 11.6 1993

637. Hioinkivi

Lohjennut pala tasapaksua, harmaata hioinkiveä, jossa on tasaiset lappeet ja yksi ehjä tasainen sivu. Kivessä on hiomisjälkiä.
mitat: 42x42,5x 16 - 20 mm

638. Piitä

Pieni pala harmaata, kuultavaa piitä.
mitat: 21,5x15x9 mm

9301, ruutu 4, kerros V, 14.6 1993

639. Keramiikka

Kylkipala kivitavaraa. Palassa on näkyvissä dreiijan jälkiä. Pala on ulkopinnalta punaruskea ja sisäpinnalta vaalean ruskea.
mitat: korkeus 22 mm, leveys 25 mm, paksuus 4 mm

9301, ruutu 4, kerros V, 15.6 1993

640. Metallirengas ,x=68,y=185,z=229 mpy

Melko painava, pieni, rengas, joka alunperin luultavammin on ollut pyöreä. Nyt kahdessa palassa. Rengas ov väriltään vaalean harmahtava.
mitat: halk. 11,5 x 10 mm, renkaan paksuus 1,5x1 mm

641. Hevosenkänäula

3 ruosteista hevosenkänäulaa. 1. on suora, varresta katkennut, litteävartinen naula, jonka varsi sijaitsee melko pitkänomaisen, kapean kannan keskellä ja on suoraa jatkoa sille kts. seur. sivu

94030

9301, ruutu 4, kerros V, 15.6 1993

2. on hieman taipunut, litteävartinen ja kärjestä katkennut. Varsi on tasaisen ja kolmikulmaisen kannan keskellä ja suoraa jatkoa sille.

3. on suhteellisen hyväkuntoinen, hieman taipunut. Varsi on litteä ja se kapenee ja ohenee tylppään kärkeen. Kanta on nelikulmaisen ja tasainen ja lähes suoraa jatkoa varrelle jokapuolelta.

mitat: 1. pit. 30 mm, varsi 2x5 mm, kanta 6x13 mm

2. pit. 30 mm, varsi 4x4 - 2x4 mm, kanta 6x11 mm

3. pit. 37 mm, varsi 3,5x6 - alle 0,5 x 4 mm, kanta 7,5x7 mm

642. Rautanaula

4 ruosteista rautanaulaa. 1. on litteävartinen, varresta katkennut ja varsi sijaitsee kuperan neliömäisen kannan toisella reunalla. 2. on poikkileikkaukseltaan nelikulmainen. Varsi on kuperan, lähes nelikulmaisen kannan keskellä. Nelikulmainen varsi levenee leveäksi levymäiseksi kärjeksi.

3. lähes suora naula, jonka varsi on litteä ja kapenee teräväksi kärjeksi. Kannan ja varren välissä on nypylät. Kanta on neliömäinen, tasainen ja lähes suoraa jatkoa varrelle.

4. erittäin ruosteinen naula. Varsi on nelikulmainen ja kapenee katkenneeseen kärkeen. Varsi on taipunut ja soikean kuperan kannan toisella reunalla.

mitat: 1. pit. 25 mm, varsi 2x4 mm, kanta 11x12 mm

2. pit. 33, varsi 5 mm, kanta 12x14,5 mm

3. pit: 42 mm, varsi 3,5x5, kanta 6x8 mm

4. pit. 46 mm, varsi 4x5 - 2x4 mm, kanta 13x15 mm

9301, ruutu 4, kerros V, 14.6 1993

643. Rautavarras

3 ruosteista rautavarrasta. 1. on pieni, hyväkuntoinen, taipunut rautavarras, jonka poikkileikkaus on nelikulmainen. Varras kapenee terävään kärkeen, paksu pää on katkennut. 2. on suora, poikkileikkaukseltaan nelikulmainen ja kapenee tylppään kärkeen. Paksu pää on katkennut.

3. on suora, poikkileikkaukseltaan nelikulmainen, varras kapenee toiseen päähän, jossa on suuri rautainen ruostemöykky. Molemmat päät ovat katkenneet.

mitat: 1. pit. 28,5 mm, varsi 4x5 mm

2. pit. 49 mm, varsi 4,5x4 - 4x2 mm

3. pit. 51 mm, varsi 4x5 - 2,5x3 mm

644. Rutamöykky

3 ruosteista, pitkänomaista rutamöykkyä.

mitat: pituus 24 - 30 mm, halkaisija 6,5x10 - 7x13 mm

4030

9301, ruutu 4, kerros V, 15.6 1993

645. Rautakuonaa

Ruskeata, huokoista, paikoitellen ruosteista, painavaa rautakuonaa 29 palaa, 700 g

9301, ruutu 4, kerros V, 14.6 1993

646. Kattotiilen pala

Pieni pala vaalean keskipunaista, hienosekoitteista kourukattotiiltä. Pinta on tasainen ja pohja rosainen. Ei ehjiä reunoja.
mitat: 53,5x40x13 mm

647. Tiilen pala

Kulmapala tumman punaista, hienosekoitteista tiiltä, jossa kolmella vierekkäisellä pinnalla on näkyvissä valkoista lasitteen pohjustusta ja joka sivulla hippu vihertäväpilkkuisia lasitetta. Tiili on palanut lasitteen alta 0,2 - 0,7 mm verran aivan tummaksi.
mitat: 55x47x50 mm

648. Kiven lohkeama

Kolmiomainen, tasapaksu, laattamainen kivi, jonka lappeet ovat melko tasaiset ja kiiltävät ja yksi sivu on aivan tasainen ja kiiltävä. Harmaata liuskemaista kiveä.
mitat: 37x29x6 mm

649. Piitä

2 palaa tumman harmaata, valkoisen kuultavaa piitä.
mitat: 28x18x3,5 , 28x20x15 mm

650. Hioinkivi

Suurehko, pitkänomainen, tasaleveä, poikki-leikkaukseltaan kolmiomainen hioin, jonka toinen pää on viisto ja toinen suora. Yksi pinta on täysin sileä ja muut kaksi hieman karheammat. Kivi on harmaata, karheaa liuskeista kiveä.
mitat: pituus 110 mm, leveys 33 - 35 mm, paksuus 18 mm

1030

9301, ruutu 5, kerros V, 14.6 1993

651. Veitsen terä

Ruostunut, rautainen veitsen terä. Ruodosta on jäljellä enää vain pieni pätkä. Veitsi on kaarevaselkäinen ja selkä kapenee molempiin päihin. Terästä on vain rippeet jäljellä. Ruoto on suoraa jatkoa terälle.
mitat: pituus 83 mm, ruoto n. 7 mm, leveys 6 - 9 mm, selän paksuus 1,5 - 4 mm

652. Rautanaula

ruosteinen, poikkileikkaukseltaan nelikulmainen rautanaula. Varsi kapenee hieman katkenneeseen kärkeen ja sijaitsee neliömäisen, kuperan kannan toisella reunalla.
mitat: pituus 44 mm, varren halk. 5x6 -3x4 mm, kannan halk.15x18 mm

653. Rautakuonaa

2 palaa raskasta ja huokoista rautakuonaa.
10 g

654. Kuonaa

Erittäin kevyttä, kuohkeaa kuonaa 1 pala
1 g

655. Tiilen pala

Tummanpunaisen, kovaksipoltetun, normaalisekoitetisen tiilen pala, jossa on kahdella ehjällä vierekkäisellä pinnalla valkoisella pohjustuksella vaalean vihertävää lasitetta. Tiili on palanut lasitteen alta 0,5 - 1,0 cm verran tummaksi.
mitat: 34x47x31 mm

656. Kivi

Laatamainen lohkeama harmaata liuskamaista kiveä. Kivi on tasapaksu ja sen yksi lape on hyvin tasainen ja toinen lape ja sivut ovat hieman rosoisemmat.
mitat: 58x47x10 mm

9301, ruutu 1, kerros VI, 15.6 1993

657. Rautanaula

Ruosteinen, pieni, suora, katkennut rautanaula. Varsi on poikkileikkaukseltaan litteä, tasapaksu ja leveä ja sijaitsee pitkänomaisen ja kapean kannan toisella reunalla. Kanta on suoraa jatkoa varrelle. Varren ja kannan välissä on molemmin puolin nyppylät.
mitat: pituus 32, varren halk. 5x3,5, kannan halk. 4x11 mm

4030

9301, ruutu 1, kerros IV, 15.6 1993

658. Rautavarras

Ruosteinen, poikkileikkaukseltaan litteä varras, joka kapenee ja ohenee tylppään kärkeen, paksumpi pää on katkaistu ja tasainen. Varras on hieman kaareva.

mitat: pituus 58 mm, halk. 5x6 - 1,5x2,5 mm

659. Rautakuonaa

4 palaa kovaa, huokoista, paikoitellen ruostunutta rautakuonaa 100 g

660. Kattotiilen reunapala

Hyvin loivan kourumaisen kattotiilen pala. Tiili on vaalean keskipunainen, hyvin poltettu, erittäin hienosekoitteinen. Päällipinta on sileä ja alapinta rosainen. Reuna on rosainen, mutta hyvin tasainen ja erityisen tasaleveä.

mitat: 58x25 mm, paksuus 20 mm

661. Palanutta savea

Pieni pala vaalean harmaata palanutta savea
2 g

662. Tiili

Pyöreäkulmaiseksi luultavammin vedessä hioutunut vaalean keskipunainen tiilenpala. Pala on normaalisekoitteinen.

mitat: 63,5 x 24 x 14 mm

663. Hioinkivi

Lohjennut, mureneva pala hioinkiveä. Liuskesta harmaata kiveä. Pala on pitkänomainen ja litteä ja molemmat päät ovat vinosti katkenneet. Sivut ja molemmat lappeet ovat epätasaisia.

mitat: 47 x 23 x 8 - 11 mm

9301, ruutu 2, kerros VI. 14.6 1993

664. Hevosenkänäula

3 ruosteista hevosenkänäulaa. 1. on erit. hyväkuntoinen, suora, litteävirtainen ja kärjestä katkennut. Varsi on hieman kuperan ja hyvin kapean ja pitkänomaisen kannan suoraa jatkoa. 2. ja 3. ovat erit. huonokuntoisia ja paisuneita, mutta kannan muodon perusteella hevosenkänäuloja. Ne ovat hieman kaarevia ja ainakin toinen on varresta katkennut, toinen on teräväkärkisempi. Varren poikkileikkauksesta ei saa selvää. Toisen varsi on pitkänomaisen, kapean kannan keskellä ja ainakin toiselta puolelta suoraa jatkoa kannalle. Toisen naulan kanta on pitkänomainen, kupera, hieman paksuhko. Kannan ja varren yhtymäkohtaa ei näy.

mitat: pit. 27-35 mm, varsi 4x3-2x4 - 5x8-4x7 mm

kanta 4x12,5 - 6x17 mm

030

9301, ruutu 2, kerros VI, 14.6 1993

665. Rautanaula

2 ruosteista rautanaulaa. Pienempi on vääntynyt, melko hyväkuntoinen, varsi on nelikulmainen ja kapenee terävään kärkeen ja on hieman kuperan, soikean kannan keskellä. Suurempi on erit. ruosteinen, hieman taipunut ja varresta katkennut. Varsi on ilmeisesti ollut nelikulmainen. Kanta on tasainen, nelikulmainen. Kannan ja varren yhtymäkohdasta ei voi ruosteen vuoksi sanoa mitään. mitat: pituus taipuneena 37 mm, varsi 3,5x2,5, kanta 10x12,5, pituus 55 mm, varsi 7x10 mm, kanta 16x18,5

9301, ruutu 2, kerros VI, 15.6 1993

666. Rautavarras

2 ruosteista rautavarrasta. Pienempi on toisesta päästä taipunut, muuten suora ja poikkileikkaukseltaan nelikulmainen ja ilmeisesti päistä katkennut. Suurempi on suora, poikkileikkaukseltaan litteä ja kapenee tylppään kärkeen. Molemmat päät ovat luultavammin katkenneet. mitat: pituus 34 mm, varsi 4x4 mm, pituus 60 mm, varsi 3x5 - 1,5x2

667. Rutamöykky

Erittäin ruosteinen, pitkänomainen rutamöykky. mitat: 38x18x10 mm

9301, ruutu 2, kerros VI, 14.6 1993

668. Rautakuonaa

5 palaa raskasta, huokoista ja paikoitellen ruosteista rautakuonaa 80 g

669. Savitiiviste

Pala vaalean punertavan ruskeata savitiivistettä. mitat: 22,5 x 27 x 4-7

9301, ruutu 2, kerros VIb, 17.6 1993

670. Rautanaula

2 erittäin ruosteista rautanaulaa. Pienempi on varresta taipunut ja kärjestä katkennut. Varren muodosta ei saa selvää, kanta on epämääräisen kolmiomainen ja turvonnut. Suurempi on lähes suora ja teräväkärkinen. Kanta on kapeahko, pitkänomainen ja varsi näyttää olevan suoraa jatkoa kannalle. Varsi on ilmeisesti ollut litteä. mitat: pit. 22,5 mm, varsi 4x3 mm, kanta 8,5x10 mm pit. 36 mm, varsi 4x6,5, kanta 8,5x18 mm

030

9301, ruutu 2, kerros VIb, 17.6 1993

671. Rautakuonaa

1 pala painavaa, paikoitellen ruostunutta, huokoista kuonaa 30 g

672. Kattotiilen pala

Vaaleankeskipunaine, hienosekoitteinen pala kourkattotiiltä, josta puuttuu sekä ala- että yläpinta. Ei reunoja.
mitat: 67 x84 x16 mm

9301, ruutu 2, kerros VI, 15.6 1993

673. Kattotiili

Keskipunaisen, hienosekoitteisen, kourumaisen kattotiilen pala, jossa on reunaa. Yläpinta tasainen, alapinta rosainen, kaikilla pinnoilla, myös katkenneella on laastia. Erittäin hienosti tehty, reuna on erittäin tasainen ja tasaleveä.
mitat: 44x67x10 mm, reunan paksuus 13 mm

674. Kalkkikivi

Suurehko, melko kevyt, puolipallomainen kalkkikivi. Toinen puoli on tasainen ja siinä on 4 mm levyinen ja 67 mm pitkä syvä ura.
mitat: 93 x75 x 38 mm

9301, ruutu 3, kerros VI, 16.6 1993

675. Lyijyplommi

Paksuhko, litteä, ovaali lyijyplommi, jossa on jäljellä on jäljellä pätkä kiinnikettä. Leimaa ei näy, kenties joitain painaumuksia on.
mitat: 21x13x3 mm

676. Metallilevy

Hyvin ohut, nelikulmainen, vähän vihertävä metallilevy. Luultavammin leikkuujätettä.
mitat: 22x21 paksuus 0,5 mm

677. Metallimöykky

Vihreä, pitkänomainen, paksu metallimöykky.
mitat: 37x14x7 mm

9301, ruutu 3, kerros VI, 15.6 1993

678. Koukkupäinen varras

Rautainen, ruosteinen varras. Varsi on nelikulmainen, kapenee katkenneeseen koukkupäiseen kärkeen. Varteen on ruostunut kiinni pieni, poikittainen rautavarras. Vartaan toisessa päässä on nelikulmainen paksunnos.
mitat: pituus 53 mm, vartaan paks. 4x4 - 2x2 mm, pää 6,5x7,5

4030

9301, ruutu 3, kerros VI, 15.6 1993

679. Rautaesine x=30,y=60,z=229 mpy

U-muotoinen varras. Toinen pää on nelikulmainen ja se kapenee alaspäin. Kaarrekohta on poikkileikkaukseltaan litteä ja toinen sakara on poikkileikkaukseltaan pyöreä ja teräväkärkinen. Nelikulmainen pää on tylppä ja katkennut. Kaarre ja tylppä pää ovat taottu toisiinsa suoraan kulmaan.
mitat: halk. 40x27 -30 mm, Tylpän pään halk. 9x10, pyöreä pään halk. 10x10, litteä varsi 5x8 mm

9301, ruutu 3, kerros VI, 16.6 1993

680. Rautaveitsen kärki

Ruosteinen, hieman taipunut veitsen kärki. Selkä on ollut suora. Katkelma on niin pieni, ettei muuta voi sanoa.
mitat: pituus 29 mm, leveys 9 mm, paksuus 3 mm

681. Rautahela

Pitkänomainen, melko suora, paksu ja ainakin toisesta päästä katkennut. Toisessa päässä on luultavammin näkyvissä reiän puolikas. Hela on hieman kupera.
mitat: pituus 48 mm, leveys 27 mm, paksuus 4 -6 mm

682. Hevosenkenkänaula

Ruosteinen, hieman taipunut ja kärjestä katkennut hevosenkenkänaula. Varsi on litteä ja se on kapean, pitkänomaisen ja hieman kuperan kannan toisella reunalla ja kolmelta puolelta suoraa jatkoa varrelle.
mitat: pituus 28 mm, varsi 3,5x5,5, kanta 4x12 mm

683. Rautanaula

Ruosteinen, taipunut ja kärjestä katkennut rautanaula. Varsi on poikkileikkaukseltaan nelikulmaisen ja se ohenee ja kapenee kärkeen. Varsi on tasaisen, nelikulmaisen kannan toisella reunalla.
mitat: pituus 40,5 mm, varsi 2x2,5 - 0,5x2, kanta 9x12 mm

684. Rautanaula

Suuri, ruosteinen, varresta taipunut ja katkennut rautanaula. Varsi on poikkileikkaukseltaan nelikulmaisen ja se ohenee kärkeen ja sijaitsee kuperan, pitkänomaisen kannan keskellä.
mitat: pituus 78 mm, varren halk. 8x18 - 7x12 mm, kannan halk. 24x29 mm

1030

9301, ruutu 3, kerros VI, 16.6 1993

685. Rautavarras

2 ruosteista rautavarrasta. Toinen on poikkileikkaukseltaan litteä, varras on suora ja kapenee ja ohenee toiseen päähän. Molemmat päät ovat tylpät. Toinen varras on niin ruosteinen, että sen poikkileikkausta on vaikea erottaa, mutta ehkä se on ollut litteähkö. Varras on tasaleveä ja molemmista päistä tylppä.
mitat: pituus 46, varsi 3x5 - 2x3 mm, pituus 26, varsi 9x6 mm

686. Rautakuonaa

2 palaa painavaa rautakuonaa, toinen pala on ruosteinen ja toinen huokoinen, 85 g

9301, ruutu 3, kerros VI, 15.6 1993

687. Kattotiilen pala

3 keskipunaista, hienosekoitteista kourukattotiilen palaa. Yksi on pelkkä pintapala, yhdessä on hieman pyöreää, rosoista reunaa säilynyt. Reunapalassa on ylä- ja alapuolella laastirosiketta. Yläpinta on tasainen, alapinta rosoinen.
mitat: 29x39 - 60x41 mm, paksuus 16 - 20 mm, reunan paksuus 18 mm

688. Keramiikka ?

Ilmeisesti punasavikeramiikkaa. Ruskeaksi poltettu, paksu, huokoinen, huonolaatuinen. Ulkopinta on lasittamaton ja siinä on näkyvissä mahdollisesti kaksi dreijan jälkeä. Sisäpinta lasitettu viher-täväksi. Lasite on huonokuntoista.
mitat: korkeus 29 mm, leveys 26 mm, paksuus 6,5 - 10 mm

9301, ruutu 3, kerros VI, 16.6 1993

689. Palanutta savea

5 palaa ulkopuolelta harmaata, sisempää punertavaa savea. Savessa vähän hiekkaa. 75 g

9301, ruutu 4, kerros VI, 15.6 1993

690. Keramiikka

Pala vanhaa mustasavikeramiikkaa. Lasittamaton, suora pala. Melko hyvälaatuista, vaikka aines onkin karheata.
mitat: 28x25, paksuus 6 mm

4030

9301, ruutu 4, kerros VI, 16.6.1993

691. Metallikoukku

Vihertävä, melko ohutta varrasta, joka on lähes tasaleveä oleva esine. Toinen pää on leikattu hieman vinoksi, ja toinen pää on taivutettu pyöreäksi koukuksi, jota ei ole taivutettu vartaaseen kiinni. Koukkupäässäkin vartaan pää on tasainen.
mitat: 20,5 pituus, leveys 3-3,5 mm, paksuus alle 0,5 mm

9301, ruutu 4, kerros VI, 15.6.1993

692. Metalliesine x=60,y=140,z=211 mpy

Vihreä esine, jossa on toisessa päässä nelikulmainen ja toiseen päähän kapeneva varras. Varras jatkuu leveänä metallilevynä, joka on nelikulmainen ja melko ohut. Metallilevy on taivutettu varrasta vasten, mutta ei kuitenkaan ihan kiinni siihen.
mitat: pituus taipuneena 18 mm, vartaan halk. 2x2 - 1,5x2 mm, levy 11x10 mm

9301, ruutu 4, kerros VI, 16.6.1993

693. Hevosenkänäula

3 ruosteista hevosenkänäulaa. 1. on melkein heti kannan alta katkennut. Varsi on litteä ja kannan toisella reunalla. Varsi on lappeeltaan suoraa jatkoa kannalle. Kanta on pitkänomainen, hieman kupera ja melko kapea. 2. on varresta taipunut ja kärjestä katkennut. Varsi on litteä ja se ohenee ja kapenee kärkeen ja sijaitsee hieman kuperan, pitkänomaisen ja kapeahkon kannan keskellä ja on lappeeltaan suoraa jatkoa kannalle. 3. suora, ehjä ja teräväkärkinen. Varsi on litteä ja se kapenee ja ohenee kärkeen ja on pitkänomaisen, melko tasaisen ja kapeahkon kannan toisella reunalla ja on lappeeltaan suoraa jatkoa kannalle. Kanta on päältä rombin muotoinen, ja kahdessa kulmassa nypylät.
mitat: 1. pit. 19 mm, varsi 3,5x4, kanta 6x18 mm
2. pit. 33,5, varsi 2x6,5 - 1x4 mm, kanta 7x15 mm
3. pit. 47 mm, varsi 3x5,5 mm, kanta 7-11 x 15 mm

4030

9301, ruutu 4, kerros VI, 16.6 1993

694. Rautanaula

3 ruosteista rautanaulaa. 1. on varresta taipunut ja kärjestä katkennut. Varsi on pyöreä ja se kapenee hieman kärkeen ja sijaitsee kuperan pyöreän kannan toisella reunalla. 2. on hieman vääntynyt, ehkä kärjestä katkennut. Varsi on poikkileikkaukseltaan nelikulmainen ja kapenee kärkeen ja on melko tasaisen, kolmiomaisen kannan toisella reunalla, joka on yhdeltä lappeeltaan suoraa jatkoa varrelle. 3. on hieman vääntynyt. Varsi on nelikulmainen, tasaleveä ja paksu ja pitkänomaisen, taipuneen kannan keskellä. Kärkipäässä on suuri rautamöykky.

mitat: 1. pituus 53 mm, varsi 2,5 mm, kanta 11 mm
 2. pituus 55 mm, varsi 5x4 - 2,5x2 mm, kanta 10x10,5 mm
 3. pituus 62 mm, varsi 3x4 mm, kanta 10x16 mm

695. Rautanaula

3 suurehkoa ruosteista rautanaulaa.

1. on lähes kannan alapuolelta katkennut. Kanta on suuri ja soikea ja kupera. Varsi on kannan toisella reunalla ja poikkileikkaukseltaan nelikulmainen.

2. suuri, varresta taipunut rautanaula. Varsi on litteä ja se kapenee ja ohenee tylppään kärkeen. Varsi on kuperan, nyt pyöreän nelikulmaisen kannan keskellä. Kanta on katkennut.

3. varresta taipunut, suuri rautanaula. Varsi on litteähkö ja se kapenee terävään kärkeen. Varren ja kannan yhtymäkohtaa ei näy ruosteen alta, samoin kuin ei kannan muotoakaan.

mitat: 1. pituus 22 mm, varsi 7x8 mm, kanta 18,5x23 mm
 2. pituus 77 mm, varsi 4x6 - 2,5x4 mm, kanta 13x14,5 mm
 3. pituus 94 mm, varsi 2,5x3,5, kanta 19x27 mm

mm

9301, ruutu 4, kerros VI, 15.6 1993

696. Rautavarras

3 rusoteista rautavarrasta. 1. on suora, litteä ja ilmeisesti molemmista päistä katkennut.

2. on taipunut, litteä ja molemmista päistä katkennut. 3. on taipunut, poikkileikkaukseltaan nelikulmainen ja molemmista päistä katkennut.

mitat: 1. pit. 50 mm, varsi 4x5
 2. pit. 45, varsi 4x6 mm
 3. pit. 29 mm, varsi 5x5 mm

697. Rautakuonaa

Painavaa huokoista kuonaa. Jotkut palat ovat hyvinkin ruosteisia. 14 palaa 625 g

698. Kattotiilen pala

2 keskipunaisen kourumaisen kattotiilen palaa. Sekoite on hieno, alapinta puuttuu, yläpinta tasoitettu. Toisessa pätkä siloitettua olkaa.

mitat: 35x30x10 mm, 95x68x23 mm, olan lev. 23 mm

4030

9301, ruutu 4, kerros VI, 15.6 1993

699. tiilen pala

Kulmapala tummanpunaista, hienosekoitteista kovaksi poltettua tiiltä. Tiilen kolmella vierekkäisellä pinnalla on näkyvissä kellertävän vihertävää valkopilkullista lasitettävän viihertävää valkopilkullista lasitetta. Lasitteen alta tiili on palanut puolen cm syvyyteen.
mitat: 47x41x49 mm

9301, ruutu 4, kerros VI, 16.6 1993

700. Palanut savi

13 palaa harmaata ja ruskeata, vähän punertavaakin palanutta savea, 50 g

9301, ruutu 4, kerros VIb, 17,6 1993

701. Kaiverrin ? , hiekkakasauma

Ruosteinen, hieman taipunut, teräväkärkinen rautavarras. Sen poikkileikkaus on nelikulmainen, toinen pää on tylppä ja varras levenee toiseen terävään päähän. Ennen terävää päätä on paksunnos.
mitat: pituus 56 mm, varsi 4x4 mm, paksunnos pit. 32 mm, halk. 11x12 mm

9301, ruutu 5, kerros VI, 17.6 1993

702. Keramiikka

Kylkipala kivisavikeramiikkaa. Suurehko pala. Sen ulkopuoli on ruskea, sisäpuolelta se on lasittamaton ja dreijan jäljet näkyvät molemmin puolin.
mitat: korkeus 41 mm, leveys 48 mm, paksuus 2 - 3,5 mm

703. Keramiikka

Kylkipala punasavikeramiikkaa. Pala on paksu ja sisäpuolelta lasitettu ruskeaksi. Ulkopinnalla on hieman lasiteroisketta. Molemmiin puolin on erotettavissa dreijan jäljet.
mitat: korkeus 57 mm, leveys 32,5 mm, paksuus 3,5 - 6 mm

9301, ruutu 5, kerros VI, 16.6 1993

704. Keramiikka x=50,y=180,z=176 mpy

Pieni kylkipala mustasavikeramiikkaa. Pala on hieman kaareva.
mitat: 21x14x3 mm

4030

9301, ruutu 5, kerros VI, 16.6 1993

705. Lasi , x=40,y=175,z=175 mpy

2 palaa nyt ruskehtavaa tasolasia, joissa on lyijyraamien jäljet vielä erotettavissa. Palat ovat ehjiä. Alapinnat ovat oksidoituneet. Palat ovat lähes kolmiomaisen muotoisia. mitat: 17x10x alle 0,5 mm, 17x9x alle 0,5 mm

706. Lasia

Litteä, mureneva, hopeanvärinen, lähes nelikulmainen läpinäkymätön pala lasia, jossa yhdessä kulmassa on piikkimäinen uloke. mitat: 16x17x1,5 mm

9301, ruutu 5, kerros VI, 17.6 1993

707. Lasi

Pieni pala erittäin ohutta hopean ruskehtavaa lasia. Pala on suora, kolmikulmainen. mitat: 9x8x0,2 mm

708. Rautanaula

3 ruosteista, katkennutta rautanaulaa. Kaikki ovat suorina, katkenneet melkein heti kannan jälkeen, tasaleveitä, paksuja ja poikkileikkaukseltaan nelikulmaisia. Kaikkien varret sijaitsevat kannan toisella reunalla. Yhden kanta on melko tasainen ja pitkänomainen, yhden kupera ja neliömäinen ja yhden hieman kovera ja rombimainen. mitat: pituus 38 - 30 mm, varren halk. 5x5 - 7x9 mm, kannan halk. 14x18 - 11,5 x 22 mm

709. Rautavarras

Ruosteinen, suora, poikkileikkaukseltaan nelikulmainen varras, joka kapenee tylppään kärkeen. Toinen pää on tylppä ja katkennut. mitat: pituus 61,5 mm, varsi 4x6 - 3x4 mm

9301, ruutu 5, kerros VI, 16.6 1993

710. Rautamöykky

2 ruosteista rautamöykkyä. Toinen on pyöreä ja melko sileäpintainen ja siinä on pieni painauma, ikäänkuin se olisi jostakin katkennut. Toinen on paksu ja pitkänomainen ja siinä on toisessa päässä rautapiikki. mitat: 22x18x14 mm, 39x28x18 mm

9301, ruutu 5, kerros VI, 17.6 1993

711. Rautakuonaa

3 palaa painavaa, harmaata, huokosita kuonaa, yksi pala on rusotunut, 25 g

4030

9301, ruutu 5, kerros VI, 17.6 1993

712. Kattotiilen pala

4 palaa kourumaista kattotiiltä. 3 palaa on keskipunaista ja yksi pala on vaalean rusehtavaa väriltään. Yksi pala on pelkkä pintapala. Sekoite on hieno. Yläpuoli siloitettu, alapuoli on rosainen. Ei ehjiä reunoja.

mitat: 60x33 - 67,5x60 mm, paksuus 15 - 22 mm

9301, ruutu 5, kerros VI, 16.6 1993

713. Piitä

Pala savunharmaata, kuultavaa piitä.

mitat: 24x20x15 mm

9301, ruutu 1, kerros VII, 17.6 1993

714. Lasia

Kylkipala kirkasta pullolasia 18x25x2 mm

715. Rautakuonaa

6 palaa erittäin painavaa, harmaata ja osittain ruostunutta rautakuonaa, 165 g

716. Kattotiilen pala

3 palaa keskipunaista, kourumaista kattotiiltä. Palat ovat hienosekoitteisia. Yläpinta on tasoitettu ja alapinta rosainen. Kaikissa on pieni pätkä reunaa, joka on kaikissa tasainen, mutta rosainen ja hyvin huolella tehty. Yksi pala on kattotiilen pyöreästä päästä.

mitat: 36x42 - 81x78 mm, paksuus 18 - 19 mm, reunan paksuus 13 - 16 mm

9301, ruutu 2, kerros VII, 18.6 1993

717. Rautanaula

3 ruosteista rautanaulaa. 1. Melkein heti kannan jälkeen katkennut, varsi on nelikulmainen ja sijaitsee suuren, kuperan ja pitkänomaisen kannan toisella sivulla. 2. suuri, kärjestä katkennut ja hieman taipunut rautanaula. Varsi on nelikulmainen, tasapaksu ja leveä ja sijaitsee hieman kuperan, nelikulmisen kannan keskellä. 3. on suuri, poikkileikkaukseltaan nelikulmainen ja hieman taipunut naula. Naula kapenee ja ohenee tylppään kärkeen. Kanta on molemmilta lappeiltaan suoraa jatkoa varrelle ja on siitä levennetty pitkänomainen uloke.

mitat: 1. pit. 27 mm, varsi 5x4 mm, aknta 17x22 mm

2. pit. 54 mm, varsi 7x6,5 mm, kanta 12x14 mm

3. pit. 104 mm, varsi 5x7 - 3,5x4 mm, kanta

7 - 17x19 mm

4030

9301, ruutu 2, kerros VII, 18.6 1993

718. Rautavarras

2 melkein muodottomaksi ruostunutta rautavarrasta, toisesta pilkottaa terävä pää.

mitat: pit. 41, varsi 16x11 mm, pit. 45 mm, varsi 3x11 - 2x4 mm

719. Kattotiilen pala

4 palaa kourumaisesta kattotiilestä. 2 palaa on väriltään keskipunaisia ja kaksi palaa vaalean keskipunaisia. Kahdessa palassa on reunaa ja yhdessä palassa on lisäksi päätyä. Reunat ovat rosoisia, mutta kuitenkin melko tasaisia, samoin kuin pääty. Tiilien yläpinta on tasoitettu ja alapinta rosoinen, yhden pita tosin puuttuu ja siinä on hiven nokea.

mitat: 46x35 - 96,5x57 mm, paksuus 15 - 18 mm, reunan paksuus 11 - 16 mm, pääty 12 mm

9301, ruutu 2, kerros VII, 21.6 1993

720. Kattotiilen pala

Keskipunainen kourukattotiilen pyöreä pää. Sekoite on hieno. Palassa on jäljellä vielä reunaa, joka on epätasainen mutta sileä. Tiilessä on sileä yläpinta ja rosoinen alapinta. Sileässä pinnassa on vähän nokiläiskiä.

mitat: 80x82 paksuus 16 mm, reunan paksuus 14 mm

9301, ruutu 2, Kerros VII, 18.6 1993

721. Kattotiilen pala

Laattamaisen kattotiilen pala, jossa puolikas nokkaa. Tiili on keskipunainen, huokoinen, kova ja hienosekoitteinen. Sekä ylä-että alapinta on karhea ja reuna on puoliksi siloitettu. Nokka sijaitsee tiilen reunassa.

mitat: 84x78 paksuus 33 - 35 mm

9301, ruutu 2, kerros VII, 21.6 1993

722. Palanutta savea

2 palaa harmaata, palnutta savea 5 g

9301, ruutu 2, kerros VII, 18.6 1993

723. Piitä

pala tumman harmaata piitä 27x23x5 mm

4030

9301, ruutu 2, kerros VIIb, 22.6 1993

724. Rautanaula

2 ruosteista, suoraa rautanaulaa. Toinen on pieni, sen varsi on litteä ja kärki tylppä ja varsi on pyöreähkön, pienen kannan keskellä. Toinen on suurikantainen naula, jonka varsi on nelikulmainen, tasaleveä ja se ohenee tylppään kärkeen. Varren ja kannan liittymäkohtaa, samoin kuin kannan muotoa ei voi ruosteen vuoksi erottaa. Luultavammin se on pitkänomainen.
mitat: pituus 30 mm, varsi 2x3, kanta 7x8 mm
pituus 54, varsi 5x5 mm, kanta 17x25 mm

725. Rautavarras

Ruosteinen, molemmista päistä taipunut varras, joka näyttää olevan päistä kapeampi ja litteämpi kuin keskiosastaan.
mitat: pituus taipuneena 35 mm, varsi 5x8 - 2x3 mm

726. Rautamöykky

Ruosteinen, litteä, pitkänomainen rautamöykky, ilmeisesti ollut rautavarras, sillä möykyn molemmista päistä pilkottaa litteää varrastaa.
mitat: pituus 57 mm, möykyn halk. 15 - 19 x 13 mm, vartaan halk. 14x6 - 7x2 mm

727. Rautakuonaa

4 palaa painavaa, huokoista, paikoin ruosteista kuonaa 50 g

728. Laattatiili

Laattamainen, kapea tiili. Keskipunainen ja sekoitteeltaan hieno. Lappeet on siloiteltu, samoin kuin kaksi sivua, yksi sivu on katkennut ja yksi vain osittain siloiteltu. Toisen lappeen keskellä on pyöreän muototiilen kiinnityskohta rosoisena urana. Tiili ohenee huomattavasti toiseen päähän hyvin kiilamaisesti.
mitat: 131x87x25-40 mm

729. Muototiilen pala

4 palaa pyöreästä pitkästä muototiilestä. Väriltään ne ovat rusehtavia ja sekoite on hieno. Tiilet ovat päältä silotettu ja yhdessä palassa näkyy pyöreän tiilen lojkeamakohta, mistä se on irronnut laattatiilestä.
mitat: halkaisija 50 mm, 83 x 37 x 29 mm - 117 x 54 x 31 mm

730. Tiilenpala

7 palaa luultavammin vedessä pyöreäkulmaiseksi hioutuneita tiiliä. 3 on väriltään keskipunaisia, 3 vaalean keskipunaisia.
26x17x11 - 40x35x25 mm

94030

9301, ruutu 3, kerros VII, 18.6 1993

731. Rautaesine

Ruosteinen, pitkänomainen, paksuhko esine, jonka keskellä on huomattava kavennos. Toisesta päästä esine on litteä, toisesta päästä rombimainen. Esine muistuttaa ulkomuodoltaan hieman pientä piilukirvestä.

mitat: pituus 42,5 mm, leveys 25 mm -12 mm -
25 mm, Terän paksuus 9 mm, selän paksuus 6 -7 mm,
toisen pään paksuus 16 mm

732. Rautanaula

Ruosteinen, suurikantainen, ehjä rautanaula. Varsi on poikkileikkaukseltaan nelikulmainen ja suora ja kapenee terävään kärkeen ja on pyöreän kannan keskellä. Kanta on kupera ja sen päällä on suuri hiekkamöykky ruostuneena kiinni.

mitat: pituus ilman möykkyä 51 mm, varsi
7x7 mm, kanta 27 mm halkaisijaltaan.

733. Rautavarras

Ruosteinen, suora, poikkileikkaukseltaan nelikulmainen varras, jonka molemmat päät ovat katkenneet.

pituus 52,5 mm, halk. 5x7 mm

734. Rautakuonaa

Pala huokoista, painavaa, paikoitellen ruostunutta rautakuonaa, 75 g

735. Hioinkivi

Lohkeama harmaata liuskemaista hioinkiveä. Kivi on ohut, nelikulmainen ja kapenee toiseen päähän. Toinen lape on aivan sileä ja toinen melko sileä. Yhdellä sivulla on viisto reuna..

mitat: pituus 38 mm, leveys 17 - 30 mm, paksuus 5 mm

9301, ruutu 4, kerros VII, 17.6 1993

736. Hevosenenkänaula

Ruosteinen, pieni, varresta taipunut hevosenkänäula. Kärki on terävä. Varsi on litteä ja kapenee kärkeen ja on pitkänomaisen, hieman kuperan kannan keskellä ja lappeeltaan suoraa jatkoa kannalle.

mitat: pituus 25 mm, varsi 4x6, kanta 5x15 mm

737. Rautamöykky?

Erittäin ruostunut, pitkänomainen rautaesine. Esine on niin täysin ruostunut hiekkaan, ettei siitä saa mitään selvää.

mitat: 38 mm, paksuus 20x14x24 mm

030

9301, ruutu 4, kerros VII, 18.6 1993

738. Rautakuonaa

Pala painavaa, huokoista, ruosteista rautakuonaa.
50g

9301, ruutu 4, kerros VII, 17.6 1993

739. Tiilenpala

Kulmapala tumman punaista, kovaksi poltettua tiiltä. Sekoite on näkyvissä. Tiili on kolmelta vierekkäiseltä pinnalta lasittunut tai lasitettu. Lasite on vihertävää ja valkopilkullista. Tiili on hieman palanut lasitteen alta. Tiili on paikoitellen lasittunut myös sisältä, mutta sieltä se on lasittunut tiilen väriseksi.
mitat: 58x44x77 mm

740. Kattotiilen pala

Vaalean rusehtavan punaisen kourukattotiilen pala. Yläpinta on siloinen ja alapinta rosoinen. Palassa on reunaa, joka on rosoinen. Pala on hyvin loiva ja läheltä pyöreätä päätä.
mitat: 127x75x23 mm, reunan paksuus 18 -21 mm

9301, ruutu 4, kerros VII, 18.6 1993

741. Tiilenpala

2 plaa vedessä pyöreäkulmaiseksi hioutunutta tiiltä. 19x20x12 mm, 30x25x18 mm

9301, ruutu 4, kerros VII, 17.6 1993

742. Palanut savi

Pala harmaata, palanutta savea 12 g

9301, ruutu 5, kerros VII, 18.6 1993

743. Kattotiilen pala

2 palaa kourumaista kattotiiltä. Palat ovat keskipunasiia ja hienosekoitteisia. Toinen on pelkkä pintapala, toisessa on sekä ala- että yläointa. Ehjiä reunoja ei ole. Yläpinta on tasainen, alapinta rosoinen.
mitat: 39x23,5x4, 27,5x63x15 mm

744. Laattatiilen pala

Keskipunainen, hienosekoitteinen laattatiilen pala. Yksi lape on sileä, sivut ovat tasaiset ja rosoiset. Alapinta on siloinen, lohjennut.
mitat: 106x84x30•mm

4030

9301, ruutu 5, kerros VII, 18.6 1993

745. Savitiiviste

7 palaa tiilenpunaisia ja kellanpunaisia savitiivisteiden paloja, 25x35x9 - 53x48x19 mm

746. Tiilikuonaa

Pala huokoista, tumman harmaaksi palanutta tiilikuonaa. 37x38x22 mm

9301, ruutu 5, kerros VII. 21.6 1993

747. Palanut savi

2 palaa harmaata palanutta savea, 35 g

748. kuonaa?

7 palaa hiekkaista, rusotunutta tai ruskeanpunaiseksi värjäytynyttä materiaalia, 275 g

9301, ruutu 1, kerros VIII, 22.6 1993

749. Lasia

3 kylkipalaa kirkasta pullolasia, 8x22x1 - 21x21x2 mm

750. Lasia

Kylkipala ruskeata pullolasia, 11x25x5 mm

9301, ruutu 1, kerros VIII, 23.6 1993

751. Metalli

Vähän vihertävä metallimöykky, luultavammin silti rautaa. Muistuttaa ulkomuodoltaan kulma- rautaa.

mitat: pituus 45 mm, paksuus 29x11 - 20 mm

9301, ruutu 1, kerros VIII, 22.6 1993

752. Rautanaula

Ruosteinen, suora varresta katkennut rautanaula. Varren poikkileikkausta ja sen kiinteyttä kantaan ei pysty näkemään. Kanta on nelikulmainen ja paisunut. mitat: pituus 33 mm, varsi 7x8 mm, kanta 16x16 mm

753. Rautaniitti

Ruosteinen rautaniitti. Varsi on nelikulmainen, tasaleveä ja paksu ja suorakaiteen muotoisen, kuperan kannan toisella reunalla. Toisesta kannasta ei ole paljoakaan jäljellä. Se, mitä on jäljellä on pieni ja suorakaiteen muotoinen.

mitat: pituus 37 mm, varsi 5,5 mm, kanta 17x25 mm, toinen kanta 10x15 mm

1030

9301, ruutu 1, kerros VIII, 22.6 1993

754. Rautakuonaa

2 palaa raskasta, huokoista, hieman ruosteista rautakuonaa, 125 g

755. Kattotiilen pala

Keskipunaisen kaurukattotiilen pala. Palan yläpinta on tasainen ja alapinta rosainen. Palassa on reunaa, joka on tasainen. Sekoite on hieno. mitat: 109x56,5x23 mm, reuna 18-19 mm

756. Tiilenpala

8 palaa luultavammin vedessä pyöreäkulmaiseksi hioutunutta tiilenpalaa. Osa on keskipunaisia, osa vaaleita keskipunaisia. mitat: 14,5 x 20 x 9 mm - 33,5 x 52 x 20 mm

9301, ruutu 2, kerros VIII, 21.6 1993

757. Rautanaula

Suurikantainen, ruosteinen rautanaula. Varsi on taipunut ja poikkileikkaukseltaan litteähkö ja kärki on ilmeisesti katkennut pois. Kantaan on ruostunut kivi kiinni, eikä sen muodosta voi sanoa mitään tarkkaan, mutta luultavammin se on ollut pitkänomainen. mitat: pituus ilman kiveä 43 mm, varren halk. 7x8 mm, kanta 23x18 mm

758. Rautavarras

4 ruosteista rautavarrasta. 1. suora, tasapaksu ja leveä ja molemmista päistä katkennut. Vartaassa on ehkä kiinni pieni hammas. Varren poikkileikkausta ei näy. 2. on hieman vääntynyt, litteä. Toinen pää on ainakin katkennut. Voi olla hevosenkenkänaulan palanen, sillä toinen pää on hieman kantamainen. 3. on vääntynyt, litteä. Toinen pää on katkennut ja toinen pää on tylppä. Vartaan keskellä on suuri ruostemöykky. 4. on taipunut, litteähkö ja molemmista päistä katkennut.

mitat: pit. 23,5 mm, varsi 6,5x8 mm, hammas 4x3x1 mm

2. pit. 28 mm, varsi 1,5x5 mm, kanta 4x9 mm

3. pit. 41 mm, varsi 2x4 mm

4. pit. 48 mm, varsi 6x6,5 mm

9301, ruutu 2, kerros VIII, 21.6 1993

759. Kattotiilen pyöreä pää

Keskipunaisen kourukattotiilen pyöreä pää. Sekoite on hien, se on erittäin hyvin poltettu ja muutenkin erittäin hyvin tehty tiili. Reunat ovat tasaiset, taite on kaksiosainen ja erittäin tasainen. Pinta on tasainen, alapinta rosainen, mutta hieno.

mitat: pituus 154 mm, oikea leveys ehjänä 95 mm, paks. 16 mm, reunan paks. 12-16 mm, taite 28,5 mm

4030

9301, ruutu 2, kerros VIII, 22.6 1993

760. Tiilenpala

9 palaa luultavammin vedessä pyöreäkulmaiseksi hioutunutta tiilenpalaa. Palat ovat väriltään keskipunaisia, yksi pala on vähän vaaleampi.
mitat: 16x16,5x13,5 - 35x71x27 mm

761. Kiveä

5 kiveä tmv, joiden pinnassa on kivikovaa, ruosteen värjäämää hiekkaa 380 g

9301, ruutu 3, kerros VIII, 21.6 1993

762. Rautavarras

Yksi ruosteinen suora rautavarras. Poikkileikkaukseltaan litteä. Toinen pää on tylppä ja toinen pää on katkennut. Se kapenee ja ohenee kärkeen. Toinen varras on lähinnä ruostunutta vartaan kuorta kahdessa palassa.
mitat: pit. 36 mm, varsi 10x10 - 2x5 mm,
ruostunut kuori: pituus yhteensä 50 mm, halk. 6x9 - 8x17,5 mm

763. Rautakuonaa

2 vaalean oranssin hiekan peittämää kuonapalaa.
35 g

764. Tiilen pala

Tummaksi ja kovaksi palanut tiili. Tiili on kahdelta vierekkäiseltä pinnalta lasittunut. lasitepohjustusta on kuitenkin jäljellä kaikilla pinnoilla, myös katkenneella pinnalla. Lasite on vihertävää, pohjustus on vaalean vihertävää. Tiili on läpikotaisin mustaksi palanut.
mitat: 90x92x72,5 mm

765. Lasitetta

Pieni, pyöreä tummanvihreä lasitehelmi.
mitat: 8x7,5x5 mm

766. Savitiiviste

8 palaa harmahtavaa ja vaalean tiilen punaista savitiivistettä.
mitat: 14x34x12 mm - 25x58x7 mm

4030

9301, ruutu 4, kerros VIII, 21.6 1993

767. Rautakuonaa

2 palaa, raskasta, huokoista, paikoitellen ruosteista rautakuonaa, 605 g

768. Kattotiilen pala

Keskipunaisen kourumaisen kattotiilen pala. Alapinta on rosainen ja yläpinta siloinen. Sekoite on hieno. Palassa on reunaa, joka on luultavammin hyvin suora olka. Olka on siloitettu.

mitat: 93x77 paksuus 19 mm; olka 12 mm, pääty 10,5 mm

769. Tiilen pala

3 palaa vedessä pyöreäkulmaiseksi hioutunutta tiiltä. Tiilet ovat keskipunaisia.

mitat: 56x58x22 mm - 52x79x50 mm

770. Savitiiviste

5 palaa savitiivistettä. 1 pala on tiilenpunainen, loput harmahtavan ruskeita.

mitat: 28x28x10 mm - 48x53x14 mm

9301, ruutu 5, kerros VIII, 22.6 1993

771. Rautakuonaa

3 palaa ruostunutta, hiekkaista rautakuonaa 235 g

772. Savitiiviste

3 palaa punertavan harmaata savitiivistettä mitat: 25x11,5x6 - 60x30x29 mm

9301, ruutu 1, kerros IX, 23.6 1993

773. Rautakuonaa

2 palaa harmaata huokoista rautakuonaa 75 g

774. Tiilen pala

4 palaa luultavammin vedessä pyöreäkulmaiseksi hioutunutta tiilenpala.

mitat: 24x33x18 mm - 33x47,5x11 mm

9301, ruutu 2, kerros IX, 23.6 1993

775. Rautakuonaa

pala ruostunutta, hiekkaista ja huokoista rautakuonaa 35 g

4030

9301, ruutu 3, kerros IX, 22.6 1993

776. Rautakuonaa

pala raskasta, huokoista, paikoitellen ruosteista rautakuonaa, 510 g

777. Kuonaa

Pala huokoista ja erittäin kevyttä, harmahtavaa kuonaa, 50 g

778. Tiilen pala

Tumman punainen, poltossa lasittunut tiili. Tiilessä on näkyvissä vihreätä lasitetta yhdellä pinnalla. Lasite on palanut suuriksi kupliksi. Lasite on vihertävän valkokirjavaa. Tiili on palanut mustaksi 0,5 cm verran lasitteen alta. mitat: 93x92x117 mm

779. Tiilen pala

2 palaa luultavammin vedessä pyöreäkulmaiseksi hioutunutta keskipunaista tiiltä. mitat: 18x28x18 mm - 27x41x23 mm

9301, ruutu 4, kerros IX, 22.6 1993

780. Rautakuonaa

3 palaa painavaa, huokosita, ruosteista kuonaa. 425 g

781. Tiilen pala

2 palaa pyöreäkulmaiseksi luultavammin vedessä hioutunutta tiiltä. Tiilet ovat keskipunaisia ja hienosekoitteisia. mitat: 44x59x15 mm - 44x58x27 mm

9301, ruutu 5, kerros IX, 23.6 1993

782. Rautakuonaa

Pala painavaa hiekkansekaista, paikoitellen ruosteista kuonaa, 100 g

783. Tiilen pala

Kulmapala lähes mustaa tiiltä, jossa on kahdella vierekkäisellä pinnalla valkopilkkuisella pohjalla vihertävää lasitetta. mitat: 52,5x69,5x52 mm

784. Kattotiilen pala

Keskipunainen, kourumaisen kattotiilen pala. Pala on ollut vedessä ja pinta on kulunut pois ja alapintakin on hioutunut tasaiseksi. Kattotiilen päätyä on näkyvissä. Pääty on hieman painunut. Tiili on normaalisekoitteinen. mitat: 66x50x16,5 mm, pääty 13 mm

94030

9301, ruutu 5, kerros IX, 23.6 1993

785. Tiilen pala

Pintapala keskipunaista, hienosekoitteista luultavammin vedessä pyöreäkulmaiseksi hioutunutta tiiltä.

mitat: 25x27x6 mm

9301, ruutu 1, kerros X, 24.6 1993

786. Lasia

Kylkipala kirkasta pullolasia, 15x21x1,5 mm

787. Lasia

pala vaalean vihreätä lasia, jossa pohjaa ja kylkeä. 39x13,5 paksuus 6 mm

788. Rautakuonaa

2 palaa rusoteista, raskasta, huokoista rautakuonaa. 125 g

789. Kattotiilen pala

Keskipunaisen kourukattotiilen pala. Yläpinta on tasainen ja alapinta rosainen ja palassa on jäljellä erittäin hienoa siloitettua reunaa. Sekoite on hieno.

mitat: 47x60 x20 mm, reunan paksuus 17 mm

790. Tiilen pala

4 palaa luultavammin vedessä pyöreäkulmaiseksi hioutunutta tiiltä. Yksi pala on keskipunainen, kaksi vaalean keskipunaista ja yksi ruskea. Sekoite on hieno.

mitat: 21x22x15 mm - 31x60x21 mm

791. Muovin pala

Pitkänomainen, harmahtava rullamuovin pala. pituus 100mm, leveys 25 mm, paksuus alle 0,5 mm

9301, ruutu 3, kerros X, 23.6 1993

792. Tiilen pala

2 palaa luultavammin vedessä pyöreäkulmaiseksi hioutunutta keskipuansita tiiltä.

mitat: 25x30x9 mm, 31x51x14 mm

9301, ruutu 5, kerros X, 23.6 1993

793. Rautavarras

Suora, ruosteinen rautavarras. Toinen pää on katkennut, toinen pää melko tasainen. Poikki-leikkauksesta ei voi oikein sanoa ruosteen vuoksi mitään, tasaleveä.

mitat: pituus 33 mm, varsi 7x7 - 3,5x6,5 mm

4030

9301, ruutu 1, pohjoisprofiili, 30.6 1993

794. Keramiikka

Kivisavikeraamisen kannun pohjapala, jossa hiven kylkeä. Sisäpuolella ei ole lasitetta ja siellä näkyy yksi dreijan jälki. Alapuolelta pohjaakaan ei ole lasitettu. Ulkopuolelta astia on lasitettu kellertävän ruskeaksi. Ulkopinnassa näkyy yksi sormipainannekoriste. mitat: korkeus 17 mm, leveys 39 mm, pohjan paksuus 3 mm, reunan paksuus 3 mm

795. Rautakuonaa

pala kovaa huokoista, ruosteista kuonaa. 225 g

9301, ruutu 3, pohjoisprofiili, 30.6 1993

796. Keramiikka

Suuri kylkipala kivitavaraa, jossa on hieman pohjaa. Palassa näkyy myös yksi sormipainannekoriste. Sisä- ja ulkopuolella näkyy dreijan jälkiä, pala on lasittamaton mitat: korkeus 52 mm, leveys 64 mm, reunan paksuus 3 - 5 mm, pohjan paksuutta ei saa, sillä se on niin pahasti lohjennut.

797. Lasite

Pyöreähkö pala vaaleanharmaan, vihreän ja ruskean sekaista lasitetta. mitat: 20x24x18 mm

9301, ruutu 4, eteläprofiili, 30.6 1993

798. Kattotiilen pala

Kourumaisen kattotiilen nokkapala. Tiili on keskipunainen, sekoite on hienohko. Yläpinta on siloinen ja alapinta rosainen. Nokka on lähes kokonainen, vain hieman kärjestä katkennut ja suoraa jatkoa päädylle. Tiilessä on hiven olkakaarta, joka on silotettu. Reuna kapenee pätyyn ja se on päältä silotettu. mitat: pituus 135 mm, lev. 125 mm, paksuus 21,5 - 23 mm kaari 20 mm, reuna 18 - 13 mm, nokan korkeus 64 ja paksuus 36 - 26 mm

9301, eteläprofiili, 30.6 1993

799. Kaakelin pala

6 palaa vaalean keskipunaista, hienosekoitteista tiiltä. Jokaisessa palassa on yksi pinta kupera ja erittäin sileä, toinen puoli on lohjennut. mitat: 49x24x19 mm - 131x41x40 mm

1030

9301, ruutu 5, eteläprofiili, 28.6 1993

800. Rautakuonaa

Pala painavaa, huokoista rautakuonaa, 25 g

9301, ruutu 1, muurin alta, länsiprofiili, 5.7 1993

801. RautakuonaaRuosteista, painavaa, huokoista rautakuonaa
175 g

9301, ruutu 5, IV kerros , 11.6 1993

802. Tiilen palaLuultavammin vedessä pyöreäkulmaiseksi hioutunut
tiilenpala keskipunaista, hienosekoitteista
tiiltä.
mitat: 26x43x14 mm

9301, ruutu 3,

803. TiilenpalaKeskipunainen, melko hieno sekoitteinen, mutta
suuriakin valkoisia pilkkuja on näkyvissä (2x2mm).
Kahdella vierekkäisellä pinnalla on lasitusta
hieman. Toisella sivulla lasite on punaruskeata
ja toisella sivulla lasite on harmaan vihertävä.
Tiile ei ole yhtään tummunut lasitteen alta, eikä
pinta ole säröillyt.
mitat: 49x67x55 mm804. TiilenpalaKeskipunainen , melko hienosekoitteinen, mutta suuriakin
valkoisia pilkkuja näkyvissä (1x2 mm). Tiilessä on
neljällä vierekkäisellä pinnalla näkyvissä
lasitehippuja. Yhdellä sivulla on ruskeita hippuja,
muilla harmaan vihreitä (Kromi-oksidin vihreä).
Tiili ei ole palanut, eikä säröillyt lasitteen alta.
Tiili on luultavammin ollut lappeeltaan ruskea.
mitat: 76x105x82 mm805. LaattatiilenpalaTumman punainen, karkeahkosekoitteinen laattatiilen
pala. Toinen lape ja sivu melko sileät ja toinen
lape rosainen. Tiili on melko tasapaksu, eikä
siinä ole laastia.
mitat: 112x85x36 - 38 mm

1030

9301, ruutu 3

806. Laattatiilenpala

Tumman punainen, karkeahkosekoitteinen tiili. Sivut ja toinen lape melko sileät, toinen lape karkea, laastia ei ole.

mitat: 71x71x38-39 mm

807. Tiilenpala

Tumman punainen, karkeahkosekoitteinen, jossa neljällä vierekkäisellä pinnalla lasitetta. Lasite on kaikilla pinnoilla vaalean vihertävää. Valkoista lasitepohjustusta on. Tiili on hiven tummunut lasitteen alta.

mitat: 54x90x73 mm

9301, ruutu 2, kerros I, 3.6 1993

808. Tiili

Keskipunainen, karkeahko, lähes kokonainen tiili. Yhdestä kulmasta puuttuu pala. Lappeilla laastia. Yksi lape rosainen, muut pinnat sileitä.

mitat: 30,5x15x7,5-8 cm

809. Tiili

Kokonainen, tumman keskipunainen, normaalsekoitteinen tiili. Joka puolella ohuelti laastia. Yksi lape on rosainen, muut pinnat sileitä.

mitat: 29.5x13x8-9 cm

9301, ruutu 2. kerros II, 7.6 1993

810. Tiili

Kokonainen, ehjä, keskipunainen, ilmeisen hienosekoitteinen tiili. Ainoastaan yksi lape on vähän rosainen ja siinä on pitkäpää painauma, jonka leveys on 2 - 2,5 cm, kulkee tiilen keskellä koko tiilen mitan. Muut sivut ovat solotetut. Yhtä päätyä ja yhtä sivua lukuunottamatta tiili on ohuelti laastissa.

mitat: 25,5-26 x 12,5-13 x 6,5-7 mm

9301, ruutu 3, kerros III, 7.6 1993

811. Tiilen puolikas

Läpikotaisin tummaksi palanut ja paikoitellen huokoiseksi kuonaantunut tiili. Tiili on täysin poltossa epäonnistunut; se on levinnyt lähes kaksinkertaiseksi. Epäonnistuneesta muodosta huolimatta sitä on käytetty, sillä siinä on jokapuolellla läiskittäin laastia.

Vaikka tiili on niin palanut, se ei ole lasittunut, sekoite kyllä on kadonnut.

mitat: ?19 x 11,5-20 x 11,5 cm

4030

9301, ruutu 1, III kerros ,9.6 1993

812. Tiili

Lähes kokonainen, keskipunainen, aika hieno-sekoitteinen tiili, jossa on siellä täällä läiskittäin laastia. Yksi pääty ja yksi lape on rosainen, muut sivut siloiset. Toinen pääty on puoliksi musta.
mitat: 27-27,5 x 12,5-13,5 x 8,5 cm

9301. ruutu 3, kerros II, 8.6 1993

813. Tiilen puolikas

Esimerkkitapaus kuonaantuneesta tiilestä. Osittain tumman punainen pinnasta. Toisesta päästä sisältä tumma, erittäin kovaksi palanut. Sekoite ei näy. Toisesta, katkenneesta päästä kokonaan huokoiseksi kuonaantunut. Tiilessä on kuitenkin laastiläiskiä. Yksi lape on rosainen, muut sivut aivan siloiset.
mitat: ?24 x 12 x 7 -10 cm

9301, ruutu 5, kerros II

814. Tiilen puolikas

Pala, jossa vain vähän keskipunaista tiilen keskellä jäljellä, muuten tiili on tummaksi ja kovaksi poltettu. Sekoite on hieno ja pääty on kokonaan kiiltäväksi lasittunut. Lasite on väriltään harmaankuultavan ruskea. Rosoisella lappeella on pari laastiläiskää. Yksi sivu ja lape on siloitettu.
mitat: ?15 x 10 x 8 cm

9301, ruutu 3, kerros III

815. Tiili

Lähes kokonainen, keskipunainen, melko hieno-sekoitteinen tiili, jossa on joka puolella laastia yhtä sivua lukuunottamatta. Tiilen alapinta on rosainen, muuten se on melko sileä.
mitat: 28,5 x 12,5 - 13 x 7 - 8 mm

816. Tiili

Tumman punainen, kovaksi palanut, erittäin hyvin kovasta poltosta huolimatta muodossaan pysynyt tiili. Paikoitellen se on aivan tummaksi palanut ja sekoitetta ei juurikaan näy. Laastia on hiven päädyssä ja toisella sivulla. Ehjässä päässä on päädyssä ja lappeella poltossa tullutta lasitusta, joka on tumman oliivin ruskeata. Tiili on lasittunut 86x68 mm suuruiselta alueelta.
mitat: ?23,5 x 12,5 x 7,5 mm

030

9301, ruutu 3, IV kerros

817. Tiili

Tumman keskipunainen tiili, jonka sekoite on hieno ja tiilessä on lappeilla hivenen laastia. Päädyssä on valkopilkullista, hieman vihertävän harmahtavaa lasitetta 70x90 mm alueella. Lasittuneesta päästä tiili on hieman tummempi myös lasitteen alta. Lasittunutta pintaa on myöskin hippuina sileällä lappeella päätyreunassa 25 mm pituudelta. Lappeen toisella pitkällä sivulla on myös lasitehippuja n. 150 mm piyuudelta ja 25 mm leveydeltä.
mitat: 72 x 13-13,5 x 8-8,5 mm

9301, ruutu 3, kerros III

818. Tiilenpala

Keskipunainen, huokoinen, hienosekoitteinen tiilenpala, jossa on päädyssä 70x60 mm alueella valkopilkkuista vihertävää lasitetta. Tiili on lasitteen alta palanut tummaksi ja säröillyt. Samaa erittäin hyväkuntoista lasitetta on viereisellä pinnalla 15x20 mm alueella ja hiukan muuallakin samalla pinnalla. Tiilessä on laastiläiskiä myös murtumakohdissa.
mitat: 8,3 x 9,2 x 9,3 cm

9301, ruutu 4, IV kerros , 14.6 1993

819. Tiilen puolikas

Keskipunainen, normaalisekoitteinen tiilen puolikas, jossa on läiskittäin laastia joka puolella. Sivut, pääty ja toinen lape ovat sileitä. Rosoisella lappeella on erisuuntaisia viivoja, joista voi syntyä kuviot joko XX tai 6-kulmaisen tähden puolikas.
mitat: 13,5 x 12-12,5 - 7 mm

9301, ruutu 5, V kerros, 16.6 1993

820. Tiili

Lähes kokonainen, keskipunainen, hienosekoitteinen tiili, jossa on päädyt ja lape silotettu ja sivut tasaiset ja rosoiset. Toinen lape on täysin rosoinen. Toisella lappeella ja sivulla on hiukkasen laastia.
mitat: 28x13-13,5x8,5-9 mm

1030

9301, ruutu 4, VI kerros , 16.6 1993

821. Tiili

Kokonainen, keskipunainen, hienosekoitteinen tiili, jossa on vain toinen sivu rosainen, muut pinnat ovat siloitettut. Tiilen pinta on sieltä täältä säröillä. Tiilessä on laastia päädyssä, lappeella ja sivussa.
mitat: 26,5 x 12,5 x 8,5 cm

9301, ruutu 2, kerros VI, 17.6 1993

822. Tiili

Kokonainen, keskipunainen, hienosekoitteinen, laastiton tiili. Tiili on lähes ehjä ja siinä on yksi pääty, lape ja sivu siloitettu, muut pinnat ovat hiukan rosoisia.
mitat: 26,5 x 13-12,5 x 9-10 cm

823. Tiilen puolikas

Keskipunainen, melko hienosekoitteinen tiili, jossa on laastia lappeilla ja toisella sivulla. Toinen sivu ja lape rosoiset, muuten tiili on siloitettu. Siloitettulla lappeella on koiran-tassunjälki. Jäljessä on näkyvillä kolme päkiää ja kynnet. Jäjän halkaisija on 5 cm.
mitat: 14 x 14 x 9 cm

824. Tiili

Kokonainen, lähes ehjä , keskipunainen, normaalsekoitteinen tiili. Tiilessä on ohuelti jokapuolella laastiläiskiä. Toinen lape on rosainen, muut pinnat siloitettuja.
mitat: 27 x 14 x 9 cm

9301, ruutu 4, kerros VII, 18.6 1993

825. Tiili

Kokonainen, lähes ehjä, keskipunainen ja normaalisekoitteinen tiili. Yksi lape on hyvin tasainen, sivut on osittain siloitettu, kuten päädytkin ja toinen lape on rosainen. Toisella sivulla on hieman laastia. Laastisen sivun vastakkainen sivu on palanut eriväriseksi, se on väriltään kellertävän ruskea.
mitat: 25,5-26 x 12,5-13 x 8,5-9 cm

Alue 9503. Löydöt löytöpaikan mukaisesti

Varsinainen löytöluettelo on KM historian päänumeroilla 95025,96025 ja 2003025
Rahat on luetteloitu rahakammion numeroilla 95055:1-2 ja 96106:1-6

Vuosi 1995

9503 A1 I kerros

95025:54 Sytytin

95025:55 Pullonkorkki

95025:56 Pullonkorkki

95025:57 Pilleriliuska

95025:58 Kattohuopaa

9503 A2 I kerros

95025:59 Pullonsuu

95025:60 Pullonkorkki

95025:61 Rautavarras

95025:62 Kattohuopaa

9503 B1 I kerros

95025:63 Lasia, uutta

95025:64 Kalvosinnappi

95025:65 Pullonkorkki

95025:66 Hevosenkenkänaula

95025:67 Kattohuopaa

95025:68 Pikeä

9503 B2 I kerros

95025:69 Raha, Markan raha vuodelta 1943.

95025:70 Sikarirasia

95025:71 Nappi

95025:72 Pullonkorkki

95025:73 Rautavarras

95025:74 Kuonaa

95025:75 Kattotiili

95025:76 Savitiiviste

95025:77 Pii

9503 A1 II kerros

95025:78 Lasia, Neljä palaa kirkasta pullolasia.

95025:79 Lasia, Neljätoista palaa ruskeaa pullolasia.

95025:80 Lasia, Yksitoista palaa vihreää pullolasia.

95025:81 Metallinivel, Puisen nivelmitan ruosteinen metallinivel.

95025:82 Pullonkorkki

95025:83 Rautanaula

95025:84 Hevosenkenkänaula

95025:85 Kattotiilen pala, Seitsemän kourukattotiilen palaa.

95025:86 Tiili, Lasittuneen ja pullistuneen tiilen puolikas.

95025:87 Tiili

9503 A2 II kerros

95025:88 Tiili
95025:90 Tiili
95025:91 Keramiikka, Kivisavi
95025:92 Lasia, Pieni kylkipala ruskeaa pullolasia.
95025:93 Rautanaula 3
95025:94 Rautavarras
95025:95 Rautalevy
95025:96 Kattotiili, Kaksi kourumaisen kattotiilen palaa
95025:97 Tiili, Pieni pala lasittunutta tiiltä.
95025:98 Tiilikuonaa
95025:99 Tiili
95025:100 Tiili
95025:101 Tiili

9503 B1 II kerros

95025:102 Keramiikka, Punasavi
95025:103 Lasia, Neljätoista palaa vihreää pullolasia.
95025:104 Lasia, Kaksi palaa ruskeaa pullolasia.
95025:105 Hylsy, Messinkinen pistoolinpatruunan hylsy.
95025:106 Hevosenkenkänaula
95025:107 Tiilikuonaa
95025:108 Tiili

9503 B2 II kerros

95025:109 Lasia, Viisi kylkipalaa värillistä lasia.
95025:110 Pullonkorkki.
95025:111 Keramiikan pala, punasavi
95025:112 Lasia, Kuperankovera pala pullon pohjasta, vihertävää lasia.
95025:113 Koristehela
95025:114 Rautanaula
95025:115 Rautanaula
95025:116 Rautanaula
95025:117 Rautakuonaa
95025:118 Kattotiili, Kaksi kourukattotiilen reunapalaa.
95025:119 Tiili, vihreää lasitetta.
95025:120 Savitiiviste
95025:121 Tiili
95025:122 Tiili
95025:123 Tiili
95025:124 Tiili
95025:125 Tiili
95025:126 Tiili

9503 A1 IIIa kerros

95025:127 Lasia, Viisi kylkipalaa ruskeaa pullolasia.
95025:128 Rautaesineen katkelma
95025:129 Rautavarras
95025:130 Rautakuonaa, Kaksi palaa rautakuonaa, joista toinen mahdollisesti jotakin muuta metallia.
95025:131 Kattotiili, Kolme kourumaisen kattotiilen palaa.
95025:132 Kalkkikivi

9503 A1 IIIb kerros

95025:133 Rautanaula

95025:134 Rautavarras
95025:135 Rautakuonaa
95025:136 Laattatiili
2003025:594 Tiilen katkelma
2003025:595 Kattotiilen katkelma

9503 A1 IIIc kerros
95025:137 Rautarengas. Todennäköisesti panssaripaidan rengas.
95025:138 Rautakoukku
95025:139 Rautakuonaa

9503 A2 IIIa kerros
95025:89 Tiili, jonka toisella lappeella kaksi vierekkäistä viisisakaraista tähtikuviota.
95025:140 Lasia, Kaksi palaa oksidoitunutta tasolasia
95025:141 Lyijypala
95025:142 Rautanaula
95025:143 Rautavarras, Kolme ruosteista rautavarrasta.
95025:144 Rautakuonaa
95025:145 Tiilikuonaa
95025:146 Savitiiviste
95025:147 Pii
95025:148 Työstettyä luuta 3. Yksi paloista on puolikas pyöreästä, nappimaisesta esineen teelmästä. Toinen on neljältä reunalta viistosti työstetty niin, että keskiosa muodostaa pitkänomaisen suunnikkaan. Kolmas on pitkänomainen, kärjestä teräksi veistetty siru.

9503 A2 IIIb kerros
95025:149 Keramiikka, punasavi
95025:150 Lasia, Neljä palaa pahasti oksidoitunutta tasolasia.
95025:151 Metallilevy
95025:152 Rautavarras
95025:153 Rautanaula
95025:154 Hevosenkenkänaula
95025:155 Rautavarras
95025:156 Kuonaa
95025:157 Kattotiili, kouru
95025:158 Tiilikuonaa
95025:159 Tiili
95025:160 Tiili
95025:161 Tiili, kissantassun painauma

9503 A2 IIIc kerros
95025:162 Keramiikka, punasavi
95025:163 Lasia, tasolasia.
95025:164 Rautarengas, panssaripaidan renkaita.
95025:165 Rautanaula
95025:166 Rautavarras
95025:167 Rautakiekkko
95025:168 Rautakuonaa
95025:169 Tiili, lasittunutta.
95025:170 Kattotiili, Kouru
95025:171 Tiilikuonaa

9503 B1 IIIa
95025:172 Rautanaula

9503 B1 IIIb

95025:173 Keramiikka, Kivisavi.

95025:174 Koristehela

95025:175 Kuonaa

9503 B1 IIIc

95025:176 Tiili, Tasoitetulla lappeella on kolmiomainen veistetty leima.

9503 B1 IIId

95025:177 Rautanaula

95025:178 Rautanaula

95025:179 Rautavarras

9503 B1 IIIe

95025:180 Tiili

95025:181 Tiili

95025:182 Tiili

9503 B1 IIIf

95025:183 Rautanaula

95025:184 Tiili, Holvitiilen katkelma.

9503 B2 IIIa

95025:185 Keramiikka, kivisavi

95025:186 Keramiikka, punasavi

95025:187 Keramiikka, punasavi

95025:188 Rautakuutio

95025:189 Rautaputki

95025:190 Rautarengas, panssaripaidan rengas.

95025:191 Rautahela

95025:192 Rautanaula

95025:193 Rautanaula

95025:194 Rautanaula

95025:195 Hevosenkenkänaula

95025:196 Rautavarras

95025:197 Rautavarras

95025:198 Rautapala

95025:199 Kuonaa

95025:200 Savitiiviste

95025:201 Pii

95025:202 Tiili

95025:203 Tiili

95025:204 Tiili

9503 B2 IIIb kerros

95025:205 Lyijymötti

95025:206 Paperiliitin

95025:207 Rautarengas, panssaripaidan rengas.

95025:208 Kulmahela, Ruostunut rautainen lattea ja tasaleveä rautalevy.

95025:209 Rautanaula

95025:210 Hevosenkenkänaula

95025:211 Rautavarras

95025:212 Rautapala

95025:213 Rautakuonaa

9503 B2 IIIc kerros

- 95025:214 Keramiikka, punasavi
- 95025:215 Keramiikka / kattotiili, punaista poltettua savea.
- 95025:216 Rautanaula
- 95025:217 Hevosenkenkänaula
- 95025:218 Kattotiili, kouru.
- 95025:219 Tiilikuonaa

9503 B2 IIIId kerros

- 95025:220 Rautanaula
- 95025:221 Rautakuonaa
- 95025:222 Savitiiviste

9503 A1 IV kerros

- 95025:223 Keramiikka, kivisavi
- 95025:224 Rautahela
- 95025:225 Rautanaula
- 95025:226 Rautanaula, Kolmekymmentäkuusi kappaletta.
- 95025:227 Rautanaula, Kymmenen kappaletta.
- 95025:228 Rautanaula, Kymmenen kappaletta.
- 95025:229 Rautanaula, Yhdeksän kappaletta.
- 95025:230 Rautaniitti
- 95025:231 Hevosenkenkänaula
- 95025:232 Rautavarras, Kaksikymmentäviisi kappaletta.
- 95025:233 Rautapala, Seitsemäntoista kpl.
- 95025:234 Rautakuonaa
- 95025:235 Pii
- 95025:236 Kattotiili, kouru.
- 95025:237 Keramiikka, punasavi
- 95025:238 Ikkunalasin pala
- 95025:239 Lasiastian pala, luoteisnurkan hiekka-alue, Ruskeaa uudennäköistä lasia ilmeisesti pullosta.
- 95025:240 Rautakoukku
- 95025:241 Rautakoukku
- 95025:242 Rautanaula, luoteisnurkan hiekka-alue, 37 kappaletta taottuja rautanauvoja.

9503 A2 IV kerros

- 95025:243 Rautanaula, 9
- 95025:243 Rautaesine
- 95025:244 Lyijyesine
- 95025:245 Kattotiili, kouru.

9503 B1 IV kerros

- 95025:246 Hiiltynyt puu, työstön jälkiä.
- 95025:247 Kattotiili, kouru
- 95025:248 Karvaa
- 95025:249 Täytettä, Tiivistä kasvikuitua.
- 95025:250 Keramiikka, punasavi
- 95025:251 Piikki, ehkä jokin kasvin osa.
- 95025:252 Laattatiili
- 95025:253 Rautanaula, 70 kappaletta.

9503 B2 IV kerros

95025:254 Kattotiili, kouru
95025:255 Rautavarras
95025:256 Rautaterä, Työkalu.
95025:257 Rautanaula
95025:258 Keramiikka, kivisavi
95025:259 Keramiikka, Punasavi
95025:260 Keramiikka, Punasavi
95025:261 Lasiastian pala, Ruskeaa uudennäköistä lasia ilmeisesti pullosta.
95025:262 Rautanaula
95025:263 Hevosenkenkänaula
95025:264 Lyijyesine
95025:265 Pii
95025:266 Savilierio
95025:267 Kattotiili

9503 A1 V kerros, pinta
95025:291 Liuskeinen kivi
95025:292 Rautanaula
95025:293 Kattotiili

9503 A1 V kerros
95025:268 Pronssihela

9503 A2 V kerros, pinta
95025:294 Keramiikka, Punasavi

9503 A2 V kerros
95025:269 Rautakoukku
95025:270 Hevosenkenkänaula
95025:271 Keramiikka, Punasavi
95025:272 Tuntematon, Pala liuskeista kiveä tai savea.
95025:273 Kattotiili

9503 B1 V kerros, pinta
95025:295 Rautakuonaa

9503 B1 V kerros
95025:274 Keramiikka, Punasavi
95025:280 Kattotiili

9503 B2 V kerros, pinta
95025:296 Kattotiili

9503 B2 V kerros
95025:275 Rautanaula, 8 rautanaulaa, joista ainakin 2 hevosenkenkänaulaa.
95025:276 Keramiikka, punasavi
95025:277 Keramiikka, punasavi
95025:278 Keramiikka, punasavi
95025:279 Keramiikka, Punasavi
95025:281 Keramiikka, punasavi
95025:282 Keramiikka, punasavi
95025:283 Keramiikka, Punasavi

9503 Läntinen oviaukko

95025:284 Kattotiili (läntinen oviaukko, eteläpieli, I kerros)
 95025:285 Muurianskurin katkelma (läntinen oviaukko, pohjoispieli, I kerros)
 95025:286 Rautanaula (läntisen oviaukon eteläsauma)

9503 A1 - B1 askelmien poisto

95025:287 Rautanaula (A1 - B1 askelmien poiston jälkeen)
 95025:288 Keramiikka (A1 - B1 askelmien poiston jälkeen), Punasavi
 95025:289 Lasin pala (A1 - B1 askelmien poiston jälkeen)2 lasiastian palasta. Mahdollisesti uudehkoa.
 95025:290 Kaarnan pala (A1 - B1 askelmien poiston jälkeen), mahdollisesti verkon koho.

Vuosi 1996

9503 A1 V kerros, pinta

96025:1 Keramiikka, kivisavi
 96025:2 Keramiikka, punasavi
 96025:3 Rautanaula
 96025:4 Rautavarras
 96025:5 Laattatiili
 96025:6 Kattotiili
 96025:7 Muototiili
 96025:8 Tiili
 96025:9 Tiili
 96025:10 Tiili
 96025:11 Tiili

9503 A2 V kerros, pinta

96025:12 Keramiikkaa, kivisavi
 96025:13 Lasi, tummanvihreää
 96025:14 Rautanaula
 96025:15 Rautavartaita
 96025:16 Hioinkivi
 96025:17 Kalkkikivi, Laatan osa.

9503 B1 V kerros, pinta

96025:18 Keramiikkaa, punasavi
 96025:19 Fajanssi
 96025:20 Rautapiikki
 96025:21 Rautanauloja 3
 96025:22 Rautavartaita
 96025:23 Tiili
 96025:24 Tiili
 96025:25 Tiili

9503 B2 V kerros, pinta

96025:26 Keramiikka, Kivisavi
 96025:27 Keramiikka, punasavi
 96025:28 Keramiikkaa, punasavi
 96025:29 Rautavarras
 96025:30 Kattotiili
 96025:31 Tiili
 96025:32 Tiili
 96025:33 Kuonaa

96025:34 Luuesine

9503 A1 V kerros

- 96025:35 Lyijyplombi
- 96025:36 Keramiikkaa, punasavi
- 96025:37 Keramiikkaa, punasavi
- 96025:38 Keramiikka, punasavi
- 96025:39 Lasi, Vihertävää, paksuhkoa lasia.
- 96025:40 Rautakoukku
- 96025:41 Hevosenenkänäula
- 96025:42 Rautanauloja 2
- 96025:43 Rautalevy
- 96025:44 Rautavartaita
- 96025:45 Rautamöykky
- 96025:46 Laattatiili
- 96025:47 Tiili
- 96025:48 Munan kuori

9503 A2 V kerros

- 96025:49 Keramiikka, Kivisavi
- 96025:50 Keramiikka, Kivisavi
- 96025:51 Keramiikkaa, kivisavi
- 96025:52 Keramiikkaa, punasavi
- 96025:53 Keramiikka, punasavi
- 96025:54 Keramiikka, punasavi
- 96025:55 Rautanaula 2
- 96025:56 Rautanaula 7
- 96025:57 Kattotiili
- 96025:58 Tiili

9593 B1 V kerros

- 96025:59 Keramiikka, punasavi
- 96025:60 Keramiikka, Punasavi
- 96025:61 Rautakahva
- 96025:62 Rautanaula 18
- 96025:63 Rautavarras
- 96025:64 Laattatiili
- 96025:65 Kattotiili
- 96025:66 Tiili
- 96025:67 Tiili
- 96025:68 Tiili
- 96025:69 Tiili
- 96025:70 Tiili
- 96025:71 Tiili

9503 B2 V kerros

- 96025:72 Keramiikka, kivisavi
- 96025:73 Keramiikka, punasavi
- 96025:74 Keramiikka, Punasavi
- 96025:75 Keramiikka, Punasavi
- 96025:76 Keramiikka, punasavi
- 96025:77 Keramiikka, punasavi
- 96025:78 Keramiikka, Punasavi
- 96025:79 Keramiikka, punasavi

96025:80 Keramiikka, punasavi
96025:81 Keramiikka, punasavi
96025:82 Keramiikka, punasavi
96025:83 Lasi, Lähes läpinäkymätön, vihertävä lasinpala.
96025:84 Rautanaula 10
96025:85 Rautanaula 2
96025:86 Rautavarras
96025:87 Rautavarras
96025:88 Rautavartaita
96025:89 Rautamöykky
96025:90 Kalkkikivi
96025:91 Kuonaa
96025:92 Luuesine

9503 A1 VI kerros

96025:93 Keramiikka, Punasavi
96025:94 Keramiikka, punasavi
96025:95 Keramiikka, punasavi
96025:96 Keramiikka, punasavi
96025:97 Rautanaula 3
96025:98 Niitti
96025:99 Rautavarras
96025:100 Rautatanko
96025:101 Rautalevy
96025:102 Rautamöykky
96025:103 Tiili, Toisella sivulla neljä sormen painaamaa.
96025:104 Kuonaa
96025:105 Luuesine

9503 A2 VI kerros

96025:106 Keramiikka, Kivisavi
96025:107 Keramiikka, kivisavi
96025:108 Keramiikka, kivisavi
96025:109 Keramiikka, kivisavikeramiikkaa.
96025:110 Keramiikka, punasavi
96025:111 Keramiikka, punasavikeramiikkaa
96025:112 Keramiikka, punasavi
96025:113 Rautanaula 21
96025:114 Rautanaula 13
96025:115 Rautanaula
96025:116 Rautavarras
96025:117 Rautamöykky
96025:118 Kivi
96025:119 Laattatiili
96025:120 Muototiili
96025:121 Tiili
96025:122 Tiili
96025:123 Tiili
96025:124 Tiili
96025:125 Laattatiili
96025:126 Munan kuori

9503 B1 VI kerros

96025:127 Keramiikka, kivisavi

96025:128 Keramiikkaa, punasavi
96025:129 Keramiikka, Punasavi
96025:130 Rengas, pronssi
96025:131 Naula 16
96025:132 Rautanaula 12
96025:133 Rautavarras
96025:134 Rautalevy
96025:135 Tiili
96025:136 Tiili
96025:137 Tiili
96025:138 Kuonaa

9503 B2 VI kerros

96025:139 Jalkajousen rahka
96025:140 Keramiikka, punasavi
96025:141 Keramiikka, punasavi
96025:142 Keramiikkaa, punasavi
96025:143 Keramiikka, Punasavi
96025:144 Rauta
96025:145 Panssarinuolenkärki
96025:146 Kapeneva rautaputki
96025:147 Rautaterä
96025:148 Rautanaula 23
96025:149 Rautanaula, Hevoskenkänauvoja 3
96025:150 Rautanaula, 12
96025:151 Rautavarras
96025:152 Rautamöykky
96025:153 Palanut savi
96025:154 Hioinkivi
96025:155 Piin pala.
96025:156 Luuesine
96025:157 Tuohi

9503 A1 VII kerros

96025:158 Rautakoukku
96025:159 Rautakoukku
96025:160 Naula, pronssi
96025:161 Hevoskenkänaula
96025:162 Rautanaula 4
96025:163 Rautanaula 8
96025:164 Rautavarras
96025:165 Rautalevy
96025:166 Rautamöykky
96025:167 Rautamöykky
96025:168 Tiili, pyöreä muototiili
96025:169 Kuonaa
96025:170 Nahkaa
96025:171 Pähkinänkuori

9503 A2 VII kerros

96025:172 Keramiikka, kivisavi
96025:173 Keramiikka, punasavi
96025:174 Pronssi(?)rengas
96025:175 Pronssirenkaan katkelma

96025:176 Avain, pronssia
96025:177 Rautanaula 5
96025:178 Rautanaula 5
96025:179 Rautanaula 3
96025:180 Rautanaula
96025:181 Rautanaula 7
96025:182 Rautavarras
96025:183 Rautavarras
96025:184 Rautavarras
96025:185 Rautavarras
96025:186 Rautalevy
96025:187 Rautalevy
96025:188 Rautalevy
96025:189 Rautalevy
96025:190 Rautalevy
96025:191 Rautalevy
96025:192 Rautamöykky
96025:193 Rautamöykky
96025:194 Tiili
96025:195 Tiili
96025:196 Kuonaa
96025:197 Tuohirulla

9503 B1 VII kerros
96025:198 Metallivarras
96025:199 Metalliputki, pronssia.
96025:200 Metallin pala, pronssin
96025:201 Rauta-aspi
96025:202 Rautarengas
96025:203 Rautaveitsi
96025:204 Rautanaula
96025:205 Rautanaula 15
96025:206 Rautanaula 17
96025:207 Rautanaula 3
96025:208 Rautavarras
96025:209 Rautamöykky
96025:210 Rautamöykky
96025:211 Rautamöykky
96025:212 Kattotiili
96025:213 Tiili
96025:214 Tiili
96025:215 Kuonaa
96025:216 Kuonaa
96025:217 Luuesineen katkelma

9503 B2 VII kerros
96025:218 Metallivarras, pronssia.
96025:219 Metallivarras, pronssia.
96025:220 Rautainen solki
96025:221 Rautaesine
96025:222 Rautarengas
96025:223 Rautanaula 13
96025:224 Rautanaula 19
96025:225 Rautanaula 3

96025:226 Rautalevy
96025:227 Rautalevy
96025:228 Rautamöykky
96025:229 Rautamöykky
96025:230 Rautamöykky
96025:231 Tiili
96025:232 Tiili
96025:233 Kuona
96025:234 Luuesine

9503 A1 VIII kerros

96025:235 Lasi, Ruskea lasin pala. Löytyi luoteisnurkasta tolpan vierestä, jossa hiilimaata.
96025:236 Rautanaula 2
96025:237 Rautanaula 5
96025:238 Rautanaula 2
96025:239 Rautanaula 2
96025:240 Rautavarras
96025:241 Rautamöykky
96025:242 Rautamöykky
96025:243 Rautamöykky
96025:244 Tiili
96025:245 Tiili
96025:246 Kuona
96025:247 Nahka, Toisella puolella ruutupainanne.

9503 A2 VIII kerros

96025:248 Aspi
96025:249 Rautaesine
96025:250 Rautanaula
96025:251 Rautanaula 2
96025:252 Rautanaula 2
96025:253 Rautavarras
96025:254 Rautavarras
96025:255 Rautavarras
96025:256 Rautalevy
96025:257 Rautalevy
96025:258 Rautalevy
96025:259 Rautamöykky
96025:260 Rautamöykky
96025:261 Rautamöykky
96025:262 Tiili
96025:263 Tiili
96025:264 Tiili
96025:265 Tiili
96025:266 Tiili
96025:267 Kuona
96025:268 Kuonaa
96025:269 Tuohirulla

9503 B1 VIII kerros

96025:270 Keramiikka, punasavi
96025:271 Rautaesine
96025:272 Rautanaula 4
96025:273 Rautanaula 4

96025:274 Rautanaula
96025:275 Rautavarras
96025:276 Rautavarras
96025:277 Rautalevy
96025:278 Rautamöykky
96025:279 Rautamöykky
96025:280 Rautamöykky
96025:281 Tiili
96025:282 Tiili
96025:283 Tiili
96025:284 Tiili
96025:285 Kuonaa
96025:286 Kuonaa

9503 B2 VIII kerros

96025:287 Keramiikka, Kivisavi
96025:288 Keramiikka, Kivisavi
96025:289 Keramiikka, punasavi
96025:290 Keramiikka, punasavi
96025:291 Lasi, Vihertävä.
96025:292 Metalliesine
96025:293 Metallivarras
96025:294 Metallipala, Pronssia.
96025:295 Rautaesine
96025:296 Rautanaula 11
96025:297 Rautanaula 14
96025:298 Rautanaula
96025:299 Rautanaula
96025:300 Rautavarras
96025:301 Rautavarras
96025:302 Rautalevy
96025:303 Rautalevy ja rautanaula
96025:304 Rautalevy
96025:305 Rautamöykky
96025:307 Tiili
96025:308 Tiili
96025:309 Tiili
96025:310 Tiili
96025:311 Tiili
96025:312 Kuona
96025:313 Kuona
96025:314 Luuesineen katkelma

9503 A1 IX kerros

96025:315 Rautanaula
96025:316 Rautanaula 2
96025:317 Rautavarras
96025:318 Rautavarras
96025:319 Rautavarras
96025:320 Rautalevy
96025:321 Rautalevy
96025:322 Rautamöykky
96025:323 Rautamöykky
96025:324 Rautamöykky

96025:325 Tiili

96025:326 Tiili

9503 A2 IX kerros

96025:327 Keramiikka, Kivisavi

96025:328 Keramiikka, punasavi

96025:329 Keramiikka, Punasavi

96025:330 Lasin pala

96025:331 Rautanaula 2

96025:332 Rautanaula 2

96025:333 Rautanaula 5

96025:334 Rautanaula 4

96025:335 Rautavarras

96025:336 Rautavarras

96025:337 Rautatanko

96025:338 Rautalevy

96025:339 Rautamöykky

96025:340 Rautamöykky

96025:341 Rautamöykky

96025:342 Rautamöykky

96025:343 Tiili

96025:344 Tiili

96025:345 Laattatiili, koiran(?)tassun jälki

96025:346 Kuonaa

96025:347 Pähkinänkuori

96025:445 Rautaristi, Ei löydy KM:n luettelosta. Kun IX kerroksen savea kaivetaan, löytyi itäosasta rautaristin palanen. Ilmeisesti pila. Tom C. Bergroth: Saksan Rautaristi, 1. luokka 1939 (Kolmas valtakunta). Kyseinen risti on valettu ja jäljennös.

9503 B1 IX kerros

96025:348 Kampa, hiiltynyt

96025:349 Rautanaula

96025:350 Rautamöykky

96025:351 Tiili

96025:352 Tiili

96025:353 Tiili

96025:354 Tiili

9503 B2 IX kerros

96025:355 Helmi, meripihkaa

96025:356 Koristehela

96025:357 Keramiikka, Kivisavi

96025:358 Lasi

96025:359 Metallivarras, lyijyä(?)

96025:360 Metallivarras, Lyijyä(?)

96025:361 Aspi

96025:362 Rautalevy

96025:363 Rautanaula

96025:364 Rautanaula 2

96025:365 Rautanaula

96025:366 Rautanaula 2

96025:367 Rautanaula 3

96025:368 Rautavarras

96025:369 Rautavarras
96025:370 Rautamöykky
96025:371 Rautamöykky
96025:372 Kalkkikivi
96025:373 Kivilaatta
96025:374 Kattotiili
96025:375 Laattatiili
96025:376 Kuona
96025:377 Luuesine
96025:378 Luuesine

9503 A1 X kerros
96025:379 Lasi
96025:380 Rautanaula
96025:381 Rautanaula 3
96025:382 Rautamöykky
96025:383 Tiili, Toisella lappeella rasti
96025:384 Tiili
96025:385 Tiili, Toisessa päädyssä sormien painautumat
96025:386 Kuona

9503 A2 X kerros
96025:387 Metallipala, pronssia
96025:388 Rautanaula 5
96025:389 Rautamöykky
96025:390 Hioinkivi
96025:391 Tiili
96025:392 Tiili

9503 B1 X kerros
96025:393 Kuona
96025:394 Kivilaatta
96025:395 Tiili
96025:396 Tiili
96025:397 Tiili
96025:398 Tiili

9503 B2 X kerros
96025:399 Kuona
96025:400 Pähkinänkuori

9503 A1 XI kerros
96025:401 Metallihela, pronssi(?)
96025:402 Naula 4
96025:403 Tiili
96025:404 Kuona

9503 A2 XI kerros
96025:405 Keramiikka, punasavi
96025:406 Naula

9503 B1 XI kerros
96025:407 Rautamöykky
96025:408 Tiili

9503 B2 XI kerros
96025:409 Rautamöykky

9503 B2 pohjasavi
96025:410 Metallipala, pronssia

9503 B1-B2 pohjasavi
96025:411 Rautamöykky
96025:412 Rautakuonaa
96025:413 Rautakuonaa
96025:414 Puunpala, Työstön jälkiä, kuusi kpl.

Alue 9701. Löydöt löytöpaikan mukaisesti

Varsinainen löytöluettelo on KM historian päänumeroilla 97049 ja 98020
Rahat on luetteloitu rahakammion numeroilla 98017:1, 3-10 ja 98068:4-5

Vuosi 1997

9701 A2 turvekerros

97049:1 Lasi, uutta

97049:2 Rautanaula, uutta

97049:3 Luu

9701 A4 turvekerros

97049:4 Lasi, uutta

97049:5 Rautanaula, uutta

97049:6 Kattotiili

9701 A5 turvekerros

97049:7 Lasi, uutta

97049:8 Rautavarras, Uutta

97049:9 Pullonkorkin osa, Uutta

97049:10 Muovi, Uutta

9701 B3 turvekerros

97049:11 Lasi, Uutta

97049:12 Lasi, Uutta

97049:13 Rautanaula, Uutta

97049:14 Kuona

9701 C1 turvekerros

97049:15 Lasi, Uutta

97049:16 Kuona

9701 C2 turvekerros

97049:17 Lasi, Uutta

97049:18 Rautanaula

97049:19 Rautanaula, Uutta

9701 A1 I kerros

97049:20 Lasi, Uutta

97049:21 Lasi, Uutta

97049:22 Rautanaula, Uutta

9701 A2 I kerros

97049:23 Korkki, Uutta

9701 A3 I kerros

97049:24 Rautasolki, Uutta

97049:25 Rautanaula
97049:26 Rautanaula, Uutta

9701 A4 I kerros
97049:27 Lasi, Uutta
97049:28 Korkki, Uutta
97049:29 Kuona

9701 A5 I kerros
97049:30 Lasi, Uutta
97049:31 Katkaisija, Uutta

9701 B1 I kerros
97049:32 Keramiikka, Kivisavi
97049:33 Korkki, Uutta

9701 B2 I kerros
97049:34 Keramiikka, Uutta
97049:35 Lasi, Uutta
97049:36 Rautanaula, Uutta

9701 B3 I kerros
97049:37 Rautarengas
97049:38 Rautanaula
97049:39 Korkki, Uutta

9701 B4 I kerros
97049:40 Rautanaula, Uutta
97049:41 Korkki, Uutta
97049:42 Lasi, Uutta
97049:43 Lasi, Uutta
97049:44 Rautavarras

9701 B5 I kerros
97049:45 Lasi ja korkki, Uutta

9701 C1 I kerros
97049:46 Keramiikka, Kivisavi
97049:47 Korkki, Uutta
97049:48 Tiili

9701 C2 I kerros
97049:49 Keramiikka, Valkoinen posliinin pala. Uutta
97049:50 Rautanaula, Uutta
97049:51 Pii

9701 C3 I kerros
97049:52 Rautanaula, Uutta
97049:53 Kalkkikivi

9701 C5 I kerros
97049:54 Avain, Uutta
97049:55 Rautavarras, Uutta

9701 K1 I kerros
97049:56 Keramiikka, Punasavi
97049:57 Lasi ja korkki, Utta

9701 K2 I kerros
97049:58 Avain, Utta

9701 K3:1 I kerros
97049:59 Rautanaula
97049:60 Rautanaula, Utta

9701 K3:2 I kerros
97049:61 Lasi, Utta
97049:62 Pii

9701 K4 I kerros
97049:63 Keramiikka, Kivisavi
97049:64 Korkki, Utta

9701 K5 I kerros
97049:65 Lasi, Utta

9701 A1 II kerros
97049:66 Keramiikka, Punasavi
97049:67 Lasi, Utta
97049:68 Lasi, Utta
97049:69 Rautanaula, Utta
97049:70 Kuona
97049:71 Muototiili
97049:72 Muototiili
97049:73 Muototiili
97049:74 Kattotiili

9701 A2 II kerros
97049:75 Lasi, Utta
97049:76 Rautanaula
97049:77 Rautanaula, Utta
97049:78 Rautavarras
97049:79 Rautamöykky
97049:80 Kattotiili

9701 A3 II kerros
97049:81 Keramiikka, Kivisavi
97049:82 Keramiikka, Punasavi
97049:83 Keramiikka, Punasavi
97049:84 Keramiikka, Punasavi
97049:85 Lasi, Utta
97049:86 Lasi, Utta
97049:87 Rautaesine, Utta
97049:88 Rautanaula
97049:89 Rautanaula, Utta
97049:90 Laasti, Toisella pinnalla laastia, toisella tunnistamatonta ainesta

97049:91 Tiili, kahdella pinnalla vihreä, lasimainen pinta
97049:92 Kattotiili
97049:93 Kuona

9701 A4 II kerros

97049:94 Keramiikka, Kivisavi
97049:95 Keramiikka, Kivisavi
97049:96 Keramiikka, Punasavi
97049:97 Keramiikka, Punasavi
97049:98 Keramiikka, Punasavi
97049:99 Keramiikka, Punasavi
97049:100 Keramiikka, punasavi
97049:101 Keramiikka, punasavi
97049:102 Lasi, Kaksi kirkkaan pullolasin palaa.
97049:103 Lasi, Kolme ruskean pullolasin palaa.
97049:104 Plombi
97049:105 Rautanaula 2
97049:106 Rautanaula 2
97049:107 Rautavarras
97049:108 Pii
97049:109 Pii
97049:110 Muototiili
97049:111 Kattotiili
97049:112 Tiili, vihreää lasitusta
97049:113 Kuona
97049:114 Kuona

9701 A5 II kerros

97049:115 Keramiikka, Kivisavi
97049:116 Keramiikka, Punasavi
97049:117 Keramiikka, Punasavi
97049:118 Keramiikka, kivisavi
97049:119 Keramiikka, punasavi
97049:120 Lasi , Keskiaikainen, väri ruskea.
97049:121 Lasi, Utta
97049:122 Lasi, Utta
97049:123 Lasi, Utta
97049:124 Pronssi(?) hela
97049:125 Rautaesine, Levy, jossa kolme niittiä ja jäännöksiä puukahvasta.
97049:126 Rautanaula 2
97049:127 Korkki, Utta
97049:128 Tykin kuula
97049:129 Kattotiili
97049:130 Kattotiili
97049:131 Kuona
97049:132 Piki
97049:133 Luu

9701 B1 II kerros

97049:134 Keramiikka, Punasavi
97049:135 Keramiikka, Kuusi valkoisen posliiniteelautasen palaa
97049:136 Lasi, COLA
97049:137 Rautanaula 3

97049:138 Rautanaula, Hevosenkenkänaula
97049:139 Rautanaula, Uutta
97049:140 Rautavarras
97049:141 Hylsy, Haulikon panoksen kantaosa
97049:142 Rikki
97049:143 Kattotiili
97049:144 Kuona
97049:145 Vyönsolki, Uutta

9701 B2 II kerros
97049:146 Keramiikka, Valkoista posliinia. Uutta
97049:147 Rautanaula, Uutta
97049:148 Kuona

9701 B3 II kerros
97049:149 Keramiikka, punasavi
97049:150 Lasi, Uutta
97049:151 Rautanaula 2
97049:152 Rautanaula, Uutta
97049:153 Kattotiili
97049:154 Laattatiili
97049:155 Kuonaa

9701 B4 II kerros
97049:156 Keramiikka, Kivisavi
97049:157 Keramiikka, kivisavi
97049:158 Keramiikka, Kivisavi
97049:159 Keramiikka, Punasavi
97049:160 Keramiikka, Punasavi
97049:161 Lasi, Keskiaikainen, väriltään ruskea
97049:162 Lasi, Uutta
97049:163 Panssarinuolenkärki
97049:164 Veitsi, Ruokailu(?)veitsen kappale. Jäännöksiä puukahvasta.
97049:165 Rautaesine, Uutta(?)
97049:166 Rautaesine, koukku
97049:167 Rautaesine, lieriö
97049:168 Rautanaula
97049:169 Rautanaula 5
97049:170 Rautanaula 2
97049:171 Rautanaula, Hevosenkenkänaula
97049:172 Rautanaula, Kaksi hevosenkenkänaulaa
97049:173 Rautalevy
97049:174 Rautavarras
97049:175 Rautavarras
97049:176 Rautavarras
97049:177 Rautamöykky
97049:178 Muototiili
97049:179 Kattotiili
97049:180 Kuona
97049:181 Arpakuutio, Luusta
97049:182 Luuesine

9701 B5 II kerros

97049:183 Keramiikka, punasavi
97049:184 Keramiikka, Kivisavi
97049:185 Lasi, Uutta
97049:186 Lasi, Keskiaikainen, väriltään ruskea.
97049:187 Lasi, Uutta
97049:188 Lasi, Uutta
97049:189 Kattotiili
97049:190 Arpakuutio
97049:191 Luuesine
97049:192 Luu
97049:193 Kattohuopa
97049:194 Piki

9701 C1 II kerros
97049:195 Lasi, Uutta
97049:196 Lasi, Uutta
97049:197 Rautanaula, Uutta
97049:198 Rautanaula
97049:199 Pii
97049:200 Luu

9701 C2 II kerros
97049:201 Rautanaula, Uutta
97049:202 Korkki, Uutta
97049:203 Tykinkuula
97049:204 Muototiili
97049:205 Kattotiili

9701 C3 II kerros
97049:206 Lasi, Uutta
97049:207 Rautanaula
97049:208 Rautanaula
97049:209 Rautavarras, Uutta
97049:210 Korkki

9701 C5 II kerros
97049:211 Lamppu, Uutta
97049:212 Lasi, Uutta
97049:213 Rautanaula
97049:214 Tupakansytytin
97049:215 Kuona

9701 D1 II kerros
97049:216 Korkki, Uutta
97049:217 Kuona
97049:218 Keramiikka, Punasavi
97049:219 Lasi, Keskiaikainen
97049:220 Rautanaula, 3
97049:221 Rautanaula, Uutta
97049:222 Rautavarras
97049:223 Rautamöykky
97049:224 Kattotiili
97049:225 Kuona

97049:226 Simpukka
97049:227 Tunnistamaton

9701 D2 II kerros
97049:228 Keramiikka, Kivisavi
97049:229 Rautaesine
97049:230 Rautanaula
97049:231 Rautanaula, Utta
97049:232 Kattotiili
97049:233 Kuona

9701 D3 II kerros
97049:234 Keramiikka, Kivisavi
97049:235 Keramiikka, punasavi
97049:236 Lasi, Keskiaikainen
97049:237 Lasi, Utta
97049:238 Metallilevy
97049:239 Kuula, Lyijyä
97049:240 Rautaesine, Rengas
97049:241 Rautaesine
97049:242 Rautanaula 2
97049:243 Rautanaula 6, Utta
97049:244 Rautanaula, Kaksi hevosenkenkänaukaa
97049:245 Rautalevy
97049:246 Pii
97049:247 Kattotiili

9701 D4 II kerros
97049:248 Keramiikka, punasavi
97049:249 Lasi, Utta
97049:250 Rautanaula 4
97049:251 Rautavarras
97049:252 Tykinkuula, Kivisen kuulan puolikas.
97049:253 Kuona
97049:254 Sarvi

9701 D5 II kerros
97049:255 Keramiikka, Punasavi
97049:256 Lasi, Utta
97049:257 Lasi, Utta
97049:258 Metalliesine
97049:259 Rautaesine, Aspi
97045:260 Rautanaula
97049:261 Rautanaula 3, Utta
97049:262 Korkki, Utta
97049:263 Kattotiili
97049:264 Muovi

9701 K1 II kerros
97049:265 Keramiikka, Kivisavi
97049:266 Lasi, Utta
97049:267 Kattotiili
97049:268 Kuona

97049:269 Kuona
97049:270 Luuesine

9701 K2 II kerros
97049:271 Keramiikka, Kivisavi
97049:272 Lasi, Utta
97049:273 Rautalevy
97049:274 Kattotiili
97049:275 Kuona
97049:276 Luuesine, Luuhelmi(?)

9701 K3:1 II kerros
97049:277 Keramiikka, Punasavi
97049:278 Kattotiili

9701 K3:2 II kerros
97049:279 Keramiikka, Punasavi
97049:280 Kuona

9701 K4 II kerros
97049:281 Lasi, Utta
97049:282 Rautanaula
97049:283 Rautanaula
97049:284 Kattotiili
97049:285 Kuona

9701 K5 II kerros
97049:286 Lasi, Utta
97049:287 Metallilevy, kupari- tai pronssilevy
97049:288 Kattotiili

9701 A1 III kerros
97049:289 Keramiikka, Punasavi
97049:290 Keramiikka, Punasavi
97049:291 Keramiikka, Punasavi
97049:292 Keramiikka, Punasavi
97049:293 Keramiikka, punasavi
97049:294 Keramiikka, Kivisavi
97049:295 Keramiikka, Kivisavi
97049:296 Keramiikka, punasavi
97049:297 Lasi, Keskiaikainen ruskea lasinpala.
97049:298 Metalliesine, Pyöreä koristeltu hela
97049:299 Metallilevy
97049:300 Metallilevy
97049:301 Rautanaula 10
97049:302 Rautanaula, Kolme hevosenkenkänaulaa
97049:303 Rautavarras
97049:304 Rautalevy
97049:305 Rutamöykky
97049:306 Kalkkikivi
97049:307 Kivi
97049:308 Kattotiili, Ruudusta löytyi yhteensä 12600 g kattotiiltä
97049:309 Muototiili

97049:310 Kuona
97049:311 Luu
97049:312 Tunnistamaton

9701 A2 III kerros

97049:313 Keramiikka, Punasavi
97049:314 Keramiikka, punasavi
97049:315 Rautakoukku
97049:314 Rautanaula 5
97049:315 Rautanaula, Kaksi hevosenkenkänaulaa.
97049:316 Rautavarras
97049:317 Rautalevy
97049:318 Rautamöykky
97049:319 Kattotiili, Ruudusta löytyi yhteensä 1860 g kattotiiltä
97049:320 Kuona
97049:321 Luuesine, Pelimerkki ?

9701 A3 III kerros

97049:322 Keramiikka, Punasavi
97049:323 Keramiikka, Punasavi
97049:324 Lasi, Uutta
97049:325 Rautanaula, Hevosenkenkänaula
97049:326 Kattotiili
97049:327 Kuona

9701 A4 III kerros

97049:328 Keramiikka, Kivisavi
97049:329 Keramiikka, punasavi
97049:330 Metallipala
97049:331 Rautanaula 2
97049:332 Rautavarras
97049:333 Pii
97049:334 Kattotiili, Ruudusta löytyi yhteensä 709 g kattotiiltä
97049:335 Tiili, kahdella sivulla lasitetta (sintraantunut?)
97049:336 Kuona
97049:337 Arpakuutio
97049:338 Luuesine
97049:339 Luu

9701 A5 III kerros

97049:340 Keramiikka, kivisavi
97049:341 Keramiikka, punasavi
97049:342 Keramiikka, punasavi
97049:343 Keramiikka, Kivisavi
97049:344 Keramiikka, kivisavi
97049:345 Keramiikka, punasavi
97049:346 Keramiikka, punasavi
97049:347 Lasi, uutta
97049:348 Lyijytanko
97049:349 Metallipala
97049:350 Rautaesine
97049:351 Rautaesine
97049:352 Rautalanka, Todennäköisesti uutta

97049:353 Rautanaula 9
97049:354 Rautanaula, Kaksi hevosenkenkänaulaa
97049:355 Rautavarras,
97049:356 Rautalevy
97049:357 Kattotiili
97049:358 Kuonaa
97049:359 Luu
97049:360 Luu, Ohut luurengas
97049:361 Piki

9701 B1 III kerros
97049:362 Keramiikka, punasavi
97049:363 Keramiikka, Kivisavi
97049:364 Rautanaula 2
97049:365 Rautanaula 2
97149:366 Rautanaula, Hevosenkenkänaula
97049:367 Rautavarras
97049:368 Pii
97049:369 Kattotiili
97049:370 Kuona

9701 B2 III kerros
97049:371 Keramiikka, Valkoista posliinia, uutta
97049:372 Avain
97049:373 Kannus, Kuusisakarainen tähti
97049:374 Rautaesine
97049:375 Rautanaula 3
97049:376 Rautanaula, Hevosenkenkänaula
97049:377 Kattotiili
97049:378 Kuona

9701 B3 III kerros
97049:379 Rautanaula
97049:380 Kattotiili

9701 B4 III kerros
97049:381 Keramiikka, Kivisavi
97049:382 Keramiikka, Punasavi
97049:383 Keramiikka, punasavi
97049:384 Lasi, Utta
97049:385 Metalliesine, Veneen muotoinen, jossa kaksi sakaraa.
97049:386 Rautaesine
97049:387 Rautanaula, Kaksi hevosenkenkänaulaa.
97049:388 Kattotiili, Ruudusta löytyi 4025 g kattotiiltä
97049:389 Kuona
97049:390 Luu

9701 B5 III kerros
97049:391 Keramiikka, Kivisavi
97049:392 Keramiikka, Kivisavi
97049:393 Keramiikka, punasavi
97049:394 Lasi, Keskiaikainen, kirkas lasinpala, kaareva (esineestä ?).
97049:395 Metalliesine

97049:396 Metallilevy, Lyijylevy
97049:397 Rautanaula
97049:398 Rautanaula 2
97049:399 Rautanaula, Hevosenkenkänaula
97049:400 Rautakoukku
97049:401 Rautavarras
97049:402 Rautalevy
97049:403 Rutamöykky
97049:404 Pii
97049:405 Kattotiili
97049:406 Kuona
97049:407 Luuesine, Luuhelmi
97049:408 Luu

9701 K1 III kerros
97049:409 Keramiikka, Punasavi
97049:410 Keramiikka, punasavi
97049:411 Rautanaula
97049:412 Rautalevy
97049:413 Kattotiili
97049:414 Kuona

9701 K2 III kerros
97049:415 Keramiikka, Punasavi
97049:416 Keramiikka, Punasavi
97049:417 Rautanaula, Hevosenkenkänaula.
97049:418 Rautakoukku
97049:419 Pii
97049:420 Muototiili
97049:421 Muototiili
97049:422 Kattotiili
97049:423 Kuona
97049:424 Luu
97049:425 Luu, Luurengas

9701 K3:1 III kerros
97049:426 Rautanaula
97049:427 Rautalevy
97049:428 Kattotiili, Ruudusta löytyi 1150 g kattotiiltä
97049:429 Kuona
97049:430 Luu

9701 K3:2 III kerros
97049:431 Kattotiili
97049:432 Kuona

9701 K4 III kerros
97049:433 Rautanaula
97049:434 Kuona

9701 K5 III kerros
97049:435 Keramiikka, Punasavi
97049:436 Rautanaula

97049:437 Kattotiili

97049:438 Kuona

9701 esilinna II, eteläinen kehämuuri

97049:439 Muototiili, Ruodetiilen pala

Vuosi 1998

9701 A1 IV kerros

98020:44 Naula

98020:45 Keramiikka, kivisavi

98020:46 Kattotiili

98020:47 Rautaesine, helan(?) osa

98202:48 Piikki

98020:49 Rautaesine

98020:50 Keramiikka, kivisavi

98020:51 Kattotiili

98020:52 Kattotiili

98020:53 Kattotiili

98020:54 Kattotiili

98020:55 Kattotiili

98020:56 Kattotiili

98020:57 Kattotiili

98020:58 Kattotiili

98020:59 Kattotiili

98020:60 Kattotiili

98020:61 Kattotiili

98020:62 Kattotiili

98020:63 Kattotiili

98020:64 Kattotiili

9701 A2 IV kerros

98020:72 Kattotiili

98020:73 Kattotiili

98020:74 Kattotiili

98020:75 Kattotiili

98020:76 Luu

98020:77 Naula

98020:78 Lasi, kirkkaan astialasin pala

98020:79 Kuona

98020:80 Naula

9701 A3 IV kerros

98020:83 Lasi

98020:84 Keramiikka, punasavi

98020:85 Naula

98020:86 Kuona

9701 A4 IV kerros

98020:87 Naula

98020:88 Tiili, pala lasittunutta tiiltä

98020:89 Naula
98020:90 Naula
98020:91 Rautaesine
98020:92 Keramiikka, kivisavi
98020:93 Naula
98020:94 Kattotiili

9701 A5 IV kerros
98020:102 Kattotiili
98020:103 Kattotiili
98020:104 Kattotiili
98020:105 Metalliesine, metallinen kierre, joka muistuttaa sorvauksessa syntyvää jätettä
98020:106 Naula
98020:107 Lasi

9701 B1 kivien poiston jälkeen romahtaneesta maasta, seinän/muurin vierestä
98020:70 Keramiikka, kivisavi
98020:71 Keramiikka, punasavi

9701 B2 IV kerros
98020:81 Kattotiili
98020:82 Kattotiili

9701 B4 IV kerros
98020:97 Keramiikka, kivisavi
98020:98 Tiiviste, savitiivisteiden pala
98020:99 Kattotiili
98020:100 Kattotiili
98020:101 Kattotiili

9701 B5 IV kerros
98020:109 Kattotiili
98020:110 Lasi
98020:111 Keramiikka, kivisavi

9701 K1 IV kerros
98020:65 Naula
98020:66 Kattotiili
98020:67 Kattotiili
98020:68 Kattotiili
98020:69 Kattotiili

9701 K2 IV/V kerros
98020:112 Kattotiili

9701 K4 IV kerros
98020:95 Keramiikka, punasavi
98020:96 Tiili, kuusenhavu-painanteita

9701 K5 IV kerros
98020:108 Kattotiili

9701 A1 V kerros

- 98020:113 Naula
98020:114 Naula
98020:115 Lasi, ruskean astialasin pala
98020:116 Naula
98020:117 Rautaesine
98020:118 Naula
98020:119 Rautaesine
98020:120 Keramiikka, kivisavi
98020:121 Keramiikka, punasavi
98020:122 Kuona
98020:123 Kuona
98020:124 Kuona
98020:125 Lasi, kaksi kellertävää lasinpalaa
98020:126 Solki, metallirengas
98020:127 Keramiikka, kivisavi
98020:128 Keramiikka, kivisavi
98020:129 Keramiikka, kivisavi
98020:130 Keramiikka, punasavi
98020:131 Luuesine
98020:132 Rautaesine
98020:133 Naula
98020:134 Kattotiili
- 9701 A2 V kerros
98020:142 Kuona
98020:143 Helmi, lieriömäinen luuhelmi
98020:144 Keramiikka, punasavi
98020:145 Kuona
98020:146 Rautaesine
98020:147 Lasi, vaaleanvihreän astialasin pala
98020:148 Kattotiili
98020:174 Naula, kolme hevosenkenkänaulaa.
- 9701 A3 V kerros
98020:159 Kattotiili
98020:160 Lasi, uutta
98020:161 Kattotiili
- 9701 A4 V kerros
98020:164 Kuona
98020:165 Munniharppu
98020:166 Kattotiili
98020:167 Kattotiili
98020:168 Naula
98020:169 Keramiikka, kivisavi
- 9701 A5 V kerros
98020:171 Kattotiili
98020:172 Kuona
98020:173 Naula
- 9701 B1 V kerros
98020:138 Naula

98020:139 Naula
98020:140 Naula
98020:141 Naula

9701 B2 V kerros
98020:149 Metalliesine
98020:150 Kuona
98020:151 Kattotiili
98020:152 Keramiikka, punasavi
98020:153 Keramiikka, punasavi HUOM! Samaa astiaa kuin 98020:160-162.
98020:154 Keramiikka, punasavi HUOM! Samaa astiaa kuin 98020:159, 160, 162.
98020:155 Keramiikka, punasavi HUOM! Samaa astiaa kuin 98020:159-160, 162.
98020:156 Keramiikka, punasavi HUOM! Samaa astiaa kuin 98020:159-161. 05.06.1998.
98020:157 Kuona
98020:158 Naula
98020:245 Rautaesine

9701 B3 V kerros
98020:163 Kattotiili

9701 B4 V kerros
98020:170 Keramiikka, punasavi

9701 B5 V kerros
98020:175 Naula
98020:176 Kattotiili

9701 K1 V kerros
98020:135 Naula
98020:136 Luuesine
98020:137 Kattotiili

9701 K3 V kerros
98020:162 Kattotiili

9701 K5 V kerros
98020:177 Keramiikka, kivisavi

9701 A1 VI kerros
98020:178 Kattotiili
98020:179 Keramiikka, punasavi
98020:246 Panssarinuolenkärki
98020:247 Rautaesine

9701 A2 VI kerros
98020:188 Muototiili
98020:189 Avain
98020:190 Luuesine
98020:199 Hioin
98020:204 Kattotiili

9701 A3 VI kerros
98020:200 Kattotiili

98020:201 Naula

9701 A4 VI kerros

98020:205 Naula

98020:206 Kuona

98020:207 Tiililaatta

98020:208 Keramiikka, punasavi

98020:209 Kuona

98020:210 Naula

98020:211 Naula

98020:212 Kattotiili

9701 A5 VI kerros

98020:216 Kattotiili

98020:217 Kuona

98020:220 Metalliesine

9701 B1 VI kerros

98020:180 Keramiikka, punasavi

98020:181 Keramiikka, punasavi

98020:183 Naula

98020:184 Naula

98020:185 Rauta

98020:249 Keramiikka, punasavi

9701 B2 VI kerros

98020:191 Kattotiili

98020:192 Kattotiili

98020:193 Kuona

98020:194 Rautaesine

98020:195 Naula

98020:196 Kuona

98020:197 Kuona

98020:250 Naula 2

98020:251 Rautaesine

9701 K1 VI kerros

98020:186 Kattotiili

98020:187 Kattotiili

9701 K2 VI kerros

98020:198 Laatta, litteän lattiatiilen kappale.

9701 K4 VI kerros

98020:214 Kattotiili

98020:215 Keramiikka, punasavi

98020:218 Kuona

98020:248 Rautaesine

9701 K5 VI kerros

98020:219 Kattotiili

9701 A1 VII kerros

98020:221 Naula
98020:222 Kattotiili

9701 A2 VII kerros
98020:223 Luuesine
98020:224 Naula
98020:225 Kattotiili

9701 B1 VII kerros
98020:252 Keramiikka, punasavi
98020:253 Keramiikka, punasavi
98020:254 Keramiikka,
98020:256 Keramiikka, punasavi
98020:257 Varsijousen nuoliura
98020:258 Rautaesine
98020:261 Kattotiili
98020:262 Kattotiili

9701 B2 VII kerros
98020:265 Kuona
98020:266 Kattotiili
98020:267 Rautaesine
98020:268 Naula, kolme hevosenkenkänäulaa
98020:269 Hevosenkenkä
98020:270 Naula

9701 K3:2 VII kerros
98020:202 Kuona
98020:203 Kattotiili

9701 A1 VIII kerros
98020:255 Kattotiili

9701 B1 VIII kerros
98020:227 Keramiikka, punasavi
98020:241 Naula
98020:242 Hioin
98020:243 Kattotiili
98020:244 Varsijousen nuoliura

9701 B2 VIII kerros
98020:228 Kuona
98020:229 Rautaesine
98020:230 Varsijousen nuoliura
98020:231 Luuesine
98020:232 Kuona
98020:233 Metalliesine
98020:234 Tiililaatta
98020:235 Kattotiili
98020:236 Kattotiili
98020:237 Tiililaatta
98020:238 Kattotiili
98020:239 Rautaesine

98020:240 Naula, ilmeisesti hevosenkenkänauula

229

9701 B1 kaakkoisnurkan koroke

98020:271 Rautaesine

9701 B1 C-tornin viereinen koekuoppa

98020:259 Tiililaatta

98020:260 Kattotiili

9701 B2 koekuoppa

98020:226 Kattotiili

98020:263 Rautaesine

98020:272 Tiili, 2 laattakattotiilen palasta, joista toisessa uloke.

9701 B2 länsiprofiilin puhdistus

98020:264 Kuula, metallikuula, luultavasti lyijyä.

Liite no. 7
Makrofossiilinäyteluettelo

Alue 9301. Maanäytteet

RUUTU	KERROS	OTTOPVÄ	KELLUTUSPVÄ
1	III	8.6.93	28.6.93
1	IV	9.6.93	28.6.93
1	V	11.6.93	28.6.93
1	VI	15.6.93	28.6.93
1	VII	17.6.93	28.6.93
1	VIII	21.6.93	29.6.93
1	IX	23.6.93	29.6.93
1	X	24.6.93	28.6.93
2	II	3.6.93	28.6.93
2	IIIa	7.6.93	28.6.93
2	IIIb	8.6.93	28.6.93
2	IV	9.6.93	28.6.93
2	V	10.6.93	28.6.93
2	VI	14.6.93	28.6.93
2	VII	17.6.93	28.6.93
2	VIIIb	21.6.93	28.6.93
2	VIII	22.6.93	28.6.93
2	IX	23.6.93	29.6.93
2	X	24.6.93	29.6.93
3	II	4.6.93	28.6.93
3	III	7.6.93	28.6.93
3	III	8.6.93	28.6.93
3	IV	10.6.93	28.6.93
3	V	11.6.93	28.6.93
3	VI	14.6.93	28.6.93
3	VII	17.6.93	28.6.93
3	VIII	21.6.93	29.6.93
3	IX	22.6.93	28.6.93
3	X	23.6.93	29.6.93
4	II	4.6.93	28.6.93
4	III	8.6.93	28.6.93
4	IV	11.6.93	28.6.93
4	V	14.6.93	28.6.93
4	V	15.6.93	28.6.93
4	VI	17.6.93	28.6.93
4	VIII	?	28.6.93
4	IX	22.6.93	28.6.93
4	X	23.6.93	29.6.93

5	II	4.6.93	28.6.93
5	III	8.6.93	28.6.93
5	III	9.6.93	28.6.93
5	IV	11.6.93	28.6.93
5	V	14.6.93	28.6.93
5	VI	16.6.93	28.6.93
5	VI	18.6.93	28.6.93
5	IX	23.6.93	28.6.93
5	X	23.6.93	28.6.93

Alue 9503. Maanäytteet

RUUTU	KERROS	OTTOPVÄ	KELLUTUSPVÄ
A1	I	17.5.	27.6.1995
A2	I		27.6.1995.
A2	I		27.6.1995.
B1	I	22.5.	27.6.1995.
B2	I	19.5.	27.6.1995.
A1	II	24.5.	27.6.1995.
A2	II	23.5.	27.6.1995.
B1	II		27.6.1995.
B2	II	24.5.	27.6.1995.
A1	III	30.5.	27.6.1995.
A2	III	29.5.	27.6.1995.
A2	III	31.5.	27.6.1995.
B1	III	6.6.	27.6.1995.
B2	III	5.6.	27.6.1995.
A1	IIIb	1.6.	27.6.1995.
B1	IIIb	7.6.	27.6.1995.
B2	IIIb	7.6.	27.6.1995.
A2	IV	8.6.	27.6.1995.
A2	IV	15.6.	27.6.1995.
B1	IV	21.6.	27.6.1995.
B2	IV	12.6.	27.6.1995.
A1	VI	20.5.1996.	
A2	VI	1996	
B1	VI	1996	
B1	VI	1996	
B2	VI	1996	
A1	VII	24.5.1996.	
A1	VII	4.6.1996.	hiilimaata tolpan ympäriltä
A2	VII	24.5.1996.	
B1	VII	24.5.1996.	
B2	VII	24.5.1996.	
A1	VIII	4.6.1996.	
A1	VIII	1996.	
A2	VIII	4.6.1996.	
B1	VIII	4.6.1996.	
B2	VIII	4.6.1996.	
A1	IX	10.6.1996.	
A2	IX	10.6.1996.	
B1	IX	10.6.1996.	
B2	IX	10.6.1996.	
A1	XI	18.6.1996.	
A2	XI	18.6.1996.	
B1	XI	18.6.1996.	
B2	XI	18.6.1996.	
B1	XII	24.6.1996.	
B2	XII	24.6.1996.	

9503, länsiseinä, tiilimuuraus, alla hiiltynyt puu.
9503, länsiseinä, tiilimuuraus, alla hiiltynyt puu.
9503, länsiseinä, tiilimuuraus, alla hiiltynyt puu.
9503, S-seinän hirren päältä

Alue 9701. Maanäytteet

RUUTU	KERROS	OTTOPVÄ	KELLUTUSPVÄ	PAIKKA
A2	II			x=95-115 cm, y=125-155 cm.
B1	II			x=60-100 cm, y=60-100 cm.
B4	II			x=80-90 cm, y=90-120 cm.
A2	III			x=95-115 cm, y=125-155 cm.
B1	III			x=100-130 cm, y=100-130 cm.
B4	III			x=80-90 cm, y=90-120 cm.
A4	IV	25.5.	10.9.1998.	
B4	IV	28.5.	11.9.1998.	
A1	V	25.5.	11.9.1998.	
A2	V	3.6.	11.9.1998.	
B4	V	16.6.	11.9.1998.	
A2	VI	24.6.	11.9.1998.	
B1	VII	16.6.	10.9.1998.	
B1	VII			
B1	VIII	24.6.	11.9.1998.	

Liite no. 8
Näytteitä mm. geologisiin tutkimuksiin

Alue 9503. Näytteitä mm. geologisiin tutkimuksiin

Vuosi 1996

1. Maanäyte (Jan), A1, V krs.
2. " , B1, VI krs.
3. " , A1, VI krs.
4. " , A2, VI krs.
5. " , B1, VI krs.
6. " , B2, VI krs.
7. " , A1, VII krs.
8. Savinäyte (Jan), A1, VII krs.
9. Maanäyte, A1, VIII krs.
10. " , A2, VIII krs.
11. " , B1, VIII krs.
12. " , B2, VIII krs.
13. Hiilimaata, A1, VIII krs.
14. Maanäyte, A1, IX krs.
15. " , A2, IX krs.
16. " , B1, IX krs.
17. " , B2, IX krs.
18. " , A1, XI krs.
19. " , A2, XI krs.
20. " , B1, XI krs.
21. " , B2, XI krs.
22. " , B1, savikerros
23. " , B2, savikerros
24. Näyte C-tornin S-seinän hirren päällä olleesta massasta.
26. Maanäyte, B2, savikerros, neljä pussia
27. Sieniä, B2, savikerros, museoitu TUR:iin
28. Leinikki, B1, savikerros

Liite no. 9
Radiohiilinäytteet

Alue 9503. C14 näyte.

29. Tuohta, B2, savikerros, HY biologian laitoksen ajoituslaboratorioon

AJOITUSTILAUS

Näytteen antaja: ANTTI SUNA

- laitos: MUSEOURASTO/RHO

- osoite ja puh.: PL 187, 00171 Helsinki (Laskuri)

90-40501

Näytteen ottaja ja ottopäivämäärä: ANTTI SUNA 28.6.1996

Näytteen nimi: TUOLI NÄYTEN. KUUSISTO 29/96

Näytteen laatu ja määrä: TUOLIA

- vesipitoisuus:

- hehkutushäviö:

Näytteen löytöpaikka: KUUSISTON LINNA TORNI C, HIRSIARINA

- karttakoordinatit:

- syvyys:

- korkeus mpy:

TIEDOT TOIMITETAAN UUKOLLA 27

Näytteenottotapa: KÄSIN

Mitä kysymyksiä ajoituksella on tarkoitus selvittää? C-TORNIN RAUENTAMIS-
AJANKUUNTIA

Näytteen oletettu ikä: 1300-1400-1

- perustelut ikäarviolle: LINNAN RAUENNUSVAIKHEIDEN IÄN OLETTI

Onko lisää näyttemateriaalia saatavissa? UUKOLLA 27 JÄLKEEN EI HELPOSTI

Onko näytteestä mahdollisesti käyttämättä jäänyt osa palautettava? EI

Huomautuksia: TULOKSET JA LISÄTIEDOT

ANTTI SUNA

MUSEOURASTO, TURUN LINNA

LINNAUKATU 50

Liitteet:

20100 TURKU

549-527884

TAI

921-2303429

Päiväys ja allekirjoitus: Turku 28.6.-96

Museovirasto
Turun linna
Antti Suna
Linnakatu 80
20100 Turku

1258 - 1330 - 1410

AJOITUSTULOKSIA

Lab. no.	Näyte	$\delta^{13}\text{C}$	Ikä (BP)
Hel-3887	Kuusisto 29/96 Tuolta	- 28.6	620 $\pm$ 80

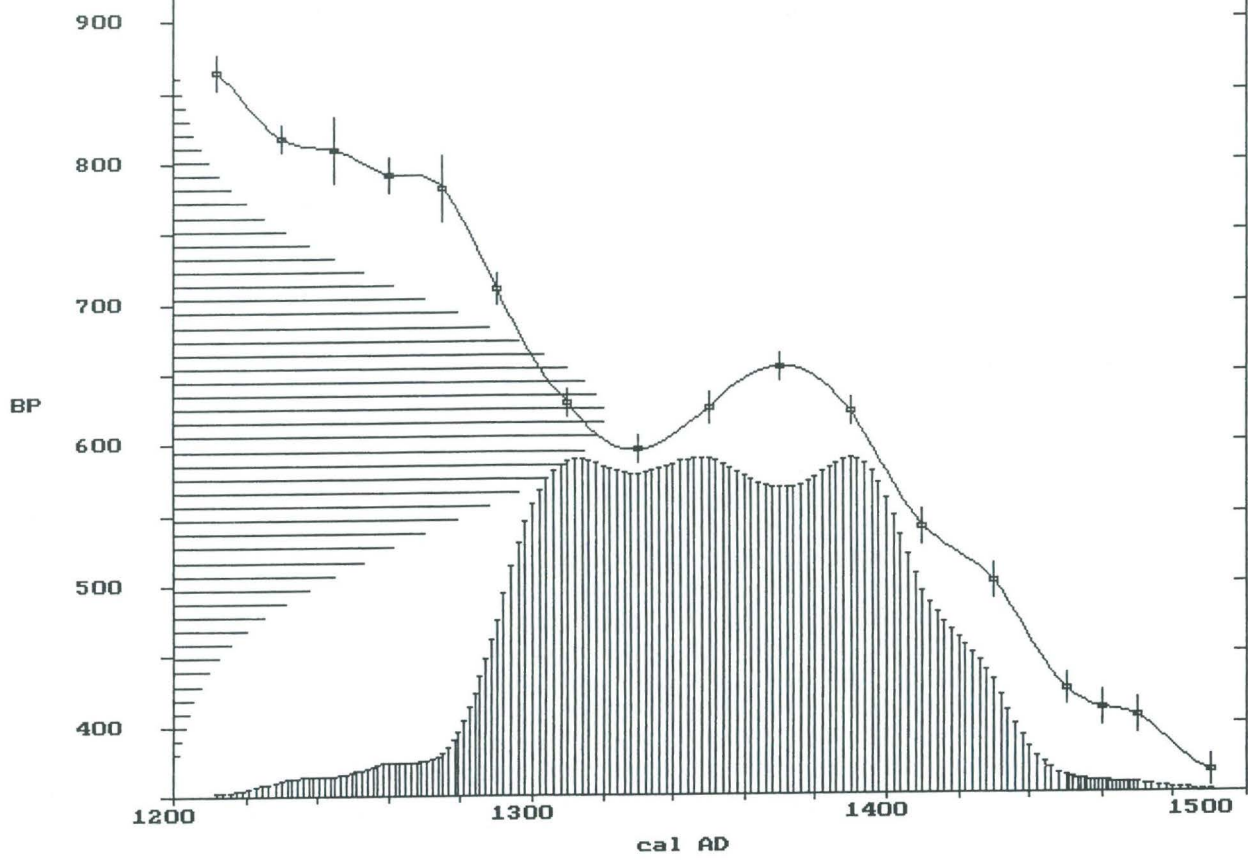
Tulos on ilmoitettu vuosina vuodesta 1950 AD lukien ja perustuu ^{14}C :n puoliintumisaikaan 5568 vuotta. Epätarkkuuteen ($\pm 1 \sigma$) sisältyvät näytteen mittauksista ja tarpeellisista vertailumittauksista aiheutuvat tilastolliset virheet. $\delta^{13}\text{C}$ arvo on annettu promilleina suhteessa PDB standardiin. Jos $\delta^{13}\text{C}$ arvo on ilmoitettu on annettu ikä korjattu isotooppifraktioitumiselle vastaamaan $\delta^{13}\text{C}$ arvoa -25 ‰.

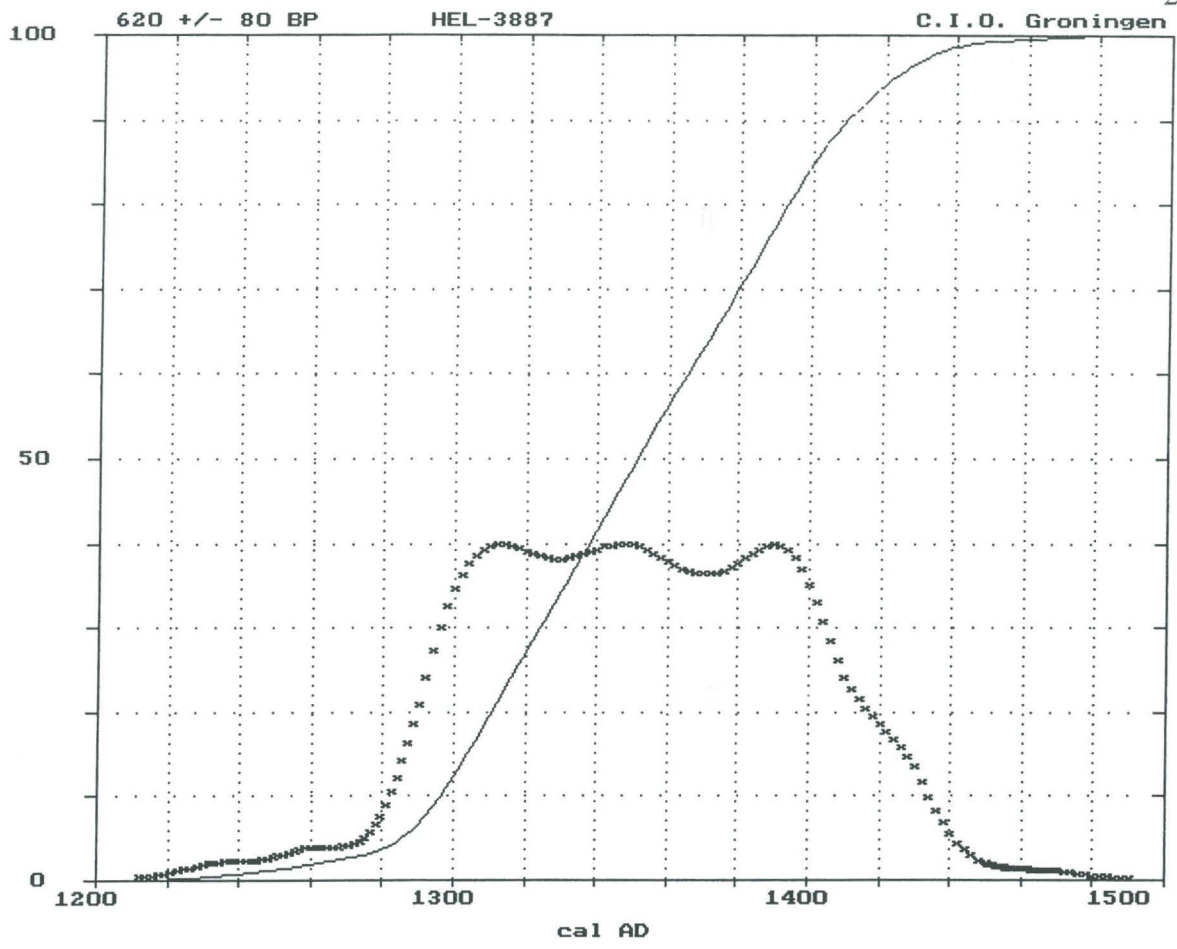
Helsingissä 23.9.1996

Högne Jungner

Stuiver et al. 1993

CALIBRATION OF : 620 BP +/- 80

HEL-3887

the calculations were performed using the following datafiles :
calibration data : c:\cal20\data1\cal20.dta
spline fit data : c:\cal20\data1\fit20s0.spl

which means : Stuiver et al. 1993

integration step size (1/years) : 10

ANALYSIS OF PROBABILITY DISTRIBUTION :

Original Groningen Method
based on cumulative probability analysis

WARNING : the use of the median may not be justified !

calibrated results in terms of 16/50/84 % probability :

50 % probability (median)	:	1351	cal AD
16 % probability	:	1305	cal AD
84 % probability	:	1399	cal AD

Liite no. 10
Rahaluettelo

RAHAT ALUEELTA 9301

92162: Ruotsi, penninki, n. 1410-, ruutu 3, kerros V

RAHAT ALUEELTA 9503

Rahakammion numeroilla

95055:1-2 Rahat vuodelta 1995

96106:1-6 Rahat vuodelta 1996

Rahat määritellyt Pekka Sarvas

95055:1. Ruotsi. Kaarle Knuutinpoika. Aurtua. Tukholma. 1450 jälkeen (?). Kaivausalue 9503. Ruutu B2, II kerros. 24.5.1995.

95055:2. Ruotsi. Penninki (kruunupääbrakteatti). Tukholma. n. 1470-1500. Kaivausalue 9503. Ruutu B1, III kerros. 7.6.1995.

96106:1-2. Ruotsi. Eerik Pommerilainen (1396-1439). Kuusinainen. Turku. n. 1410 jälkeen. Kaksi yhteen "hitsautunutta" kappaletta; kummastakin vain etusivu näkyvissä. Kaivausalue 9503. Ruutu B2. XI kerros, seualta ruudun keskivaiheilta puuroska alta. 18.6.1996.

96106:3. Ruotsi. Penninki (kruunupääbrakteatti). Tukholma. n. 1430-50. Kaivausalue 9503. Ruutu B 2 . VII kerros, seualta. 27.5.1996.

96106:4. Ruotsi. Penninki (kruunupääbrakteatti). Tukholma. n. 1470-1500. Kaivausalue 9503. Ruutu Al. IX kerros, seualta. 7.6.1996.

96106:5. Tanska. Kristian I (1457-81). Hvid. Malmö. Kaivausalue 9503. Ruutu B 2. VIII kerros, eteläseinus, seualta. 31.5.1996.

96106:6. Tanska. Hvid. 1440-1520. Rahan takasivu heikko, etusivu tuntemattomaksi syöpynyt. Kaivausalue 9503. Ruutu B2. VII kerros. x=58. y=-115, z=+361. 27.5.1996.

RAHAT ALUEELTA 9701

Rahakammion numeroilla

98017:1, 3-10 Rahat vuodelta 1997

98068:4-5 Rahat vuodelta 1998

Rahat määritellyt Pekka Sarvas

98017:1. Ruotsi. Penninki. Västerås. 1410-. Ruutu A5, II kerros, SO-kulma, seula. 16.6.1997.

98017:3. Ruotsi. Penninki. Tukholma. 1470-1500. Ruutu A5, III kerros, SW-nurkka, seula. 30.6.1997.

98017:4. Ruotsi. Penninki. Tukholma. 1470-1500. Ruutu A5, III kerros, SO-nurkka. 1.9.1997.

98017:5. Ruotsi. Penninki. Tukholma. 1470-1500. Ruutu A4, II kerros, NW-kulma, seula. 16.6.1997.

98017:6. Ruotsi. Sten Sture vanh. Kuusinainen. Tukholma. 1478-. Ruutu B4, II kerros, SW-nurkka, seula. 17.6.1997.

98017:7. Liivinmaa. Bartolomeus Savijärvi. Ropo. Tartto. 1441-1459. D1 II kerros, seula. 19.6.1997.

98017:8. Liivinmaa. Johannes II Bertkov. Penninki. Tartto. 1473-1485. A2, II kerros, SO-kulma, seula. 12.6.1997.

98017:9. Onko raha? A4 II kerros. X 62, Y 128, Z +481.

98017:10. Onko raha? A4 II kerros. Seula. 16.6.1997.

98068:4. Ruotsi. Penninki. Tukholma. n. 1440-1470. Ruutu A2, IV kerros, profilista, Z +456. 20.5.1998.

98068:5. Ruotsi. Penninki. Tukholma. 1470-1500. Ruutu B4, IV kerros, seula. 28.5.1998.

Liite no. 11
Valokuvaluettelo

Alue 9301. Valokuvaluettelo

10195. mv135 Alue 9301. Ruutu 3 länsiosa. S. 29061993. Leena Venhe
 10196. mv135 Alue 9301. Ruutu 3 itäiosa. S. 29061993. Leena Venhe
 10197. mv135 Alue 9301. Ruutu 3 itäprofiili.SW. 29061993. Leena Venhe
 10198. mv135 Alue 9301. Ruutu 4 pohjoisprofiilin länsiosa. S. 29061993. Leena Venhe
 10199. mv135 Alue 9301. Ruutu 5 länsiosa. S. 29061993. Leena Venhe
 10200. mv135 Alue 9301. Ruutu 4 itäosa. S. 29061993. Leena Venhe
 10201. mv135 Alue 9301. Ruutu 4 keskiosa. S. 29061993. Leena Venhe
 10202. mv135 Alue 9301. Ruutu 4 länsiosa. S. 29061993. Leena Venhe
 10203. mv135 Alue 9301. Ruutu 5 itäosa. S. 29061993. Leena Venhe
 10204. mv135 Alue 9301. Ruutu 5 itäosa. S. 29061993. Leena Venhe
 10205. mv135 Alue 9301. Ruutu 5 itäprofiili. SW. 29061993. Leena Venhe
 10206. mv135 Alue 9301. Koko kaivanto. E. 29061993. Leena Venhe
 10207. mv135 Alue 9301. Eteläprofiili. E. 29061993. Leena Venhe
 10208. mv135 Alue 9301. Pohjoisprofiili. E. 29061993. Leena Venhe
 10209. mv135 Alue 9301. Eteläprofiilin länsiosa. NE. 29061993. Leena Venhe
 10210. mv135 Alue 9301. Pohjoisprofiili. SE. 29061993. Leena Venhe
 12064. Alue 9301. Koekuoppa. Työkuva. Kaivajat vasemmalta Arja Peura, Rami Koivisto, Tiina Jäkärä ja Lilli Kojamo. E. Kesäkuu 1.pv.
 12065. Alue 9301. Koekuoppa. Länsipään pinta. E. Kesäkuu 1.pv.
 12066. Alue 9301. Koekuoppa. Itäpään pinta. SW. Kesäkuu 1.pv.
 12067. Alue 9301. Koekuoppa. I kerros. Ruudut 1-2. E. Kesäkuu 2.pv.
 12068. Alue 9301. Koekuoppa. I kerros. Ruutu 2. S. Kesäkuu 2.pv.
 12069. Alue 9301. Koekuoppa. I kerros. Ruutu 1. Länsiosa eli muurin vierus. E. Kesäkuu 2.pv.
 12070. Alue 9301. Koekuoppa. I kerros. Ruutujen 2 ja 3 raja. W. Kesäkuu 2.
 12071. Alue 9301. Koekuoppa. I kerros. Ruudut 4-5. E. Kesäkuu 3.pv.
 12072. Alue 9301. Koekuoppa. Työkuva. Kaivetaan ruutua 1,II kerros. SE. Kesäkuu 3.pv.
 12073. Alue 9301. Koekuoppa. I kerros. Ruudut 4-5. W. Kesäkuu 3.pv.
 12074. Alue 9301. Koekuoppa. Kaivausalueen eteläpuolella oleva kehämuuria tukeva betoniantura. N. Kesäkuu 4.pv.
 12075. Alue 9301. Koekuoppa. II kerros. Ruudut 1-2. E. Kesäkuu 4.pv.
 12076. Alue 9301. Koekuoppa. II kerros. Ruudut 3-4. W. Kesäkuu 4.pv.
 12077. Alue 9301. Koekuoppa. II kerros. Ruudut 3-4. E. Kesäkuu 4.pv.
 12078. Alue 9301. Koekuoppa. II kerros. Ruutu 3. S. Kesäkuu 4.pv.
 12079. Alue 9301. Koekuoppa. II kerros. Ruutu 4. S. Kesäkuu 4.pv.
 12080. Alue 9301. Koekuoppa. II kerros. Ruutu 5. E. Kesäkuu 7.pv.
 12081. Alue 9301. Koekuoppa. II kerros. Ruutu 5. W. Kesäkuu 7.pv.
 12082. Alue 9301. Koekuoppa. IIIa kerros. Ruutu 2. E. Kesäkuu 7.pv.
 12083. Alue 9301. Koekuoppa. IIIa kerros. Ruutu 2. Pohjoisleikkauksen länsiosa. S. Kesäkuu 7.pv.
 12084. Alue 9301. Koekuoppa. IIIb kerros. Ruutu 2. E. Kesäkuu 7.pv.
 12085. Alue 9301. Koekuoppa. III kerros. Ruutu 1. E. Kesäkuu 8.pv.
 12086. Alue 9301. Koekuoppa. III kerros. Ruutu 3. S. Kesäkuu 9.pv.
 12087. Alue 9301. Koekuoppa. III kerros. Ruutujen 3 ja 4 raja. SW. Kesäkuu 9.pv.
 12088. Alue 9301. Koekuoppa. III kerros. Ruutujen 3 ja 4 raja. E. Kesäkuu 9.pv.
 12089. Alue 9301. Koekuoppa. III kerros. Ruudut 5-4. E. Kesäkuu 9.pv.
 12090. Alue 9301. Koekuoppa. III kerros. Ruutu 5. E. Kesäkuu 9.pv.
 12091. Alue 9301. Koekuoppa. IV kerros. Ruudut 2-1. E. Kesäkuu 10.pv.
 12092. Alue 9301. Koekuoppa. IV kerros. Ruutu 3. E. Kesäkuu 10.pv.
 12093. Alue 9301. Koekuoppa. IV kerros. Ruutu 1. SE. Kesäkuu 10.pv.

12094. Alue 9301. Koekuoppa. IV kerros. Ruutu 3. W. Kesäkuu 11.pv.
12095. Alue 9301. Koekuoppa. V kerros. Ruutu 2. W. Kesäkuu 11.pv.
12096. Alue 9301. Koekuoppa. V kerros. Ruutu 1. E. Kesäkuu 11.pv.
12097. Alue 9301. Koekuoppa. IV kerros. Ruudut 5-4. E. Kesäkuu 11.pv.
12098. Alue 9301. Koekuoppa. IV kerros. Ruudut 5-4 (3 V krs). E. Kesäkuu 11.pv.
12099. Alue 9301. Koekuoppa. IV kerros. Ruutu 5. E. Kesäkuu 14.pv.
12100. Alue 9301. Koekuoppa. V kerros. Ruutu 5. E. Kesäkuu 14.pv.
12101. Alue 9301. Koekuoppa. V kerros. Ruutu 3. W. Kesäkuu 14.pv.
12102. Alue 9301. Koekuoppa. V kerros. Ruutu 4. Puu. SE. Kesäkuu 15.pv.
12103. Alue 9301. Koekuoppa. V kerros. Ruudut 4-5. W. Kesäkuu 15.pv.
12104. Alue 9301. Koekuoppa. V kerros. Ruutu 4. S. Kesäkuu 15.pv.
12105. Alue 9301. Koekuoppa. VI kerros. Ruutu 1. SE. Kesäkuu 15.pv.
12106. Alue 9301. Koekuoppa. VI kerros. Ruutu 2. S. Kesäkuu 15.pv.
12107. Alue 9301. Koekuoppa. Ruudut 5-1 (ruudut 1-2 VI krs, ruutu 3 VI krs kaivetaan, ruutu 4 VI krs kaivetaan, ruutu 5 V krs). E. Kesäkuu 16.pv.
12108. Alue 9301. Koekuoppa. VI kerros. Ruudut 2-1. SE. Kesäkuu 16.pv.
12109. Alue 9301. Koekuoppa. VI kerros. Ruutu 3. S. Kesäkuu 16.pv.
12110. Alue 9301. Koekuoppa. VI kerros. Ruutu 4. S. Kesäkuu 16.pv.
12111. Alue 9301. Koekuoppa. V kerros, ruutu 5. VI kerros, ruutu 4. E. Kesäkuu 16.pv.
12112. Alue 9301. Koekuoppa. VI kerros. Ruutu 5. Itäosa. E. Kesäkuu 17.pv.
12113. Alue 9301. Koekuoppa. VI kerros. Ruutu 5. N. Kesäkuu 17.pv.
12114. Alue 9301. Koekuoppa. VII kerros, ruutu 4. VI kerros, ruutu 5. E. Kesäkuu 17.pv.
12115. Alue 9301. Koekuoppa. VII kerros. Ruutu 4. E. Kesäkuu 17.pv.
12116. Alue 9301. Koekuoppa. VIIb kerros. Ruutu 2. S. Kesäkuu 17.pv.
12117. Alue 9301. Koekuoppa. VII kerros. Ruutu 1. SE. Kesäkuu 18.pv.
12118. Alue 9301. Koekuoppa. VII kerros. Ruutu 2. S. Kesäkuu 18.pv.
12119. Alue 9301. Koekuoppa. VII kerros. Ruutu 3. S. Kesäkuu 18.pv.
12120. Alue 9301. Koekuoppa. VII kerros. Ruudut 2-1. SE. Kesäkuu 18.pv.
12121. Alue 9301. Koekuoppa. VII kerros. Ruudut 2-3. SW. Kesäkuu 18.pv.
12122. Alue 9301. Koekuoppa. VIII kerros, ruutu 4. VII kerros, ruutu 5. E. Kesäkuu 21.pv.
12123. Alue 9301. Koekuoppa. VII kerros. Ruutu 5. E. Kesäkuu 21.pv.
12124. Alue 9301. Koekuoppa. VIII kerros. Ruutu 4. E. Kesäkuu 21.pv.
12125. Alue 9301. Koekuoppa. VIII kerros. Ruutu 3. E. Kesäkuu 21.pv.
12126. Alue 9301. Koekuoppa. VIII kerros. Ruutu 3. W. Kesäkuu 21.pv.
12127. Alue 9301. Koekuoppa. VIIIb kerros. Ruutu 2 (ruutu 1 VII krs). SE. Kesäkuu 22.pv.
12128. Alue 9301. Koekuoppa. VIII kerros. Ruutu 4. E. Kesäkuu 22.pv.
12129. Alue 9301. Koekuoppa. VIII kerros. Ruutu 5. S. Kesäkuu 22.pv.
12130. Alue 9301. Koekuoppa. VIII kerros. Ruutu 2. S. Kesäkuu 22.pv.
12131. Alue 9301. Koekuoppa. IX kerros. Ruutu 4. E. Kesäkuu 22.pv.
12132. Alue 9301. Koekuoppa. IX kerros, ruutu 4. VIII kerros, ruutu 5. E. Kesäkuu 22.pv.
12133. Alue 9301. Koekuoppa. IX kerros. Ruutu 3. S. Kesäkuu 22.pv.
12134. Alue 9301. Koekuoppa. IX kerros. Ruutu 5. E. Kesäkuu 23.pv.
12135. Alue 9301. Koekuoppa. VIII kerros. Ruutu 1. SE. Kesäkuu 23.pv.
12136. Alue 9301. Koekuoppa. IX kerros. Ruutu 2. S. Kesäkuu 23.pv.
12137. Alue 9301. Koekuoppa. X kerros. Ruudut 5-4. E. Kesäkuu 23.pv.
12138. Alue 9301. Koekuoppa. X kerros. Ruutu 5. E. Kesäkuu 23.pv.
12139. Alue 9301. Koekuoppa. X kerros. Ruutu 4. E. Kesäkuu 23.pv.
12140. Alue 9301. Koekuoppa. X kerros. Ruutu 3. S. Kesäkuu 23.pv.
12141. Alue 9301. Koekuoppa. IX kerros. Ruutu 1. SE. Kesäkuu 23.pv.
12142. Alue 9301. Koekuoppa. X kerros. Ruudut 2-3. W. Kesäkuu 23.pv.

12143. Alue 9301. Koekuoppa. X kerros. Ruutu 3. E. Kesäkuu 23.pv.
12144. Alue 9301. Koekuoppa. X kerros. Ruutu 2. S. Kesäkuu 23.pv.
12145. Alue 9301. Koekuoppa. X kerros. Ruutu 2. Tarkistuskoekuoppa. S. Kesäkuu 24.pv.
12146. Alue 9301. Koekuoppa. X kerros. Ruutu 3. Tarkistuskoekuoppa. S. Kesäkuu 24.pv.
12147. Alue 9301. Koekuoppa. X kerros. Ruutu 4. Tarkistuskoekuoppa. S. Kesäkuu 24.pv.
12148. Alue 9301. Koekuoppa. X kerros. Ruutu 5. Tarkistuskoekuoppa. S. Kesäkuu 24.pv.
12149. Alue 9301. Koekuoppa. X kerros. Ruutu 3. Tarkistuskoekuoppa syvennettynä. S. Kesäkuu 24.pv.
12150. Alue 9301. Koekuoppa. X kerros. Pohja. Ruutu 1. Lilli Kojamo puhdistaa kaivurin kauhan jälkiä. SE. Kesäkuu 24.pv.
12151. Alue 9301. Koekuoppa. X kerros. Pohja. Ruutu 1. Kaivurin kauhan jälkiä. SE. Kesäkuu 24.pv.
12152. Alue 9301. Koekuoppa. Ruutu 5. Eteläleikkauksen itäosa. N. Kesäkuu 28.pv.
12153. Alue 9301. Koekuoppa. Ruutu 5. Eteläleikkauksen länsiosa. N. Kesäkuu 28.pv.
12154. Alue 9301. Koekuoppa. Ruutu 4. Eteläleikkauksen itäosa. N. Kesäkuu 28.pv.
12155. Alue 9301. Koekuoppa. Ruutu 4. Eteläleikkauksen länsiosa. N. Kesäkuu 28.pv.
12156. Alue 9301. Koekuoppa. Ruutu 3. Eteläleikkauksen itäosa. NE. Kesäkuu 29.pv.
12157. Alue 9301. Koekuoppa. Ruutu 3. Eteläleikkaus. N. Kesäkuu 29.pv.
12158. Alue 9301. Koekuoppa. Ruutu 3, länsiosa ja ruutu 2, itäosa. Eteläleikkaus. NE. Kesäkuu 29.pv.
12159. Alue 9301. Koekuoppa. Ruutu 2. Eteläleikkauksen itäosa. N. Kesäkuu 29.pv.
12160. Alue 9301. Koekuoppa. Ruutu 2. Eteläleikkauksen länsiosa. N. Kesäkuu 29.pv.
12161. Alue 9301. Koekuoppa. Ruutu 1. Länsileikkaus. SE. Kesäkuu 29.pv.
12162. Alue 9301. Koekuoppa. Ruutu 1. Länsileikkaus puhdistettuna. SE. Kesäkuu 29.pv.
12163. Alue 9301. Koekuoppa. Ruutu 1. Länsileikkaus puhdistettuna. E. Kesäkuu 29.pv.
12164. Alue 9301. Koekuoppa. Ruutu 1. Länsileikkaus puhdistettuna. SE. Kesäkuu 29.pv.
12165. Alue 9301. Koekuoppa. Ruutu 1. Pohjoisleikkaus. SE. Kesäkuu 29.pv.
12166. Alue 9301. Koekuoppa. Ruutu 5. Itäleikkaus. W. Kesäkuu 29.pv.
12167. Alue 9301. Työkuva. Maanäytteidien kelluttamista. Rami Koivisto ja Tiina Jäkärä. E. Kesäkuu 28.pv.
12168. Alue 9301. Työkuva. Leena Venhe vaaitsemassa. NE. Kesäkuu 28.pv. Kuvaaja Kari Uotila.
12169. Alue 9301. Työkuva. Arja Peura. W. Kesäkuu 29.pv.
12170. Alue 9301. Työkuva. Rami Koivisto ja Lilli Kojamo piirtämässä ruudun 4 eteläleikkausta. NE. Kesäkuu 28.pv.
12171. Alue 9301. Koekuoppa. Länsileikkaus kehämuurin sisällä. E. Heinäkuu 6.pv.
12172. Alue 9301. Koekuoppa. Kehämuurin alta. löydetyt paalut. Vasemmalla betonianturaa. E. Heinäkuu 6.pv.
12173. Alue 9301. Kehämuurin alta löydetyt paalut. Heinäkuu 6.pv.
12174. Alue 9301. Kehämuurin alta löydetyt paalut. Heinäkuu 6.pv.
12175. Alue 9301. Koekuoppa. X kerros. Ruudut 5-4. E. Kesäkuu 24.pv.
15759. mv135 Alue 9301. Ruutu 3 X kerros itäosa. S. 23061993. Leena Venhe
15760. mv135 Alue 9301. Ruutu 3 X kerros länsiosa. S. 23061993. Leena Venhe
15761. mv135 Alue 9301. Ruudut 5 X kerros, 4 X kerros, 3 X kerros. E. 23061993. Leena Venhe
15762. mv135 Alue 9301. Ruutu 5 X kerros. SW. 23061993. Leena Venhe
15763. mv135 Alue 9301. Ruudut 4 X kerros, 5 X kerros. W. 23061993. Leena Venhe
15764. mv135 Alue 9301. Ruutu 1 IX kerros. E. 23061993. Leena Venhe
15765. mv135 Alue 9301. Ruutu 2 X kerros länsiosa. S. 24061993. Leena Venhe
15766. mv135 Alue 9301. Ruutu 2 X kerros itäosa. S. 24061993. Leena Venhe
15767. mv135 Alue 9301. Ruutu 5 koekuoppa. S. 24061993. Leena Venhe
15768. mv135 Alue 9301. Ruutu 4 koekuoppa. S. 24061993. Leena Venhe

15769. mv135 Alue 9301. Ruutu 3 koekuoppa. S. 24061993. Leena Venhe
15770. mv135 Alue 9301. Ruutu 2 koekuoppa. S. 24061993. Leena Venhe
15771. mv135 Alue 9301. Ruutu 2 koekuoppa. S. 24061993. Leena Venhe
15772. mv135 Alue 9301. Ruutu 3 koekuoppa, Rami koivisto kaivaa. N. 24061993. Leena Venhe
15773. mv135 Alue 9301. Ruutu 1 koekuoppa, Lilli Kojamo kaivaa. 24061993. Leena Venhe
15774. mv135 Alue 9301. Ruutu 1 koekuoppa, Lilli Kojamo kaivaa. 24061993. Leena Venhe
15775. mv135 Alue 9301. Ruutu 3 koekuoppa. S. 24061993. Leena Venhe
15776. mv135 Alue 9301. Koko kaivausalue pohjaan kaivettuna. E. 24061993. Leena Venhe
15777. mv135 Alue 9301. Ruutu 5 eteläprofiili, itäosa. N. 28061993. Leena Venhe
15778. mv135 Alue 9301. Ruutu 5 eteläprofiili, länsiosa. N. 28061993. Leena Venhe
15779. mv135 Alue 9301. Ruutu 4 eteläprofiili, itäosa. N. 28061993. Leena Venhe
15780. mv135 Alue 9301. Ruutu 5 eteläprofiili, länsiosa. NE. 28061993. Leena Venhe
15781. mv135 Maanäytteiden kellutusta tekemässä Rami Kouvisto ja Susanna Kärki. 28061993.
Leena Venhe
15782. mv135 Alue 9301. Ruutu 3 eteläprofiili, itäosa. NW. 29061993. Leena Venhe
15783. mv135 Alue 9301. Ruutu 5 itäprofiili. W. 29061993. Leena Venhe
15784. mv135 Alue 9301. Ruutu 1 länsiprofiili. E. 29061993. Leena Venhe
15785. mv135 Alue 9301. Ruutu 1 länsiprofiili. E. 29061993. Leena Venhe
15786. mv135 Alue 9301. Ruutu 1 länsiprofiili. E. 29061993. Leena Venhe
15787. mv135 Alue 9301. Ruudut 1 ja 2 eteläprofiili. N. 29061993. Leena Venhe
15788. mv135 Alue 9301. Ruutu 2 eteläprofiili, itäosa. N. 29061993. Leena Venhe
15789. mv135 Alue 9301. Ruutu 3 eteläprofiili, länsiosa. N. 29061993. Leena Venhe
15790. mv135 Alue 9301. Ruutu 2-3 eteläprofiili. NW. 29061993. Leena Venhe
15791. mv135 Alue 9301. Ruutu 1 länsiprofiili, uudet kivet. SE. 29061993. Leena Venhe
15792. mv135 Alue 9301. Ruutu 1 länsiprofiili, uudet kivet. SE. 29061993. Leena Venhe
15793. mv135 Alue 9301. Ruutu 1 länsiprofiili, uudet kivet. SE. 29061993. Leena Venhe
15794. mv135 Alue 9301. Ruutu 1 pohjoisprofiili, länsiosa. S. 29061993. Leena Venhe
15795. mv135 Alue 9301. Ruutu 1 pohjoisprofiili, itäosa. S. 29061993. Leena Venhe
15796. mv135 Alue 9301. Ruutu 2 pohjoisprofiili, länsiosa. S. 29061993. Leena Venhe

Alue 9503. Valokuvaluettelo

12852. dia135. C-torni. Alue 9503, länsiosa, tiilimuurauksen edustalla, 1997 I kerros kaivettu. E. 060697. Antti Suna

12853. dia135. C-torni. Alue 9503, länsiosa, tiilimuurauksen edustalla, 1997 I kerros kaivettu, kivet ja tiilet näkyvissä. E. 060697. Antti Suna

12855. dia135. C-torni. Alue 9503, länsiosa, tiilimuurauksen edustalla, laastikerros. E. 120697. Antti Suna

12856. dia135. C-torni. Alue 9503, länsiosa, tiilimuurauksen edustalla, pielen eteläosa laastikerroksen kaivamisen jälkeen. 120697. Antti Suna

12857. dia135. C-torni. Alue 9503, länsiosa, tiilimuurauksen edustalla, laastikerros. SE. 120697. Antti Suna

12892. dia135. C-torni kaivuunmassoilla täytettynä ennen lecasoratäyttöä. E. 040797. Antti Suna

12894. dia135. C-torni. Alue 9503, länsiosa ja länsiseinä, kaivaus pohjaan kaivettuna. E. 190697. Antti Suna

12895. dia135. C-torni. Alue 9503, länsiosa, muurauksen alapuolen eteläosa, kaivaus pohjaan kaivettuna. E. 190697. Antti Suna

12896. dia135. C-torni. Alue 9503, länsiosa, muurauksen eteläpieli, kaivaus pohjaan kaivettuna. E. 190697. Antti Suna

12897. dia135. Alue 9701, yleiskuva III k kaivetaan ja C-tornia täytetään, kuvassa vasemmalta oikealle Jari Venhe, Virva Lompolo, Leena Venhe, Markus Kivistö ja Sari Koskinen. N. 010797. Antti Suna

12898. dia135. Alue 9701, yleiskuva III k kaivetaan ja C-tornia täytetään, kuvassa vasemmalta oikealle Jari Venhe, Arja Peura, Auli Tourunen, Markus Kivistö, Leena Venhe ja Sari Koskinen. NE. 010797. Antti Suna

12899. dia135. Alue 9701, yleiskuva III k kaivetaan ja C-tornia täytetään, kuvassa vasemmalta oikealle Auli Tourunen, Virva Lompolo, Markus Kivistö, Leena Venhe ja Sari Koskinen. N. 010797. Antti Suna

12900. dia135. Alue 9701, yleiskuva III k kaivetaan ja C-tornia täytetään, kuvassa vasemmalta oikealle Auli Tourunen, Arja Peura, Jari Venhe, Leena Venhe, Sari Koskinen, Markus Kivistö ja Virva Lompolo. NE. 010797. Antti Suna

12901. dia135. C-torni. Alue 9503, alueelta kaivetut tiilet kipattuna tornin pohjalle siirrettäväksi pohjoisseinän viereen. W. 010797. Antti Suna

13045. mv135. Alue 9503. A1 V k ja B1 V k pinta, tiilikasa länsiaukon umpeenmuurauksen edustalla. E. 130596. Markus Kivistö
13046. mv135. Alue 9503. A1 V k ja A2 V k, keramiikka-astian jäännökset in situ. S. 150596. Markus Kivistö
13047. mv135. Alue 9503. A2, tornin koillisnurkka. SW. 210596. Markus Kivistö
13048. mv135. Alue 9503. Luoteisnurkan pilari, ruutu A1 VI k. SE. 230596. Markus Kivistö
13049. mv135. Alue 9503. Koillisnurkka, A2 VI k. SW. 230596. Markus Kivistö
13050. mv135. Alue 9503. A1 VIk ja B1 VIk, länsiaukon umpeenmuuraus. E. 230596. Markus Kivistö
13051. mv135. Alue 9503. A1 VII k pohja, luoteisnurkan tiilipilari ja kivilevitys muurissa. SE. 300596. Markus Kivistö
13052. mv135. Alue 9503. A2 VII k pohja, kivilevitys pohjaoisseinässä. S. 300596. Markus Kivistö
13053. mv135. Alue 9503. B2 VII k pohja, kaakkoisnurkan tiilipilari. NW. 300596. Markus Kivistö
13054. mv135. Alue 9503. B1 VII k pohja, lounaisnurkan tiilipilari. NE. 300596. Markus Kivistö
13055. mv135. Alue 9503. A2 VII k pohja, kivitaso itäseinässä. W. 300596. Markus Kivistö
13056. mv135. Alue 9503. B2 VII k pohja, kivitaso itäseinässä. W. 300596. Markus Kivistö
13057. mv135. Alue 9503. A1 VII k ja B1 VII k pohja. E. 300596. Markus Kivistö
13058. mv135. Alue 9503. A2 VII k ja B2 VII k pohja. W. 300596. Markus Kivistö
13059. mv135. Alue 9503. B1 VIII k ja B2 VIII k pohja, hiiltynyt puu. W. 070696. Markus Kivistö
13060. mv135. Alue 9503. B2 VIII k pohja, kaakkoisnurkan tiilipilari. NW. 070696. Markus Kivistö
13061. mv135. Alue 9503. B1 VIII k pohja, lounaisnurkan tiilipilari. NE. 070696. Markus Kivistö
13062. mv135. Alue 9503. A1 VIII k pohja, luoteisnurkan tiilipilari. SE. 070696. Markus Kivistö
13063. mv135. Alue 9503. A1 VIII k A2 VIII k pohja, pohjoisseinän kivitasanne. S. 070696. Markus Kivistö
13064. mv135. Alue 9503. A2 VIII k pohja, koillisnurkan kiviperusta ja pilarin jäljet seinässä. SW. 070696. Markus Kivistö
13065. mv135. Alue 9503. A1 VIII k pohja, puunjäänteet. E. 070696. Markus Kivistö

13066. mv135. Alue 9503. A2 VIII k pohja, itäseinän kivitasanne. W. 070696. Markus Kivistö
13067. mv135. Alue 9503. B2 VIII k pohja, itäseinän kivitasanne. W. 070696. Markus Kivistö
13068. mv135. Alue 9503. B1 VIII k pohja, tiiliä. E. 070696. Markus Kivistö
13069. mv135. Alue 9503. A1 VIII k ja B1 VIII pohja. E. 070696. Markus Kivistö
13070. mv135. Alue 9503. A2 VIII k ja B2 VIII k pohja. S. 070696. Markus Kivistö
13071. mv135. Alue 9503. B1 IX k, tiiliä. SW. 110696. Markus Kivistö
13072. mv135. Alue 9503. A2 IX k ja B2 IX k. W. 110696. Markus Kivistö
13073. mv135. Alue 9503. A1 IX k ja B1 IX k. E. 110696. Markus Kivistö
13074. mv135. Alue 9503. A1 X k ja B1 X k. E. 180696. Markus Kivistö
13075. mv135. Alue 9503. A1 X k, ilmeisesti tiilipilarin jäännökset. N. 180696. Markus Kivistö
13076. mv135. Alue 9503. A1 X k, ilmeisesti tiilipilarin jäännökset. S. 180696. Markus Kivistö
13077. mv135. Alue 9503. A2 X k ja B2 X k, pohja. W. 180696. Markus Kivistö
13078. mv135. Alue 9503. A1 XI k ja B1 XI k, pohja. E. 190696. Markus Kivistö
13079. mv135. Alue 9503. A2 XI k ja B2 XI k. W. 190696. Markus Kivistö
13080. mv135. Alue 9503. C-torni. Hirsiarina etelämuurin alla. N. 270696. Markus Kivistö
13081. mv135. Alue 9503. C-torni. Hirsiarina etelämuurin alla. NW. 270696. Markus Kivistö
13082. mv135. Alue 9503. C-torni. Hirsiarina etelämuurin alla. S. 270696. Markus Kivistö
13083. mv135. Alue 9503. B2. C-torni. Hirsiarina etelämuurin alla, tuohta poikkihirren päällä. N. 270696. Markus Kivistö
13084. mv135. Alue 9503. C-torni. Hirsiarina etelämuurin alla, kolmas hirsikerta näkyvissä. N. 280696. Markus Kivistö
13085. mv135. Alue 9503. C-torni. Hirsiarina etelämuurin alla, kolmas hirsikerta näkyvissä. S. 280696. Markus Kivistö
13086. mv135. Alue 9503. C-torni. Hirsiarina etelämuurin ja länsimuurin alla huoneen lounaisnurkassa. N. 280696. Markus Kivistö
13087. mv135. Alue 9503. C-torni. Hirsiarina etelämuurin alla, neljäs hirsikerta näkyvissä. N. 280696. Markus Kivistö

13088. mv135. Alue 9503. C-torni. Hirsiarina etelämuurin alla, neljäs hirsikerta näkyvissä. N. 280696. Markus Kivistö
13095. mv135. Alue 9503. C-torni. Hirsiarina etelämuurin alla ennen näytteiden ottoa. N. 040796. Markus Kivistö
13096. mv135. Alue 9503. C-torni. Hirsiarina etelämuurin alla länsiosa ennen näytteiden ottoa. N. 040796. Markus Kivistö
13097. mv135. Alue 9503. C-torni. Hirsiarina etelämuurin alla, Pentti Siekkinen sahaa näytettä no. FIT1713. N. 040796. Markus Kivistö
13098. mv135. Alue 9503. C-torni. Hirsiarina etelämuurin alla, Pentti Siekkinen sahaa näytettä no. FIT1713. N. 040796. Markus Kivistö
13099. mv135. Alue 9503. C-torni. Hirsiarina etelämuurin alla, Pentti Siekkinen sahaa näytettä no. FIT1715. N. 040796. Markus Kivistö
13100. mv135. Alue 9503. C-torni. Hirsiarina etelämuurin alla, Pentti Siekkinen sahaa näytettä no. FIT1715. N. 040796. Markus Kivistö
13101. mv135. Alue 9503. C-torni. Hirsiarina etelämuurin alla, Pentti Siekkinen sahaa näytettä no. FIT1716. N. 040796. Markus Kivistö
13102. mv135. Alue 9503. C-torni. Hirsiarina etelämuurin alla, Pentti Siekkinen sahaa näytettä no. FIT1716. N. 040796. Markus Kivistö
13103. mv135. Alue 9503. C-torni. Hirsiarina etelämuurin alla, Pentti Siekkinen korjaa muuriaja arinaa näytteenoton jälkeen. NW. 050796. Markus Kivistö
13104. mv135. Alue 9503. C-torni. Hirsiarina etelämuurin alla, Pentti Siekkinen korjaa muuriaja arinaa näytteenoton jälkeen. NW. 050796. Markus Kivistö
13105. mv135. Alue 9503. C-torni. Hirsiarina etelämuurin alla näytteenoton jälkeen, FIT 1714 ja FIT 1716 paikat selvästi näkyvissä. N. 050796. Markus Kivistö
13110. mv135. Alue 9503. C-torni. Hirsiarina etelämuurin alla näytteenoton jälkeen korjattuna, FIT 1716 korvattu uudella puulla. N. 050796. Markus Kivistö
13111. mv135. Alue 9503. C-torni. Hirsiarina etelämuurin alla näytteenoton jälkeen korjattuna, FIT 1716 korvattu uudella puulla. N. 050796. Markus Kivistö
13112. mv135. Alue 9503. A2 X k. W. 180696. Markus Kivistö
13113. mv135. Alue 9503. B2 X k. W. 180696. Markus Kivistö
13114. mv135. Alue 9503. A1 X k. E. 180696. Markus Kivistö
13115. dia135. Alue 9503. A2 X tornin koillisnurkka. SW. 210596. Markus Kivistö
13116. dia135. Alue 9503. A1 VI k ja B1 VI k pohja. E. 210596. Markus Kivistö

13117. dia135. Alue 9503. A2 VI k ja B2 VI k pohja. W. 210596. Markus Kivistö
13118. dia135. Alue 9503. A1 VII k pohja, luoteisnurkan pilari ja kivilevennykset muurissa. SE. 300596. Markus Kivistö
13119. dia135. Alue 9503. A2 VII k pohja, kivitasanne pohjoisseinässä. E. 300596. Markus Kivistö
13120. dia135. Alue 9503. B2 VII k pohja, kaakkoisnurkan pilari. NW. 300596. Markus Kivistö
13121. dia135. Alue 9503. B1 VII k pohja, lounaisnurkan pilari. NE. 300596. Markus Kivistö
13122. dia135. Alue 9503. A2 VII k pohja, kivitaso itäseinässä. W. 300596. Markus Kivistö
13123. dia135. Alue 9503. B2 VII k pohja, kivitaso itäseinässä. W. 300596. Markus Kivistö
13124. dia135. Alue 9503. A1 VII k ja B1 VII k pohja. E. 300596. Markus Kivistö
13125. dia135. Alue 9503. A2 VII k ja B2 VII k pohja. E. 300596. Markus Kivistö
13126. dia135. Alue 9503. A2 VIII k ja B1 VIII k pohja, hiiltynyt puu. W. 070696. Markus Kivistö
13127. dia135. Alue 9503. B2 VIII k pohja, kaakkoisnurkan tiilipilari. NW. 070696. Markus Kivistö
13128. dia135. Alue 9503. B1 VIII k pohja, lounaisnurkan tiilipilari. E. 070696. Markus Kivistö
13129. dia135. Alue 9503. A1 VIII k pohja, luoteisnurkan tiilipilari. SE. 070696. Markus Kivistö
13130. dia135. Alue 9503. A1 VIII k, puun jäänteet. S. 070696. Markus Kivistö
13131. dia135. Alue 9503. A2, koillisnurkan kiviperustus ja pilarin jäänteet. SW. 070696. Markus Kivistö
13132. dia135. Alue 9503. B1 VIII k pohja, tiilikeskittymä. E. 070696. Markus Kivistö
13133. dia135. Alue 9503. A1 VIII k ja A2 VIII k pohja kivitasanne pohjoisseinällä. S. 070696. Markus Kivistö
13134. dia135. Alue 9503. A2 VIII k pohja kivitasanne itäseinällä. W. 070696. Markus Kivistö
13135. dia135. Alue 9503. B2 VIII k pohja kivitasanne itäseinällä. W. 070696. Markus Kivistö
13136. dia135. Alue 9503. A1 VIII k ja B1 VIII k pohja. E. 070696. Markus Kivistö
13137. dia135. Alue 9503. A2 VIII k ja B2 VIII k pohja. W. 070696. Markus Kivistö
13140. dia135. Alue 9503. A1 IX k ja B1 IX k. E. 110696. Markus Kivistö
13141. dia135. Alue 9503. A1 IX k, puun jäänteet. S. 110696. Markus Kivistö

13142. dia135. Alue 9503. A2 IX k ja B2 IX k pohja. W. 110696. Markus Kivistö
13143. dia135. Alue 9503. A1 IX k ja A2 IX k tiilikasa. S. 130696. Markus Kivistö
13144. dia135. Alue 9503. B1 IX k tiilikasa. N. 130696. Markus Kivistö
13145. dia135. Alue 9503. A2 IX k ja B2 IX k. W. 130696. Markus Kivistö
13146. dia135. Alue 9503. A1 X k ja B1 X k pohja. E. 180696. Markus Kivistö
13047. dia135. Alue 9503. A1 X k, ilmeisesti tiilipilarin jäännökset. E. 180696. Markus Kivistö
13048. dia135. Alue 9503. A1 X k, ilmeisesti tiilipilarin jäännökset. S. 180696. Markus Kivistö
13149. dia135. Alue 9503. A2 X k ja B2 X k pohja. W. 180696. Markus Kivistö
13150. dia135. Alue 9503. A1 XI k ja B1 XI k pohja. E. 190696. Markus Kivistö
13151. dia135. Alue 9503. A2 XI k ja B2 XI k pohja. W. 190696. Markus Kivistö
13152. dia135. Alue 9503. C-torni, hirsiarina etelämuurin alla. N. 270696. Markus Kivistö
13153. dia135. Alue 9503. C-torni, hirsiarina etelämuurin alla. N. 270696. Markus Kivistö
13154. dia135. Alue 9503. C-torni, hirsiarina etelämuurin alla. N. 270696. Markus Kivistö
13155. dia135. Alue 9503. C-torni, hirsiarina etelämuurin alla. N. 270696. Markus Kivistö
13156. dia135. Alue 9503. C-torni, hirsiarina etelämuurin alla. W. 270696. Markus Kivistö
13157. dia135. Alue 9503. C-torni, hirsiarina etelämuurin alla. N. 270696. Markus Kivistö
13158. dia135. Alue 9503. C-torni, hirsiarina etelämuurin alla. N. 270696. Markus Kivistö
13159. dia135. Alue 9503. C-torni, hirsiarina etelämuurin alla. W. 270696. Markus Kivistö
13160. dia135. Alue 9503. C-torni, hirsiarina etelämuurin alla, toinen seinän suuntainen hirsikerta näkyvissä. N. 280696. Markus Kivistö
13161. dia135. Alue 9503. C-torni, hirsiarina etelämuurin alla, toinen seinän suuntainen hirsikerta näkyvissä. N. 280696. Markus Kivistö
13162. dia135. Alue 9503. C-torni, lounaisnurkka, hirsiarina etelämuurin alla, länsiseinän alle menevä hirsi näkyvissä. N. 280696. Markus Kivistö
13163. dia135. Alue 9503. C-torni, hirsiarina etelämuurin alla, toinen seinän suuntainen hirsikerta näkyvissä. N. 280696. Markus Kivistö
13164. dia135. Alue 9503. C-torni, hirsiarina etelämuurin alla. N. 040796. Markus Kivistö

13165. dia135. Alue 9503. C-torni, lounaisnurkka, hirsiarina etelämuurin alla, länsiseinän alle menevä hirsi näkyvissä. N. 040796. Markus Kivistö

13166. dia135. Alue 9503. C-torni. Hirsiarina etelämuurin alla, Pentti Siekkinen sahaa näytettä no. FIT1713. N. 040796. Markus Kivistö

13167. dia135. Alue 9503. C-torni. Hirsiarina etelämuurin alla, Pentti Siekkinen ojentaa näytettä no. FIT1713. N. 040796. Markus Kivistö

13168. dia135. Alue 9503. C-torni. Hirsiarina etelämuurin alla, Pentti Siekkinen sahaa näytettä no. FIT1714. N. 040796. Markus Kivistö

13169. dia135. Alue 9503. C-torni. Hirsiarina etelämuurin alla, Pentti Siekkinen sahaa näytettä no. FIT1716. N. 040796. Markus Kivistö

13170. dia135. Alue 9503. C-torni. Hirsiarina etelämuurin alla, Pentti Siekkinen irroittaa näytettä no. FIT1716. NW. 040796. Markus Kivistö

13171. dia135. Alue 9503. C-torni. Hirsiarina etelämuurin alla, Pentti Siekkinen irroittaa näytettä no. FIT1716. NW. 040796. Markus Kivistö

13172. dia135. Alue 9503. C-torni. Hirsiarina etelämuurin alla, Näyte no. FIT1716 otettu. N. 040796. Markus Kivistö

13183. dia135. Alue 9503. C-torni. Hirsiarina etelämuurin alla, näytteen oton jälkeen korjattuna. N. 050796. Markus Kivistö

13184. dia135. Alue 9503. C-torni. Hirsiarina etelämuurin alla, näytteen oton jälkeen korjattuna. N. 050796. Markus Kivistö

13185. dia135. Alue 9503. C-torni. Hirsiarina lounaisnurkassa, näytteen oton jälkeen. E. 050796. Markus Kivistö

13186. dia135. Alue 9503. C-torni. Tiilipilari kaakkoisnurkassa näytteen oton jälkeen korjattuna. NW. 050796. Markus Kivistö

13311. dia135. Yleiskuva. Esilinna I:n ja II:n välinen muuri ja C-torni. Vasemmalla Jari Venhe, oikealla Kari Uotila. NE. 100595. Antti Suna.

13312. dia135. Yleiskuva. C-torni. Jari Venhe. NE. 100595. Antti Suna.

13313. dia135. Yleiskuva. C-torni. Vasemmalla Jari Venhe, oikealla Kari Uotila. NE. 100595. Antti Suna.

13314. dia135. Yleiskuva. Esilinna I:n ja II:n välinen muuri. Vasemmalla Jari Venhe, oikealla Kari Uotila. NE. 100595. Antti Suna.

13315. dia135. Yleiskuva. C-torni, eteläosa. NE. 100595. Antti Suna.

13316. dia135. Yleiskuva. C-torni. SW. 100595. Antti Suna.

13317. dia135. Yleiskuva. C-torni, pohjoisosa. NW. 100595. Antti Suna.
13318. dia135. Yleiskuva. Esilinna I:n ja II:n välinen muuri ja C-torni. N. 100595. Antti Suna.
13319. dia135. Yleiskuva. Esilinna I:n ja II:n välinen muuri ja C-torni. NE. 100595. Antti Suna.
13320. dia135. Yleiskuva. C-torni, koillisseinä. NE. 100595. Antti Suna.
13335. mv135. Alue 9503. Ennen työhön ryhtymistä. W. 160505. Markus Kivistö
13336. mv135. Alue 9503. Ennen työhön ryhtymistä, Antti Suna. NE. 160505. Markus Kivistö
13337. mv135. Alue 9503. N. 170595. Markus Kivistö.
13338. mv135. Alue 9503. E. 170595. Markus Kivistö.
13339. mv135. Alue 9503, Arja Peura. W. 170595. Markus Kivistö.
13350. mv135. Alue 9503. Ruutu B1 I kerros ja B2 I kerros pohja. N. 220595. Markus Kivistö.
13351. mv135. Alue 9503. Ruutu A1 I kerros ja A2 I kerros pohja. S. 220595. Markus Kivistö.
13352. mv135. Alue 9503. Ruutu A1 I kerros irtokivien ja tiilien poiston jälkeen. S. 230595. Markus Kivistö.
13353. mv135. Alue 9503. Ruutu B1 I kerros ja B2 I kerros irtokivien ja tiilien poiston jälkeen. N. 230595. Markus Kivistö.
13354. mv135. Alue 9503. Ruutu A1 II kerros pohja. W. 260595. Markus Kivistö.
13355. mv135. Alue 9503. Ruutu A1 II kerros ja A2 II kerros pohja. S. 260595. Markus Kivistö.
13356. mv135. Alue 9503. Ruutu B1 II kerros ja B2 II kerros pohja. N. 260595. Markus Kivistö.
13357. mv135. Alue 9503. Läntinen porraskoukko ennen puhdistusta. E. 260595. Markus Kivistö.
13358. mv135. Alue 9503. Läntinen porraskoukko, eteläpieli. N. 260595. Markus Kivistö.
13359. mv135. Alue 9503. Läntinen porraskoukko, pohjoispieli. S. 260595. Markus Kivistö.
13360. mv135. Alue 9503. Läntinen porraskoukko puhdistuksen aikana. W. 260595. Markus Kivistö.
13361. mv135. Alue 9503. Ruutu A1 III kerros ja A2 III kerros tiilien poisto. N. 300595. Markus Kivistö.
13362. mv135. Alue 9503. Ruutu A1 III kerros ja A2 III kerros ylimpien tiilien poiston jälkeen. N. 300595. Markus Kivistö.
13363. mv135. Alue 9503. Ruutu A2 IIIb kerros tiilien poiston jälkeen ja puhdistuksen jälkeen. N. 310595. Markus Kivistö.

13364. mv135. Alue 9503. Läntinen oviaukko puhdistuksen jälkeen. W. 310595. Markus Kivistö.
13365. mv135. Alue 9503. Ruutu A1 IIIb kerros, tiilien poisto. W. 010695. Markus Kivistö.
13366. mv135. Alue 9503. Ruutu A1 III kerros ja A2 III kerros, pohja (IV pinta, palomaa). N. 020695. Markus Kivistö.
13367. mv135. Alue 9503. Ruutu B2 IIIa kerros, pohja (tiilien poisto). W. 060695. Markus Kivistö.
13368. mv135. Alue 9503. Ruutu B2 IIIa kerros, tiilipurukerroksen profiili. S. 060695. Markus Kivistö.
13369. mv135. Alue 9503. Ruutu B2 IIIa kerros ja B1 IIIa kerros. N. 060695. Markus Kivistö.
13370. mv135. Alue 9503. Ruutu B2 IIIa kerros ja B1 IIIa kerros. W. 060695. Markus Kivistö.
13371. mv135. Alue 9503. Ruutu B2 IIIb kerros. N. 060695. Markus Kivistö.
13372. mv135. Alue 9503. Ruutu B2 IIIId kerros. W. 090695. Markus Kivistö.
13373. mv135. Alue 9503. Ruutu A2 IV kerros, pohja. N. 120695. Markus Kivistö.
13374. mv135. Alue 9503. Ruutu A2 IV kerros, hiilikerroksen profiili. NE. 120695. Markus Kivistö.
13375. mv135. Alue 9503. Ruutu B2 IIIId kerros, pohja. W. 120695. Markus Kivistö.
13376. mv135. Alue 9503. Ruutu B2 IV kerros, hiilikerroksen profiili. E. 140695. Markus Kivistö.
13377. mv135. Alue 9503. Ruutu B2 IV kerros, tiilipilari tornin kaakkoisnurkassa. NW. 140695. Markus Kivistö.
13378. mv135. Alue 9503. Länsiseinän porttiaukon tiilirakenne portaiden poiston jälkeen. E. 140695. Markus Kivistö.
13379. mv135. Alue 9503. Ruutu A1 IV kerros, hiilikerroksen/ hiekan profiili. E. 150695. Markus Kivistö.
13380. mv135. Alue 9503. Ruutu B1 IIIId kerros, laastikerros. W. 190695. Markus Kivistö.
13381. mv135. Alue 9503. Ruutu B1 IIIe kerros, tiilikerros laastin seassa. E. 200695. Markus Kivistö.
13382. mv135. Alue 9503. Ruutu B1 IV kerros, tiilikerroksen ja hiilikerroksen profiili. E. 220695. Markus Kivistö.
13383. mv135. Alue 9503. Ruutu B1 IV kerros, tiilikerroksen ja hiilikerroksen profiili. E. 220695. Markus Kivistö.

13384. mv135. Alue 9503. Ruutu B1 V kerros pinta. Pyöreä rautaesine in situ. N. 220695. Markus Kivistö.

13385. mv135. Alue 9503. Ruutu B1 V kerros pinta. Pyöreä rautaesine in situ. N. 220695. Markus Kivistö.

13386. mv135. Alue 9503. Ruutu B1 V kerros pinta. Pyöreä rautaesine in situ. E. 220695. Markus Kivistö.

13387. mv135. Alue 9503. Ruutu B1 V kerros pinta. Markus Kivistö kaivaa pyöreätä rautaesineettä, kuvassa etualalla Sakari Mentu. NW. 220695. Antti Suna.

13388. mv135. Alue 9503. Ruutu B1 V kerros pinta. Markus Kivistö kaivaa pyöreätä rautaesineettä. NW. 220695. Antti Suna.

13395. dia135. Alue 9503. Ennen työhön ryhtymistä. W. 160595. Markus Kivistö.

13396. dia135. Alue 9503. Ennen työhön ryhtymistä. E. 160595. Markus Kivistö.

13397. dia135. Alue 9503. Ennen työhön ryhtymistä. NE. 160595. Markus Kivistö.

13398. dia135. Alue 9503. Luoteisnurkka, länsiseinän purettavaa tiilikonservointia, Arja Peura. NE. 160595. Antti Suna.

13399. dia135. Alue 9503. Länsiseinä. E. 170595. Markus Kivistö.

13400. dia135. Alue 9503. N. 170595. Markus Kivistö.

13405. dia135. Alue 9503. Ruutu B1 I kerros ja B2 I kerros pohja. N. 220595. Markus Kivistö.

13406. dia135. Alue 9503. Ruutu A1 I kerros ja A2 I kerros pohja. S. 220595. Markus Kivistö.

13407. dia135. Alue 9503. Ruutu A1 I kerros irtokivien ja tiilien poiston jälkeen. S. 230595. Markus Kivistö.

13408. dia135. Alue 9503. Ruutu B1 I kerros ja B2 I kerros irtokivien ja tiilien poiston jälkeen. N. 230595. Markus Kivistö.

13409. dia135. Alue 9503. Ruutu B2 II kerros pohja. N. 240595. Markus Kivistö.

13410. dia135. Alue 9503. Ruutu A1 II kerros pohja. S. 260595. Markus Kivistö.

13411. dia135. Alue 9503. Ruutu A1 II kerros ja A2 II kerros pohja. S. 260595. Markus Kivistö.

13412. dia135. Alue 9503. Ruutu B1 II kerros ja B2 II kerros pohja. N. 260595. Markus Kivistö.

13413. dia135. Alue 9503. Läntinen porraskoukko ennen puhdistusta. E. 260595. Markus Kivistö.

13414. dia135. Alue 9503. Läntinen porraskoukko puhdistuksen aikana. E. 260595. Markus Kivistö.

13415. dia135. Alue 9503. Ruutu A1 III kerros ja A2 III kerros, tiilien poisto. N. 300595. Markus Kivistö.
13416. dia135. Alue 9503. Ruutu A1 III kerros ja A2 III kerros, ylimpien tiilien poiston jälkeen. N. 300595. Markus Kivistö.
13417. dia135. Alue 9503. Ruutu A2 IIIb kerros, tiilien poiston ja puhdistuksen jälkeen. N. 310595. Markus Kivistö.
13418. dia135. Alue 9503. Läntinen porraskoukko puhdistuksen jälkeen. W. 310595. Markus Kivistö.
13419. dia135. Alue 9503. Läntinen porraskoukko, eteläpieli purkuvaiheessa. E. 310595. Markus Kivistö.
13420. dia135. Alue 9503. Läntinen porraskoukko, eteläpieli purkuvaiheessa. NW. 310595. Markus Kivistö.
13421. dia135. Alue 9503. Läntinen porraskoukko, ison kiven poiston jälkeen. NW. 310595. Markus Kivistö.
13422. dia135. Alue 9503. Läntinen porraskoukko, 2. kiven poiston jälkeen. NW. 310595. Markus Kivistö.
13423. dia135. Alue 9503. Läntinen porraskoukko, eteläpieli ison kiven poiston jälkeen. E. 310595. Markus Kivistö.
13424. dia135. Alue 9503. Ruutu A1 IIIb kerros, tiilien poisto. W. 010695. Markus Kivistö.
13425. dia135. Alue 9503. Ruutu A1 III kerros ja A2 III kerros, pohja (IV pinta palomaa). N. 020695. Markus Kivistö.
13426. dia135. Alue 9503. Ruutu B2 IIIa kerros, pohja (tiilien poisto). W. 060695. Markus Kivistö.
13427. dia135. Alue 9503. Ruutu B2 IIIa kerros, tiilipurukerroksen profiili. S. 060695. Markus Kivistö.
13428. dia135. Alue 9503. Ruutu B1 IIIa kerros ja B2 IIIa kerros. N. 060695. Markus Kivistö.
13429. dia135. Alue 9503. Ruutu B1 IIIa kerros ja B2 IIIa kerros. W. 060695. Markus Kivistö.
13430. dia135. Alue 9503. Ruutu B2 IIIb kerros. N. 080695. Markus Kivistö.
13431. dia135. Alue 9503. Ruutu B2 IIId kerros. W. 090695. Markus Kivistö.
13432. dia135. Alue 9503. Ruutu A2 IV kerros, pohja. N. 120695. Markus Kivistö.
13433. dia135. Alue 9503. Ruutu A2 IV kerros, hiilikerroksen profiili. NE. 120695. Markus Kivistö.

13434. dia135. Alue 9503. Ruutu B2 III d kerros, pohja. W. 120695. Markus Kivistö.
13435. dia135. Alue 9503. Ruutu B2 IV kerros, hiilikerroksen profiili. E. 140695. Markus Kivistö.
13436. dia135. Alue 9503. Ruutu B2 IV kerros, tiilipilari tornin kaakkoisnurkassa. NW. 140695. Markus Kivistö.
13437. dia135. Alue 9503. Länsiseinän porttiaukon tiilirakenne portaiden poiston jälkeen. E. 140695. Markus Kivistö.
13438. dia135. Alue 9503. Länsiseinän porttiaukon tiilirakenne portaiden poiston jälkeen. E. 140695. Markus Kivistö.
13439. dia135. Alue 9503. Ruutu A1 IV kerros, hiilimaan/hiekkakerroksen profiili. E. 150695. Markus Kivistö.
13440. dia135. Alue 9503. Ruutu B1 III d kerros (laastikerros). W. 190695. Markus Kivistö.
13441. dia135. Alue 9503. Ruutu B1 III e kerros, tiilikerros, laastia seassa. E. 200695. Markus Kivistö.
13442. dia135. Alue 9503. Ruutu B1 IV kerros, tiilikerroksen ja hiilikerroksen profiili. E. 220695. Markus Kivistö.
13443. dia135. Alue 9503. Ruutu B1 III f kerros pohja. E. 220695. Markus Kivistö.
13444. dia135. Alue 9503. Ruutu B1 V kerros pinta, pyöreä rautaesine in situ. E. 220695. Markus Kivistö.
13445. dia135. Alue 9503. Ruutu B1 V kerros pinta, pyöreä rautaesine in situ. E. 220695. Antti Suna.
13446. dia135. Alue 9503. Ruutu B1 V kerros pinta, Markus Kivistö irrottamassa pyöreää rautaesinettä paikaltaan. W. 220695. Antti Suna.
13447. dia135. Alue 9503. Ruutu B1 V kerros pinta, Markus Kivistö irrottamassa pyöreää rautaesinettä paikaltaan. N. 220695. Antti Suna.
13448. dia135. Alue 9503. C-torni. Länsiseinän umpeenmuuraus. N. 260695. Antti Suna.
13449. dia135. Alue 9503. C-torni. Länsiseinän umpeenmuuraus. E. 260695. Antti Suna.
13450. dia135. Alue 9503. C-torni. Lounaisnurkka ennen V kerroksen pintatasoon kaivamista. E. 030795. Antti Suna.
13451. dia135. Alue 9503. C-torni. Lounaisnurkka ennen V kerroksen pintatasoon kaivamista. N. 030795. Antti Suna.
13452. dia135. Alue 9503. C-torni. Kaakkoisnurkka ennen V kerroksen pintatasoon kaivamista. W. 030795. Antti Suna.

13453. dia135. Alue 9503. C-torni. Kaakkoisnurkka ennen V kerroksen pintatasoon kaivamista. N. 030795. Antti Suna.

13456. dia135. Alue 9503. C-torni. Lounaisnurkan pilari paljastumassa hiilikerroksen alta. NE. 040795. Antti Suna.

13457. dia135. Alue 9503. C-torni. Luoteisnurkan pilari puhaltamisen jälkeen. E. 040795. Antti Suna.

13458. dia135. Alue 9503. C-torni. Luoteisnurkan pilari puhaltamisen jälkeen. S. 040795. Antti Suna.

13459. dia135. Alue 9503. C-torni. Luoteisnurkan pilari ympäriltä kaivettuna V kerroksen tasoon. SE. 040795. Antti Suna.

13360. dia135. Alue 9503. C-torni. Lounaisnurkan tiilipilari puhallettuna V kerroksen tasossa. NE. 050795. Antti Suna.

13461. dia135. Alue 9503. C-torni. Luoteisnurkan tiilipilari puhallettuna V kerroksen tasossa. SE. 050795. Antti Suna.

13462. dia135. Alue 9503. C-torni. Koillisnurkka puhallettuna V kerroksen tasossa. SW. 050795. Antti Suna.

13463. dia135. Alue 9503. C-torni. Kaakkoisnurkan tiilipilari V kerroksen tasossa. NW. 050795. Antti Suna.

13464. mv135. Alue 9503. Ruutu B1 V kerros. Esinekuva: pyöreä rautaesine, sisäkuva. 260695. Markus Kivistö.

13465. mv135. Alue 9503. Ruutu A1 V kerros, A2 V kerros, B1 V kerros ja B2 V kerros, pinta. N. 260695. Markus Kivistö.

13466. mv135. Alue 9503. C-torni. Lounaisnurkka ennen V kerroksen pintatasoon kaivamista. NE. 030795. Antti Suna.

13467. mv135. Alue 9503. C-torni. Kaakkoisnurkka ennen V kerroksen pintatasoon kaivamista. NW. 030795. Antti Suna.

13468. mv135. Alue 9503. C-torni. Kaakkoisnurkka ennen V kerroksen pintatasoon kaivamista. W. 030795. Antti Suna.

13469. mv135. Alue 9503. C-torni. Kaakkoisnurkka ennen V kerroksen pintatasoon kaivamista. N. 030795. Antti Suna.

13471. mv135. Alue 9503. C-torni. Luoteisnurkan pilari puhaltamisen jälkeen. SE. 040795. Antti Suna.

13472. mv135. Alue 9503. C-torni. Luoteisnurkan pilari ympäriltä kaivettuna V kerroksen tasoon. SE. 040795. Antti Suna.

13473. mv135. Alue 9503. C-torni. Lounaisnurkan pilari ympäriltä kaivettuna V kerroksen tasoon. SE. 050795. Antti Suna.

13474. mv135. Alue 9503. C-torni. Luoteisnurkan pilari ympäriltä kaivettuna V kerroksen tasoon. SE. 050795. Antti Suna.

13475. mv135. Alue 9503. C-torni. Koillisnurkka puhallettuna V kerroksen tasossa. SW. 050795. Antti Suna.

13476. mv135. Alue 9503. C-torni. Kaakkoisnurkan tiilipilari V kerroksen tasossa. NW. 050795. Antti Suna.

13477. mv120. Alue 9503. C-torni. Luoteisosa kaivettuna V kerroksen tasoon. SE. 050795. Antti Suna.

13478. mv120. Alue 9503. C-torni. Länsiosa kaivettuna V kerroksen tasoon. E. 050795. Antti Suna.

13479. mv120. Alue 9503. C-torni. Lounaisosa kaivettuna V kerroksen tasoon. NE. 050795. Antti Suna.

13480. mv120. Alue 9503. C-torni. Kaakkoisosa kaivettuna V kerroksen tasoon. NW. 050795. Antti Suna.

13481. mv120. Alue 9503. C-torni. Koillisosa kaivettuna V kerroksen tasoon. SW. 050795. Antti Suna.

13482. mv120. Alue 9503. C-torni. Itäsosa kaivettuna V kerroksen tasoon. W. 050795. Antti Suna.

13483. mv120. C-torni. Länsimuuri ja lounaisnurkka. N. 050795. Antti Suna.

13484. mv120. C-torni. Etelämuuri. N. 050795. Antti Suna.

13485. mv120. C-torni. Länsimuuri. E. 050795. Antti Suna.

13486. mv120. C-torni. Lounaisnurkka. NE. 050795. Antti Suna.

13487. mv120. C-torni. Luoteisnurkka. SE. 050795. Antti Suna.

Alue 9701. Valokuvaluettelo

12858. dia135. Alue 9701, yleiskuva alueesta ennen kaivausta. N. 020697. Markus Kivistö
12859. dia135. Alue 9701, yleiskuva alueesta ennen kaivausta. E. 020697. Markus Kivistö
12860. dia135. Alue 9701, yleiskuva alueesta ennen turpeen poistoa. N. 020697. Markus Kivistö
12861. dia135. Alue 9701, yleiskuva alueesta turpeen poston jälkeen. N. 0320697. Markus Kivistö
12862. dia135. Alue 9701, yleiskuva, ruudut C1-C5 eli muurilinja turpeen poiston jälkeen. N. 0320697. Markus Kivistö
12863. dia135. Alue 9701, yleiskuva, ruudut C1-C5 eli muurilinja puhdistettuna. S. 090697. Markus Kivistö
12877. dia135. Alue 9701, yleiskuva I k pohja. N. 100697. Markus Kivistö
12878. dia135. Alue 9701, A1 ja A2 II k pohja. W. 180697. Markus Kivistö
12879. dia135. Alue 9701, B1 ja B2 II k pohja. W. 180697. Markus Kivistö
12880. dia135. Alue 9701, A1, A2, B1 ja B2 II k pohja. W. 180697. Markus Kivistö
12881. dia135. Alue 9701, yleiskuva II k pohja. N. 230697. Markus Kivistö
12882. dia135. Alue 9701, A-D 3-5 II k pohja. S. 230697. Markus Kivistö
12883. dia135. Alue 9701, D1-5 II k pohja, muurilinja. N. 240697. Markus Kivistö
12884. dia135. Alue 9701, A1, A2, B1 ja B2 III k pohja. W. 040797. Markus Kivistö
12885. dia135. Alue 9701, A3, A4, B3 ja B4 III k pohja. W. 040797. Markus Kivistö
12886. dia135. Alue 9701, A5, B5, C5 ja D5 III k pohja. W. 040797. Markus Kivistö
12887. dia135. Alue 9701, yleiskuva III k pohja. N. 040797. Markus Kivistö
12888. dia135. Alue 9701, A1-5 ja B1-5 III k pohja. S. 040797. Markus Kivistö
12889. dia135. Alue 9701, C1-5 ja D1-5 III k pohja. S. 040797. Markus Kivistö
12890. dia135. Alue 9701, K1, K2 ja K3-1 III k pohja. E. 040797. Markus Kivistö
12891. dia135. Alue 9701, K3-2, K4 ja K5 III k pohja. E. 040797. Markus Kivistö

12893. dia135. Alue 9701, yleiskuva III k pohja, vuoden viimeisen kaivauspäivän mittaustyöt meneillään, kuvassa vasemmalta oikealle Markus Kivistö, Leena venhe, Auli Tourunen, Arja Peura ja Sari Koskinen. N. 040797. Antti Suna

12897. dia135. Alue 9701, yleiskuva III k kaivetaan ja C-tornia täytetään, kuvassa vasemmalta oikealle Jari Venhe, Virva Lompolo, Leena Venhe, Markus Kivistö ja Sari Koskinen. N. 010797. Antti Suna

12898. dia135. Alue 9701, yleiskuva III k kaivetaan ja C-tornia täytetään, kuvassa vasemmalta oikealle Jari Venhe, Arja Peura, Auli Tourunen, Markus Kivistö, Leena Venhe ja Sari Koskinen. NE. 010797. Antti Suna

12899. dia135. Alue 9701, yleiskuva III k kaivetaan ja C-tornia täytetään, kuvassa vasemmalta oikealle Auli Tourunen, Virva Lompolo, Markus Kivistö, Leena Venhe ja Sari Koskinen. N. 010797. Antti Suna

12900. dia135. Alue 9701, yleiskuva III k kaivetaan ja C-tornia täytetään, kuvassa vasemmalta oikealle Auli Tourunen, Arja Peura, Jari Venhe, Leena Venhe, Sari Koskinen, Markus Kivistö ja Virva Lompolo. NE. 010797. Antti Suna

12902. mv135. Alue 9701, yleiskuva alueesta ennen kaivausta. N. 020697. Markus Kivistö

12903. mv135. Alue 9701, yleiskuva alueesta ennen kaivausta. E. 020697. Markus Kivistö

12904. mv135. Alue 9701, yleiskuva alueesta ennen turpeen poistoa. N. 020697. Markus Kivistö

12905. mv135. Alue 9701, yleiskuva alueesta turpeen poston jälkeen. N. 030697. Markus Kivistö

12906. mv135. Alue 9701, yleiskuva, ruudut C1-C5 eli muurilinja turpeen poiston jälkeen. N. 030697. Markus Kivistö

12907. mv135. Alue 9701, yleiskuva, I kerros kaivettu. N. 100697. Markus Kivistö

12908. mv135. Alue 9701, ruudut C1-C5 eli muurilinja. S. 090697. Markus Kivistö

12910. mv135. Alue 9701, A1, A2, B1 ja B2 II k pohja. W. 180697. Markus Kivistö

12911. mv135. Alue 9701, A3, A4, A5, B3, B4 ja B5 II k pohja. W. 230697. Markus Kivistö

12912. mv135. Alue 9701, yleiskuva II kerroksen pohja. N. 230697. Markus Kivistö

12913. mv135. Alue 9701, yleiskuva II kerroksen pohja. N. 230697. Markus Kivistö

12914. mv135. Alue 9701, ruudut C1-C5 II kerroksen pohja eli muurilinja. N. 240697. Markus Kivistö

12915. mv135. Alue 9701, A1, A2, B1 ja B2 III k pohja. W. 040797. Markus Kivistö

12916. mv135. Alue 9701, A3, A4, B3 ja B4 III k pohja. W. 040797. Markus Kivistö

12917. mv135. Alue 9701, A5 ja B5 III k pohja. W. 040797. Markus Kivistö
12918. mv135. Alue 9701, yleiskuva III kerroksen pohja. N. 040797. Markus Kivistö
12919. mv135. Alue 9701, yleiskuva, A1-5 ja B1-5 III kerroksen pohja. S. 040797. Markus Kivistö
12920. mv135. Alue 9701, yleiskuva, C1-5 ja D1-5 III kerroksen pohja. S. 040797. Markus Kivistö
12921. mv135. Alue 9701, K1, K2 ja K3-1 III kerroksen pohja. E. 040797. Markus Kivistö
12922. mv135. Alue 9701, K3-2, K4 ja K5 III kerroksen pohja. E. 040797. Markus Kivistö
14132. dia135. Raha. Ruotsalaisia 1400-luvun brakteaatteja 5 kappaletta (Rahakammio 98017:1-5) alueilta 9701 ja 9703. 000098. Pekka Sarvas
14133. dia135. Raha. Kuusinainen 1478, Tukholma. Sten Sture vanhempi (Rahakammio 98017:6) alueelta 9701. 000098. Pekka Sarvas
14134. dia135. Raha. Kuusinainen 1478, Tukholma. Sten Sture vanhempi (Rahakammio 98017:6) alueelta 9701. 000098. Pekka Sarvas
14135. dia135. Raha. Ropo 1441-1459, Tartto. Bartolomeus Savijärvi (Rahakammio 98017:7) alueelta 9701. 000098. Pekka Sarvas
14136. dia135. Raha. Penninki 1473-1485, Tartto. Johannes II Bertkow (Rahakammio 98017:8) alueelta 9701. 000098. Pekka Sarvas
14137. dia135. Raha. Penninki 1473-1485, Tartto. Johannes II Bertkow (Rahakammio 98017:8) alueelta 9701. 000098. Pekka Sarvas
14139. mv135. Alue 9701. Esilinna II, yleiskuva kaivauksen lähtötilanteesta, III kerros kaivettu viime vuonna. NE. 11.5.1998. Antti Suna
14160. mv135. Alue 9701. B1 IV kerroksen pohjana oleva laastitaso. N. 19.5.1998. Antti Suna
14161. mv135. Alue 9701. B1 IV kerroksen pohjana oleva laastitaso. E. 19.5.1998. Antti Suna
14164. mv135. Alue 9701. A1 IV kerros ja K1 IV kerros. NE. 20.5.1998. Antti Suna
14165. mv135. Alue 9701. B1 V kerroksen pohja. ?? 20.5.1998. Antti Suna
14169. mv135. Alue 9701. A2 IV kerros, pohja. NE. 26.5.1998. Antti Suna
14170. mv135. Alue 9701. B1 VI kerros, eteläosa. SE. 26.5.1998. Antti Suna
14171. mv135. Alue 9701. B1 VI kerros (pystykuva). S. 26.5.1998. Antti Suna
14176. mv135. Alue 9701. A3 IV kerroksen pohja. N. 27.5.1998. Antti Suna
14177. mv135. Alue 9701. A3 IV kerroksen pohja. S. 27.5.1998. Antti Suna

14178. mv135. Alue 9701. A3 IV kerroksen pohja. S. 27.5.1998. Antti Suna
14179. mv135. Alue 9701. B2 IV kerroksen pohja. SW. 27.5.1998. Antti Suna
14180. mv135. Alue 9701. B4 IV kerroksen pohja. N. 27.5.1998. Antti Suna
14182. mv135. Alue 9701. A1 V kerros ja K1 V kerros. E. 2.6.1998. Antti Suna
14183. mv135. Alue 9701. A4 IV, A5 IV, B4 IV ja B5 IV kerros. S. 2.6.1998. Antti Suna
14184. mv135. Alue 9701. A3 IV, A4 IV, A5 IV, B3 IV, B4 IV ja B5 IV kerros. S. 2.6.1998. Antti Suna
14185. mv135. Alue 9701. A1 V, A2 IV, A3 IV, A4 IV, A5 IV, B1 V, B2 IV, B3 IV, B4 IV ja B5 IV kerros. N. 2.6.1998. Antti Suna
14186. mv135. Alue 9701. A3 IV ja B3 IV kerros "väliseinä". W. 2.6.1998. Antti Suna
14187. mv135. Alue 9701. A2 IV ja B2 IV kerros. W. 2.6.1998. Antti Suna
14188. mv135. Alue 9701. A3 IV ja B3 IV kerros. W. 2.6.1998. Antti Suna
14189. mv135. Alue 9701. A4 IV ja B4 IV kerros. W. 2.6.1998. Antti Suna
14190. mv135. Alue 9701. A5 IV ja B5 IV kerros. W. 2.6.1998. Antti Suna
14202. mv135. Alue 9701. Kivien nosto IV kerroksesta, Jari Venhe. N. 4.6.1998. Antti Suna
14203. mv135. Alue 9701. Kivien nosto IV kerroksesta, Miikka Kumpulainen, Mari Koskinen, Leena Venhe, Jari Venhe, Matti Alanen. NE. 4.6.1998. Antti Suna
14204. mv135. Alue 9701. Kivien nosto IV kerroksesta, Kai Laine, Matti Alanen. SW. 4.6.1998. Antti Suna
14205. mv135. Alue 9701. Kivien nosto IV kerroksesta, Kai Laine, Matti Alanen. SW. 4.6.1998. Antti Suna
14209. mv135. Alue 9701. B1 VI kerros. S. 8.6.1998. Antti Suna
14210. mv135. Alue 9701. K1 VI kerros. E. 9.6.1998. Antti Suna
14211. mv135. Alue 9701. A1 VI kerros. S. 9.6.1998. Antti Suna
14212. mv135. Alue 9701. A4 V kerros. W. 9.6.1998. Antti Suna
14213. mv135. Alue 9701. A4 V ja K4 V kerros. NE. 9.6.1998. Antti Suna
14223. mv135. Alue 9701. A5 V ja B5 IVa kerros, Ulnor Uotila. Pystykuva. W. 12.6.1998. Antti Suna

14224. mv135. Alue 9701. A4 V ja B4 V kerros, Miikka Kumpulainen ja Anu Kehusmaa. Pystykuva. W. 12.6.1998. Antti Suna
14225. mv135. Alue 9701. A2 VI kerros. W. 16.6.1998. Antti Suna
14228. mv135. Alue 9701. A1 VIII kerros. E (ylhäältä). 22.6.1998. Antti Suna
14229. mv135. Alue 9701. B1 VII kerros. S (ylhäältä). 22.6.1998. Antti Suna
14230. mv135. Alue 9701. B1 VII kerros ja B2 VI kerros, itämuuri. W (ylhäältä). 22.6.1998. Antti Suna
14237. mv135. Alue 9701. B1 VII kerroksen koillisnurkka, kun hiekka kaivettu pois. W. 23.6.1998. Antti Suna
14238. mv135. Alue 9701. A4 VI kerros. W. 24.6.1998. Antti Suna
14239. mv135. Alue 9701. B1 VIII kerros. W. 24.6.1998. Antti Suna
14243. mv135. Alue 9701. B2 VII kerros. N. 26.6.1998. Antti Suna
14244. mv135. Alue 9701. A4 VI ja A5 VI kerros. S. 26.6.1998. Antti Suna
14245. mv135. Alue 9701. A4 VI ja A5 VI kerros. S. 26.6.1998. Antti Suna
14246. mv135. Alue 9701. B2 VIII kerros itäosa kaivettuna. N. 30.6.1998. Antti Suna
14249. mv135. Alue 9701. K3.2 VII kerros. NE. 1.7.1998. Antti Suna
14250. mv135. Alue 9701. K3.2 VII kerros. NE. 1.7.1998. Antti Suna
14251. mv135. Alue 9701. K5 VI kerros. SE. 2.7.1998. Antti Suna
14252. mv135. Alue 9701. A4 VI, A5 VI, K4 VI ja K5 VI kerros. SE. 2.7.1998. Antti Suna
14253. mv135. Alue 9701. A3 VI ja A4 VI kerros. NE. 2.7.1998. Antti Suna
14254. mv135. Alue 9701. Koko alue. N. 2.7.1998. Antti Suna
14255. mv135. Alue 9701. B1 pohjoisprofiili. S. 2.7.1998. Antti Suna
14256. mv135. Alue 9701. B1 kaakkoisnurkka pohjaan asti kaivettuna. W. 2.7.1998. Antti Suna
14257. mv135. Alue 9701. B1 kaakkoisnurkka pohjaan asti kaivettuna. NW. 2.7.1998. Antti Suna
14258. mv135. Alue 9701. B1 kaakkoisnurkka pohjaan asti kaivettuna. W. 2.7.1998. Antti Suna
14259. mv135. Alue 9701. B1, C-tornin seinä. N. 2.7.1998. Antti Suna

14408. dia135. Alue 9701. B1 IV kerroksen pohjana oleva laastitaso. E. 19.5.1998. Antti Suna
14410. dia135. Alue 9701. A1 IV kerros ja K1 IV kerros. NE. 20.5.1998. Antti Suna
14414. dia135. Alue 9701. B1 VI kerros (pystykuva). S. 26.5.1998. Antti Suna
14418. dia135. Alue 9701. B2 IV kerroksen pohja. SW. 27.5.1998. Antti Suna
14420. dia135. Alue 9701. A4 IV, A5 IV, B4 IV ja B5 IV kerros. S. 2.6.1998. Antti Suna
14421. dia135. Alue 9701. A1 V, A2 IV, A3 IV, A4 IV, A5 IV, B1 V, B2 IV, B3 IV, B4 IV ja B5 IV kerros. N. 2.6.1998. Antti Suna
14422. dia135. Alue 9701. A3 IV ja B3 IV kerros "väliseinä". W. 2.6.1998. Antti Suna
14423. dia135. Alue 9701. A4 IV, A5 IV, B4 IV ja B5 IV kerros. S. 2.6.1998. Antti Suna
14424. dia135. Alue 9701. A4 IV, A3 IV, B4 IV ja B3 IV kerros. W. 2.6.1998. Antti Suna
14425. dia135. Alue 9701. A2 IV ja B2 IV kerros. W. 2.6.1998. Antti Suna
14426. dia135. Alue 9701. A1 V ja B1 V kerros. N. 2.6.1998. Antti Suna
14439. dia135. Alue 9701. Työkuva. Kivien nosto IV kerroksesta, Jari Venhe, Matti Alanen. N. 4.6.1998. Antti Suna
14440. dia135. Alue 9701. Työkuva. Kivien nosto IV kerroksesta, Keijo Korpela, Jari Venhe, Matti Alanen. NE. 4.6.1998. Antti Suna
14441. dia135. Alue 9701. Työkuva. Kivien nosto IV kerroksesta, nosturiauto esilinna I:n puolella. N. 4.6.1998. Antti Suna
14442. dia135. Alue 9701. Työkuva. Kivien nosto IV kerroksesta, vastaanotto esilinna I:n puolella, Kai Laine. N. 4.6.1998. Antti Suna
14454. dia135. Alue 9701. A5 V ja B5 IVa kerros, Ulnor Uotila. W. 12.6.1998. Antti Suna
14455. dia135. Alue 9701. A4 V ja B4 V kerros, Miikka Kumpulainen ja Anu Kehusmaa. W. 12.6.1998. Antti Suna
14460. dia135. Alue 9701. A1 VIII kerros. E (ylhäältä). 22.6.1998. Antti Suna
14461. dia135. Alue 9701. B1 VII kerros. S (ylhäältä). 22.6.1998. Antti Suna
14462. dia135. Alue 9701. B1 VII kerros ja B2 VI kerros, itämuuri. W (ylhäältä). 22.6.1998. Antti Suna
14472. dia135. Alue 9701. K3.2 VII kerros. NE. 1.7.1998. Antti Suna
14473. dia135. Alue 9701. K3.2 VII kerros. NE. 1.7.1998. Antti Suna

14474. dia135. Alue 9701. A4 VI, A5 VI, K4 VI ja K5 VI kerros. SE. 2.7.1998. Antti Suna
14476. dia135. Alue 9701. A3 VI ja A4 VI kerros. NE. 2.7.1998. Antti Suna
14477. dia135. Alue 9701. Koko alue. N. 2.7.1998. Antti Suna
14478. dia135. Alue 9701. Koko alue. N. 2.7.1998. Antti Suna
14479. dia135. Alue 9701. B1 pohjoisprofiilin yläosa. S. 2.7.1998. Antti Suna
14480. dia135. Alue 9701. B1 pohjoisprofiilin länsiosa. S. 2.7.1998. Antti Suna
14481. dia135. Alue 9701. B1 länsiprofiilin pohjoisosa. SE. 2.7.1998. Antti Suna
14482. dia135. Alue 9701. B1 länsiprofiilin eteläosa. SE. 2.7.1998. Antti Suna
14485. dia135. Alue 9701. B1 kaakkoisnurkka pohjaan asti kaivettuna. W. 2.7.1998. Antti Suna
14486. dia135. Alue 9701. B1 kaakkoisnurkka pohjaan asti kaivettuna. W. 2.7.1998. Antti Suna
14487. dia135. Alue 9701. B1 kaakkoisnurkka pohjaan asti kaivettuna. W. 2.7.1998. Antti Suna